

CARTER DICKSON

ÖLÜMÜN GÖLGESİ

POLİS ROMANLARI SERİSİ No. 7

BU KİTABIN ORİJİNAL ADI «THE CORPSE IN THE WAXWORKS»

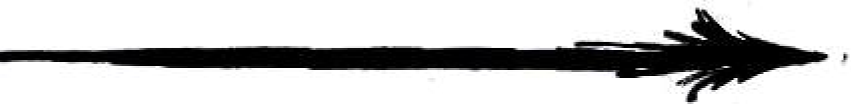
CARTER DICKSON

Çeviren
GÖNÜL
SUVEREN

ŞAHISLAR

Bencolin	Parisi titreten meşhur hafiye. Son derecede zarif ve nazik bir 'katil avcısı'
Jeff Marle	Genç bir Amerikalı. Bencolin'in arkadaşı ve yardımcısı
Augustin	Balmumundan yaptığı heykellerden birinin canlanmış olmasından korkan bir ihtiyar
Chaumont	Genç ve yakışıklı bir Yüzbaşı. Odette Duchene'in nişanlısı
Odette Duchene	İyi bir aileye mensup, genç ve güzel, fakat biraz silik bir kız
Marie Augustin	İhtiyar Augustin'in kızı. Biçimsiz siyah elbiselerle şahane güzelliğini örtmeğe çalışan bir kadın
Claudine Martel	Eğlence peşinde koşan, neşeli bir kız. Odette Duchene'in arkadaşı
Durrand	Orta yaşlı, zeki çehreli bir adam. Polis Müfettişi.
Etienne Galant	İnsanlardan nefret eden, kirli işlerle uğraşan, uzun boylu, esmer, sarı gözlü, eğri burunlu bir adam
Matmazel Estelle	Amerikalı olduğunu iddia eden son derecede güzel ve esrarengiz bir şarkıcı
Paul Robiquet	Genç ve ukala bir hariciyeci. Odette Duchene'in çocukluk arkadaşı
Madam Duchene	Odette'in annesi
Gina Prevost	Odette'in en samimi arkadaşlarından biri. Fevkalâde güzel ve cazibeli bir sarışın

Sayfayı çevirdikten sonra yaşıyacağınız heyecanlı dakikalara hazır mısınız?

Bu kitap
AKBA YAYINEVİ'nin
Polis Romanları
Serisinin
yedinci
kitabı olarak
İngilizce
orijinalinden
tercüme
edilerek
1962 senesinde
İstanbulda
yayınlanmıştır. .

Kitabın hazırlanması
ve resimler:
ORAL ORHON

Dizgi ve Baskı:
İSKENDER MATBAASI

Kahverengi şapkalı hayalet

Bencolin, o gece frak giymemişti. Bu yüzden Paris'liler hiç bir tehlike olmadığını biliyorlardı... Bencolin, Paris Tahkikat Hâkimidir. Bu şık ve zarif «katil avcısı» hakkındaki hikâyeyi Monmartre'dan Boulevard de Chapelle'e kadar bütün gece kulûplerinde bilirler. Üstelik buna inanırlar da. Nedense bütün Paris'liler, hattâ polisten korkmaları lâzım gelenler de dahil, hafiyelerin enteresan ve alâka çekici tipler olmalarından pek hoşlanırlar. Bizim Bencolin de böyle bir insandır işte. Birkere geceleri bar bar dolaşmaktan çok zevk alır. Rue de Fontaine'e çıkarken başlayan şık ve lüks gece kulüplerinden, Porte de St. Martin civarındaki barlara kadar girmediği yer yoktur. Hattâ bazan Paris'e gelen turistlerin adını bile duymadıkları, Boulevard St. Antoine'ın soluna düşen o bayağı mahallelerdeki izbe, boğucu derecede sıcak, dumandan göz gözü görmeyen meyhanelerde bira içerek, bozuk bir akordeonla çalınan tangoları dinlediği de olmuştur.

Bencolin'e sorarsanız, etrafın dikkatini çekmeden bir masaya oturup bira içmekten, loş ışıkların altında kulak

tırmalayan cazı dinleyerek derin düşüncelere dalmaktan çok hoşlandığını söyler. Bu söz pek doğru değil. Bir kere, Bencolin'in etrafın dikkatini çekmemesi imkânsızdır. Kapı açılır açılmaz, herkes içeri koskoca bir bando girmiş gibi telâşla doğrulur. Maamafih Bencolin buna pek aldırmaz. Şeytana benzeyen çehresinde nazik bir tebessüm, bir masaya geçerek sessiz sedasız oturur. Bütün gece arka arkaya sigara içer, hiç kimseyle de konuşmaz.

Bencolin hakkında anlatılan hikâyeye gelince... Paris'liler, «Bencolin alalâde bir elbise giydiği zaman sırf eğlence peşindedir,» derler. Sırtında düz bir elbise olduğunu gören karanlık barların kirli işlerle meşgul patronları hemen neşelenir, yerlere kadar eğilerek Bencolin'i selâmlarlar. Hattâ ona şampanya bile ikram ederler... Bencolin, smokin giydiği zaman ise mühim bir iz üzerinde demektir. Fakat sadece düşünüyor ve delilleri tetkik ediyordur, henüz kimseyi yakalamak niyetinde değildir. Patronlar, bir hayli endişelenmekle beraber onu iyi bir masaya oturtur ve kendisine konyak da ikram ederler... Fakat Bencolin, frağını giydiği, başına silindir şapkasını geçirdiği, ipek pelerinini omuzuna atıp, gümüş saplı bastonunu eline aldığı, tebessümü daha nazikleştiği ve sol kolunun altında da hafif bir kabarıklık belirdiği zaman işte o zaman, felâket yakın demektir. Bunu herkes de bilir. Patronlar, Bencolin'e içki ikram etmezler. Orkestradan biraz acaipçe sesler yükselmeğe başlar. Garsonlar telâşlarından bir hayli tabak ve bardak kırarlar. Bazıları ise içeride hoşlandıkları kızlar varsa, bıçaklar çekilmeden evvel onları bardan kaçırırlar.

İşin garibi bu hikâye hakikaten doğrudur. Ben Bencolin'e bu şekilde hareket etmesinin mevkiine hiç yakışmadığını kaç kere söyledim. Onun böyle bar bar dolaşmasına hiç lüzum yok. Bu işi yanında çalışan memurlardan biri pekâlâ yapabilir. Maamafih itiraz ve tenkitlerimin faydasız olduğunu da biliyorum. Nedense hayatını böyle tehlikeye atmak Bencolin'in pek hoşuna gider. Herhalde kendisini karanlık arka sokakların birinde bıçaklıyacakları veya vuracakları geceye kadar da bu çılgınlıklarına devam edecek. Muhakkak ki onu bir sabah, opal düğmeli beyaz gömleği kan içinde, kılıçlı bastonu elinde, çamurlar

arasında yatarken bulacaklar...

Bencolin'e, yine böyle bir gece dolaşmağa çıktığı zaman refakat ettiğimi de söyliyeyim. Arkadaşım o gece kar gibi beyaz bir papyon takmıştı ve tabiî başımıza gelmedik de kalmadı. Maamafih sonunda katilin bileğine kelepçeleri geçirdik. Bu arada silindir şapkam kurşunlardan delik deşik oldu, o da başka. Tabiî küfürü bastım. Ben bağırdıkça Bencolin de gülmekten katıldı ve nihayet çılgına dönmüş olan katili adamlarına teslim etti.

Bütün bunları okuduktan sonra, bu hikâyenin başladığı Ekim gecesi Bencolin bana telefon edip de biraz dolaşmamızı söylediği zaman neler hissettiğimi herhalde tahmin edersiniz.

Telâşla, «Ne giyeceksin?» diye sordum.

«— Alâlâde bir elbise,» dedi. Tabiî rahat bir nefes aldım.

O gece bulvarların pembe ışıklarını takib ederek bütün kulüpleri dolaştık ve nihayet malûm evlerin pek bol olduğu, karanlık sokaklarının daima kazıldığı Porte St. Martin civarındaki o pis, kasvetli ve gürültülü mahalleye geldik. Gece yarısı bizi bodrumdaki bir barda buldu. Tabiî daha gezecek ve bir hayli de içki içecektik. Yabancılar ve bilhassa Amerika'lı vatandaşlarım, Fransız'ların hiçbir zaman sarhoş olmadıklarına inanırlar. Bencolin'le bu gülünç inancı münakaşa ederek, köşedeki masalardan birine sıkıştığımızı halâ hatırlıyorum. O gürültü arasında sesimizi duyurabilmek için bağıra çağıra konyak da ısmarladık.

Salon son derece sıcaktı. Tavanda, durmadan dönen vantilâtörler sigara dumanından meydana gelmiş olan morumsu bulutları hafifçe yarabiliyorlardı, işte o kadar. Mavi bir projektör, karanlıkta sarmaş dolaş danseden çiftleri zaman zaman aydınlatıyor, bu çiy renkli ışıkta korkunç bir hal alan makyajlı çehreler birdenbire karşımızda beliriveriyor, sonra da dalgalanan kitlenin arasında kayboluyordu. Orkestradakiler, çaldıkları ateşli tangonun temposuna uyarak sağa sola sallanmaktaydılar. Akordeon acı acı inliyor, sonra müzik hafifleyerek adetâ ıstıraplı bir iç çekişi halini alıyordu. Bunu boruların feryadı ve davulun gümbürtüsü takib etmekteydi. Danseden çiftler, usulca bir şeyler mırıldanıyor ve gölgeleri mavi ışıkla aydınlatılan duvarlara

aksediyordu. Satıcı kızlarla sevgilileri gözlerini kapamış ve kendilerini müziğin akışına bırakmışlardı. Haklıydılar. Çünki dansların en çoşkun ve ihtiraslısı muhakkak ki tangodur.

Ben, birdenbire yeşile dönen projektörün ışığında beliren sonra da kapkara bir insan dalgası arasında kaybolan çehreleri seyrediyordum. Kimisi sarhoş gibiydi, fakat hepsi de ışığın tesiriyle daha ziyade kabuslarda görülen o korkunç mahlûklara benziyordu. Bu gürültü arasında da, akordeonun içli iniltisi kesildiği zaman, vantilâtörlerin hafif, kindar hırıltıları duyulmaktaydı.

Bencolin'e, «Buraya neden geldik?» diye sordum «Bilhassa buraya?»

Garson, elini kibar bir tavırla havada sallayarak içkilerimizi masaya koymuş ve uzaklaşmıştı.

Bencolin, başını kaldırmadan mırıldandı, «Hemen bakma. Jeff. İki masa ötede, köşede bir adam oturuyor. Ona dikkat et, dostum. Bana bakmamak için elinden gelen her şeyi yapıyor.»

Bir iki dakika sonra usulca o tarafa doğru bir göz attım. Salon bir hayli karanlık olduğu için etrafı iyice görmek kabil değildi. Fakat bir ara yeşil projektör Bencolin'in bahsettiği şahsın yüzünü aydınlattı. İki kızın arasında oturan adam, kollarını onların omuzlarına atmış, kahkahalarla gülüyordu. O birdenbire parlayıp, sönen yeşil ışıkta adamın briyantinli, simsiyah, parlak saçları, genişçe bir çenesi ve iri, eğri bir burnu olduğunu farkettim. Gözlerini de projektöre dikmişti. Nedense onu bu gece kulübüne yakıştıramadım. Tabiî bunun sebebini de bilmiyordum. Fakat o gözlerin, projektörün ışığında acaip acaip parladığını, hafifçe sağa sola oynadığını görünce garip bir hisse kapıldım. Sanki karanlık bir köşeye ışık tutmuş ve oradan kapkara bir örümceğin fırlayıp kaçtığını görmüştüm...

Adamla bir daha karşılaştığım zaman kendisini hemen tanıyacağımdan da emindim.

Bencolin'e baktım, «Yoksa onun peşinde misin?»

Arkadaşım başını salladı, «Hayır... Henüz onun peşinde değilim... Burada birini bekliyoruz, dostum... Hah, işte! Bak bize doğru geliyor. İçkini bitir, Jeff.»

Bencolin'in işaret ettiği şahıs, masaların arasından

geçerek ilerlemeğe çalışıyordu. Etrafta olup bitenlere fena halde şaşmış olduğu da belliydi. Kısacık boylu, kocaman kafalı, seyrek beyaz sakallı bir adamcağızdı bu. Yeşil ışık çehresini aydınlatınca hemen gözlerini kapadı ve bu yüzden de masalardan birinde oturan bir kadına çarptı. Artık iyice telâşlanmağa başlamıştı, gözleriyle Bencolin'i arayıp duruyordu. Arkadaşım bana eliyle işaret etti, ayağa kalktık. Ufak tefek, beyaz sakallı adamcağız da peşimiz sıra salonun öbür tarafına doğru geldi. Ben bir ara çabucak başımı çevirerek o eğri burunlu, esrarengiz tavırlı şahsa baktım. O; kızlardan birinin başını göğsüne yaslamış, dalgın dalgın saçlarını okşuyor, bir taraftan da gözlerini hiç kırpmadan bizi süzüyordu... Artık orkestranın yanına iyice sokulmuş olduğumuz için gürültü kulakları sağır edecek kadar artmıştı. Bencolin, yandaki küçük bir kapıyı açtı.

Duvarları beyaza boyalı, basık tavanlı bir koridora girdik. Tepedeki pis ampulden sönük bir ışık süzülmekteydi. Ufak tefek adam, mütereddit bir tavırla durakladı. Kamburunu çıkarıp, başını yana doğru eğmişti, gözlerini endişeyle kırpıştırarak bize bakıyordu. Kenarları kızarmış, uçuk mavi gözleri bana kalbinin çarpıntısıyla ahenkli bir şekilde, bir irileşiyor, bir küçülüyormuş gibi geldi. Seyrek, beyaz bıyığı ve yelpaze gibi sakalı, zayıf, kemikli çehresine hiç yakışmıyordu. Elmacık kemiklerinin üzerindeki gergin derinin pırıl pırıl parlamasına karşılık kabak kafası tozluymuş gibi duruyordu. Kulaklarının arkasından iki tutam ak saç fışkırmaktaydı. Sırtında, kendisine bir hayli büyük gelen eski, siyah bir elbise vardı. Zavallının bir hayli korkmuş olduğu da her halinden anlaşılıyordu.

Kulak tırmalayan, ince ve tiz bir sesle, «Mösyönün ne istediğini bilmiyorum,» dedi. «Fakat müzemi kapayarak buraya kadar geldim.»

Bencolin, bana döndü, «Jeff, seni Mösyö Augustin'le tanıştırayım. Paris'teki balmumundan yapılmış heykel müzelerinin en eskisi onun.»

Ufak tefek ihtiyar, «Augustin Müzesi.» diye izah etti. Sonra da sanki fotoğraf çektiriyormuş gibi başını kaldırarak, hafifçe dikleştirdi, «Heykellerimin hepsini de kendim yaparım. Ne? Yoksa Augustin Müzesi'ni bilmiyor musunuz?»

Endişeyle bana bakarak, gözlerini kırpıştırdı. Ben hemen, «Evet» der gibi başımı salladım. Halbuki aslında böyle bir müzenin adını bile duymamıştım. Evet, Grevin müzesini biliyordum ama Augustin'den haberim yoktu.

Mösyö Augustin, içini çekti, «Artık müzeye eskisi gibi gelen yok. Tabiî... Müzemi kalabalık caddelerden birine taşımağa, neon ışıkları kullanmağa, gelen gidene içki vermeğe yanaşmadım da ondan! Püf!» Elindeki şapkayı delice bir hiddetle büktü. «Ne zannediyorlar bilmem ki? Orası Luna Park değil, bir müze! Sanat eserleriyle dolu bir müze! Ben de babam gibi sırf sanat uğruna çalışıyorum. Dünyanın en meşhur adamları babamı eserlerinden dolayı tebrik etmişler ve...»

Şapkayı büküyor, bir taraftan da hem meydan okur ve hem de yalvarırmış gibi bir tavırla konuşuyordu. Bencolin, Mösyö Augustin'in sözünü yarıda keserek, koridordan ilerledi ve dipteki kapıyı açtı.

İçeri bir göz attım. Pencerelerine eski kırmızı perdeler takılmış, bayağı eşyalarla döşenmiş bu odanın bir buluşma yeri olarak kullanıldığı belliydi. Ortadaki masanın başında oturmakta olan genç adam bizi görür görmez ayağa fırladı. Böyle yerlerin, adî esans ve bayağı şehvetten meydana gelmiş, kendine has bir kokusu daha doğrusu bir atmosferi vardır. İnsan bu tip bir odaya girer girmez, gözlerinin önünde pembe abajurlu lâmbanın ışığı altında buluşan adî çiftlerin hayali belirir... Halbuki içtiği sigaralarla etrafı dumana boğmuş olan bu bronz çehreli, kısa siyah saçlı, parlak gözlü, geniş omuzlu, ince, asker duruşlu gencin böyle çiftlerle hiçbir alâkası yoktu, tabiî bu yüzden de odaya hiç yakışmıyordu.

Genç adamın bizi beklerken ne yapacağını bilemediği ve bir hayli sinirlendiği de anlaşılıyordu. Fakat biz içeri girer girmez, rahat bir nefes aldı. Parmağıyla siyah bıyıklarına dokunarak, gözlerini hafifçe kıstı.

Bencolin, «Buluşmak için böyle bir yer seçtiğim için özür dilerim,» diye gülümsedi. «Fakat hiç olmazsa burada rahatça konuşabiliriz. Sizi tanıştırayım Yüzbaşı Chaumont, arkadaşım ve yardımcım, Jeff Marle ve Mösyö Augustin.»

Genç adam, ciddî bir tavırla eğilerek selâm verdi. El-

lerini ceketinin yanlarına sürüp durmasından sivil elbiselere pek alışık olmadığı anlaşılıyordu. Dikkatle Mösyö Augustin'e baktıktan sonra yüzünde tehlikeli bir ifadeyle başını salladı.

«— Alâ... Demek bahsettiğiniz adam bu.»

Augustin, haykırdı, «Hiçbir şey anlamıyorum!»

Sinirinden bıyıkları dimdik olmuştu. Omuzlarını kaldırarak, «Sanki suçluymuşum gibi bir tavırla konuşuyorsunuz, dedi. «İzahat istemek herhalde hakkım!»

Bencolin, başıyla işaret etti, «Oturunuz.»

Sandalyeleri çekerek, pembe abajurlu lâmbanın aydınlattığı masanın başına geçtik. Fakat Yüzbaşı Chaumont oturmadı, sanki meçini arıyormuş gibi bir tavırla ceketinin sol tarafını yokluyordu.

Bencolin, «Şimdi,» dedi. «Size birkaç sual sormak istiyorum. Buna bir itirazınız yok ya, Mösyö Augustin?»

Beriki, vekârla, «Yok tabiî,» diye cevap verdi.

«— Müzeyi senelerden beri siz idare ediyorsunuz değil mi?»

«— Kırk iki senedir, Mösyö Bencolin.» Augustin, kırmızı kenarlı gözlerini Chaumont'a dikerek, titrek bir sesle ilâve etti. «İlk defa bugün polisle...»

Bencolin, onun sözünü kesti, «Müzeye fazla ziyaretçi gelmiyor galiba?»

«— Demin bunun sebeplerini anlattım. Hoş, buna aldırdığım da yok ya. Beni sanat eserlerim alâkadar ediyor.»

«— Yanınızda kaç kişi çalışıyor?»

«— Kaç kişi mi?» Augustin'in aklına başka birşey gelmişti anlaşılan. Gözlerini kırpıştırdı. «Yanımda kızımdan başka kimse yok. Marie, biletleri satar, ben de alırım. Diğer bütün işleri de yine ben, kendim yaparım.»

Bencolin, Mösyö Augustin'le lakayt, hattâ müşfik denilebilecek bir tavırla konuşuyordu. Fakat Chaumont'un adama dikmiş olduğu zekâ dolu, parlak gözlerinde derin bir nefret, müthiş bir ıstırap ve ümitsizlik vardı. Genç Yüzbaşı birdenbire sandalyesine oturdu.

Ellerini birbirine kenetliyerek, hiddetle: «Ona meseleyi sormayacak mısınız?» dedi.

Bencolin: «Tabiî soracağım,» diye cevap verdi. Ce-

binden bir fotoğraf çıkararak bunu müzenin sahibine doğru uzattı. «Mösyö Augustin, bu genç kızı tanıyor musunuz?»

Ben de merakla eğildim. On dokuz yaşlarında, parlak kara gözlü, kalınca dudaklı, harikulâde güzel fakat ruhsuz bir kız resmiydi bu. Cilveli cilveli gülümseyen genç kızın çehresinin biçiminden biraz zayıf karakterli olduğu da anlaşılıyordu. Resmin köşesinde Paris'in en meşhur fotoğrafçısının adını görünce, kendi kendime: «Herhalde kız iyi bir aileye mensup,» diye düşündüm.

Chaumont, siyahlı grili fotoğrafa sanki bu küçücük karton parçası gözlerini yakıyormuş gibi bir tavırla bakmaktaydı. Augustin, resmi elinden bırakır bırakmaz da hemen uzanarak, fotoğrafı tersine çevirdi. Sonra da öne doğru eğildi. Abajurdan süzülen ışığın aydınlattığı yanık tenli çehresi ifadesiz olmakla beraber gözleri alev alev yanıyordu.

«— İyice düşün,» dedi. «Bu genç kız benim nişanlımdı.»

Augustin, sıkıntılı sıkıntılı kımıldandı: «Bilmem ki...» Gözleri kısılmıştı. «Ben... Benden böyle birşey bekleyemezsiniz...»

Bencolin: «Bu genç kızı evvelce görmüş müydünüz?» diye ısrar etti.

Augustin, haykırdı: «Mösyö! Ne oluyor? Hepiniz de bana sanki ben... Ne istiyorsunuz? Deminden beri resmi sorup duruyorsunuz! Kızın yüzü yabancı gelmiyor! Herhalde bir yerde görmüş olacağım! Ben gördüğüm insanları bir daha unutmam. Müzeye gelenleri de...» İnce parmaklı, narin ellerini açtı. «O yaşayan insanlara has canlı ifadeyi yakalayabilmek içind aima tetkik ederim. Sonra bunu balmumu heykellerime vermeğe çalışırım.»

Parmaklarını, sanki balmumunu yuğuruyormuş gibi oynatarak, heyecanla bizlere baktı. «Fakat bilmem ki... Beni neden buraya çağırdınız? Ne yaptım? Benim şimdiye kadar kimseye bir zararım dokunmadı ki! Beni rahat bıraksanız olmaz mı?»

Bencolin: «Bu, Matmazel Odette Duchene'in fotoğrafı,» dedi. «Geçenlerde ölen meşhur nazır Duchene'in kızı Matmazel Odette'i...» Arkadaşım bir an susarak, dikkatle

Augustin'e baktı, sonra da ilâve etti: «Odette Duchene de öldü... Kendisini en son sizin müzeye girerken görmüşler... Bir daha da dışarı çıkmamış.»

Uzun bir sessizlik oldu. Mösyö Augustin, titreyen elini yüzünde dolaştırdıktan sonra gözlerine bastırdı. İnler gibi: «Mösyö,» diye cevap verdi, «ben dürüst bir insanım. Ne demek istediğinizi anlıyamadım.»

Bencolin, başını salladı: «Matmazel Odette Duchene öldürüldü. Cesedini bugün öğleden sonra Sen nehrinden çıkardılar.»

Gözlerini duvardaki bir noktaya dikmiş olan Yüzbaşı Chaumont da: «Odette'i iyice dövmüşler,» dedi. «Vücudü çürük içindeydi. Ve onu... ve onu... bıçaklayarak öldürmüşler...»

Augustin, Bencolin'le Chaumont'a sanki bu sakin tavırlı adamlar kendisini süngülerle dürte dürte bir köşeye sıkıştırmaktaymışlar gibi bakmaktaydı.

Nihayet: «Yani...» diye fısıldadı. «Yani siz benim?»

Chaumont, birdenbire tebessüm etti: «Eğer öyle bir şey düşünseydim, sizi şurada boğardım, Mösyö Augustin! Biz, sizin bu cinayetle bir alâkanız olup olmadığını anlamağa çalışıyoruz. Duyduğuma göre bu karıştığınız ilk vaka da değil. Mösyö Bencolin bana altı ay önce de bir genç kızın «Augustin Müzesi»ne girdikten sonra ortadan kaybolduğunu söyledi ve...»

«— Bana bu hususta hiçbir ey sormadılar!»

Bencolin: «Evet,» dedi, «o genç kız bir sürü yer dolaşmış ve o arada da sizin müzeye de uğramıştı. Biz o sıralarda sizin şüphe edilmeyecek bir şahıs olduğunuza inanıyorduk, Mösyö. Zaten sonradan kızın cesedi de bulunmadı. Belki de kendisine birşey olmamış ve o isteyerek, mahsus ortadan kaybolmuştu. Böyle vakalara çok rastlıyoruz.»

Augustin, bütün korkusuna rağmen kendisini zorlayarak sakin bir tavırla arkadaşıma baktı: «Mösyö Bencolin, Matmazel Odette Duchene'in benim müzeme girdiğinden ve bir daha da çıkmadığından neden bu kadar eminsiniz?»

Yüzbaşı Chaumont, hemen atıldı: «Buna ben cevap vereyim. Ben, Matmazel Duchene'le nişanlıydım. Pa-

ris'e izinli olarak geldim... Onunla bir sene evvel nişanlanmıştık. Kendisini o günden beri de görmemiştim... Paris'e gelince vaziyette büyük bir değişiklik olduğunu farkettim.»

Mütereddit bir tavırla sustu.

Sonra da: «Neyse,» diye devam etti. «Bu sizi alâkadar etmez... Dün Odette Duchene, arkadaşı Matmazel Claudine Martel ve ben, «Pavillion Dauphine»de çay içecektik. Fakat Odette'in halinde bir tuhaflık vardı... Saat dörtte bana telefon ederek çaya gelemiyeceğini söyledi. Bunun sebebini izaha da yanaşmadı. Matmazel Claudine Martel'i aradım ve Odette'in ona da aynı şeyi söylemiş olduğunu öğrendim. Endişem gitgide artıyordu, hemen Duchene'lere koştum... Ben evin önüne geldiğim sırada, Odette de bir taksiyle uzaklaşıyordu. Derhal bir arabaya atlayarak onu takib ettim.»

Chaumont, birdenbire dikleşti. Yüz adaleleri de iyice gerilmişti: «Kendimi müdafaa etmek lüzumunu duymuyorum... Neticede bir nişanlının da bazı hakları vardır... Odette'in bu civara geldiğini görünce bayağı şaşırdım. Buraları genç kızların gündüz bile çekinmeden gelebilecekleri yerler değildir... Odette, «Augustin Müzesi»nin önünde taksiden indi. Buna bir mânâ veremedim, zira onun balmumu heykellere karşı bir alâka duyduğunu hiç bilmiyordum. Bir an onun peşi sıra müzeye girmeği de düşündüm, fakat sonra vaz geçtim. Gururumu ayaklar altına alamazdım.»

Yüzbaşı Chaumont, hiddetlendiği zaman bağırıp çağıran tiplerden değildi. Genç adam, ihtiyar Fransa'nın hem asker hem centilmen olan çocukları için hazırladığı o sertk alıba çoktan girmişti. İfadesiz nazarlarla hepimizi teker teker süzdü. Sanki bize meydan okuyormuş gibi de bir hali vardı.

Sonra: «Kapıdaki levhada,» dedi, «müzenin beşte kapandığı yazılıydı. Yarım saat kalmış olduğu için beklemeğe karar verdim... Bir müddet sonra müze kapandı tabiî. Fakat Odette dışarı çıkmamıştı. Onun üzerine nişanlımın başka bir kapıdan çıkıp gitmiş olduğuna kanaat getirdim. Zaten sokakta uzun müddet beklediğim ve Odette'i de görememiş olduğum için biraz kızmıştım.» Başını öne doğru uzatarak, hiddetle parlamağa başlayan gözlerini Augustin'e

dikti: «Odette'in eve dönmediğini öğrendikten sonra tahkikata başladım ve bugün müzenin başka bir kapısı olmadığını da öğrendim! Buna ne diyeceksiniz, Mösyö?»

Augustin, sandalyesini usulca geri itti.

«— Fakat müzenin başka kapısı var! Emin olun var!»

Bencolin, söze karıştı: «Fakat o kapıyı herkesin kullandığını sanmıyorum.»

«— Orası öyle... Kapı, müzenin arka kısmındadır ve yan sokaklardan birine açılır. Önünde balmumu heikeller durur... Salonun ışıklarını da oradan yakarım, Mösyö...» Başını salladı. «Evet... Herkes o kapıdan işlemez. Fakat Yüzbaşının dediğine göre...»

Bencolin, dalgın dalgın mırıldandı: «Tabiî kapı daima kitli duruyor!»

İhtiyar adam, deli gibi haykırarak, kollarını açtı: «E? Benden ne istiyorsunuz? Cevap versenize! Yoksa beni tevkif mi edeceksiniz?»

Bencolin: «Hayır,» dedi. «Böyle bir niyetimiz yok. Şimdilik müzenizi gezmek ve bir de kızı görüp görmediğinizi öğrenmek istiyoruz!»

Augustin, titreyerek ayağa kalktı. Buruşuk ellerini masaya dayayıp, Bencolin'e doğru eğildi. Uçuk renkli gözleri yine bana kalbinin çarpıntısıyla ahenkli bir şekilde bir irileşiyor, bir küçülüyormuş gibi geliyordu.

«— O halde,» diye mırıldandı, «cevabım, «Evet!» Evet! Çünkü müzede bazı şeyler oluyor! Bunlara bir mânâ veremiyorum! Bazan iyice çıldırdığıma hükmediyorum!»

Bencolin: «Oturun,» dedi. «Oturun ve meseleyi bize anlatın.»

Chaumont da uzanarak, yaşlı adamı hafifçe sandalyesine doğru itti. Augustin, bir an kımıldamadan oturdu. Sonra da başını sallıyarak parmaklarını dudağına dokundurdu.

«— Bilmem ne demek istediğimi anlıyabilecek misiniz?» Sesi heyecandan iyice incelmiş, büsbütün kulak tırmalayıcı bir hal almıştı. Tavırlarından, çoktanberi derdini dinleyecek bir dost, bir sırdaş aradığını anlamak da kabildi. «Balmumu heykeller...» diye başladı. «Balmumu heykeller müzesi... Böyle yerlere, bir «ölüm atmosferi»

daimi bir sessizlik ve hareketsizlik hakimdir... Müzedeki salon taş duvarlarla bir takım hücrelere ayrılmıştır... Bu duvarlar içeriye gün ışığını sokmazlar... Salon, donuk yeşil bir ışıkla aydınlanır... Tıpkı denizin dibine benzer bu... Müzeyi gözlerinizin önünde canlandırabiliyor musunuz?.. Heykeller ölümün eşiğine gelmiş olan kimseleri temsil ederler... Bunlardan bazıları dehşet, bazıları ise adeta sevinçle donup kalmıştır... Hücrelerde, hakiki ölüm sahneleri vardır... Banyosunda bıçaklanan Marat... Giyotinin bıçağı altında yatan Onaltıncı Louis...D ışarıda fırtına kudurur ve hizmetkârı uyuklarken, küçücük, karanlık odasında son nefesini veren uçuk yüzlü Napoleon Bonaparte...»

Ufak tefek ihtiyarın kendi kendisine konuşurmuş gibi bir hali vardı. Fakat birdenbire uzanarak, Bencolin'in kolunu çekiştirdi.

«— Ve anlıyor musunuz Mösyö? Ve bu sessizlik, bu hareketsizlik, bu yeşil ışıkta donup kalmış heykeller işte benim dünyam bunlardan ibarettir! Herhalde ölüm de böyle olmalı. Bence «öbür dünya» denilen yer, son nefeslerini verirken böyle donup kalmış insanlarla dolu... Bu da bir hayal tabiî... İşte o kadar. Ama ben aslında hayalperest bir insan değilim, Mösyö. Ve bilhassa balmumu heykellerimin canlı olduğunu da hiçbir zaman düşünmedim. Çok geceler heykellerin arasında dolaşır hattâ parmaklığı atlayarak onlara iyice sokulurum. Bazan Bonaparte'ın yüzüne bakar ve St. Helena'daki küçük odada olduğumu tahayyül ederim. O zaman bana lâmbadaki ışığın titrediğini görüyormuşum, fırtınanın uğultusunu ve Papoleon'un boğazından garip bir hırıltının yükseldiğini duyuyormuşum gibi gelir...»

Chaumont, hiddetle: «Saçma!» dedi.

Augustin, o incecik sesiyle yalvardı: «Rica ederim... Bırakın anlatayım... Evet, böyle garip bir hisse kapılarak titrerim. Sonra koşup, yüzümü yıkarım. Fakat hiçbir zaman! hiçbir zaman heykellerimin hakikaten canlı olduklarına inanmam... Eğer içlerinden biri kımıldamağa, hareket etmeğe başlarsa...» Sesi birdenbire yükseldi, «muhakkak çıldırırım!»

İşte Augustin, bundan korkuyordu! Chaumont, tekrar sabırsızca bir hareket yaptı fakat Bencolin onu sus-

turdu. Arkadaşım dalgın dalgın, sivri, siyah sakalını sıvazlamağa başlamış, şiş kapaklı çekik gözlerinde de şeytanî bir pırıltı belirmişti. Merakının gitgide artmakta olduğu belliydi. Augustin'i bariz bir alâka ve dikkatle süzüyordu.

Yaşlı adam, telâşla: «Bazan müzeye gelenler balmumu heykellerle, seyircileri birbirinden ayırd edemezler.» diye haykırdı. «Herhalde böylelerini görmüş ve hallerine de gülmüşsünüzdür.»

Bencolin'e bakıyordu. Arkadaşım ağır ağır başını salladı: «Hareketsiz duran bir insanı balmumu heykel sandıklarına, sonra adam kımıldayınca dehşetle irkilerek bağırmalarına şahit olmuşsunuzdur... İşte müzemdeki «Dehşet Galerisi»nde baltayla cinayet işlemiş olan Madam Louchard'ın bir heykeli var. Louchard'ın adını duymuşmuydunuz?»

Bencolin, kısaca: «Onu giyotine ben gönderdim,» dedi.

Augustin, hafif bir endişeyle içini çekti: «Ah! Mösyö, bilmem anlatabiliyor muyum? Heykellerim benim arkadaşımdır... Onlarla konuşabilirim... Hepsini de çok severim... Fakat Madam Louchard... Madam Louchard! Daha heykeli yapmağa başladığım anda ondan nefret ettim! Sanki balmumu parmaklarımın arasında kendi kendine şekillendi... Canlandı... Heykel hakikaten bir şaheser oldu, Mösyö Bencolin. Ama ona bakınca korktum.» Hafifçe titredi. «Sanki heykelin içinde bir iblis gizliydi... Kadın şimdi Galeri'de duruyor... Ellerini de nazik bir tavırla birbirine kenetlemiş... Son derece güzel bir kadın... Gayet mahçup halli... Küçük kahve rengi şapkası ve kürk kravatıyla tıpkı yeni gelinlere benziyor.» Bir an susarak, derin derin nefes aldı. «Aylar önce, bir gece müzeyi kapıyordum... Birdenbire Madam Louchard'ın kahve rengi şapkası ve kürk kravatıyla, yeşil ışıkların aydınlattığı Galeri'den ilerlediğini gördüm...»

Chaumont, masaya bir yumruk attı. Sonra da müthiş bir ümitsizlikle: «Bu adam çıldırmış,» dedi. «Gidelim daha iyi...»

«— Durun, durun!.. Bırakın anlatayım. Sonradan yanıldığımı, bir hayal gördüğümü anladım. Zira Madam Louchard'ın heykeli her zamanki yerinde duruyordu...»

Augustin, ısrarla Chaumont'a bakıyordu. «Mösyö, söyleyeceklerimi dinlemeniz daha iyi olur. Zira bu sizi alâkadar ediyor. Kaybolan genç kız nişanlınızdı değil mi? Alâ!.. Herhalde onu nereden hatırladığımı öğrenmeği istersiniz... Anlatayım. Matmazel Duchene, dün akşam üzeri müzenin kapanmasına yarım saat kala geldi... Dış holde birkaç kişi olduğu için onu hemen farkettim. Ben, mahzene inen merdivenin başındaki kapının yanında duruyordum. «Dehşet Galerisi» mahzendedir, Mösyö... Zannedersem nişanlınız evvelâ benim de balmumundan yapılmış bir heykel olduğumu sandı. Bir müddet beni merakla süzdü. Hakikaten son derece güzel ve gayet şık bir kızdı. Nihayet bana, «Satir (*) nerede?» diye sordu.»

Chaumont, homurdandı: «Ne? Anlıyamadım! Odette neyi kasdediyordu?»

«— Galeri'deki heykellerden birini... Dinleyin!» Augustin, tekrar öne doğru eğildi. Heyecanından bütün vücudü tir tir titriyordu. «Matmazel, bana teşekkür etti. O merdivenlerden inerken, ben de kapanma saatine ne kadar kaldığını anlamak için ön tarafa geçmeğe karar verdim. Tam çıkarken, dönüp arkama baktım... Yani merdivenlere doğru... Tas duvarladaki hafif, yeşil ışıklar etrafı aydınlatıyordu. Matmazel, hemen hemen merdivendeki dönemece gelmişti... Ayak seslerini duyuyor, onun basamaklardan dikkatle indiğini görüyordum... Sonra merdivende başka birinin daha olduğunu farkettim. O da usulca Matmazel Duchene'in arkasından inmekteydi. Bir an onun Madam Louchard olduğunu sandım. Yani galerimde heykeli bulunan giyotin altında can vermiş olan baltalı katil Madam Louchard! Zira kadının başında kahverengi, küçük bir şapka, boynunda da kürk kravat vardı.»

(*) **Yarısı insan, yarısı keçi bir ilâh.**

O ince, cırlak, kulak tırmalayıcı ses birdenbire sustu. Chaumont, kollarını kavuşturarak, hiddetle: «Siz, dedi» «ya dünyanın en büyük yalancısısınız ya da iyice oynatmışsınız!»

Bencolin, elini kaldırdı: «Yavaş! Bana kalırsa, siz bir hayalet değil, hakikî bir kadın gördünüz, Mösyö Augustin. Hâdiseyi tahkik ettiniz mi?»

Yaşlı adam: «Çok korkmuştum,» diye cevap verdi. Yüzünde ıstırap dolu bir ifade belirmişti, dokunsalar ağlıyacaktı. «Fakat müzeye dün o kılıkta bir kadının gelmediğini biliyordum. Gidip merdivendeki kadının yüzüne bakacak halde değildim... Dehşetle titriyordum. Bak-baktığım takdirde o-o balmumu çehreyi ve cam gözleri göreceğimden korkuyordum. Onun için dışarı çıkıp, kapıda duran kızıma Madam Louchard'a benzeyen bir kadına bilet satıp satmamış olduğunu sordum. Satmadığını söyledi... Bu cevabı alacağımı biliyordum zaten...»

«— Sonra ne yaptınız?»

«— Daireme çekilip, konyak içtim, Mösyö. Zaten biraz üşütmüştüm. Müze kapanıncaya kadar odamdan çıkmadım...»

«— O halde dün biletleri siz almadınız?»

İhtiyar adam, ağlar gibi: «Zaten fazla kimse gelmedi ki, Mösyö,» dedi. Sonra da ifadesiz bir sesle, ilâve etti: «Bu meseleyi ilk defa size anlattım. Siz de bana çıldırmış olduğumu söylediniz... Kimbilir? Belki de siz haklısınız.»

Elleriyle yüzünü örttü.

Kısa bir sessizlik oldu. Sonra Bencolin ayağa kalkarak, koyu renkli, yumuşak fötr şapkasını başına geçirdi. Artık şapkanın kenarı, ifadesi kolay kolay okunmayan çe-

kik gözlerini gölgeliyordu. Yalnız. burnunun iki tarafından sakallı çenesine doğru inen hatların büsbütün derinleşmiş olduğunu farkettim.

«— Artık müzeye gidelim,» dedi.

Sanki birdenbire kör olmuş gibi sendeliyerek yürüyen Augustin'i koridordan geçirerek, gürültülü bara soktuk. Kapıyı açar açmaz ateşli bir tango bir kamçı gibi yüzümüzde şakladı. Aklıma Bencolin'in bahsettiği çarpık burunlu, acaip bakışlı adam gelmişti. Çabucak döndüm. Adam, hâlâ aynı köşede oturuyordu. Parmaklarının arasında sönük bir ışıkla yanan sigaraya aldırmıyor, o sarhoşlara has cam gibi gözlerle masadaki kadehlere bakıp, kendi kendine tebessüm ediyordu. Yalnızdı...

Merdivenleri tırmanarak, sokağa çıktık. Meydandaki göz alıcı ışıkların çoğu söndürülmüştü. Taştan yapılmış olan Porte St. Martin takı yıldızların pırıl pırıl parladığı sonbahar semasına doğru kapkara bir gölge halinde yükseliyordu. Rüzgâr, ağaçların kahve rengi elbiselerini dalgalandırıyor ve kadırıma düşmüş olan ölü yaprakları hışırdatarak etrafa savuruyordu. Bazı kahvelerde hâlâ ışık vardı. İçeride sandalyeleri üst üste yığmakta olan garsonların gölgeleri pencerelere düşmekteydi. Boulevard St. Denis'i geçtikten sonra, sağa, Boulevard de Sebastopol'a saparken, köşede sıkıntılı sıkıntılı konuşmakta olan iki polis Bencolin'i hürmetle selâmladılar. Onlardan başka kimseye rastlamadık. Buna rağmen bana, esrarengiz şahıslar bizi kapı aralıklarından gözetliyor, serseriler duvar diplerine siniyor ve kapalı panjurların aralıklarından dışarı ölgün ışıkların süzüldüğü loş odalardaki gizli faaliyetler bir an duruyor sonra da tekrar sessizce başlıyormuş gibi geliyordu.

St. Appoline, kısa, dar ve karanlık bir sokaktı. Köşedeki bardan dışarıya gürültüyle karışık bir müzik sesi taşıyor, dans eden çiftlerin titrek gölgeleri pencerelerdeki kirli perdelere aksediyordu. Daha ileride, küçük bir ampulle aydınlatılmış kırmızı bir numara vardı: 25. Biz, bunun hemen karşısındaki burma sütunlu, demir kapılı binanın önünde durduk. Yandaki, yaldızlı harfleri hemen hemen okunmaz hale girmiş olan kirli levhaya gözüm takıldı.

“Augustin Müzesi Harikalar Koleksiyonu Kurucusu: J.Augustin Saatler: 11-17 ve 20-24„

Augustin’in zili telâşla çalması üzerine, içeriden sürgüler çekildi ve ağır demir kapılar şangırdayarak açıldı. Küçük bir hole girdik. Burasını, tavana büyükçe bir A harfi meydana getirecek şekilde dizilmiş olan tozlu ampuller aydınlatmaktaydı. Duvarlarda da içerideki dehşet verici sahneleri metheden bir takım yaldızlı levhalar vardı. Bunlar, korkunç şeylerden hoşlanan Fransızların ruhunu okşayacak şekilde yazılmıştı. Üstelik Engizisyon işkencelerini, Hıristiyanların aslanlara atılışını ve meşhur şahısların şu veya bu şekilde öldürülüşlerini seyredenlerin kültürlerinin bir hayli artacağı da iddia edilmekteydi... Bu reklâmlardaki saflık ve samimiyet onların cazibesini de azaltmıyordu. Bilâkis... Dehşet verici, korkunç ve esrarengiz şeylere karşı sıhhatli bir alâka duymayan bir insan bence ölmüş sayılır. Artık onu çabucak gömmekten başka çare de yoktur... Bu yaldızlı afişlerin en çok, ciddî ve makul bir genç olan Chaumont’un hoşuna gittiğini de söyliyeyim. Bize belli etmeden her kelimeyi büyük bir dikkatle okudu.

Bense, kapıyı açmış olan genç kızı süzmekteydim. Herhalde o, Augustin’in kızıydı, fakat babasına hiç benzemiyordu. Uzun, kahverengi saçlarını arkaya doğru taramıştı. Kaşları kalınca, burnu ise son derece biçimliydi. Koyu kahverengi, parlak gözlerindeki müteyakkız ve endişeli ifade bilhassa dikkatimi çekti. Marie Augustin’in, ateş saçan gözleri neredeyse yuvalarından uğrayacaktı. Babasına, sanki onun sokakta bir otomobilin altında kalıp ölmemiş olmasına şaşmış gibi bir tavırla bakıyordu.

Sonra, çabucak: «Baba!» dedi. «Demek polisler de bunlar!» Bize dönerek kaşlarını çattı. «Sizin yüzünüzden müzeyi kapayıp, zarara girdik! Söyleyin bakalım, bizden ne istiyorsunuz? İnşallâh babamın saçmalıklarını dinlemediniz!»

Augustin, hem itiraz etmek hem de kızını yatıştırmak ister gibi: «Yavrum,» diye mırıldandı, «rica ederim... Sen şimdi gidip müzenin ışıklarını yak...»

Kız, hiddetle babasının sözünü kesti: «Hayır, baba. O işi sen yap. Ben Mösyölerle konuşmak istiyorum.» Kollarını kavuşturup dikkatle Augustin'e bakmağa başladı. Nihayet adamcağız, aptal aptal tebessüm ederek, başını salladı ve dipteki camlı kapılara doğru gitti. Genç kız: «Siz de şöyle buyurun,» dedi. «Işıklar yanınca babam sizi çağırır.»

Bizi, bilet gişesinin sağındaki kapıdan geçirerek, oturma odasına soktu. Burası gayet karanlıktı, üstelik haşlanmış patates de kokuyordu. Sönük ışıkta odanın dantel, püskül ve yaldızlı biblolarla süslenmiş olduğunu farkettim. Marie Augustin, ortadaki masanın başına geçerek, tekrar kollarını kavuşturdu. Masanın üzerinde bir tomar mavi bilet vardı. Müzeye girmek için bunlardan alınıyordu anlaşılan.

Genç kız, başıyla dışarıyı işaret ederek: «Babam çocuk gibidir,» dedi. «Onun için benimle konuşun.»

Bencolin, hâdiseyi kısaca anlattı. Augustin'in bize söylediklerinden bahsetmedi tabiî. Üstelik, sanki baba kızın, Matmazel Odette Duchene'in ölümüyle bir alâkası olduğunu sanmıyormuş gibi, lakayt bir tavır da takınmıştı. Fakat Marie Augustin'e dikkatle bakınca, Bencolin'in bu halinin kızı büsbütün şüphelendirmiş olduğunu anladım. Arkadaşım, şiş kapaklı gözleriyle etrafa bakınırken, Marie Augustin de endişeyle onu süzüyordu. Kızın gözleri adeta camlaşmış ve nefesi de kesikleşmişti...

Bencolin'in konuşması bitince: «Babam bu-bu hâdise hakkında bir şey söylemedi mi?» diye sordu.

Bencolin, omuz silkti: «Sadece Matmazel Duchene'in çıktığını görmediğini anlattı.»

«— Bu doğru...» Genç kızın parmakları tekallus etmis ve kollarını sıkı sıkı kavramıştı. «Fakat ben Matmazel'in çıktığını gördüm.»

«— Gördünüz mü?»

«— Evet.»

Chaumont'un ince çenesindeki adele yine seyirmeğe başlamıştı. «Matmazel, bir kadının sözlerine itiraz etmekten hoşlanmam. Fakat yanılıyorsunuz. Matmazel Duc-

hene müzeden çıkmadı. Çıksaydı görürdüm, çünkü dışarıda bekliyordum!»

Marie Augustin, sanki genç Yüzbaşının farkına yeni varmış gibi bir tavırla ona doğru döndü. Chaumont'u tepeden tırnağa kadar süzdü. Genç adam gözünü kırpmadı bile.

«— Ya? Peki dışarıda ne kadar beklediniz, Mösyö?»

«— Bir hayli... Müze kapandıktan on beş yirmi dakika sonra buradan ayrıldım.»

Genç kız: «Ya?» diye tekrarladı. «Mesele şimdi anlaşıldı... Matmazel Duchene, gitmeden evvel bir müddet benimle konuştu. Daha sonra ben kapıyı tekrar açarak, onu dışarı çıkardım...»

Yüzbaşı Chamuont, sanki Marie Augustin'le arasında kalın camdan bir duvar varmış ve bu yüzden genç kızın üstüne atılamıyormuş gibi bir tavırla yumruklarını sıktı. Kız ise, gözlerini hiç kırpmadan sakin sakin ona bakıyordu.

Bencolin, tebessüm ederek: «O halde esrar aydınlandı,» diye mırıldandı. «Demek Matmazel Duchene'le on beş dakika kadar konuştunuz?»

«— Evet.»

«— Anlıyorum... Yalnız emin olmadığımız bir nokta var...» Bencolin, kaşlarını hafifçe çattı. «Zannedersem Matmazel Duchene'in elbisesi yırtılmış. Siz kendisiyle konuştuğunuz zaman nasıl giyinmişti?»

Kısa bir sessizlik... Sonra Matmazal Augustin, sakin bir tavırla: «Farkında değilim,» dedi.

Chaumont, dikleşti: «O halde Odette'i bize tarif edin! Bunu yapabilir misiniz?»

«— Matmazel Duchene, alâlade bir tipti. Tarifim yüzlerce kadına uyar.»

«— Esmer miydi? Yoksa sarışın mı?»

Yine hafif bir tereddüt... Sonra genç kız, çabucak: «Esmerdi,» diye cevap verdi. «Siyah saçlı... Kahverengi gözlü... Büyük ağızlı... İnce vücutlu. Ufak tefek.»

Chaumont tekrar yumruklarını sıkarak haykırdı: «Evet. Odette Duchene esmerdi. Fakat uzun boyluydu! Gözleri de mavi'ydi! Yarabbi! Siz yalan söylemeden yapamaz mısınız? Hakikati söylesenize!»

«— Ben hakikati söyledim, Mösyö. Yanılmış olabilirim. Buraya her gün bir sürü insan geliyor. Matmazel Duchene'i bilhassa hatırlamam için hususî bir sebep de yok. Onun için kendisini tarif ederken yanılmış olabilirim. Fakat şu hususta ısrar edeceğim: Matmazel Duchene'in müzeden çıkması için kapıyı ben açtım ve kendisini de bir daha görmedim.»

O sırada Augustin de iceri girmişti. Kızının yüzündeki ifadeyi farkederek, telâşla: «Işıkları yaktım,» dedi. «Fakat her yeri iyice araştırmak istiyorsanız, o zaman el fenerlerinizi de kullanın. Zira salon daima loştur... Neyse... Buyurun... Benim saklanacak bir şeyim yok.»

Bencolin, kapıya doğru dönerken birbenbire kararsız bir tavırla duraklayıverdi. Aynı anda, Augustin, masadaki lâmbaya çarptı ve abajur yana doğru eğrildi. Şimdi sarımsı ışık doğrudan doğruya Bencolin'e geliyor, hafiyenin, elmacık kemikleri çıkık, ince çehresini, kalkık, siyah kaşlarını ve ifadesi kolay kolay okunmayan çekik gözlerini aydınlatıyordu.

Arkadaşım, ekrafına bakınıp duruyordu. Nihayet: «Bu mahalle...» diye homurdandı. «Bu mahalle... Mösyö Augustin, burada telefon var mı?»

«— Odamda var, Mösyö. Çalışma odamda. Sizi oraya götüreyim.»

«— Evet, evet! Hemen telefon etmem lâzım. Yalnız bir şey öğrenmek istiyorum. Matmazel Duchene, dün müzeye girdikten sonra size acaip bir sual sormuştu değil mi? Yani, «Satir nerede?» demişti... Bu sözleriyle neyi kasdediyordu?»

Augustin, bayağı alınmıştı: «Mösyö,» dedi, «siz «Sen nehrindeki Satir»den bahsedildiğini hiç duymadınız mı?»

«— Maalesef duymadım.»

«— Bence bu yaptığım heykellerin en güzeli... Tabiî, tam manasıyla hayal mahsulü... Eskiden Paris'liler, Sen nehrinde yarı insan yarı keçi şeklinde bir mahlûkun yaşadığını ve bu canavarın kadınları dibe çekerek boğduğuna inanırlarmış. Maamafih bu efsanenin hakiki bir vakayla alâkası da var. Şuradaki kayıtlara bakarsanız, ne demek istediğimi anlarsınız.»

«— Ya... Peki, Satir heykeli nerede?»

«— Dehşetler Galerisi'nin giriş kısmında... Merdivenin hemen altında. O heykel dolayısıyla beni çok tebrik...»

«— Telefon nerede?» Bencolin, iyice sabırsızlanmağa başlamıştı. Bize döndü: «Siz isterseniz müzeyi dolaşın. Ben de biraz sonra gelirim. Şimdi biraz işim var...»

Matmazel Augustin, yerinden kalkıp, lâmbaya daha yakın olan salıncaklı sandalyeye oturdu ve masadaki dikiş sepetini de kendine doğru çekti. Pırıl pırıl gözlerini, iplik geçirdiği iğneye dikerek, buz gibi bir sesle: «Yolu biliyorsunuz,» dedi. «Sizi daha fazla rahatsız etmeme lüzum yok.»

Uzun saçlarını arkaya doğru iterek, sandalyeye iyice yerleşti ve mor çizgili bir gömleği tamire başladı. Yüzünde, işi arasında rahatsız edilmiş ev kadınlarına has o sinirli ve sıkıntılı ifade belirmişti. Maamafih, hâlâ yan gözle bizi süzüp duruyordu.

Chaumont'la, hole geçtik. Genç adam cebinden tabakasını çıkararak, bana sigara ikram etti, sonra kendisi de bir tane aldı. Sigaralarımızı yakarken, dikkatle birbirimize baktık. Müzenin genç adamı sıktığı, onun kendisini bir tabuta kapatılmış gibi hissettiği belliydi. Şapkasını kaşlarına doğru çekerek, etrafına bakındı. Benim yaşımda olmasına rağmen, o anda gayet çocuksu bir hali de vardı.

Birdenbire: «Evli misiniz?» diye sordu.

«— Hayır.»

«— Nişanlı mısınız?»

«— Evet.»

«— Ah!» Eliyle sert bir hareket yaptı. «O halde şu anda neler hissettiğimi gayet iyi anlıyorsunuz. Kendimde değilim... Kusuruma bakmayın, fakat cesedi gördüğümden beri... Neyse... Gelin, içeri girelim.»

* * *

Salonun derin sessizliği tüylerimi ürpertti. Burası küf, ıslak elbise ve saç kokuyordu. Bu acaip kokuyu başka türlü tarif etmem imkânsızdı. Hemen hemen yirmi dört, yirmi beş metre uzunluğundaki salon oymalı taş du-

varlarla bölmelere ayrılmıştı, tavanı da yine garip biçimli sütunlar desteklemekteydi. Bu büyük, mağaramsı, taş odayı, kaynağını tâyin edemediğim yeşilimsi, acaip bir ışık aydınlatıyordu. Sanki salona, tavana kadar su doldurulmuştu. Kemerler, sütunlar insana tıpkı akvaryumlardaki oyuncak mağaralar gibi titriyor, dalgalanıyor ve biçim değiştiriyormuş gibi geliyordu. Hattâ bir an duvarlar ve döşeme, ince, parlak, yapışkan bir çamur tabakasıyla kaplıymış gibi bir hisse bile kapıldım...

Fakat insanı asıl dehşete düşüren salondaki sessiz ve hareketsiz guruplardı. Hemen yanımda bir polis dimdik beklemekteydi. Neredeyse onunla konuşacaktım. İki yanda, alçak parmaklıkların arkasında bir sürü balmumu heykel vardı. Bunlar gözlerini bir noktaya dikmiş, öyle duruyorlardı. Bana orada olduğumuzu biliyor ve bize bakmamak için ellerinden geleni yapıyorlarmış gibi geldi. Üzerlerine doğru tutulmuş olan sarı ışıklı, ufak projektörler sayesinde onları yeşilimsi gölgelerin arasında kolaylıkla görebiliyorduk.

Doumergue, Mussolini, Kral Alfonso, Hoover daha sonra tanınmış spor, sahne ve perde yıldızları... Heykellerin hepsi de hakikaten müthiş bir ustalıkla yapılmıştı. Fakat bütün bu meşhurların oraya birer teşrifatçı gibi, seyircileri karşılamak ve onları diğer korkunç sahnelere hazırlamak için konulmuş olduğu belliydi. Salonun ortasındaki bankta bir kadının hiç kımıldamadan oturduğunu, yanında da bir adamın sarhoş gibi iki büklüm yattığını görünce fena halde irkildim, kalbim de deli gibi çarpmağa başladı. Sonra bunların da balmumundan yapılmış olduğunu farkederek rahat bir nefes aldım.

Mütereddit bir tavırla ilerlerken, ayak seslerim de salonda garip akisler yapıyordu. Bankta iki büklüm yatan ve hasır şapkasını da yüzüne örtmüş olan sarhoşun önünden geçerken, eğilip ona dokunmamak için kendimi güç tuttum. Nedense adamın cansız olduğuna, benimle konuşmayacağına iyice kanaat getirmek istiyordum. Doğrusu camdan yapılmış gözlerin insanı gözetlemesi kadar dehşet verici bir şey olamaz. Bence bu, hakiki gözlerin kindar ve sinsice bakışlarından daha da korkunçtur.

Chaumont'un da salonda dolaştığını duyuyordum.

Omzumun üzerinden baktığım zaman onun da banktaki sarhoşu şüpheli nazarlarla süzmekte olduğunu gördüm.

Salonun ucunda daire şeklinde, tahta döşemeli, büyük bir oda vardı. Buraya yüksekçe bir kemerin altından geçilerek giriliyordu. Oda iyice karanlıktı. Sadece heykellerin arkalarına pek sönük bir ışık yerleştirilmişti, işte o kadar. Kemerin üzerinden eğilmiş olan bir karaltının bana göz kırparak, korkunç bir şekilde tebessüm ettiğini gördüm. Bir Saray soytarısıydı bu. Şopasını bana dokunmak istiyormuş gibi uzatmış, bir gözünü de hafifçe kısmıştı. Adımlarım, cücenin alacalı bulacalı elbisesine dikilmiş olan çıngırakların titremesine sebep oldu. Pek hafif bir çıngırak sesi duydum. Bu karanlık odada aksi sedalar iyice boğuklaşıyordu. Toz, elbise ve saç kokusu artmış, balmumu heykeller daha korkunç bir hal almağa başlamıştı. Artık hayaletleri andırmaktaydılar... Bir köşede D'Artagnan, elini kılıcının kabzasına atmış, bekliyordu. Elindeki baltayı havaya kaldırmış olan dev gibi bir cengaverin siyah zırhı gölgelerin arasında pırıl pırıl parlamaktaydı. Sonra gözüm, yeşil ışıklarla hafif aydınlatılmış ikinci bir kemere ilişti. Bunun arkasında da «Dehşetler Galerisi»ne inen merdiven vardı...

Kemerin üzerinde de «Dehşetler Galerisi» yazılı olduğunu görünce mütereddit bir tavırla durakladım. Bu kelimeler gayet katiydi. Aşağıda nelerle karşılaşacağınızı biliyordunuz. Fakat insanlar katî şeylerden kaçınırlar. İşte ben de bu yüzden tereddüt ediyordum. Bir kere, tas duvarların arasından kıvrılarak inen o dar merdiven gözlerimin önünde korkunç sahnelerin belirmesine sebep olmuştu. Kalın duvarların arasında kalacak, dehşetle çırpınmama ğarmen bir daha da yukarı çıkamıyacaktım... Sahanlıkta, Augustin'in, Matmazel Odette Duchene'i merdivenden inerken görmüş olduğunu hatırladım. Üstelik adamcağız, genç kızın peşinden kahve rengi şapkalı, kürk kravatlı hayaletin g'ttiğine de inanıyordu...

Merdivenlerden inerken üşümeğe başladım. Aşağısı bir hayli serin olmalıydı. Ayak seslerim, benimle alay edercesine, boğuk akisler yapıyor ve bana sanki biri önüm sıra merdivenlerden koşarak iniyormuş gibi geliyordu. Birdenbire kendimi yapayalnız hissettim. Geri dönmeği isti-

yordum.

Merdivendeki sert dönemece gelmiştim. Yeşil ışıkla aydınlatılmış olan kaba taş duvara vuran gölgeyi, görünce dehşetle irkildim. Kalbim, göğsümü yarıp dışarı fırlayacakmış gibi çarpmağa başlamıştı. Biraz ileride sırtı kamburca bir adam bekliyordu. Başına geçirmiş olduğu siyah kukuletâ yüzünü gölgelendirmekteydi. Yalnız çenesinin biraz uzunca olduğunu ve alaylı alaylı gülümsediğini fark edebildim. Bu korkunç heykel duvarın önünde duruyordu, kollarında da bir kadın vardı. Bunu peleriniyle hafifçe örtmüştü. Evet bu, balmumundan yapılmış alelâde bir insan heykeliydi yalnız, adamın öne doğru uzatmış olduğu sağ ayağı dikkatimi çekti. Zira bir keçi ayağıydı bu. Meşhur «Satir»i tanımıştım. Dediğim gibi bu alelâde bir erkek heykeliydi ama hakikaten bir dâhi olan sanatkâr bu kaburga kemikleri çıkık, müstehzi tebessümlü mahlûka iğrenç bir hal vermesini bilmişti. Kukuletânın Satir'in gözlerini gölgelediğine bayağı memnun oldum.

Bu çirkin heykelin önünden telâşla geçerek, dar koridordan ilerledim ve nihayet alt kattaki yuvarlak odaya girdim. Buradaki bölmelere muhtelif guruplar yerleştirilmişti. Bu canlı sahneler şeytanî bir sanat kabiliyetinin en büyük şahidiydiler. Burada mazi canlanmış, adetâ dile gelmişti. Çehreler, sanki onlara bir perdenin arkasından bakıyormuşsunuz gibi, gayet solgundu ama buna rağmen bütün bu insanların yaşadıkları günü, hattâ anı olanca canlılığıyla görebiliyordunuz. Meselâ Marat, teneke banyosundan dışarı yuvarlanmış, sırt üstü yatıyordu. Ağzı açılmış, mavimsi derisi kaburgalarına yapışmış ve pençe gibi kana bulanmış olan göğsündeki bıçağa doğru uzanmıştı. Bunu, hizmetçi kadının sakin sakin duran Charlotte Corday'i yakaladığını, ağızları sessiz feryatlarla açılmış olan kırmızı kasketli askerlerin kapıyı kırdıklarını görüyordunuz. Fakat gördüğünüz yalnız bu kin ve dehşet dolu sahne değildi. Ayni zamanda, solgun Eylül güneşinin pencerelere vurduğunu, binanın duvarlarını sarmaşıkların kaplamış olduğunu da hayalinizde canlandırıyordunuz. Evet, o anda dışarıda eski Parisin kaynaştığını da görmekteydiniz...

Sonra bir ses duydum: «Şıp... Şıp... Şıp...»

Paniğe kapılmak üzere olduğumu hissediyordum. Diğer guruplara, ateş ve kızgın kerpetenlerle işkence yapan Engizisyonculara, giyotinin bıçağı altında yatan krala, sessiz trampetlere baktım. Onların kımıldamamaları bana tabiate aykırı bir şeymiş gibi geliyordu. Eğer bu renkli elbiseli, uçuk çehreli, gölge gibi insanlar bana doğru gelip, konuşmağa başlasalardı bu kadar korkmayacaktım.

Hayır, hayır... Kulaklarım beni yanıltmamıştı... Hakikaten bir şey damlıyordu... Ağır ağır damlıyordu...

Aksi sedalar arasında merdivenden telâşla yukarı çıktım. Bu balmumu ve peruktan meydana gelmiş olan boğucu alemden kurtulmağı, insan sesi duymağı, parlak ışıklar görmeği istiyordum. Merdivenin son dönemecini tırmanırken kendimi toplamağa çalıştım. Bu balmumundan yapılmış kuklalardan korkmam doğrusu pek saçmaydı. Herhalde bu iğrenç yerden ayrıldıktan sonra Bencolin'le konyak ve sigara içerken bu hâdiseden bahsedecek ve kahkahalarla da gülecektik.

Ben yukarı çıktığım sırada Bencolin, Chaumont ve Augustin de o daire şeklindeki, karanlık odaya giriyorlardı. Bir an durup, derin derin nefes aldıktan sonra onlara seslendim. Fakat o sönük ışıkta bile yüzümdeki ifadeden neler hissettiğimi anlamış olacaklar ki, arkadaşım: «Jeff,» dedi, «nen var?»

«— Hiç...» diye cevap verdim. «Hiçbir şeyim yok..» Lâkin sesimden bunun yalan olduğunu kolayca anlamak kabildi. «Ben aşağıda, aşağıdaki sahnelere bakıyordum... Marat... Sonra «Sen nehrindeki Satir» heykelini de görmek istedim. Hakikaten harikulâde bir eser. Satir'in yüzündeki ifade, kollarındaki kadın...»

Augustin, korkuyla başını kaldırdı: «Ne... Ne dediniz?»

«— Eserin çok güzel olduğunu söyledim. Satir ve kollarındaki kadın...»

Augustin, uykuda konuşur gibi: «Asıl,» diye mırıldandı. «Asıl siz çıldırmışsınız! Satir'in kollarında kadın yok ki!»

Bencolin: «Satir'in kollarında şimdi bir kadın var,» dedi. «Hakiki bir kadın... Ne yazık ki öldürülmüş.»

El fenerini heykele doğru tuttu, bizler de hemen yanına sokulduk. Satir, merdivenin altındaki sahanlıkta, duvarın önünde duruyordu. Ellerini de öne doğru kaldırmış olduğu için ceset, muvazene bozulmadan kollarının üzerine yerleştirilmişti. (Sonradan balmumu heykellerin çelik bir iskelet üzerine yapıldığını ve ufak tefek bir genç kız olan maktulünkinden kat kat ağır bir cesedi de kolayca taşıyabileceklerini öğrendim.) Ölünün ağırlığı daha ziyade Satir'in sağ koluyla göğsüne verilmişti. Kızın başı heykelin kolunun altına itilmiş ve Satir'in kaba serjden yapılmış olan siyah pelerini yüzüyle vücudünün üst kısmını örtecek şekilde çekilmişti... Bencolin, ışığı aşağıya doğru tuttu. Satir'in kıllı bacakları ve keçi ayakları kan içindeydi. Yerde de kandan küçücük bir göl meydana gelmişti.

Bencolin, bize kısaca: «Kızı oradan indirin,» dedi. «Dikkat edin... Bir şey kırılmasın... Tamam.»

Hâlâ sıcak olan cesedi sahanlığa yatırarak, bacaklarını kollarını düzelttik. Sonra Bencolin, el fenerini kızın yüzüne tuttu. Zavallının gözleri koyu kahverengiydi. Istırap, korku ve hayretle açılmıştı bu gözler. Kansız dudakları gerilmiş, başındaki küçük mavi bere yana kaymıştı. Işık ağır ağır cesedin üzerinde dolaştı.

Yanımda birinin derin derin nefes aldığını duydum. Sonra Chaumont, sakin bir tavır takınmağa çalışarak: «Bunun kim olduğunu biliyorum,» diye fısıldadı.

Yere diz çökmüş olan Bencolin, çabucak sordu: «Kim?»

«— Claudine Martel. Odette'in en samimi arkadaşı... Dün, Odette o ve ben beraber çay içecektik Allahım!» Chaumont acı acı haykırarak, duvarı yumruklamağa başladı. «Bir cinayet daha!»

Bencolin de düşünceli düşünceli: «Bir Nâzır kızı daha,» diye mırıldandı. «Claudine Martel eski Nâzırlardan Kont Martel'in kızı değil mi?»

Başını kaldırıp Chaumont'a baktı. Gayet sakin gözüküyordu fakat elmacık kemiğinin yanındaki adalenin seyirmekte olduğunu farkettim. O anda Bencolin'in yüzü Satir'inkinden daha tehlikeli ve korkunçtu.

Chaumont, başını salladı: «Evet. Kont Martel'in kızı... Onu... Onu nasıl öldürmüşler?»

«— Sırtından bıçaklamışlar.» Bencolin, cesedi hafifçe çevirdi. Genç kızın sırtındaki mavi mantonun sol tarafı kan içerisindeydi. «Bıçak kalbe girmiş olacak... Kurşun yarasından bu kadar kan akmaz... Ah! Bunun hesabını soracağım! Neyse... Zavallı kaatille mücadele de etmemiş. Her şey yerli yerinde... Yalnız şu var.»

Claudine Martel'in boynundaki ince altın zinciri işaret etti. Herhalde bunun ucunda bir madalyon veya pantantif bir şey vardı ve kız bunu kombinezonunun içine sokuyordu. Fakat zincirin ucu kopmuş ve meçhul kaatil pantantif veya madalyonu almıştı. Zincirin kopuk ucu Claudine Martel'in yakasına takılmış olduğu için de yere düşmemişti.

Arkadaşım: «Hayır,» diye homurdanıyordu. «Mücadele etmemiş... Kollar gevşek... Parmaklar da öyle. Ani bir bıçak darbesi, tamam» Peki ama kızın çantası nerede? Allah kahretsin. O çanta bana lâzım! Kadınlar sokağa çantasız çıkmazlar! Claudine Martel'in çantası nerede?»

Sabırsız bir tavırla ışığı etrafta dolaştırdı. Bu, bir an Augustin'in yüzüne geldi. İhtiyar adam, Satir'in yanına büzülmüş, heykelin pelerinini çekiştirip duruyordu.

Işık gözlerine gelir gelmez, haykırmağa başladı: «Beni tevkif edeceksiniz değil mi? Halbuki benim bu hâdiselerle hiçbir alâkam yok! Ben...»

Bencolin: «Rica ederim, susun!» dedi. «Durun, durun bir dakika. Biraz yaklaşır mısınız? Dostum, ceset hâlâ sıcak. Bu zavallı öleli iki saat bile olmamış. Müzeyi kaç-

ta kapamıştınız?»

«— On bir buçuğa doğru, Mösyö. Siz beni çağırtır çağırtmaz hemen kapıları kapadım.»

«— Peki buraya indiniz mi?»

«— Her zaman inerim, Mösyö. Işıkların bazıları yukarıdaki düğmelere bağlı değildir. Bir kısmı buradan yakılıp döndürülür.»

«— Tabiî o zaman burada ceset yoktu?»

«— Hayır, efendim! Hiçbir şey yoktu!»

Bencolin, saatine baktı: «Bire çeyrek var... Herhalde buraya bir saat önce indiniz... Veya bir saat on dakika önce... Herhalde bu kız müzeye ön kapıdan girmedi?»

«— Bu imkânsız, Mösyö! Kızım kapıyı benden başka hiç kimseye açmaz. Onunla belli bir işaretimiz de vardır. Ben zili arka arkaya birkaç defa çalarım. Neyse bunu Marie'ye de sorabilirsiniz...»

El fenerinin ışığı döşemeden ilerliyerek duvarın dibine gitti. Sonra da ağır ağır yukarı tırmandı. Satir, yüzünde o alaycı tebessümle binanın arka duvarına dayanmış duruyordu. Yani bu duvar müzenin cephesine paraleldi, bu yüzen merdivenin dönemecine gelenler heykeli evvelâ yandan görmekteydiler. Fenerin ışığı Satir'le merdivenin alt basamakları arasındaki kısımda durakladı. Burada duvara, heykelin kukuletâsını artistik bir şekilde aydınlatmak için yeşil bir ampul takılmıştı. Bu solgun ışıkta duvarın taşları arasında bir fark olduğu anlaşılmıyordu. Fakat el fenerinin kuvvetli ziyası o kısmın tahtadan yapılmış ve sonra da taşa benzeyecek şekilde boyanmış olduğunu ortaya koydu.

Arkadaşım, mırıldandı: «Anlaşıldı... Bu da müzenin arka kapısı olacak. Öyle değil mi?»

«— Evet, Mösyö. Bu kapı, duvarların arkasından «Dehşetler Galerisi»ne giden dar ve kısa bir koridora açılıyor. İşte ben ışıkları oradan yakıp söndürürüm. En uçta başka bir kapı daha vardır...»

Bencolin, çabucak döndü: «O kapı nereye açılıyor?»

«— Şey... Şey... Boulevard de Sebastopol'a çıkan, üstü kapalı bir koridora. Fakat ben o kapıyı hiç açmam. Orası daima kitli durur.»

El fenerinin ışığı tahta kapının eşiğinden heykelin kaidesine doğru ağır ağır ilerledi. Yerde kan lekelerinden meydana gelmiş ince bir iz vardı. Bencolin, kanlara basmamağa dikkat ederek, duvara yaklaştı ve tahta kısmı itti. Kapı arkaya doğru açıldı. Ben hemen Bencolin'in peşinden gittim. Şimdi karşımızda, havasız, dar ve kısa bir koridor vardı. Buradan merdivenle «Dehşetler Galerisi»ne iniliyordu. En dipte ise, tahta duvara paralel bir kapı bulunmaktaydı. Bencolin, dış kapının kilidini tetkik ederken, Augustin de koluma yapıştı. Adamın eli iyice titriyordu.

Bencolin: «Yale kilidi.» dedi. «Üstelik kapanmaması için düğme de çevrilmiş... Bu kapının bu gece bir hayli işe yaradığı belli.»

Augustin, haykırdı: «Yani kapı açık mı?»

Bencolin, hiddetle homurdandı: «Geri çekilin! Yer tozlu. Belki ayak izleri vardır.» Cebinden mendilini çıkararak, parmaklarına sardı. Sonra da uzanıp, kapının tokmağını çevirdi.

Yine müzeye paralel olan, alçak tavanlı bir koridora çıktık. Burasının müzeyle yandaki ev arasında uzandığı belliydi. Kimbilir hangi mimar, bu pasajın üstünü tahta ve çinkoyla örtmüştü? Karşıki evin yalnız tuğla duvarını görebiliyorduk, bir de aşağıda, solda tokmaksız, demir bir kapı vardı. Koridorun sol ucu da yine tuğla bir duvarla kapatılmıştı. Fakat bu dar tünelin sağ tarafına sokak ışıklarının sızdığını görüyorduk. Üstelik tekerleklerin hışırtısı ve korna sesleri de duyulmaktaydı.

Bencolin'in feneri yerdeki ıslak taşların üzerine fırlatılmış olan açık gri kadın çantasını aydınlattı. Bunun içindekiler etrafa saçılmıştı. Çantanın üzerindeki gümüş iğnenin ışıkta pırıl pırıl parladığını hâlâ hatırlıyorum. Karşıdaki duvarın önünde de siyah kadifeden, lâstiği kopuk bir maske duruyordu. Yerler kan içindeydi.

Bencolin, derin derin nefes aldı. Sonra da Augustin'e döndü: «Peki buna ne dersiniz?»

«— Ne diyeyim, Mösyö? Bu evde kırk seneden beri oturuyorum. Şu kapıdan ancak beş altı defa çıktım. Anahtar... Anahtarın nerede olduğunu bile bilmiyorum.»

Arkadaşım, pis pis güldü: «Fakat kilit oldukça yeni. Üstelik menteşeler de iyice yağlanmış. Neyse...»

Bencolin'in peşi sıra koridorun sokağa açılan kapısına doğru gittim. Evet, bu taş döşemeli pasajın sokak kapısı da vardı ama bunun kanatları ardına kadar açılmıştı. Arkadaşım, hafif bir ıslık çaldı.

Sonra da bana usulca: «Bak, Jeff,» diye fısıldadı, «bu sağlam bir kilit. Yaylı... Maymuncukla bile açılmayan bu kilitlere «Bulldog» adı verilir... Ya, bunları açmak hakikaten imkânsızdır.» İçini çekti. «Buna rağmen kapı ardına kadar açık. Allah kahretsin!..» Etrafına bakınmağa başlamıştı. «Hımm... Kapı kapalıyken, koridor zifiri karanlık olmalı. Acaba... Acaba burada lâmba var mı? Hah, tamam!»

Tuğla duvarın yukarısına, kolayca görülmeyecek bir şekilde takılmış olan küçük düğmeyi işaret etti. Bunun farkına varmış olmasına şaştım. Bencolin. uzanarak düğmeye bastı ve tavandaki tahta kirişlerin arasından süzülen tatlı bir ışık bütün koridoru aydınlattı. Arkadaşım, hayretle haykırdı sonra da elektriği çabucak söndürdü.

«— Ne var?» diye sordum. «Işığı neden söndürdün? Koridoru iyice araştırmak...»

«— Yavaş!» Bencolin, saklıyamadığı bir heyecanla çabuk çabuk konuşmağa başladı. «Jeff, ömrümde ilk defa Surete'nin işlerini biraz karıştıracağım. Onlara haber verdiğim takdirde bu koridoru iyice araştıracak, bir sürü de resim çekecekler. Buna müsaade edemem... Çabuk ol, şu sokak kapısını kapayalım.» İstediğini yaptık. «Jeff, mendilini çıkar. Çantadan düşmüş olan şeyleri toplayıp içine koy. Çantayı almağı da unutma. Ben de etrafa çabucak bir göz atayım.»

Bencolin, koridora girdiğinden beri ayaklarının ucuna basarak yürüyordu. Ben de onu taklid ettim. Arkadaşım duvara yaklaşarak, eğildi ve yerdeki kan izlerine bakmağa başladı. Kendi kendine bir şeyler mırıldanıp duruyordu. Sonra yeri hafifçe kazıyarak, fenerin ışığında garip garip parlayan küçük bir cismi bir zarfa dikkatle yerleştirdi. Ben de çantayı çabucak koltuğumun altına sıkıştırdıktan sonra etrafa saçılmış olan eşyaları topladım. Altından küçük bir pudriyer... Ruj... Mendil... Birkaç kart... Bir mektup... Otomobil anahtarı... Adres defteri... Banknotlar... Ve bozuk para... Gözümden birşey kaçıp kaçma-

mış olduğunu anlamak için etrafıma dikkatle baktım. Hayır... Yerdekilerin hepsini de toplamıştım. Bencolin, kendisini takip etmem için elini hafifçe salladı. Müzenin kapısından girdik, tahta bölmeden geçerek, Satir'in yanına çıktık.

Bencolin, orada duraklıyarak, köşedeki yeşil ampule doğru baktı. Hayretle kaşlarını kaldırarak, kapılara bir göz attı. Sanki onları gözleriyle ölçüyordu.

Nihayet kendi kendine konuşurmuş gibi «Evet,» dedi, «evet. Bu...» Tahta kısma eliyle vurdu, «kapalıyken bile, koridora açılan kapıda duran bir şahıs bölmenin altından süzülen yeşil ışığı görebilir...» Birdenbire Augustin'e dönerek, sert bir sesle: «İyi düşünün!» diye homurdandı. «Müzeden on bir buçukta ayrıldığınızı söylediniz. Işıkların hepsini de söndürmüş müydünüz?»

«— Tabiî, Mösyö!»

«— Hepsini de mi? Bundan emin misiniz?»

«— Eminim, Mösyö. Hattâ yemin bile ederim!»

Bencolin, yumruğunu alnına vurdu: «Bir yanlışlık var... Müthiş bir yanlışlık... Işıklar hiç olmazsa şuradaki muhakkak yanıyordu. Yüzbaşım, saat kaç?» Sesinin tonu birdenbire değişivermişti.

Basamağa oturmuş ve elini de çenesine dayamış olan Chaumont şaşkın şaşkın başını kaldırdı: «Bir şey mi söylediniz?»

Arkadaşım, tekrarladı: «Saat kaç?»

Chaumont, hayretle kaşlarını kaldırarak, cebinden büyük bir altın saat çıkardı. Buna bir göz attıktan sonra adetâ somurtkan denilebilecek bir tavırla: «Saat bire geliyor,» diye cevap verdi. «Neden sordunuz?»

Bencolin: «Lâf olsun diye,» dedi. Arkadaşım, çıldırmış gibiydi. Bu halini gayet iyi bildiğim için, onun mühim bir iz üzerinde olduğunu da anladım. Bencolin. «Şimdi,» diye devam etti, «Matmazel Claudine Martel'i burada bırakacağız. Fakat gitmeden evvel bir şeye bakmak istiyorum...»

Tekrar genç kızın yanına diz çöktü. Ben de cesede bakarken artık eskisi gibi dehşetle titremiyordum. Claudine Martel camlaşmış gözleri, karışık saçları ve gevşek vücudüyle bir kuklaya benziyordu. Sanki içerideki heykeller

değil de asıl o balmumundan yapılmıştı. Bencolin, genç kızın boynundaki altın zincire dikkatle baktı.

«— Evet... Kaatil zinciri şiddetle çekmiş...» Eliyle tarif etti. «Şöyle... Halkalar küçük ama sağlam... Uçtan kopmuş.»

Ayağa kalkarak, merdivene doğru gitti.

Chaumont, atıldı: «Onu burada yapayalnız mı bırakacaksınız?»

«— Tabiî... Ne olur?»

Genç adam, gözlerini oğuşturdu: «Bilmem ki... Herhalde ona birşey olmaz... Fakat sağken etrafında daima arkadaşları vardı. Sonra burası o kadar karanlık ki. Zaten bu müzeden onun için nefret ediyorum. Karanlık ve tozlu! Burada, Claudine'in yanında beklememe müsaade eder misiniz?»

Mütereddit bir tavırla durakladı. Bencolin ise merakla onu süzüyordu.

Yüz hatları iyice gerilmiş olan Chaumont: «Ona bakınca,» diye izah etti, «aklıma Odette geliyor.» İfadesiz bir sesle, «Allahım!» dedi. «Allahım!» İçini çekti. «Bu elimde değil...» Sesi titremeğe başlamıştı.

Bencolin: «Yavaş,» diye mırıldandı. «Bizimle yukarı gelin. Sizin bir içkiye ihtiyacınız var.»

Merdivenlerden yukarı çıkarak, salondan geçtik ve nihayet Augustin'in dairesine girdik. Matmazel Augustin bizi görünce salıncaklı sandalyede sallanmaktan vaz geçerek doğruldu. Dikkatle bizi süzdükten sonra. Makaradan iplik kopardı. Yüzümüzden, aşağıda aradığımızdan daha da fazlasını bulduğumuzu anlamıştı sanırım. Üstelik Claudine Martel'in çantası da elimdeydi. Bencolin hiçbir şey söylemeden, telefon etmek için yandaki odaya geçti. Augustin ise titreyen elleriyle karanlık, tıklım tıklım eşya dolu odadaki dolaplardan birini karıştırdı ve nihayet bir şişe konyak bulabildi. Marie Augustin, babasının Chaumont için bir kadehe doldurduğu içkiyi gözleriyle ölçtükten sonra hiddetle dudağını ısırdı ve yine sallanmağa başladı.

Ben iyice rahatsız olmuştum. Saat tıkırdıyor, salıncaklı sandalye de ona uygun bir şekilde gıcırdıyordu. Haşlanmış patates kokusundan neredeyse boğulacaktım.

Matmazel Marie Augustin, bize sual sormak tenezzülünde bulunmamıştı. Dimdik oturuyor ve süratli hareketlerle mor çizgili gömleği tamir ediyordu. Fakat ben fırtınanın neredeyse patlak vermek üzere olduğunu biliyordum. Chaumont'la konyak içerken, genç adamın da gözlerini Marie Augustin'e dikmiş olduğunu farkettim... Mösyö Augustin ise bir iki defa konuşmağa kalktı, sonra da sustu. Biz ise hiç sesimizi çıkarmıyorduk.

Nihayet Bencolin yanımıza geldi.

«— Matmazel, size birşey sormak istiyordum...»

Augustin, ıstırapla haykırdı: «Marie! Demin sana söyleyemedim! Bir cinayet işlenmiş! Ben...»

Bencolin: «Rica ederim,» dedi. Bırakın da ben konuşayım. Matmazel, bu gece müzenin ışıklarını ne zaman yakdınız?»

Genç kız, ona ne demek istediğini sorarak zaman kazanmağa çalışmadı. Dikişini bir tarafa bıraktıktan sonra sakin bir tavırla: «Babam sizi görmeğe gittikten biraz sonra,» diye cevap verdi.

«— Hangi ışıkları yakdınız?»

«— Esas salonun ortasındakileri... Bir de «Dehşetler Galerisi»ne inen merdivenlerdeki ışıkları...»

«— Neden? Işıkları neden yaktınız, Matmazel?»

Genç kız Bencolin'i lakayt nazarlarla süzdü: «Bana müzede biri dolaşıyormuş gibi geldi. Işıkları da bu yüzden yaktım. Bu tabiî birşey değil mi?»

«— Sizin korkak bir insan olduğunuzu sanmıyorum.»

Marie Augustin'in korkakları aşağı gördüğü belliydi. Fakat genç kız ne istihzayla güldü, ne de dudağını büktü. Sadece: «Hayır,» diye cevap verdi. «Korkak değilim.»

«— Müzeye gidip baktınız mı?»

«— Tabiî...» Bencolin'in kaşlarını kaldırarak, dikkatle kendisini süzdüğünü görünce, ilâve etti. «Esas salona baktım. Zaten ayak seslerinin de oradan geldiğini sanmıştım... Fakat hiçbir şey göremedim. Yanıldığımı anlıyarak tekrar buraya döndüm.»

«— Aşağı inmediniz mi?»

«— İnmedim.»

«— Işıklar ne kadar yanık kaldı?»

«— Beş dakika zannederim. Veya biraz daha fazla... Şimdi bana...» Genç kız sandalyesinde doğrulmuş, sesi de iyice sertleşmişti. «Şu cinayet meselesini anlatır mısınız?»

Bencolin, ağır ağır: «Matmazel Claudine Martel'i bıçaklamışlar,» diye cevap verdi. «Cesedi, merdivenin altındaki Satir heykelinin kollarına yerleştirmişler...»

Augustin, Bencolin'in kolunu çekiştirmeğe başlamıştı. Adamcağızın, kulaklarının arkasındaki saçlar büsbütün dikleşmişti. Kızarmış gözleriyle arkadaşıma yalvarır gibi bakıyordu.

«— Mösyö, rica ederim. Maire'nin bu meseleyle hiçbir alâkası yok. O...»

Kız, haykırdı: «Budala! Sen bu işe karışma! Ben polisle başa çıkmasını bilirim!»

Augustin, hemen bir kenara çekildi. Beyaz sakalını sıvazlıyor ve gururla kızına bakıyordu. Aynı zamanda ondan özür dilermiş gibi bir hali de vardı.

Marie ise meydan okuyan nazarlarla Bencolin'i süzüyordu.

«— E, Matmazel? Claudine Martel adını hiç duymuş muydunuz?»

«— Mösyö, buraya gelen ziyaretçilerin hem yüzlerini ve hem de isimlerini hatırlıyacağımı sanmıyorsunuz ya?»

Bencolin, öne doğru eğildi: «Matmazel Claudine Martel'in müzeyi ziyarete geldiğini de nereden çıkardınız?»

Genç kız, hiddetle: «Onun burada olduğunu siz söylediniz,» diye cevap verdi.

«— Fakat Claudine Martel, bu evin arkasındaki koridorda öldürülmüş. Müzeye gelmiş olması şart değil.»

Marie, omuzunu silkti: «Ya? O halde bu cinayetin müzeyle hiçbir alâkası yok. Öyle değil mi?» Dikişine doğru uzandı.

Bencolin, cebinden bir sigara çıkardı. Kaşları iyice çatılmıştı, genç kızın son sözlerini düşünüyormuş gibi bir hali vardı. Tekrar dikiş dikmeğe başlamış olan Marie Augustin ise müstehzi bir tavırla tebessüm edip duruyor-

du. Müthiş bir zafer kazanmış olduğundan da emindi.

Hafiye: «Matmazel,» dedi, «biraz sonra sizden gidip cesede bakmanızı isteyeceğim... Fakat dem'n aklıma bu gece daha önce söylemiş olduğunuz sözler geldi.»

«— Ya?»

«— Cesedi Sen nehrinden çıkarılan genç kız hakkında söylediklerinizi kasdediyorum. Siz Odette Duchene için...»

Marie, dikişi bir tarafa fırlatarak hiddetle masaya vurdu: «E, kâfi artık! Sizden rahat yok mu? O hâdise hakkında bildiklerimi söyledim.»

Bencolin, düşünceli düşünceli başını salladı: «Eğer yanılmıyorsam Yüzbaşı Chaumont sizden Matmazel Duchene'i tarif etmenizi istemişti. Belki dikkatsizliğiniz yüzünden belki de başka sebepler dolayısiyla Odette Duchene'i tarif edemediniz.»

«— Söyledim ya! Yanıldım! Aklıma başka birşey veya başka biri geldi.»

Bencolin, sigarasını yaktıktan sonra, kibriti havada şöyle bir salladı: «Tamam! Matmazel! Aklınıza başka biri gelmişti! Sizin Odette Duchene'i gördüğünüzü sanmıyorum. Onu tarif etmeniz istenince, her tehlikeyi göze aldınız ve çabucak konuşmağa başladınız. O anda başka birini tarif ettiğiniz o kadar belliydi ki. İşte bu yüzden şimdi ben de...»

«— E?»

Bencolin, konuşmasına ağır ağır devam etti: «Şimdi ben de o kızın aklınıza nereden geldiğini düşünüyorum. Daha doğrusu Matmazel bize Claudine Martel'i tarif etmenizin sebebini öğrenmek istiyorum.»

Bencolin, genç kızı fena yakalamıştı. Marie bir an donmuş gibi kaldı. Dudağı hafifçe bükülmüş, bakışları sabitleşmiş ve nefesi de adeta durmuştu. Bu tuzaktan kurtulmanın çaresini aradığı da belliydi.

Nihayet bir kahkaha attı.

«— Ne demek istediğinizi anlıyamadım, Mösyö! Tarifin her hangi bir kadına uyardı...»

«— O halde Matmazel Odette Duchene'i hiç görmediğinizi itiraf ediyorsunuz?»

«— Hiçbir şeyi itiraf etmiyorum!.. Dediğim gibi tarifim binlerce kadına uyar...»

«— Halbuki bunlardan sadece bir tanesinin cesedi aşağıda yatıyor!»

«— ...ve Claudine Martel de o tiplerden. Tabiî bu da bir tesadüf!»

Bencolin, sigarasıyla hafif bir hareket yaptı: «Yavaş! Claudine Martel'in de «o tiplerden» olduğunu nereden biliyorsunuz, Matmazel? Daha cesedi görmediniz ki!»

Marie Augustin'in yüzü hiddetinden kıpkırmızı kesildi. Bunun sebebi Bencolin'in kendisini itham etmesi değil, ikinci bir tuzağa düşürmüş olmasıydı. Genç kız, söz düellosunda kendinden üstün olan kimselere tahammül edemiyordu. Saçını arkaya iterek, hiddetle düzeltti.

Sonra da buz gibi bir sesle: «Mösyö,» dedi, «bu avukatlara has bayağı hilelerden bıktım! Kâfi artık!»

Bencolin, babaca bir tavırla başını sallıyarak, gülümsedi. Tabiî onun bu hali kızı büsbütün çileden çıkarttı. «Kâfi değil, Matmazel. Daha konuşulacak şey çok. Elimden kolay kolay kurtulamazsınız.»

«— Tabiî... Polis değil misiniz?»

«— Evet... Neyse, şimdi mevzuumuza gelelim... Bana kalırsa Odette Duchene'le Claudine Martel'in ölümü arasında bir münasebet var gizli bir bağ... Fakat beni asıl alâkadar eden o üçüncü kadın. Bu meçhul güzel bence hem Odette ve hem de Claudine'den daha esrarengiz. Nedense bu müzeden de pek ayrılmıyor... Yüzünü kimsenin görmediği, kahverengi şapkalı, kürk kravatlı kadını kasdediyorum, Matmazel. Bu akşam, babanız bu meseleden bahsederken ortaya enteresan bir fikir attı...»

Marie homurdandı: «Allahım! O bunağın sözlerini dinlediniz demek? Konuşsana, baba! Polise bütün o saçmalıkları anlattın mı?»

İhtiyar adam, insanın içine dokunan bir vekarla başını kaldırdı: «Marie! Babanla konuştuğunu unutuyorsun. Onlara hakikat olduğunu sandığım bazı şeylerden bahsettim.»

O gece ilk defa genç kızın soğuk ve haşin çehresinde bariz bir şefkat ifadesi belirdi, gözleri de dolmuştu. Usulca ilerliyerek, kolunu babasının omuzuna attı.

Dikkatle onun yüzüne bakarak: «Dinle, babacığım,» diye fısıldadı. «Dinle. Sen çok yorgunsun. Git yat. Biraz dinlenmeğe çalış. Bu Mösyölerin seninle konuşmaları lâzım değil. İstediklerini ben onlara anlatırım.»

Dönerek bize baktı. Bencolin, «Evet» der gibi başını salladı.

Yaşlı adam, tereddütle: «Şey,» diye mırıldandı, «eğer sizce bir mahzuru yoksa... Bu... be benim için müthiş bir darbe oldu... Müthiş bir darbe... Şimdiye kadar böyle üzüldüğümü hiç hatırlamıyorum...» Elini dalgın dalgın salladı. «Kırk iki sene... Kırk iki sene...» Sesi yavaş yavaş yükseliyordu. «Başka şeye aldırmam ama ailemin şerefi var... Benim için mühim birşey bu! Evet...»

Özür dilermiş gibi gülümsedi. Sonra da sendeliyerek loş odayı sarmış olan gölgelerin arasından ilerledi. Kamburu iyice çıkmıştı, lâmbanın ışığı tozlu gibi duran çıplak başına vuruyordu. Nihayet adamcağız karanlıkların aarsında kayboldu. Şimdi bu tıklım tıklım eşya dolu, kasvetli odaya derin bir sessizlik çökmüştü. Sokak fenerinin sönük ziyası, kalın perdelerin arasından bir güçlükle içeri süzülüyor ve yerde garip şekiller çiziyordu.

Marie Augustin, derin derin nefes aldı: «E, Mösyö?»

«— Kahve rengi şapkalı kadının bir hayalet olduğunu iddia edecek misiniz?»

«— Tabiî... Babam bazan hayal görür.»

«— Belki... Size birşey daha sormak istiyorum. Babanız aile şerefinden bahsetti. O gururlu bir insan... Bu müze para getiriyor mu, Matmazel?»

Genç kızın yüzünde müteyakkız bir ifade belirdi. Bencolin'in kendisine ne gibi bir tuzak hazırladığını anlamağa çalışıyordu. Ağır ağır: «Bununla cinayet arasında bir alâka göremiyorum,» diye cevap verdi.

«— Siz görmeyebilirsiniz. Fakat ben böyle bir alâkanın mevcut olduğunu biliyorum. Babanız fakirlikten bahsetti. Her halde para işlerine siz bakıyorsunuz, Matmazel Augustin?»

«— Evet.»

Bencolin, dudaklarının arasına sıkıştırmış olduğu sigarayı eline aldı: «Babanız, Paris'teki muhtelif bankalarda hesabınız olduğunu ve servetinizin bir milyon frank tuttuğunu biliyor mu, Matmazel?»

Genç kız cevap vermedi. Gözleri irileşmiş, yüzü de iyice kızarmıştı.

Bencolin, sanki alalâde bir şeyden bahsediyormuş gibi bir tavırla: «Şimdi,» dedi, «bana söyleyeceğiniz birşey var mı?»

«— Yok!» Marie'nin sesi iyice boğuklaşmıştı. Her şeye rağmen yine de hafiyeyle mücadeleye çalışıyordu. «Yalnız çok zekisiniz! Çok! Allahım!.. Herhalde babama her şeyi anlatacaksınız...»

Bencolin, omuzunu silkti: «Henüz böyle bir niyetim yok... Tamam. Bizim çocuklar geldi sanırım.»

* * *

Dışarıdan bir araba gürültüsü aksetti. Sonra otomobil homurdanarak, binanın önünde durdu. Birilerinin telâşla birşeyler konuştuklarını duydum. Bencolin, hemen dışarı koştu. Bu arada ikinci bir araba da fren gıcırtıları arasında diğer otomobilin arkasında durmuştu.

Chaumont'a baktım. Genç adamın yüzünde hayret dolu bir ifade vardı.

Birdenbire: «Allahım,» diye inledi. «Ne oluyor? Hiçbir şey anlamıyorum. Ne yapıyoruz? Ne...» Marie Augustin'in de odada olduğunu hatırlayarak, birdenbire sustu. Yüzünde de mahçup bir tebessüm belirmişti.

Ben, genç kıza döndüm: «Matmazel, memurlar geldi herhalde ortalığı alt üst edecekler. İsterseniz siz odanıza çekilin. Bencolin'in buna itiraz edeceğini sanmıyorum.»

Marie Augustin, beni dikkatle süzdü. O zaman ani bir hayretle genç kızın aslından fevkalâde güzel olduğunu farkettim. Öyle dimdik durmaktan vaz geçtiği takdirde ince ve biçimli vücudünün yumuşak, zarif hatları meydana çıkacaktır. Marie, parlak renkli kumaşlardan yapılmış şık elbiseler de giymeliydi. Ancak o zaman yüzünün sihirli güzelliği ve iri gözlerindeki mahzun pırıltı daha belirli bir hal alacaktı.

İşte, siyah, biçimsiz bir elbise giymiş olan genç kıza bakıyor ve adetâ o şahane kadını görüyordum. Zannedersem Marie Augustin de yüzümdeki ifadeden bunu anladı. Bir an onunla sessiz sedasız konuşup, anlaştık. Bu sözsüz konuşmanın ileride, çok tehlikeli bir anda ne kadar yarayacağını bilmiyordum.

Kız, bana cevap veriyormuş gibi başını salladı: «Çok zeki bir gençsiniz...» Konuşan o değil, yine hayalimdeki Marie'ydi. Genç kızın dudakları hafif bir tebessümle büküldü. O zaman nefesimin birdenbire kesiliverdiğini hissettim. Sanki hayalim yavaş yavaş hakikat halini alıyor, tasavvur ettiğim Marie karşımda beliriyordu. O: «Sizden hoşlandım.» diye devam etti. «Fakat odama çekilmeği istemiyorum. Polisin maskaralıklarını seyretmek çok hoşuma gidecek.»

Kapının aralığından onların içeri girdiğini görüyorduk. Üniformalı bir polis... Zeki çehreli iki sivil memur... Fotoğrafçı... Ellerinde kutular tutan birkaç yardımcı... Bencolin'in talimat verdiğini duydum. Sonra sivil memurlardan biriyle odaya girdi.

«— Müfettiş Durrand tahkikatı idare edecek. Her şeyi ona bırakıyorum. Size koridor hakkında anlattıklarımı unutmayın, Müfettiş Durrand.»

Beriki, başını salladı: «Merak etmeyin.»

«— Fotoğraf da çekilmeyecek.»

«— Evet. Koridorun resmini çektirmeyeceğim.»

Bencolin: «Şunlara da bakalım...» dedi. Koridorda bulduğumuz maske, çanta ve içinden düşmüş olan eşyalar masanın üzerine muntazam bir şekilde dizilmişti. «Herhalde bunları tetkik etmek istersiniz... Demin söylediğim gibi hepsini de koridorda bulduk.»

Orta yaşlı, zeki çehreli bir adam olan Müfettiş Durrand eşyaların üzerine doğru eğildi: «Çanta maktulün değil mi?»

«— Evet. Fermuarın üzerinde markası var. Çantada işimize yarayacak birşey yok... Tabiî bu hariç!»

Bencolin, bir not defterinden telâşla koparılmış olduğu anlaşılan bir kâğıt parçasını Müfettişe doğru uzattı. Kağıdın üzerinde bir isim ve adres vardı. Durrand, hafif bir ıslık çaldı.

«— Vay, vay, vay... Onun bu işle de alâkası var mı?.. Anladım! Yandaki ev... Onu getirteyim mi?»

«— Sakın ha! Onunla ben konuşacağım!»

Arkamdan hafif bir ses aksetti. Marie Augustin, salıncaklı sandalyesinin arkasına sıkı sıkı tutunmuştu.

Sakin ve berrak bir sesle: «O kâğıtta kimin adının yazılı olduğunu sorabilir miyim?» dedi.

«— Sorabilirsiniz, Matmazel...» Müfettiş Durrand, gözlerine doğru indirmiş olduğu şapkasının altından genç kıza baktı. «Okuyorum: Etienne Galant, 645 Avenue Montaigne. Telefon Elysee 11-73. Etienne Galant'ı tanıyor musunuz?»

«— Hayır.»

Durrand'ın Marie Augustin'i sorguya çekmeğe hazırlandığı belliydi, fakat Bencolin hemen Müfettişin kolunu tuttu: «Kızın adres defterinde mühim birşey yok... Şu, arabasının anahtarı, bu da şoför ehliyeti. Kartta otomobilin numarası yazılı. Nöbetçi memura soralım. Belki Claudine Martel arabayı bu civarda bir yere bırakmıştır...»

Durrand, çabucak emir verdi. Biraz sonra içeriye üniformalı bir memur girerek, Bencolin'le Müfettişi selâmladı. Adam, Durrand'ın söylediklerini dinledikten sonra, mütereddit bir tavırla: «Benim de anlatacaklarım var, Mösyö,» diye mırıldandı. «Bunların da hâdiseyle bir alâkası olabilir...» Hem Bencolin ve hem de Durrand'ın te-

lâşla kendisine yaklaşmaları üzerine fena halde şaşaladı. «Şey... Anlatacaklarım o kadar mühim değil... Bu gece bir kadının müzenin önünde durduğunu gördüm... Hali biraz tuhaftı... Bu sokaktan on dakika arayla iki defa geçtim. Hem iki sefer de kadının kapının önünde beklediğini farkettim... Zili çalmaktan çekindiği belliydi... Beni görünce hemen döndü... Sanki orada birini bekliyormuş gibi bir tavır takındı...»

Bencolin, sordu: «Müze kapalı mıydı?»

«— Evet, Mösyö. Buna da hayret ettim. Zira müze gece yarısına kadar açıktır. Halbuki o sırada on ikiye yirmi vardı... Zannedersem kadın da bir hayli şaşalamıştı...»

«— Kadın kapının önünde ne kadar bekledi?»

«— Bilmiyorum, Mösyö. Bu sokaktan tekrar yarıma doğru geçtim. Kadın da görünürlerde yoktu.»

«— Kendisini tekrar görürseniz, tanır mısınız?»

Memur, düşünceli bir tavırla kaşlarını çattı: «Sokak bir hayli karanlıktı. Fakat kendisini herhalde tanırım. Evet, evet, tanıyacağımdan eminim.»

Bencolin: «Alâ,» dedi. «Şimdi arkadaşlarınızla aşağıya inin. Bakalım gördüğünüz kadın Claudine Martel miydi? Yalnız dikkat edin! Bir hâtâ yapmanızı istemem! Bir dakika! Kadının telâşlı bir hali var mıydı?»

«— Evet, Mösyö. Hem de nasıl!»

Bencolin: «Pekâlâ...» diye mırıldandı. «Gidebilirsiniz. «Sonra çabucak Marie Augustin'e döndü. «Siz kadını gördünüz mü, Matmazel?»

«— Hayır, görmedim.»

«— Zili çalmadı mı?»

«— Çalmadı tabiî. Size demin de söyledim...»

«— Pekâlâ, pekâlâ!» Bencolin, masadan kadife maskeyi aldı. «Mösyö Durrand, bunu kan lekelerinin hemen yanında bulduk. Zannedersem, Claudine Martel, koridorda, arkasını yandaki evin tuğla duvarına dönmüş öyle duruyordu. Kanının fışkırış istikâmetine bakılırsa, kaatil de tam genç kızın karşısındaydı. Kolunu uzatarak bıçağı zavallının sırtına, tam sol küreğinin altına sapladı. Yaranın vaziyetinden de bu anlaşılıyor... Şimdi bu maskeye bakın. Çok enteresan değil mi? Lâstik bandın tek ucu kopmuş. Sanki maskeyi zorla birinin yüzünden çekip çıkar-

mışlar...»

«— Kaatilin suratından mı?»

Bencolin, mırıldandı: «Bunu başka türlü nasıl izah edebilirsiniz?»

Durrand, maskenin tersini çevirerek, ışığa doğru tuttu. Beyaz ipek astarı tetkike başladı.

Sonra hayretle: «Bu maskeyi bir kadın takmış,» diye haykırdı. «Kadının yüzü küçükmüş sanırım. Maskenin alt kenarı tam üst dudağına gelmiş. Bakın burada kırmızı bir leke var...» Tırnağıyla kazıdı. «Evet dudak boyası. Leke hafif ama iyice görülüyor.»

Bencolin, başının salladı: «Evet... Maskeyi bir kadın takmış. Başka?»

«— Durun, durun! Bunu, Claudine Martel takmış olamaz mı?»

«— Ben cesedi iyice muayene ettim, Mösyö Durrand. Genç kız ruj sürmemişti. Şuraya bakın bu dudak boyasının rengi bir hayli koyu. Demek ki maskeyi takan kadın esmerdi... Şimdi şu lâstiğe de bir göz atın.» Bencolin, bandı hafifçe çekti. «Bir hayli uzun, değil mi? Halbuki maskenin alt kenarındaki ruj lekesinden kadının küçük yüzlü olduğunu anladık...» Düşünceli düşünceli mırıldandı. «Yani uzun lâstikli bir maske takan ufak çehreli bir kadın.»

Durrand, onun kendisine mânâlı mânâlı baktığını görünce, hemen başını salladı: «Evet... Kadının saçları uzun ve gür... Hattâ arkada topuzu da var. İşte bu yüzden de uzun lâstikli bir maske takmağa mecbur olmuş.»

Bencolin, tebessüm ederek, sigaranın dumanını yukarı doğru üfledi: «O halde, Mösyö Durrand, aradığımız kadın bol makyaj yapan, saçlarını ensesinde toplayan, ufak tefek bir esmer... İşte maskenin bize anlattıkları bu kadar. Maske alalâde bir şey. Herhangi bir mağazadan alınmış olabilir.»

«— Başka?»

«— Bir de şunlar var...» Bencolin cebinden bir zarf çıkararak bunun içindeki ufak cam parçalarını masanın üzerine boşalttı. Sonra da: «Bunları koridorda buldum,» diye izah etti. «Parçalardan biri de duvara yapışmıştı. Siz bunları alıp, tetkik edin. Şimdiki halde elimde

hiçbir ip ucu yok, Mösyö Durrand. Koridorda parmak veya ayak izleri bulacağını da sanmıyorum... Ben, Jeff'le Yüzbaşı Chaumont'u alıp, Mösyö Galant'ın evine gideceğim. Onunla konuşmam lâzım. Daha sonra da eve döneceğim. Beni telefonla arayabilirsiniz. Şu anda size talimat da vermiyeceğim. Dediğim gibi henüz birşey bilmiyorum.»

Müfettiş: «Kızın adresi lâzım,» dedi. «Cesedi otopsi için morga götüreceğimizi akrabalarına bildirmek mecburiyetindeyiz.»

Bencolin, müstehzi bir tavırla gülerek, Durrand'ın omuzuna vurdu: «Dostum, makul bir insansınız. Bu dobra dobra sözleriniz de çok hoşuma gitti. Herhalde Matmazel Martel'in babası da acı haberleri bu şekilde almaktan pek memnun kalırdı... Mösyö Durrand, sakın siz adama telefon etmeyin. Bu işi ya ben yaparım, ya da Yüzbaşı Chaumont. Yalnız, otopsinin neticesini bana bildirmeği unutmayın. Bilhassa yara hakkında malûmat isterim. Bıçağı bulacağınızı sanmıyorum... A, geldiniz mi? E?»

Üniformalı memur, elinde kasketiyle tekrar odaya girmişti.

«— Cesede baktım Mösyö.» diye cevap verdi. «Müzenin önünde bekleyen kadın o değil. Bundan eminim.»

Bencolin'le Durrand, bakıştılar. Sonra arkadaşım: «Peki gördüğünüz kadını tarif edebilir misiniz?» dedi.

«— Bu biraz güç.» Adam eliyle bir takım işaretler yaptı. «Dediğim gibi sokak biraz karanlıktı... Fakat kadın sarışındı sanırım. Orta boyluydu... Bir hayli de şıktı...»

Durrand, şapkasını büsbütün gözlerinin üstüne doğru çekerek: «İşte bir bu eksikti!» diye bağırdı. «Yarabbi! Burada kaç tane kadın var? Aşağıdaki ceset... Maskeyi takmış olan kadın... Şimdi bir de başımıza bir sarışın çıktı! Başka?»

Memur, mütereddit bir tavırla mırıldandı: «Şey... Zannedersem kadının başında kahverengi bir şapka, boynunda da kürk kravat vardı.»

Uzun bir sessizlik oldu. Chaumont, iki eliyle gözlerini kapamıştı. Bencolin ise şeytanî bir tebessümle Marie

Augustin'e bakıyordu... Nihayet, zarif bir tavırla genç kızı selâmladı: «Heykel canlandı, Matmazel... Babanızın hayali Hakikat oldu... İyi geceler!»

Bencolin, Chaumont ve ben, dışarıya, karanlık, serin sokağa çıktık...

Gümüş anahtar kulübü

Bencolin'i gayet iyi tanıdığım için onun saatin biri geçmiş olmasına aldırmayacağını, konuşmak istediği kimseyi uykudan kaldırmaktan çekinmeyeceğini de biliyordum. Bunun sebebi aceleci olması değil, sadece geceyle gündüz arasında bir fark görmemesiydi. Bencolin, bazan uyumağı unutur, aklına gelince de bir köşede birkaç saat kestirmekle iktifa ederdi. Hele merakını uyandıran, alâkasını çeken bir cinayetle karşılaştı mı, ne kendisi uyur, ne de başkalarının uyumasına razı olurdu.

O gece de müzeden çıkar çıkmaz, adetâ neşeli denilebilecek bir tavırla Chaumont'a döndü: «Jeffle pek mühim bir işimiz var, Yüzbaşım. İsterseniz siz de bizimle gelin. Ama daha önce birer kahve içmemiz iyi olur. Bana malûmat lâzım. İstediklerimi ancak sizden öğrenebilirim, Yüzbaşım.»

Chaumont, kederli kederli başını salladı: «Olur... Ben de gelirim. Zaten eve gidip, yatmak istemiyorum... Bunu yapamıyacağım... Sabaha kadar sokaklarda dolaşmağı tercih ederim.» Dikleşerek, etrafına bakındı. «Haydi, gidelim.»

Bencolin'in arabası Boulevard Monmartre'ın köşesinde duruyordu. Biraz ileride de bir sabahçı kahvesinin kirli pencereleri adetâ uykulu uykulu esnemekteydi. Sönük ışıkların aydınlattığı caddenin boş olmasına, rüzgârın tenteyi şiddetle sarsmasına rağmen kaldırımdaki masa ve sandalyeler içeri alınmamıştı. Pardösülerimize iyice sarılarak, masalardan birine oturduk. Bulvarın aşağısını, geceleri Paris'i saran o ışıltılı sis kaplamıştı. Uzaklardan trafiğin uğultusu aksediyor, arada bir kornaların cırlak sesi duyuluyordu. Ölü yapraklar hışırdayarak etrafa savrulmaktaydı. Hepimizin sinirleri de iyice gerilmişti. Garson konyaklı kahvelerimizi getirince, ben fincanı büyük bir aç gözlülükle başıma dikiverdim.

Chaumont, yakasını iyice kaldırmıştı. Bir an hafifce de titredi.

«— Yorulmağa başladım...» Genç adamın yavaş yavaş fikrini değiştirmeğe başladığı belliydi. «Göreceğimiz adam kim? Bu hava...»

Bencolin: «Göreceğimiz adamın ismi Etienne Galant.» diye cevap verdi. «Daha doğrusu isimlerinden biri de bu... Jeff, sen bu gece Etienne Galant'la karşılaştın... Hani barda, köşedeki masada bir adam oturuyordu... Onun hakkındaki fikrin nedir?»

Adamı hatırlıyordum, tabiî. Fakat geçirdiğim o dehşet dolu saatler onun bende bıraktığı intibaı silip götürmüştü. Aklımda müzeninkine benzeyen acaip yeşil ışıkların aydınlattığı korkunç bir çift göz ve eğri bir tebessüm kalmıştı, işte o kadar.

«Etienne Galant, Aveune Montaigne.» Adam bizim sokakta oturuyordu. Üstelik o mahallede ancak geliri vasatın üstünde olan kimseler ev tutabilmekteydiler. Müfettiş Durrand da Etienne Galant'ı tanıyordu. Zaten adam bütün gece bir hayalet gibi o korkunç sahnelerin arkasında belirmişti.

«— Kim o?»

Bencolin, kaşlarını çattı: «Jeff, Etienne Galant son derecede tehlikeli bir adamdır. Şu anda bundan başka birşey söyliyemiyeceğim. Fakat Galant'ın bu akşamki hâdiselerle bir alâkası olduğundan eminim.» Yüzünde dalgın bir ifadeyle kahve fincanını masanın üzerinde bir ileriye,

bir geriye itiyordu. «Her ikinizin de sabırlandığınızı, meselenin iç yüzünü öğrenmeği istediğinizi biliyorum. Fakat size söz veriyorum. Etienne Galant'ı evirde bulursak o zaman bu gece olanlar hakkında bir fikir edineceksiniz... Hattâ belki de esrarı çözeceksiniz...»

Bir an sustu... Sarı bir yaprak, tentenin altından süzülen ışıkta acaip bir şekilde parlayarak ağır ağır masamıza doğru düştü. Soğuk rüzgâr bileklerimi okşuyordu.

Bencolin, yavaşça: «Matmazel Martel'in ailesine haber vermek lâzım,» dedi.

«— Biliyorum, biliyorum. Feci bir şey bu...» Chaumont, mütereddit bir tavırla hafiyeye baktı. «İsterseniz hemen telefon edelim...»

«— Hayır, hayır. Sabaha kadar beklememiz daha doğru olur. Sabah gazeteleri çıkmağa başladı bile. Onun için Martel'ler bu hâdiseyi gazetelerden öğrenmezler... Kont Martel'i tanırım. İsterseniz sizi bu ağır yükten kurtarayım. Vaziyeti onlara kendim anlatayım... Hayret!» Bencolin'in sesi hafifçe yükselmişti. «Yüksek ailelere mensup iki genç kız. Başkaları olsa, anlıyacağım... Fakat onlar...»

Chaumont, sordu: «Ne demek istiyorsunuz?»

Bencolin: «Bir tuzaktan şüphe ediyorum,» diye cevap verdi. «Bilmem ki... Kafam karmakarışık... Buna rağmen delilleri yanlış tefsir etmediğimden eminim. Hattâ şerefim üzerine bahse bile girebilirim... Neyse... Malûmata ihtiyacım var, Yüzbaşım. Anlatın bakalım. Bana o kızlardan, nişanlınızla arkadaşı Claudine Martel'den bahsedin!»

«— Neyi öğrenmek istiyorsunuz?»

«— Her şeyi, her şeyi. Siz yalnız anlatın. Ben ehemmiyetliyle ehemmiyetsizi birbirinden ayırırım...»

Chaumont, gözlerini ilerideki bir noktaya dikerek: «Odette,» dedi. Sesi iyice boğuklaşmıştı. «Odette dünyanın en güzel...»

«— Rica ederim! Bana bu lâzım değil!» Bencolin, binde bir sinirlenirdi. O gece bir değil birkaç defa kızmış olduğunu farkettiğim için hayretle yüzüne baktım. Arkadaşım neredeyse hiddetinden tırnaklarını kemirmeğe başlayacaktı. «Bana âşık olduğunuz kızın tasviri lâzım değil...

Bana onu anlatın! Matmazel Odette nasıl bir insandı? Arkadaşları kimlerdi?»

Katî bir cevap vermesi lâzım geldiğini anlayan Chaumont, uygun kelimeler aramağa başladı. Tentedeki ışıklara, fincanına, yerde hışırdayan yapraklara baktı. Geçmiş günlerde kalmış bazı hayalleri gözlerinin önünde canlandırmağa çalıştığı belliydi. Üstelik biraz şaşırmış gibi de bir hali vardı.

«— Şey... Şey... O dünyanın en tatlı...» Bu sözlerinin de Bencolin'i memnun etmeyeceğini anlayarak, duraklADI. Yüzü de kıpkırmızı kesilmişti. «Odette, annesiyle oturuyor... şey... otururdu... Madam Martel, duldur. Odette, oturdukları evden, bahçelerden ve şarkı söylemekten çok hoşlanırdı. Evet, şarkı söylemeğe bayılırdı. Örümceklerden ödü patlardı. Bir keresinde duvarda bir örümcek görmüştü, korkudan neredeyse bayılacaktı. Sonra Odette, kitap çok okur... okurdu...»

Genç adam, maziyle hali birbirine karıştırarak, üzüntülü ve beceriksizce bir tavırla konuşmağa devam etti. Küçük hâdiseler güneşli bir bahçede çiçek toplayan Odette... Saman yığınının üzerinden kayan Odette... Yavaş yavaş gözlerimizin önünde yumuşak başlı, masum ve mesut bir genç kız hayali belirmeğe başlıyordu. Chaumont, seviştikleri günleri anlatmağa başlayınca ben de fotoğraftaki siyah ipek gibi saçlı, iri gözlü, küçük çeneli, güzel kızı düşündüm. Evet! Chaumont'la Odette'in birbirlerini çok sevmiş oldukları belliydi. Plânlar yapmış, mektuplaşmış ve görmüş geçirmiş bir kadın olduğu anlaşılan Madam Duchene'in rızasıyla da nişanlanmışlardı.

Chaumont, bize, heyecanla: «Odette asker olduğuma çok seviniyordu,» dedi. «Askerlerden hoşlanırdı o. Hoş ben de öyle mühim bir adam sayılmam ya. St. Cyr'den mezun olduktan sonra dışarı tâyin edildim. Bazı harekâta iştirak ettim, ama ailem fena halde telâşlandı. Ne yaptılar yaptılar beni başka bir yere tâyin ettirdiler! Sanki buna lüzum varmış gibi. Ben masa başında oturup ne yapacağım?.. Fakat, dediğim gibi Odette çok memnundu, onun için de...»

Bencolin, usulca: «Anlıyorum,» diye mırıldandı. «Peki arkadaşları?»

«— Odette, pek fazla gezmezdi. Böyle şeylerden hoşlanmazdı o.» Chaumont, gururla başını salladı. «İşte Odette böyle bir kızdı! Onun iki arkadaşı daha vardı. Hatta onlara «Üçüzler» de derlerdi, zira birbirlerinden hiç ayrılmazlardı. Odette... ve... ve... Claudine Martel...»

«— Başka?»

«— Ve Gina Prevost. Odette, onlarla manastırdayken arkadaş olmuştu. Fakat son zamanlarda eskisi kadar samimi değillerdi. Fakat, bilmem ki... Ben Paris'e sık sık gelmiyordum. Odette de nereye gittiğini, kimleri gördüğünü pek yazmazdı. O sadece... sadece... ikimizden bahsederdi... Anlatabiliyor muyum?»

«— O halde Matmazel Claudine Martel hakkında fazla bir şey bilmiyorsunuz?»

«— H-hayır. Ben zaten Claudine'den pek hoşlanmazdım.» Omuzlarını kaldırdı. «Lüzumundan fazla müstehzi bir kızdı. İnsanla alay ederdi. Fakat o... o da öldü. Sonra Odette Claudine'i severdi... Bilmem ki... Dediğim gibi ben Paris'e sık sık gelmezdim...»

«— Anlıyorum. Peki Matmazel Gina Prevost? O kim?»

Yüzbaşı Chaumont fincanını dudaklarına götürüyordu. Hayretle durakladı. Sonra da fincanı tekrar masaya bırakarak: «Gina mı?» dedi. Şey... o da Odette'in arkadaşı... Paris'te oturuyor... Zannedersem artist olmak istedi ama ailesi müsaade etmedi. Gina, hakikaten çok güzeldir. Tabiî o tiplerden hoşlanıyorsanız... Gina'yı da beğenirsiniz... Sarışın, uzunca boylu.»

Kısa bir sessizlik oldu. Bencolin parmaklarını masaya vurup duruyordu. Gözlerini yarı kapamıştı. Bir ara kendi kendine başını da salladı.

Ben bekliyordum.

Nihayet, Bencolin: «Evet...» diye mırıldandı. «Bize Odette'le Claudine hakkında tam bir bilgi veremiyeceğiniz anlaşılıyor. Neyse... Hazır mısınız?» Garsonu çağırmak için elindeki parayı tabağın kenarına vurdu. «Artık gidelim...»

Paris'in adı çıkmıştır ...Paris, erkenden uykuya yatar... Geceleri kasvetli birkaç lâmbanın aydınlattığı bulvarlar loş ve ıssızdır.

Bencolin'in büyük Voisin'i caddelerden süratle geçerek Place de l'Opera'ya girdi. Burada sönük lâmbalar, neon ışıklarıyla aydınlatılmış levhaların altında uyukluyordu. Parlak yıldızlar, binaları mavimsi gri bir renge boyamışlardı. Uzaklardan korna sesleri aksetmekteydi. Boulevard des Capucines'deki ağaçlar gözüme pek cılız ve esrarengiz gözüktü. Üçümüz de arabanın ön tarafına oturmuştuk. Bencolin, otomobili her zamanki lakayt tavrıyla kullanıyordu. Sanki direksiyonda olduğunu unutmuş gibi de bir hali vardı. Arabamızın korna sesi rue Royale'de garip aksi sedalar yaptı. Açık pencereden içeriye dolan buz gibi rüzgâr burnumuza yaş kaldırımların, kestane ağaçlarının ve ıslak otların kokusunu getiriyordu. Place de la Concorde denilen, o beyaz ışıklardan meydana gelmiş ormanı geçerek, sağa, Champs Elysee'ye saptık. Bu kısa ve süratli yolculuk bizi St. Martin kapısının civarındaki sefil mahallelerden kurtarmış ve nihayet ağaçlıklı, muntazam bir sokak olan Avenue Montaigne'e fırlatmıştı.

Ben hemen her gün 645 numaralı binanın önünden geçerdim. Zira birkaç ev ötede oturuyordum. Kurşunî duvarlı, eski bina bir hayli büyüktü. Parlak, pirinç tokmaklı, kahve rengi boyalı, büyük kapıların açık durduğunu hiç görmemiştim. Bencolin, zile bastı. Birkaç dakika sonra kapı hafifçe aralandı. Arkadaşımın çabucak bir şeyler söylediğini duydum. Sonra karanlıkta iyice göremediğim meçhul şahsın itirazlarına aldırmayarak, küf kokan bir avluya girdik. Evin açık kapısından dışarı ışık sızıyordu. Biz oraya doğru ilerlerken, adam da yine itiraz ederek peşimizden koştu. Kapıda da karşımıza dikildi. Fakat Bencolin'in aldırmadan ilerlemesi üzerine, geri geri hole doğru çekilmek zorunda da kaldı.

«— Fakat, size söyledim! Mösyö evde yok!»

Bencolin, nazik bir tavırla: «Biraz sonra gelir,» dedi. «Sen şurada dur da, yüzüne bir bakayım.»

Yüksek tavandaki kristal küreden süzülen tatlı ışıkta karşımızda uçuk çehreli, kısa saçlı bir adamın durduğunu gördüm. Ciddî tavırlı uşağın gözlerinde endişeli bir ifade vardı. Bencolin, ona dikkatle baktıktan sonra: «Evet,» diye mırıldandı. «Seni tanıdım. Bizde dosyan var... Ben ve arkadaşlarım, Mösyö Galant'ı bekleyeceğiz.»

Uçuk çehreli uşak, gözlerini kapadı: «Pekâlâ, Mösyö.»

Sonra kendini toplayarak bizi evin ön tarafındaki büyük bir salona götürdü. Yaldızlı kornişleri zamanla kararmış olan bu eski tip odanın tavanı da bir hayli yüksekti. Abajurlu lâmbanın etrafı iyice aydınlatamamasına rağmen, büyük pencerelerdeki çelik kepenklerin sıkı sıkı kapatılmış olduğunu gördüm. Şöminede odunlar neşeli neşeli yanıyordu ama salonun yine de çok kasvetli bir hali vardı. İnsan, yaldızlı oymalara, yaldızlı mermer masalara, incecik bacaklı yaldızlı sandayelere bakıyor ve kendi kendine: «Her halde müzede daha rahat ederim.» diye düşünüyordu. Bir köşede büyük bir harpın durduğunu görünce bayağı şaşırdım. Odadaki eşyaların hepsi de kıymetli fakat kullanışsızdı. Bu acaip evde nasıl bir adam oturuyordu acaba?

Bencolin: «Şöminenin önüne oturun.» dedi. «Fazla bekleyeceğimizi sanmıyorum.»

Uşak, ortadan kaybolmuştu. Fakat adam kapıyı açık bırakmış olduğu için holü görebiliyordum. Şöminenin önündeki brokar sandalyelerden birine dikkatle oturdum. Artık holdeki ışığa bakıyor ve oradan nasıl bir ayak sesinin aksedeceğini kendi kendime soruyordum. Nedense gözlerimi açık kapıdan ayırmağı istemiyordum. Fakat Bencolin, şöminenin önündeki koltuğa oturmuş ve sırtını da hole dönmüştü. Odunlar çıtırdıyor ve zaman zaman canlanıveren alevler yüzünü acaip bir şekilde aydınlatıyordu. Chaumont'un odada sinirli sinirli dolaşmağa başladığını duydum. Dışarıda rüzgâr kâh ıslık çalıyor, kâh uğuldayarak pencereleri yalıyordu. İnvalides'deki saat ikiyi çaldı...

Etienne Galant'ın geldiğini hiç birimiz hissetmedik. Ben gözlerim holde, kımıldamadan oturuyordum. Bulunduğum yerden dış kapının bir kısmını da görmekteydim. Kilidin hafif bir şıkırtıyla kapandığını duydum ama ön kapıdan içeri birinin girdiğini farketmedim. Birdenbira odaya koskocaman bir beyaz kedi daldı. Hayvan, etrafı şöyle bir dolaştıktan sonra şöminenin önünde durarak, korkunç, kulak tırmalayan bir sesle bağırmağa başladı.

Hole bir gölge düştü. Silindir şapkasını çıkaran pelerinli bir adamın koskocaman, dev gibi gölgesi. Sonra

ağır fakat canlı ayak sesleri aksetti.

Bencolin, yerinden kımıldamadan ve gözlerini de alevlerden ayırmadan: «Hoş geldiniz, Mösyö Galant,» dedi. «Sizi bekliyordum.»

Adam bize yaklaşırken, ben ayağa kalktım. O zaman Bencolin de başını çevirdi. Galant Bencolin gibi uzun boyluydu. Vücudu bir hayli adeleli olmasına rağmen garip bir zarafet ve ahenkle hareket etmekteydi. İlk bakışta onu, yerde oturan ve sarı gözlerini de bana dikmiş olan kediye benzettim. Galant'ın da hareketleri tıpkı bir kedininki gibi yumuşak ve çevikti. Adam esmerdi... Yakışıklıydı... Daha doğrusu burnu korkunç bir şekilde çarpılmamış olsaydı, hakikaten yakışıklı sayılabilirdi.

Galant'ın yüz hatları gayet muntazam ve inceydi. Geniş bir alnı, gür, siyah saçları, iradeli bir çenesi ve sarımsı gri, çekik gözleri vardı. Fakat küçük bir fil hortumunu andıran o eğri ve kırmızı burun bu yakışıklı çehrenin bütün ifadesini bozuyordu. Etienne Galant, bize bakarak gülümsedi. Tebessümü bütün çehresini aydınlattı fakat o eğri burun bu gülüşü korkunç bir hale de soktu.

Adam, bizimle konuşmadan evvel kedisine doğru eğilerek, usulca: «Sus, Mariette,» diye fısıldadı. «Misafirlerime tıslayıp durma. Buraya gel.» Adamın gözlerinde sevgi dolu bir ifade belirmişti.

Galant'ın kalın ve ahenkli sesi kültürlü bir insan olduğunu ortayak oyuyordu. Onun sesini tıpkı bir org gibi kullanmasını bildiğini hemen anladım. Adam, kediyi yerden alarak, hâlâ sırtından çıkarmamış olduğu pelerininin ucuna sardı. Sonra da ocağın karşısındaki koltuğa oturdu. Göz kapakları, insanı adetâ büyüleyen sarımsı gri gözlerini yarı örtmüştü... Kedinin başını okşayan parmakları kısa, kalın ve bir hayli kuvetliydi. Etienne Galant'ın hem fizikî ve hem de ruhî bakımdan çok kudretli bir insan olduğu anlaşılıyordu. Onun kudretini hissediyor, öldürücü bir hücuma geçmek için adalelerini gerdiğini düşünüyor ve buna karşı koyabilmek için de gayri ihtiyari dikleşiyordunuz...

Galant, o yumuşak ve ihtizazlı sesiyle: «Sizi bekletttiğim için çok müteessirim,» dedi. Dikkatle, ayağa kalkmış olan Bencolin'e bakıyordu. «Sizinle görüşmeyeli çok

oldu...» Başıyla bizi işaret etti. «Yardımcılarınız, herhalde...»

Kolunu lakayt bir tavırla şöminenin üzerindeki mermere dayamış olan Bencolin, bizleri tanıştırdı. Etienne Galant, evvelâ Chaumont'la bana şöyle bir baktıktan sonra başıyla hafif bir selâm verdi. Sonra da ısrarla Bencolin'i süzmeğe başladı. Yüzünde müstehzi ve kendinden emin bir ifade belirmeğe başlamıştı. O korkunç, kırmızı burnunu buruşturarak, gülümsedi.

Düşünceli bir tavırla: «Sizi bu gece gördüm,» diye mırıldandı. «Senelerden beri ilk defa bu gece karşılaştık, Mösyö Bencolin. Ne yazık ki dostum, yaşlanmağa başlamışsınız. Şakaklarınız kırlaşmış. Artık kemiklerinizi kırmam işten bile değil.»

Son derece şık smokininin sardığı omuzlarını oynattı. Sarı, cam gibi gözlerini bizden ayırmayan kedinin boynunda dolaşan parmakları hafifçe tekallüs etti. Etienne Galant, birdenbire bana doğru döndü: «Herhalde bunu merak ediyorsunuz, Mösyö...» Nazik bir tavırla burnuna dokundu. «İnkâr etmeyin... Ben her şeyin farkındayım.» Hafifçe tebessüm etti. «Bunu Mösyö Bencolin'e sorun... Burnumu bu hale o soktu.»

Halıdaki bir deseni dikkatle tetkik etmekte olan Bencolin, «Evet...» diye mırıldandı. «Bıçak bıçağa gelmiştik.» Arkadaşım o anda hakikaten yaşlı duruyordu. Şimdi onda zayıf, yorgun ve bıkkın bir Şeytan hali vardı. «Mösyö Galant, apaş sanatını iyi bildiğini sanıyordu. Ben, bıçağın keskin tarafı yerine, sapıyla hücum etmeyi münasip gördüm...»

Galant, parmaklarıyla burnunu yokladı. «Bu on iki sene önce oldu. O zamandan beri de apaş sanatını hakikaten iyi öğrendim. Artık Fransa'da benimle... Neyse, bunu bırakalım. Buraya neden geldiniz?» Yüksek sesle, pis pis güldü. «Yoksa elinizde aleyhimde deliller olduğunu mu sanıyorsunuz?»

Bu sözleri takib eden uzun sessizliği Chaumont bozdu. Genç Yüzbaşı, mermer bir masanın yanından geçerek ocağa yaklaştı. Bir an mütereddit bir tavırla durduktan sonra birdenbire haykırdı: «Buraya bakın!.. Siz kim oluyorsunuz?»

Galant: «Bu vaziyete bağlı,» diye cevap verdi. Şaşırmış veya sinirlenmiş gibi bir hali de yoktu. Sadece düşünceli nazarlarla Chaumont'u süzüyordu. «Şiirden pek hoşlanan Mösyö Bencolin herhalde benim, «Çakalların Kralı», «Salyangozların İmparatoru», «İblislerin Reisi» olduğumu söylerdi.»

Chaumont, hayretle ona bakıyordu. Galant, yine bir kahkaha attı. Sonra da: «Paris,» diye devam etti. «Sabıkalılar sizin hakkınızda ne yalanlar uyduruluyor bir bilseniz! Ne masallar! Mösyö Bencolin aslında burjuvanın biridir. Ruhen, piyasa romanı yazan muharrirlerden pek farklı olmadığını da ilâve edeyim. Adi bir kahveye doluşmuş olan işçi ve turistlere bakar, onların gecenin koynunda yaşayan günahkârlar, beyaz zehir müptelâları ve kanlı katiller olduğunu zanneder. Sabıkalılar. Kasaplar! Hah, ne gülünç fikir!»

Müstehzi tebessümler ve kahkahalar arasında söylenilen bu sözlerin müthiş bir mücadeleyi gizlediği öyle belliydi ki. Bu iki erkek birbirlerinin can düşmanıydılar. Aralarındakin efret, sanki canlı bir şeydi. Bu, ocaktaki alevden diller gibi yüzünü yalıyor, yanaklarınızı kavuruyordu. Fakat aralarında nefretten başka gözle görülmeyen, sağlam bir duvar vardı. İşte Galant da bunu yıkıp, düşmanına saldırmağa cesaret edememekteydi. Sözleri, hiddetli bir kedinin kapıyı tırmalamasına benziyordu. Galant da aradaki o görünmez duvarı tırmalayıp durmaktaydı.

Bencolin: «Yüzbaşı Chaumont,» diye gülümsedi. «Kim olduğunuzu öğrenmek istedi. Bunu her ikinize de anlatacağım. Mösyö Galant. Evvelâ şunu söyliyeyim: Edebiyat Doktoruydunuz. Oxford Üniversitesinde İngiliz Edebiyat Profesörüydünüz... Bu şerefe ilk nail olan Fransız sizdiniz...»

«— Evet... Bunları itiraf ediyorum.»

«— Fakat cemiyetten hoşlanmıyordunuz. Dünyadan ve insanlardan nefret etmekteydiniz. Üstelik aldığınız ücretin sizin gibi hakikaten fevkalâde yüksek bir aileye mensup olan bir insan için bir hayli az olduğunu düşünüyordunuz...»

— Bunları da kabul ediyorum.»

Bencolin, düşünceli bir tavırla, bize: «Acaip fikir-

leri olan bu adamın hayatını kolaylıkla takib edebilirsiniz,» dedi. «İşte, gayet zeki, çok okumuş, asabi, içine kapanık, zalim bir insan. Dünyanın ahlâksızlarla dolu olduğuna, ahlâk kaidelerinin bir takım fenalıkları maskelediğine inanıyor... Bir insan dürüstlüğüyle mi tanınıyor, o halde o adam aşağılık bir hırsız... Bir kadının çok namuslu olduğu mu söyleniyor, öyleyse o bayağı bir sokak kadınından farksız... Yerini bulamamış bir idealistin kininden başka bir şey olmayan o korkunç nefretini besleyebilmek, ayakta tutabilmek için arkadaşlarının mazilerini tetkike başlıyor... Bu da onun için çok kolay. Çünkü kendisi sosyeteye mensup...»

Sanki Galant'ın yüz adaleleri hiddetinden kasılıp kalmıştı. Adamın çehresine kan hücum ettiği zaman bu daha ziyade kırık burnunun ucunda toplanıyor, o korkunç şeyi büsbütün kızartıyordu. Maamafih Galant, hiç kımıldamadan oturmaktaydı. Sadece hafif hafif kedisini okşuşuyor ve gözlerini kırpmadan Bencolin'e bakıyordu.

Arkadaşım, devam etti: «İşte, böylece cemiyetle sinsi bir mücadeleye girişti. Bir nevi «yüksek şantaj»dı bu... Fakat ben buna «şerefsiz şantaj» ismini vereceğim. Galant'ın dosyaları, hafiyeleri, kısacası dev gibi bir şebekesi vardır. Her mektup, resim, otel kaydı veya bunların fotoğrafları zarflara yerleştirilmişti, orada kullanılacakları anı beklemekteydiler. Mösyö Galant, sadece memleketin en ileri gelen şahsiyetleriyle uğraşıyordu... Onların mazide yaptıkları ufak tefek hataları buluyor, bunları süsleyip büyütüyor ve sonra da fırsat kollamağa başlıyordu. Evlenmek üzere olan bir kadın, seçimlere iştirak eden bir aday, şerefli bir mevkie getirilen bir memur, işte Galant kurbanlarını bunların arasından seçiyordu. O mühim günün arifesinde muhakkak bu zavallıların karşısına dikilmekteydi. Bunu, yalnız para için yaptığını sanmıyorum. Tabiî kurbanlarından aklın almayacağı kadar yüksek meblâğlar taleb ediyordu. Fakat onun en hoşuna giden, şerefleri lekelemek, halkın sevdiği insanları rezil etmek ve başkalarının istikballerini elinde tutmaktı. Bilhassa, kurbanlarına, «Ya, demek bu mevkie geldin, ha? Ama ben insanı oradan indiriveririm! Yükselebileceğini sanıyordun, değil mi budala? Bir daha böyle bir şeye kalk da göreyim!»

diye haykırmağa bayılıyordu.»

Chaumont, sanki ipnotizma olmuş gibi, bir sandalye çekerek, bunun kenarına ilişti. Bencolin, alçak sesle konuşmasına devam ederken o da dikkatle Galant'a bakıyordu.

«— Anlıyor musunuz, dostlarım? Şeytanla iş birliği eden bu adam böyle eğleniyordu işte! Ona bakın! Şu haline bakın! Söylediklerimi kabul etmeyecek tabiî. Fakat yüzünden hissettiği gizli zevki okumak kabil...»

Galant, çabucak başını kaldırdı. Onu can alacak yerinden vuran Bencolin'in ithamı değil, dudaklarının kenarında, gizli sevincini açığa vuran hafif bir tebessümün uçuştuğunu yeni farketmiş olmasıydı.

Bencolin, düşünceli düşünceli: «Daha bitmedi.» diye mırıldandı. «Demin «şerefsiz şantaj»dan bahsettim. Zira böyle bir şey hakikaten vardır... Mösyö Galant da kurbanının kanını iyice emdikten sonra bile verdiği sözü yerine getirmiyordu. Yani, paraları aldıktan sonra elindeki delilleri o zavallıya vermeğe yanaşmıyordu. Onun yerine tâ başından tasarladığı gibi bunları gazetelerde neşrettirmekteydi. Çünkü onun asıl maksadı, o kimseyi mahvetmekti. Zaferinin tadını ancak bu son darbeyle iyice çıkarabiliyordu... Sonradan kurbanları Mösyö Galant'ı dava da edemiyorlardı. Zira dostumuz, ip ucu bırakmamasını çoktan öğrenmişti. Ağına düşen zavallılara mektup yazmıyor, onları ancak yalnızken tehdit ediyordu. Fakat gün geçtikçe adı da kulaktan kulağa yayılmağa başladı... İşte bu yüzden onu artık kimse evine davet etmiyor... Bu sebepten Mösyö Galant adamlarını gece gündüz yanından ayırmıyor!»

Galant, hiddetini belli etmemeğe çalışarak, oldukça sakin bir sesle: «Sizi bu sözlerinizden dolayı dâva edebilirim...»

Bencolin, korkunç bir kahkaha atarak, elini şöminenin üstündeki mermere vurdu: «Fakat etmeyeceksiniz. Benimle başka türlü hesaplaşmak için fırsat kolladığınızı bilmiyor muyum sanıyorsunuz?»

Galant'ın sesi tatlılaştı, yumuşadı: «Belki...»

Bencolin, sanki basit bir meseleden bahsediyormuş gibi, elini hafifçe sallıyarak: «Bu gece,» dedi. «Buraya

sizinle yeni işiniz hakkında konuşmağa geldim.»

«— Ya?»

«— Evet. Her şeyi bildiğimden emin olabilirsiniz. Paris'in belli bir mahallesinde yeni, görülmemiş, son derece enteresan bir yer açtınız. Buraya, «Renkli Maskeler Kulübü» adını da verdiniz, Mösyö Galant. Fikir yeni değil tabiî... Paris'te böyle yerler çok, fakat kulübünüz diğerlerinden farklı. Bir kere oraya sadece Fransa'nın en yüksek ailelerine mensup kimseler âzâ olabiliyor, sonra aidat da bir hayli yüksek. Gûya âzâların adı da gizli tutuluyor...»

Galant, usulca gözlerini kırpıştırdı. Bencolin'in bunu bildiğinden şimdiye kadar hiç şüphe etmediği belliydi. Fakat omuzunu silkerek: «Sizin çıldırdığınıza artık iyice inanmağa başladım.» dedi. «Peki bu kulübün maksadı nedir?»

«— Burada kadınlar ve erkekler samimî toplantılar yapıyorlar, Mösyö. Kocalarıyla anlaşamayan evli kadınlar, yaşlı kadınlar, heyecan peşinde koşan kadınlar... Karılarından bıkmış olan veya onlardan korkan erkekler, macera arayan erkekler... İşte bütün bunlar kulübünüzde buluşuyor, kadınlar, hoşlarına gidecek birer âşık, erkekler kendilerine karılarını hatırlatmayacak birer sevgili arıyorlar. Azâlar, yüzlerinde maskelerle kulübe girip, duvarlarına kalın perdeler geçirilmiş olan, büyük ve loş salonunuzda toplanıyorlar. Tabiî kimse kimseyi tanıyamıyor... Meselâ bir erkek, görüp beğendiği, salonunuza açılan koridorlardan birinde fısıldaşarak konuştuğu şuh kadının, bu cazip aşk perisinin bir gece evvel ciddî bir ziyafette karşılaştığı kibar ve vakur Madam X olduğunu aklına bile getirmiyor... Çiftler, kanapelere oturarak içki içiyor ve bir köşeye gizlenmiş olan orkestranızın çaldığı parçaları dinliyorlar. Sonra da, aşk âlemine dalmak üzere gözden kayboluyorlar...»

Galant, hiddetle: «Deminden beri,» diye homurdandı, «büyük salonumuz, gizlenmiş olan orkestranız deyip duruyorsunuz...»

«— Evet. Çünkü kulüp sizin. Tabiî kontratta isminiz yazılı değil. Zannedersem orasını başka birinin, bir kadının adına açmışsınız. Fakat kulübü siz idare ediyorsunuz. Oranın sahibi sizsiniz.»

«— Bir an için kulübün benim olduğunu kabul edelim, böyle bir şey yok ya, neyse... Diyelim ki kulüp benim, bu polisi neden alâkadar ediyor? Kulüp, kanuna uygun bir şekilde açılmamış mı?»

«— Açılmış tabiî. Bu sayede şantaj için elinize bol malûmat da geçiyor. Zira, âzâlar kulübün asıl sahibinin siz olduğunu bilmiyorlar. Maamafih, oraya gitmekte ısrar ettiklerine göre, başlarına geleceklere de katlanmaları lâzım... Malûm ya, «Kendi düşen ağlamaz!» Bencolin, öne doğru eğildi. «Polisin kulüple neden ilgilendiğini de anlatayım. Bu gece, kulübünüze giden koridorda, yani Augustin müzesinin arkasındaki pasajda biri öldürüldü. Claudine Martel adlı bir genç kız. Bana bu hâdise hakkında bildiklerinizi anlatır mısınız?»

Matmazel Estelle

Gözlerim birdenbire bulanıverdi. Artık Galant'ın yüzünü iyice göremiyordum. Chaumont'un haykırarak ayağa fırladığını hayal meyal farkettim. Zaten şömineden akseden kızılımsı ışıkta genç adam da bir hayalete benziyordu. Ben sanki artık salonda değildim, müzenin arkasındaki taş döşeli koridora dönmüştüm... Solda, o mahut tokmaksız kapı, kulübün kapısı vardı... Sağdaki yani koridorun sokağa açılan kısmındaki kapıya ise gayet sağlam bir kilit takılmıştı... Maymuncukla bile açılamıyacak bir kilit... Tavandan süzülen loş ışıkları, duvardaki elektrik düğmesini ve kan lekelerinin hemen yanında duran siyah maskeyi hatırladım.

Galant'ın sesi, sanki adam da o koridorda konuşuyormuş gibi, kulaklarımda garip uğultular yaptı. Adam,

gayet nazik bir tavırla: «Bahsettiğiniz kulüple bir alâkam olmadığını size delillerle ispat edebilirim.» diyordu. «Belki âzâların arasında ben de varım, ama bu o kadar mühim mi? Kulüpte âzâ çok... Sonra bu gece kulübe ve civarına gitmediğimi ispat da kolay.»

Chaumont, titremeğe başlamıştı: «Bunun ne mânâya geldiğini biliyor musunuz?» diye haykırdı.

«— Oturunuz, lütfen!» Bencolin'in sesi bir hayli sert çıkıyordu. Sanki Chaumont'un, Galant'ın üzerine atılmasından korkuyormuş gibi öne doğru bir iki adım attı.

«— Fakat, bu doğruysa... Allahım! Siz çıldırmışsınız! O haklı! Delisiniz siz! Bu olamaz! O...» Etrafına ümitsizce nazarlarla bakmakta olan Chaumont, Bencolin'le göz göze gelince, sandalyesine çöker gibi oturdu. İyice şaşalamış olduğu da belliydi. O anda bana genç adamın sırtında üniforma varmış gibi de geldi. Chaumont şimdi, lüzumundan fazla süslü bir salonda, lüzumundan fazla süslü, yaldızlı bir sandalyeye oturmuş, derhal harekete geçmek isteyen fakat nereden hücum edeceğini de bilemiyen genç bir askerdi.

Uzun bir sessizlik oldu. Odette Duchene... Claudine Martel... Renkli Maskeler Kulübü...

Bencolin: «Size bildiklerimden biraz daha bahsedeyim, Mösyö Galant,» dedi. «Ondan sonra söyleyecekleriniz varsa ben de sizi dinlerim. Demin de anlattım. Kulübün sahibi güya bir kadın... Adı o kadar mühim değil. Çünkü bunun takma olduğu o kadar belli ki. Bundan başka: Kulübe yeni âzâları da yine bir kadın buluyor. Bu kadının ismini bilmiyoruz, fakat sosyeteye mensup olduğu, ağzı sıkı kimselere dostça bir tavırla yanaştığı da anlaşılıyor. Neyse, bunu bir tarafa bırakalım... Siz pahalı, lüks ve biraz da tehlikeli bir kulüp açmışsınız. Azâların akrabaları, aileleri vaziyeti haber alsalardı, kimbilir neler olurdu? Herhalde kulüp muhafızlarınızla dolu. Orada bir hâdise olduğu ve bu da gazetelere düştüğü takdirde, âzâlar ailelerinin sırlarını öğrenmelerinden korktukları için kulübünüze bir daha gelmezler. Ve siz de mahvolursunuz, Mösyö Galant.»

Etienne Galant, sakin bir tavırla tabakasını çıkardı. Ellerinin hiç titremediğini farkettim.

«— Ben sadece kulübün âzâsıyım... Bu yüzden de anlattıklarınızdan fazla birşey anlamadım... Söylediğinize göre kulübün dışındaki koridorda bir cinayet işlenmiş... O halde bu hâdisenin kulüple bir alâkası olması şart değil.»

«— Fakat alâkası var. Zira o koridor, kulübe dahil. İçeri, hususî bir kilit takılmış olan ve daima kapalı duran bir kapıdan giriliyor. Azâlara, bu kapıyı açabilmeleri için de birer anahtar veriliyor. Gümüş bir anahtar bu... Üzerinde de âzânın ismi yazılı. Bu sebeple...» Bencolin, omuzunu silkti.

«— Anlıyorum...» Galant, yine sakin bir tavırla sigarasını yaktı, kibriti üfleyerek söndürdü. Ellerinin titrememesini takdir ettiği de belliydi. «Evet... O halde gazeteler bu hâdiseyi yazacak ve tabiî kulüpten de uzun uzun bahsedecekler...»

«— Öyle bir şey olmayacak.»

«— A... anlamadım.»

Bencolin de sakin sakin tekrarladı: «Öyle bir şey olmayacak. İşte size bunu söylemek için evinize kadar geldim.»

Yine uzun bir sessizlik oldu. Sonra Galant: «Sizi anlamıyorum, Mösyö,» diye mırıldandı. «Bu yüzden de takdir ediyorum.»

«— Bu hâdise gazetelere aksetmiyecek. Kulübünüz, yine eskisi gibi eğlencelere devam edecek... Siz de vakadan kimseye bahsetmiyecek, hattâ bu hususta en ufak bir imâda bile bulunmayacaksınız... Kulübe «Renkli Maskeler» adını boş yere vermemiş olduğunuzu da biliyorum, Mösyö. Azâların, bazı işaretlere göre hareketlerini ayarladıklarından da haberim var. Sevgilileri olmayanlar, hoşlarına gidebilecek birini arayanlar siyah maske takıyorlar... Belli birini arayanlar da yeşil... Bir de kırmızı maskeler var. Bunları ise hiç kimseyle konuşmak istemeyen, oraya sevgilileriyle buluşmağa gelmiş olanlar kullanıyor. Yani kırmızı maskeler, «Yaklaşmayın» mânâsına geliyor. Bu gece koridorda bulunan maske siyahtı... Aklıma gelmişken, size tekrar sorayım. Bu cinayet hakkında ne biliyorsunuz?»

Galant, rahatlamıştı. Arkasına yaslandı. Sigarası-

nın dumanını o korkunç burnundan çıkararak, müstehzi bir tavırla Bencolin'i süzmeğe başladı.

«— Dostum, ben hiçbir şey bilmiyorum. Bana, orada bir cinayet işlenmiş olduğunu söylediniz... Çok acı bu... Hakikaten üzülecek bir hâdise... Fakat ben, kimin, neden ve nasıl öldürüldüğünü bilmiyorum. Bana bu hususta biraz malûmat verir misiniz?»

«— Matmazel Claudine Martel'i tanır mıydınız?»

Galant, sigarasına bakarak, kaşlarını çattı. Sonra da hayretle başını kaldırdı. Bu adamın ne zaman hakikati söylediğini, ne zaman yalan uydurduğunu kolay kolay anlamak kabil değildi. Fakat o anda bana hakikaten şaşırmış gibi geldi.

«— Ya?» dedi. «İşte bu garip! Evet, tanırdım. Martel ailesi meşhurdur. Matmazel Claudine'le de birkaç defa konuştum... Claudine Martel!» Bir kahkaha attı. «Kulüp âzâlarından Claudine Martel... Vay, vay, vay, vay!»

Chaumont, çabucak: «İşte bu yalan,» diye atıldı. Sesi buz gibiydi. «Buraya bakın, böyle şeyler uydurmanız doğru değil! Matmazel Duchene'e gelince...»

Bencolin'in hiddetle bir şeyler homurdandığını duydum. Sonra da lâfa karıştı: «Yüzbaşım siz bu işe karışmayın, daha iyi.»

Galant ise: «Duchene,» diye tekrarlıyordu. «Duchene? Bu ismi hiç duymadım... Zaten alâlâde bir ad bu. Peki, Matmazel Duchene'e ne olmuş?»

Bencolin, başını salladı: «Onun bu meseleyle bir alâkası yok... Biz yine Matmazel Martel'den bahsedelim... Kendisini sırtından bıçaklamışlar. Cesedi, arka kapısı o mahut koridora açılan balmumu heykeller müzesinde bulundu.»

«— Müzede mi? Ya? Ha, anladım. O bahsettiğiniz yeri biliyorum. İşte bu fena. Fakat siz demin kızın koridorda öldürüldüğünü söylememişmiydiniz?»

«— Evet. Claudine Martel, koridorda öldürüldü. Sonra da cesedi, müzenin açık duran arka kapısından içeri sokuldu.»

«— Neden?»

Bencolin, omuzunu silkti. Fakat gözlerinde acaip bir pırıltı belirmişti. Birdenbire arkadaşımın bu vaziyetle

çok eğlendiğini fark ettim. Bencolin'le Galant konuşmadan da birbirlerinin ne demek istediğini anlıyorlardı. Onun için o anda, Galant'ın, Bencolin'in sessiz kelimelerini duyduğundan emindim. «Dostum, meselenin can noktası da bu zaten. Biz de esrarı bu yoldan çözeceğim.»

Hafiye, birdenbire: «Mösyö Augustin'le kızını tanır mısınız?» diye sordu.

«— Augustin?.. Hayır bu ismi hiç... Durun, durun. Tabi. Mösyö Augustin müzesinin sahibi değil mi? Fakat kendisiyle veya kızıyla tanışmak şerefine nail olmadım.»

Ocakta bir kütük büyük bir gürültüyle yere yuvarlandı. Etrafa saçılan kıvılcımlar, Galant'ın yüzünde parlak, sarı akisler yaptılar. Adam, düşünceli bir tavırla oturuyordu. Şimdi onda, sözlerini dikkatle seçen, güvenilir bir şahit hali vardı. Fakat bu tavrının müthiş bir istihzayı maskelediği de anlaşılıyordu. Galant'ın söz düellosunu kolaylıkla atlattığı için kendi kendisini tebrik ettiği, artık tehlikenin geçmiş olduğuna inandığı da belliydi.

Sessizliği, Bencolin'in kahkahası yardı.

«— Yapmayın, canım! Biraz düşünün, dostum. Belki o zaman sözlerinizi biraz değiştirmek istersiniz.»

Etienne Galant, gayet lâkayt bir tavırla kaşlarını kaldırdı: «Ne demek istiyorsunuz?»

«— Sadece şunu, dostum. Kulübünüz hakkında verdiğim malûmatı ben kendim öğrenmedim. Bütün bunları bana adamlarım aylar önce bildirmişti. Fakat bu gece müzeye gittiğim zaman bazı şeylerin hemen farkına vardım.»

Bencolin, sanki elindeki notlara bakıyormuş gibi bir tavırla gözlerini avucuna dikerek, bir an durdu. Sonra da hafifçe yüzünü buruşturup, içini çekti: «Koridorun sokağa açılan kapısına sağlam bir kilit takılmış olduğunu biliyoruz. Azâlara da bu kilide uyacak gümüş anahtarlar veriliyor... Kulübün sahibi, dış kapının çok sağlam olmasını istiyor. Bunda da haklı... Fakat, koridora açılan bir kapı daha var... Müzenin arka kapısı. Simdi sorarım size, bu kadar ihtiyat tedbiri almış olan kulüp sahibi bu kapıyı ihmal eder mi? Müzenin içinden kolayca açılan, sadece basit bir Yale kilidi takılmış olan bu kapıdan isteyenlerin

koridora rahatça girivermelerine göz yumar mı? Tabiî ki, hayır!.. Ben de müzedeyken, bu kapıya yeni bir kilit takılmış ve rezelerin de iyice yağlanmış olduğunu farkettim. Kapının bir hayli açılıp kapandığı belliydi. Fakat zavallı Mösyö Augustin, bariz bir dürüstlük ve samimiyetle o kapının kullanılmadığını, anahtarının da kaybolduğunu söyledi. Lâkin, kızının hali nazarı dikkatimi çekti, Mösyö Galant... Vaziyet meydanda değil mi? Babası biraz bunamış olduğu için idareyi eline alan Matmazel Marie Augustin, müzeden başka şekilde istifade edebileceğini de anlamış... Yakalanmaktan korkan âzâların, sanki müzeye heykelleri görmeğe gelmiş gibi hareket etmelerinden daha tabiî ne olabilir? Bunlar arka tarafa geçer ve kapıdan koridora kolayca giriverirler... O zaman anahtar kullanmalarına da lüzum kalmaz. Tabiî bunların kulübe âzâ olmaları...»

Galant, elini kaldırarak Bencolin'in sözünü kesti: «Bir dakika! Bu Matmazel Augustin denilen kız, müzeye yalnız kulüp âzâlarını mı sokuyor? Bu kabil mi? İçeri almadıkları...»

Bencolin, bir kahkaha attı: «Dostum, kulübe girebilmek için o iki maniadan birini aşmanın kâfi geleceğini iddia edecek kadar saf değilim. Yani «Bulldog» kilitli kapıdan veya müzenin arka kapısından koridora çıkan her şahsın içeri dalabileceğini sanmıyorum. Bilâkis, kulübe girmek için esas kapıdan, yani o tokmaksız kapıdan da geçmek lâzımdır. Burası da yine gümüş anahtarla açılır. Sonra bu anahtar içeride bekleyen nöbetçiye gösterilir. Açıkçası âzâ içeri ne taraftan girerse girsin, anahtarını yanında bulundurmak zorundadır.»

Etienne Galant, başını salladı. Bu meseleyi, sanki o basit bir hesap problemiymiş gibi, bitaraf bir şekilde incelediği anlaşılıyordu.

Bencolin: «Daha müzeye gitmeden evvel orada cereyan eden hâdiselerin farkındaydım,» diye devam etti. «Polisin gözünden birşey kaçmaz, dostum. Emrimdeki Şubelerden biri Devlet Nezareti ve Fransa'nın tanınmış üç bankasıyla daimi temas halindedir. Onlar bize her ay liste yollarlar. Basit işlerde çalışmalarına rağmen gelirleri günden güne artan, bankaya sık sık yüksek meblâğlar yatıran Paris'lilerin listesini... Bu sayede, sonradan işimize yara-

yacak bir takım deliller elde etmiş oluruz. Bu akşam üzeri, Sen nehrinden, son olarak Augustin müzesine girerken görülen bir kızın cesedi çıkarılınca... Ne o şaştınız mı? Evet Mösyö Galant, bir değil iki genç kız öldürüldü! Ne diyordum? Ha! Kızın, müzeye girdiğini ve ondan sonra da ortadan kaybolduğunu öğrenince, hemen o listelere baktım. Bunlarda Matmazel Augustin'in ismi devardı. Ve genç kızın bankalardaki hesaplarının toplamı bir milyonu bulmuştu. İnanılacak şey miydi bu? Sonra bu gece müzede Marie Augustin'in bu kadar parayı nereden kazandığını anladım... Kızın gelir kaynağı belliydi...»

Bencolin, ellerini yana doğru açtı. Galant'a bakmıyordu. Fakat ben gözlerimi adama dikmiş olduğum için yüzünde yine o gizli zafer ve neşe ifadesinin belirmeğe başladığını farkettim. Galant, sanki, «Hâlâ haberin yok...» der gibiydi. Sonra elini kaldırarak, sigarasını şömineye attı.

«— Demek o güzel ve zarif kızı tanıdığımdan eminsiniz, Mösyö Bencolin?»

«— Bunu hâlâ inkâr mı ediyorsunuz?»

«— Tabiî... Size demin de sadece kulübün âzâlarından biri olduğumu söyledim.»

Bencolin, düşünceli bir tavırla: «O halde Matmazel Augustin,» diye mırıldandı, «adınızı duyunca neden o kadar telâşlandı?»

Galant, parmaklarını kedisinin boynuna dayadı...

Hafiye: «Daha başka şeyler de var.» dedi. «Matmazel'le bir hayli konuştuk. Ben lüzumsuz bir takım sualler sordum, o da saçma sapan cevaplar verdi. Fakat her ikimiz de birbirimizin maksadını anlamıştık... Tabiî bu arada bazı hakikatler de ortaya çıktı. Meselâ, babası, kızının müzeyi başka maksatlar için kullandığını bilmiyor. Matmazel Augustin de onun bunu öğrenmesini hiç istemiyor. Biraz korkuyor sanırım. İhtiyarcık çok gururlu. Müzesiyle de iftihar ediyor. İşin iç yüzünü öğrendiği takdirde, neyse, şimdi bu boş tahminleri bir tarafa bırakalım. Yalnız dostum, Marie Augustin, Matmazel Claudine Martel'i daha evvel görmüş.»

«— Bunu da nereden çıkardınız?» Galant'ın sesi biraz yükselmişti.

«— Kimbilir?.. Yalnız bundan eminim. Fakat siz

demin Matmazel Martel'le bir samimiyetiniz olmadığını söylemiştiniz galiba? Sonra Matmazel Marie Augustin'i de tanımıyordunuz...» Bencolin, içini çekti. «Çok karışık bir iş bu...»

Galant oldukça boğuk bir sesle: «Buraya bakın,» dedi, «bu oyundan sıkılmağa başladım. Bu gece evime zorla girdiniz. Bir takım budalaca ithamlarda bulundunuz. Bu yüzden sizi dâvâ edebilirim!.. Yarabbi! Yoruldum artık!»

İri çehresinde çirkin ve tehlikeli bir ifade belirmişti. Kedisini yere fırlatarak, ayağa kalktı.

«— Artık bu münasebetsizliklere bir son vermenin zamanı geldi! Ya şimdi çıkar gidersiniz, yada sizi dışarı attırırım! Cinayete gelince... Onunla bir alâkam olmadığını da kolayca ispat edeceğim! Cinayetin hangi saatte işlendiğini bilmiyorum. Fakat...»

Bencolin, sakin bir tavırla: «Ben biliyorum.» diye cevap verdi.

«— Buraya gelip blöf yapmanızın bir sebebi var mı?..»

«— Dostum, ne size ne de başkalarına blöf yapmak merakındayım. Cinayetin hangi saat, dakika ve saniyede işlendiğini biliyorum. Elimde bunu gösteren mühim bir delil var.»

Bencolin, yumuşak, hattâ lâkayt bir tavırla konuşuyordu. Kaşlarının arasında derin bir çizgi belirmişti. Etienne Galant'a da pek baktığı yoktu... «Delil!» Claudine Martel'in öldüğü anı değil, saati gösteren bir delil olduğunu da pek sanmıyordum. Fakat hepimiz de Bencolin'in blöf yapmadığını, onun hakikati söylediğini anlamıştık.

Galant, başını salladı: «Pekâlâ...» Yüzünün hatları biraz yumuşamıştı ama sarımsı gözleri hâlâ cam gibiydi. «Bu gece saat sekizde «Rue Duphot'daki Prunier lokantasında yemek yedim. Bunu oradaki garsonlardan tahkik edebilirsiniz. Lokantadan dokuzu çeyrek geçe çıktım. Kapıda arkadaşım Mösyö Defarge'la karşılaştım. Size onun adresini veririm, kendisiyle de konuşursunuz. Mösyö Defarge'la Cafe de Madelaine'e uğrayarak birer içki içtik. O, benden onda ayrıldı. Ben de arabama binerek, Moulin Rouge'a gittim. Bunu da yine metrdotel ve garsonlardan öğrenebilirsiniz. Beni Moulin Rouge'dakiler iyi tanırlar.

Oraya, bilhassa on birde başlayan varyete programını seyretmeğe gitmiştim. Program on bir buçukta sona erdi. Yine arabama atlıyarak Porte St. Martin'e doğru gittim. Bakın, sizden hiçbirşeyi saklamıyorum. «Maskeler Kulübüne» uğramak niyetindeydim. Fakat Boulevard St. Denis'in köşesine gelince, fikrimi değiştirdim. Herhalde saat on biri kırk beş geçiyordu. Veya on ikiye on vardı... «Kurşunî Ördek» adlı bara girerek, orada iki kızla biraz içki içtim. Siz de benden birkaç dakika sonra bara geldiniz, Mösyö Bencolin. Beni gördünüz sanırım. Zira ben sizi gördüm! İşte böyle. Size yaptıklarımı anlattım. Şimdi cinayet kaçta işlenmiş?»

«— On bir kırkla on bir kırk beş arası. Bunu katî olarak biliyorum.»

Etienne Galant'ın bütün hiddeti geçiverdi. Gerilmiş olan adaleleri yumuşadı, çehresinde dostça bir ifade belirdi. Bencolin'in omuzunun üzerinden, arkadaki aynaya bakarak saçlarını düzeltti. Sonra da omuzunu silkti.

«— Neden bu kadar emin olduğunuzu anlıyamıyorum. Fakat bu benim için hakikaten iyi bir şey. Moulin Rouge'un otomobil parkındaki bekçi benim oradan on bir buçukta ayrıldığımı söyleyecektir. Zannedersem, tam karşıdaki mağazanın duvarında ışıklı, büyük bir saat var. O halde yolun on dakika sürdüğünü, arabayı park etmek için de biraz vakit kaybettiğimi düşünürsek ben «Kurşunî Ördek» barına on bir kırkbeşte gittim... Benim Claudine Martel'i öldürmüş, cesedi müzeye bırakmış ve sonra hemen bara dönmüş olmam kabil mi? Eğer cinayeti ben işleseydim, üstüm başım kan içinde olmaz mıydı. Tabiî şoförümü de sorguya çekebilirsiniz. Fakat ona inanacağınızı sanmıyorum.»

Bencolin, kibar bir tavırla: «Anlattığınız hikâyeye teşekkür ederim,» diye cevap verdi. «Fakat buna lüzum yoktu. Sizi cinayetle itham eden olmadı, hattâ, benim sizden şüphelendiğim de yok.»

«— Yani benim suçsuz olduğumu kabul ediyorsunuz?»

«— Yo, böyle birşey de söylemedim.»

Galant, hiddetle dudaklarını büzdü, Bencolin'e doğru eğilerek: «Buraya neden geldiniz?» diye sordu.

«— Kulübünüzün adının bu rezalete karışmayacağını müjdelemek için tabiî. Bir dostluk yapmak istedim.»

«— Şimdi, beni dinleyin. Ben, sakin bir insanım.» Eliyle, loş ve kasvetli odayı işaret etti. «Basit bir iki zevkim var... Kitaplarım Müzik...» Bir an, köşede duran harpa baktı. «Ve kedim, küçük Mariette... Fakat dostum, bahsettiğiniz kulüpte hafiyelerinizi yakalıyacak olursam...»

Birdenbire susarak, tebessüm etti: «Neyse... İyi geceler... Evime şeref verdiniz.»

Onu, şöminenin önünde kedisiyle bırakarak, dışarı çıktık. Biz kapıyı kaparken, o da düşünceli bir tavırla parmaklarını burnunda gezdirip duruyordu. Uşak bizi, parlak yıldızların aydınlattığı, küf kokulu avluya çıkardı.

Dış kapı arkamızdan kapanır kapanmaz, Chaumont, Bencolin'in kolunu yakaladı. Kısık bir sesle, ağır ağır: «Bana susmamı söylediniz,» dedi. «Ben de sustum! Fakat artık hakikati öğrenmenin zamanı geldi. Odette! Yani... Odette de oraya gidiyor muydu? Karşımda heykel gibi durmayın! Çevap verin bana! O kulüp, süslü ve lüks bir...»

«— Evet, dostum.»

Sokak fenerinin, ağacın dalları arasından süzülen ölgün ışıkları Chaumont'un yüzünü aydınlatıyordu. Genç adam, uzun bir müddet bir şey söyleyemedi...

Sonra, fenere doğru bakarak, gözlerini kıstı. Usulca: «Ya?» diye fısıldadı. «Ya?.. Şey, bunu annesinden saklamamız iyi olur.»

Bunu, kendi kendisini teselli etmek için söylediği belliydi. Bencolin, sönük ışıkta ona dikkatle baktı. Sonra da genç adamı omuzlarından sıkı sıkı yakaladı.

«— Hakikati söylemekten başka çare yok. Odette'iniz de, tıpkı sizin gibi fazla saf ve tecrübesizdi. Hayat hakkında fazla bir şey bilmediğiniz anlaşılıyor... Bana kalırsa Odette'i oraya alay olsun diye sürüklediler... Nişanlınızı tuzağa düşürdüler... Mösyö Galant, böyle şakalardan çok hoşlanır... Durun! Gidemezsiniz!» Bencolin, parmaklarını genç adamın omuzuna batırarak, onu zorla kendine doğru çevirdi. «Hayır, dostum. Gidip Galant'ı görmeyeceksiniz! Onun icabına ben bakacağım!»

Şimdi sokağa elektrikli bir sessizlik çökmüştü. Chaumont, Bencolin'in elinden kurtulmağa çalışıyor, yerdeki ölü yapraklar hafif hafif hışırdıyordu.

Bencolin, yine sakin bir tavırla: «Eğer Odette Duchene oraya kendi arzusuyla gitseydi, şu anda da sağ olurdu,» diye devam etti. «Siz, Mösyö Galant'ın huyunu bilmezsiniz... O acaip şeylerle eğlenir.»

Ben: «Yani,» dedim, «sen Etienne Galant'ın kızları kulübe sürüklediğinden ve sonra da orada öldürdüğünden eminsin.»

Bencolin, ellerini yavaşça Chaumont'un omuzundan çekerek bana döndü. Yüzünde şaşkın ve üzüntülü bir ifade belirmişti.

«— Pek emin değilim, Jeff. Bütün mesele de bu ya... Galant'dan her şey umulur. Dediğim gibi o acaip bir adamdır. Fakat onun katil olduğunu sanmıyorum. Çünkü bu cinayetler zekice işlenmemiş. Kaba şeyler bunlar... Halbuki dostumuz Etienne Galant, hakikaten çok zekidir. Üstün bir tekniği vardır. Entrika çevirmesini iyi bilir ve ustaca işlenmiş cinayetlerden hoşlanır. Sonra bütün deliller Galant'ın aleyhinde. Eğer o katil olsaydı, bunların da icabına bakardı. Bundan başka, Jeff, Jeff, ortada yüzlerce sebep var! Bunlar saymakla bitecek gibi değil. Neyse... Durun bakalım. Mösyö Galant'ın bu gece ne yaptığını öğrenelim.»

Bastonunu kaldırıma şiddetle vurdu. İlerilerde bir gölge ağaçların arasından sıyrılarak bize doğru gelmeğe başladı. Bencolin, başıyla peşinden gitmemizi işaret ettikten sonra ileri atıldı.

«— Hatırlıyor musun, Jeff? Ben bu gece bir ara bir yere telefon ettim. Açıkçası, Claudine Martel'in cesedini bulmadan evvel de Müzeyle, Kulübün, Odette Duchene'in ölümüyle bir alâkası olduğuna kanaat betirmiştim... Sonra Mösyö Galant'la barda karşılaşmamız da şüphelerimin uyanmasına sebep olmuştu... Ben böyle tesadüflere pek inanmam... Kaldı ki Etienne Galant, öyle barlara pek gitmez... Sonra bizim kibar âlim, sokak kadınlarıyla içki içecek, onları herkesin gözü önünde okşayacak bir adam da değildir. İşte bu yüzden Müzeden telefon ederek, Galant'ın «Kurşunî Ördek» barında olduğunu, peşine birini takmalarını söyledim... Şimdi olanları öğreneceğiz.»

Yaprakları fazla dökülmemiş olan bir ağacın gölgesinde durduk. Galant'ı takib eden hafiyenin sigarası ka-

ranlıklarda bir parlıyor, bir sönükleşiyordu. Nihayet adam sigarasını fırlatarak, bize yaklaştı.

Bencolin ise: «Yani,» diyordu, «Galant'ın masum olduğunu iddia etmek için bir takım hazırlıklar yaptığı belliydi. Fakat bunun hangi hâdiseyle alâkalı olduğunu bilmiyorum... Claudine Martel'in cesedini bulunca vaziyeti anladım... E, Pregel?»

Bir ses: «Ben «Kurşunî Ördek» barına gittiğim zaman Galant da oradaydı,» diye cevap verdi. Sokak lâmbalarının sönük ışıkları sadece adamın beyaz, kolalı gömleğinin ön kısmını aydınlatmaktaydı.

Dedektifin sesi de bir hayli mütehakkimdi. Zaten sureta hafiyeye benzemeyen hafiyeler seçmekte gayet mahirdir. «Saat on ikiyi yirmi geçiyordu. Galant, on beş dakika kadar bekledi, sonra da bardan ayrıldı. Evvelâ onun sarhoş olduğunu zannettim. Fakat sonradan rol yaptığını anladım. «Kurşunî Ördek»den çıkarak köşeyi döndü. Arabası biraz ileride duruyordu... Büyük, siyah bir otomobil. Numarası: 2X-1470. Şöför de arabanın yanında beklemekteydi. Arkada bir kadının oturduğunu farkettim. Evvelâ bundan pek emin değildim. Galant, arabaya bindi. Ben de bir taksiye atlayarak, peşinden gittim...»

«— Sonra?»

«— Araba, Monmartre'da küçük bir apartmanın önünde durdu. Rue Pigalle, No. 28. Sokak bir hayli kalabalıktı, onun için arabadan inenleri rahat rahat görmek fırsatını bulabildim. Galant'ın yanında bir kadın vardı. Son derece güzel, nazarı dikkati çeken bir sarışın. Kadın başına kahve rengi bir şapka giymiş, boynuna da kürk kravat takmıştı.»

Bencolin, içini çekti: «Yine mi o kadın? Sonra ne oldu?»

«— Kadını tanıdığımdan emindim. Fakat onlar yukarı çıktıktan sonra kapıcı kadınla da konuşarak, ona hüviyetimi gösterdim ve sarışının kim olduğunu sordum... Yanılmamıştım... Sarışın kadın, Moulin Rouge'da şarkı söyleyen ve Amerikalı olduğunu iddia eden, Matmazel Estelle'di.»

«— Hımm... Etienne Galant, Moulin Rouge'dakilerin kendisini gayet iyi tanıdıklarını söylemişti... Bunun

sebebi şimdi anlaşıldı. Neyse... Devam, devam...»

«— Gallant, yukarıda bir saat kadar kaldı. Sonra aşağıya inerek, arabasına bindi ve doğruca bu sokağın biraz yukarısındaki garaja gitti. Oradan da yürüyerek evine geldi...» Ses birdenbire mahçuplaşmıştı. Adam artık eskisi gibi süratle konuşmuyor, arada sırada tereddütle duraklıyordu. «Ben... şey... ben... Matmazel Estelle'nin hayranlarındanım. Şey... yani... onun sesini çok beğenirim. Onun... onun «Paris Plaisir» mecmuasında çıkan resmi yanımda. Eğer, görmek isterseniz?..»

Bencolin, takdirkâr bir tavırla: «A,» dedi, «işte bu iyi... Bravo, Pregel! Ben Matmazel Estelle'i hiç görmedim. Şu resme bir bakalım.» Birdenbire ciddileşti. «Belki de Matmazel Estelle, memurun Müzenin kapısında beklerken gördüğü kadın... Yani şu kahverengi saçlı, kürk kravatlı, esrarengiz sarışın... Kibrit çaksana!»

Pregel, kibrit yakarak, bunu Bencolin'e vermiş olduğu renkli resmin üstüne doğru tuttu. Fotoğrafın altında, «Moulin Rouge'daki programına başlayan, Amerikalı meşhur şantöz Estelle,» yazılıydı.

Resimdeki kadın, iri mavi gözlerinde garip bir pırıltıyla yan yan bize bakıyordu. Bakışlarında hem gizli bir davet ve hem de hafif bir istihza vardı. Kalın pembe dudaklarını tatlı bir tebessümle aralamış, başını da arkaya atmıştı. Burnu son derecede muntazam, çenesi de biçimliydi. İnci dizileriyle süslenmiş olan saçları ise sarı dan ziyade ışığın altında altın gibi parlayan, açık, tatlı bir kumraldı.

Hiç birimiz de konuşmuyor, Pregel'in rüzgârda sönmemesi için eliyle muhafazaya çalıştığı kibritin titrek ışığında sessiz sedasız resme bakıyorduk. Sonra kibrit söndü...

Aynı anda, Chaumont: «Bir dakika,» diye haykırdı. «Kibrit yakın! Çabuk!» Sesinde müthiş bir hayret vardı. Kendi kendine konuşurmuş gibi. «Görmem lâzım...» dedi. «Fakat imkânsız...» Pregel'in tekrar bir kibrit çakması üzerine birdenbire sustu...

Derin bir sessizlik oldu. Sonra Chaumont, ağır ağır içini çekti.

«— Mösyö Bencolin... Bu gece, kadınları tanımak bana düştü... Size, daha önce Odette'in samimi iki arkada-

şı olduğunu ve bir zamanlar onlardan «Üçüzler» diye bahsedildiğini söylemiştim... Hatırladınız mı? Odette... Claudine Martel ve Gina Prevost... Gina artist olmak istemiş, fakat ailesi buna müsaade etmemişti... İnanılacak gibi değil ama resim Gina'ya çok benziyor. Hattâ... bu Matmazel Estelle'in Gina Prevost olduğuna yemin bile ederim! Yarabbi! Gitmiş, Moulin Rouge'da şarkı söylüyor, ha? Gina muhakkak...»

Kibrit sönmüş ve yine karanlıkta kalmıştık.

Kısa bir sessizlikten sonra, Pregel, usulca: «Mösyö haklı,» diye mırıldandı. «Dediğim gibi kapıcı kadınla konuştum... Herkes Matmazel Estelle'i Amerikalı zannediyor. Fakat kapıcı kadını iyice sıkıştırdım, nihayet o da hakikati söyledi. Matmazel Estelle, Fransız... Adı da Gina Prevost...» Sanki, «Al sana bir sukutu hayal daha,» demek istermiş gibi derin derin içini çekti. Sonra Bencolin'e baktı. «Başka bir emriniz var mı, Mösyö?»

Bencolin: «Hayır,» dedi. «Bu gece bu kadar kâfi... Haydi, hepiniz evlerinize gidin. Ben biraz düşünmek istiyorum.»

Ellerini ceplerine sokarak döndü ve Champs Elysee'e doğru ağır ağır yürümeğe başladı. İnce ve uzun siluetinin gölgelerin arasından ilerlediğini gördüm. Zaman zaman, yıldızların aydınlattığı loş köşeciklerden de geçiyordu. Bencolin'in sabaha kadar böyle düşünceli düşünceli dolaşacağını da biliyordum. Uzaklarda, Invalides'in saati üçü çaldı...

* * *

İkinci maske

Ertesi sabah Paris seması kurşunî bulutlarla kaplıydı. Açıkçası, rüzgârın asap bozacak şekilde inlediği, güneşin kasvetli bulutların arkasına saklanıp, onların kenarına çeliğinkine benzer soğuk bir parlaklık verdiği o sonbahar günlerinden biri daha başlamıştı. Evler eski ve esrarengiz duruyor, Eyfel Kulesi, sanki buzdan oyulmuş gibi, soğuk soğuk parlıyordu. Saat onda kahvaltı ettiğim zaman, apartmanımın da, misafir odasındaki şöminede yanan neşeli ateşe rağmen, son derecede sıkıntılı bir havası vardı. Alçalıp, sonra birdenbire canlanıveren alevlerin duvarlardaki akislerine baktıkça aklıma Etienne Galant'la beyaz kedisi geliyordu...

Bencolin, daha önce telefon etmiş ve İnvalides'de buluşmamızı söylemişti. Bu pek kolay değildi tabiî. Maamafih ben onu nerede bulacağımı biliyordum. Bencolin Bonaparte'ın mezarının arkasındaki Harp Şapeline gitmeğe bayılırdı. Orası arkadaşımı neden cezbediyordu, bunu bilmiyorum. Zira Bencolin, diğer büyük kiliselerin hiç birine uğramazdı. Fakat kirişlerine eski harp bayrakları asılmış olan bu loş şapelde, bastonuna dayanarak saatlerce oturur ve gözlerini de eski orgdan ayırmazdı.

Arabayla İnvalides'e giderken, hâlâ Galant'ı düşünüyordum. Adama aklım takılmıştı bir kere... Bencolin'den daha fazla malûmat alma fırsatı bulamamıştım ama yavaş yavaş Galant hakkında duyduğum bazı şeyleri hatırlamağa başlıyordum. Oxford'da, Christ Church'de İngiliz Edebiyatı öğretmişti.. Victoria devrinde yetişen romancılar hakkında yazdığı kitap bir iki sene önce Goncourt mükâfatını kazanmıştı... Maurois hariç, hiçbir Fransız, Anglo-

Sakson haleti ruhiyesini onun kadar iyi anlamamıştı. Galant'ın kitabını gayet iyi hatırlıyordum. Fransız yazarlarının aksine, onunki bayağı istihzalarla dolu değildi. Adam, Kraliçe Victoria zamanındaki İngiltere'yi büyük bir zevk ve samimiyetle tekrar yaşatmasını bilmişti. Etienne Galant'ın takındığı tavırlar aklıma gelince buna bayağı hayret ettim... O, kolay anlaşılan bir insan değildi. Artık Galant'ın hayali de gözlerimin önünde değişmeğe, türlü şekillere girmeğe başlamıştı. Onun soğuk evinde harpı ve beyaz kedisiyle oturduğunu görür gibiydim. İnsanda sanki kendi kendine hareket ediyormuş gibi bir tesir bırakan kırmızı burnunu kırıştırarak, gülüyordu...

İnvalides'e doğru giden o dümdüz açıklıkta buz gibi bir rüzgâr devriye gezmekteydi. Pont Alexandre'daki yaldızlı kartallar bana eski pırıltılarını kaybetmiş gibi geldi. Demir kapının önünde bekleyen nöbetçilerin yanından geçerek, büyük, karanlık binaya doğru tırmandım ve aksi sedaların fısıldaştığı geniş avluya girdim. Burada birkaç kişi vardı. Hücrelere girip çıkıyor, eski silâhlara bakıyorlardı. Etraf, çürümüş üniforma kokuyor, adımları taş döşemede garip akisler yapıyordu. Burada, İmparatorun yaldızlı kubbesinin gölgesinin üzerinize düştüğünü hissediyordunuz. Şapelin kapısının önünde bir an duraklad ım. İçerisi bir hayli loştu. Lâhitlerin önlerinde yanmakta olan mumlar da etrafa fazla ışık vermiyordu. Orgun sesi ise bütün bu ölmüş askerlerin harp bayraklarının arasında hayali bir zafer şarkısı gibi yükselmekteydi.

Bencolin, içerideydi. Beni görünce yağa kalkarak, dışarı çıktı. O gün pek şıklığı üzerinde değildi. Sırtına eski, tvid bir palto giymiş, başına da biçimsiz bir şapka geçirmişti.

Yan yana yürümeğe başladık. Nihayet Bencolin, elini hiddetle salladı.

«— Ölüm... Buranın atmosferi de tıpkı bizim cinayetlerinkine benziyor. Şimdiye kadar böyle bir hâdiseye rastlamamıştım... Evet, korkunç şeyler çok gördüm... İnsanı dehşetle titreten sahnelerle de karşılaştım... Fakat bu karanlık, kasvetli atmosfer sinirimi bozuyor. Üstelik mânâsız da... Herhangi bir çayda tanışabileceğin alâlâde kızlar... Makûl, terbiyeli... Düşmanları yok... Gizli macera-

lara atılmamışlar... Bence insanın başını döndürecek kadar cazip de değiller... Fakat, bütün bunlara rağmen öldürülmüşler... İşte bu yüzden, esrarı aydınlattığımız zaman daha da korkunç sahnelerle karşılacağımızı düşünüyorum, Jeff...» Birdenbire sustu. Sonra da, ağır ağır, «Galant'ın söyledikleri doğru çıktı,» dedi.

«— İyice tahkik ettiniz mi?»

«— Tabiî... Galant, dün gece anlattığı şekilde hareket etmiş. En güvendiğim adamlarımdan biri olan François Dillsart — onu Saligny hâdisesinden hatırlayacaksın — şahitlerle konuştu. Moulin Rouge'daki bekçi Galant'ın arabasını saat tam on bir buçukta kapıya göndermiş. Zamanı gayet iyi hatırlıyor. Zira Galant arabaya binerken evvelâ kendi kol saatine bakmış... Sonra da karşıdaki binanın üstündeki ışıklı saate... Tabiî bekçi de gayri ihtiyari onu taklid etmiş.....

«— Galant'ın bu hareketi şüpheni büsbütün uyandırmadı mı?»

«— Yoo... Eğer, bekçinin saate bakmasını isteseydi, o zaman bundan bilhassa bahsederdi. İşi adamın psikolojisine ve tabiî 'ki şansa bırakmazdı.»

«— Fakat,» dedim, «Etienne Galant, kurnaz ve zeki bir adam...»

Bencolin, bastonunu havada şöyle bir salladı: «Sağa sap, Jeff. Öbür kapıdan çıkalım. Odette'in annesi Madam Duchene, Boulevard des İnvalides'de oturuyor... Hımm... Galant ister zeki olsun, ister olmasın, zamanı değiştiremez... O saatte Monmartre'da trafik fazladır. Sık sık tıkanma olur... Moulin Rouge'dan bara ancak on-on beş dakikada gidilebilir. Hattâ bu yol bazan Galant'ın söylediğinden daha da uzun sürer... Bu şartlara göre, Etienne Galant'ın Claudine Martel'i öldürmüş olmasına imkân yok. Buna rağmen, onun «Kurşunî Ördek» barına sırf masum olduğunu ispat edebilecek birkaç şahit bulabilmek için geldiğinden de eminim. Mamafih...»

Ben, yorgun bir tavırla: «Evet, evet,» diye homurdandım. Zira Bencolin'i iyi tanırdım. «Sana ne demek istediğini sormak ve bu suretle gururunu okşamak niyetinde değilim... Fakat sana söylemek istediğim bir şey var. Dün gece Galant'la konuşurken lüzumundan fazla gevezelik et-

tin. Ona hemen her şeyi anlattın. Belki bir maksadın vardı... Ama ona Claudine Martel'in çantasından çıkan kâğıdı okuduğunu ve bu yüzden de kendisiyle konuşmağa kalktığını söylemedin. Cinayetle bir alâkası olduğuna bu yüzden kanaat getirdiğinden hiç bahsetmedin. Etienne Galant, kızı iyi tanımadığını iddia ettiği zaman üzerinde isim ve adresi yazılı olan o küçük kâğıt parçasını yüzüne vurabilirdin.»

Bencolin, kaşlarını kaldırarak dikkatle bana baktı: «Jeff, eğer böyle düşünüyorsan, hakikaten çok safsın. Hay Allah! Jeff, benimle bin bir maceraya karıştın! Suçluların nasıl hareket ettiklerini hâlâ öğrenemedin mi? Onların tiyatro veya sinemadaki katiller gibi, kati bir delille karşılaşır karşılaşmaz ciyak ciyak bağırmadıklarını, şak diye düşüp bayılmadıklarını bilmiyor musun?.. Sonra bakalım o kâğıt zannettiğimiz kadar mühim mi?»

«— Saçma!»

«— Dostum, kâğıttaki yazı Claudine Martel'in değil. Üstelik hiç kimse samimi olduğu, iyi tanıdığı şahısların isimlerini, adreslerini ve telefon numaralarını uzun uzun kaydetmek lüzumunu duymaz. Eğer, Claudine Martel, Galant'ın arkadaşı olsaydı o zaman kâğıda şöyle bir şey karalardı: «Etienne, tel. Elysee 11-73.» Zaten kızın defterine de baktım. Kâğıttaki el yazısı onunkine benzemiyor.»

«— O halde kim?..»

«— Kim mi? Kâğıttaki el yazısı «Estelle» adıyla tanınan Matmazel Gina Prevost'nunkine uyuyor... Dinle, Jeff. Onu henüz görmedik. Fakat kendisini tehlikeli bir vaziyete soktuğumuz belli. Gina Prevost, bu sabah erkenden apartmanından ayrıldı. Tabiî Progel de böyle bir fırsat kolluyordu. Hemen kadının dairesine girdi... Daha önce Moulin Rouge'dan Matmazel Estelle'in dün gece sahneye çıkmadığını öğrenmiştik... Dün gece Müdüre telefon edip, rahatsız olduğunu söylemiş... Ama evde mi oturmuş? Hayır... Kapıcı kadının söylediğine göre saat on biri yirmi geçe apartmandan ayrılmış...»

«— Belki de müzeye gitmiştir... Saatler uyuyor... Apartmanından on biri yirmi geçe çıktığına göre, müzeye on ikiye yirmi beş kala varmıştır. Belki de polisin kapıda beklerken gördüğü kadın oydu. Eğer öyleyse...»

Bonaparte'ın mezarına doğru yükselen büyük, çimli sahaya çıkmıştık. Yaldızlı kubbe, karanlık semanın altında donuk donuk parlıyordu. Bencolin, duraklıyarak bir sigara yaktı.

Sonra da: «Kapıda bekleyen kadın o, Jeff,» dedi. «Memura Gina Prevost'nun resimlerini gösterdik. Hemen tanıdı. Merak etme, bu sabah boş durmadık... Dur, sana olanları anlatayım. Dediğim gibi Pregel, genç kadının apartmanını şöyle bir dolaştı... Bu arada Gina Prevost'un el yazısından numuneler aldı. Ve üstelik dairede gümüş bir anahtarla, kırmızı bir maske de buldu.»

Islık çaldım, «O halde? Sen. Kulüpte belli bir aşığı olan kimselerin kırmızı maske taktıklarını söylemiştin.»

«— Evet.»

«— Galant da sık sık Moulin Rouge'a gidiyormuş... Dün gece de kadını evine bırakmış... Zaten Gina Prevost arabada bekliyormuş... Bencolin, Gina otomobile ne zaman binmiş? Şoförü sorguya çektin mi?»

«— Galant Moulin Rouge'dan ayrıldığı sırada Gina Prevost arabada değilmiş. Bunu biliyoruz... Şoförü sorguya çekmedim. Gina Prevost'un kendisiyle alâkadar olduğumuzu anlamasını da istemiyorum.»

Araba yolundan inerken, hayretle yüzüne baktım.

Bencolin, «Jeff,» dedi, «bu ara Galant'ın Gina Prevost'la olan alakâsını öğrendiğimizi bilmemesi lâzım. Hele kadının kulübe gidip geldiğini anladığımızdan hiç şüphelenmemeli... Eğer biraz sabredersen, bunun sebebini de öğrenirsin. Gina Prevost'un telefonunu dinletiyorum. Bunun sebebini de ileride anlarsın. Sonra kadının bu gün Etienne Galant'la konuşmaması için lüzumlu her tedbiri aldım. Zannedersem o şimdi Madam Duchene'in yanında...»

Ondan sonra fazla konuşmadık. Kapıdan çıkarak sola saptık ve Boulevard des İnvalides'den ilerlemeğe başladık. Madam Duchene'in dul olduğunu, kocasının ölümünden evvel Faubourg St. — Germain'deki büyük salonlarında tertib ettiği ciddî toplantılarla tanındığını biliyordum. Kadın, cephelerinin çirkinliği, içlerinin genişlik ve rahatlığını belli etmeyen o kurşuni taştan yapılmış, büyük evlerden birinde oturuyordu. İnsan, Rue de Varenne'den sağa dönerek, Faubourg'un karanlık sokaklarından sıkıntıyla iler

lerken, duvarların arkasında harikulâde bahçelerin uyukladığını, kasvetli evlerin içlerinin adeta bir mücevher kutusu gibi renkli ve zarif olduğunu aklına bile getirmez.

Kapıyı genç bir adam açtı. Bir an eşikte dimdik durarak, endişeli nazarlarla bizi süzdü. Evvelâ onu İngiliz zannettik. Sık siyah saçları gayet kısa kesilmişti. Yüzü kıpkırmızı, gözleri açık maviydi. Uzun bir burnu, ince dudaklı, büyükçe bir ağzı vardı. Sırtındaki, beli dar, siyah kruaze elbise, koluna sokmuş olduğu beyaz mendil ve boynundaki acaip kravat da bu intibaı kuvvetlendiriyordu. Fakat genç adamın duruşu da bir tuhaftı. Sanki daima göz ucuyla kendi kendisini gözetliyormuş, elleriyle hareketler yapmaktan çekiniyormuş gibi bir hali vardı. Bu yüzden ilk dakikalarda makinesi doğru dürüst işlemeyen kurulu bir bebek gibi hareket etti.

Bizi uzun uzun süzdükten sonra, «A, evet,» dedi. «Polistensiniz. Buyurun.»

Bizi uzun uzun süzdükten sonra, «A, evet,» dedi. «Polistensiniz. Buyurun.»

Biraz mağrur bir hali vardı. Bize adeta tepeden bakıyordu. Fakat Bencolin'i tanır tanımaz tavrı değişiverdi. Artık ne yapacağını bilmiyordu.

Sanki sandalyelere çarpmak istemiyormuş gibi geri geri gitti.

Bencolin, «Madam Duchene'in akrabasımısınız?» diye sordu.

Genç adam, böyle bir şerefe lâyık olmadığını belirtmek istermiş gibi eğildi, «Hayır... Hayır...» Gülümsedi, «Müsaadenizle kendimi takdim edeyim. Adım Robiquet... Paul Robiquet. Londra'daki Fransız sefaretinde ataşeyim... Fakat şimdi...» Ellerini sallıyacaktı, kendini güç tuttu. «Beni çağırttılar. Sefaret de gelmeme müsaade etti. Aileyi eskidenberi tanırım. Zaten Matmazelle beraber büyüdüm. Yani Odette'le... Zavallı Madam Duchene hiç bir şeyle meşgul olacak halde değil... Cenazeyle demek istiyorum... Şöyle buyurun.»

Hol çok karanlıktı. Sağdaki kapının perdeleri iyice kapatılmıştı ama burnuma bir çiçek kokusu geldi. O zaman hafifce titredim. Nedense yeni tabutunun içerisinde sâkin sâkin yatan bir ölü karşısında hissettiğimiz korkuyu

kolay kolay yenmek kabil değildir. Hatta o zavallı hançerlenerek öldürülmüş olsa bile. Bu ikincisi dehşet verir veya merhamet uyandırır. Fakat ilkinde tüyleri diken diken eden bir intizam ve kat'iyet vardır. Sanki tabutun etrafındaki çiçekler, «Bu insanı bir daha görmeyeceksiniz,» der gibidir.

Ben Odette Duchene'i hiç görmemiştim... Ne dirisini ne de ölüsünü. Fakat fotoğraftaki şirin tebessüm, muzip bakışlı gözleri hatırladığım için genç kızı tabutta yatarken tahayyül edebiliyordum. Bana holdeki toz zerrelerine bile ağır ve baş döndürücü bir çiçek kokusu sinmiş gibi geliyordu.

Soldaki misafir odasına girerken, Bencolin de dostça bir tavırla, «Evet,» diyordu. «Dün akşam üzeri ve felâketi Madam Duchene'e haber vermek için buraya geldim. Madamı görmedim. Fakat vaziyeti Yüzbaşı Chaumont vasıtasıyla bildirdim... Yüzbaşı şimdi burada mı?»

Robiquet, «Yüzbaşı,» diye tekrarladı. «Hayır... Hayır, şimdi burada değil. Sabahleyin bir ara uğramıştı fakat sonra gitti. Bir işi vardı sanırım. Oturmazsınız?»

Bu odadaki perdeler de sıkı sıkı kapatılmıştı. Beyaz mermerden yapılmış, büyük şöminede ateş yoktu. Buna rağmen salon son derecede rahat ve zarifti. Buraya, içinde oturan insanların ruhu sinmişti adeta. Mavi duvarlar, yaldızlı çerçeveli tablolar ve yumuşak koltuklar, hoşa gidecek bir şekilde eskimişti. Bu odada senelerce kahve içilerek, ince nükteler yapılmıştı. Bu yüzden de ölümün salonu çirkinleştirmesi imkânsızdı. Şöminenin üzerinde Odette'in büyük bir portresi vardı... Elini çenesine dayamış, uzaklara doğru bakan pek genç bir Odette... O iri siyah gözler, hafif bir heyecan ve neşeyle bükülmüş dudaklar odayı aydınlatmaktaydı. Burnuma tekrar çiçek kokusu gelince, boğazıma bir yumrunun tıkandığını hissettim.

Bencolin, oturmadı. Alçak sesle, «Ben, Madam Duchene'i görmeğe geldim,» diye mırıldandı. «Madam hasta değil ya?»

«— Madam Duchene çok sarsıldı. Bud a tabii bir şey...» Robiquet hafifçe öksürerek, boğazını temizledi, «Bu ânî darbe! Yarabbi felâket!» Bir an durdu. Bir hariciyeciye yakışacak şekilde, sâkin bir tavırla konuşmağa çalıştığı bel-

liydi, «Mösyö bunun kimin yaptığını biliyormusunuz? Odette'i çocukluğumdan beri tanırım. Onu birinin...»

Robiquet, ellerini birbirine kenetlemişti. Madam Duchene'nin yardımına koşan, sâkin ve soğuk kanlı genç rolünü oynamağa çalışıyordu. Fakat İngilizlerden kaptığı bütün ciddî tavırlarına rağmen, sesinin titremesine mânî olamamaktaydı.

Bencolin, onun sözünü kesti, «Katilin kim olduğunu biliyorum, Mösyö... Şimdi Madam Duchene'in yanında biri var mı?»

«— Yalnız Gina Prevost var, Mösyö Bencolin. Chaumont bu sabah ona telefon ederek Madam Duchene'in kendisini istediğini söylemiş. Bence bu lüzumsuz bir hareketti. Zira Madam böyle bir istekte bulunmamıştı...» Dudakları gerildi, «Zaten ben lâzım gelen şeyleri yaptım... Neyse... Gina, kendini toplarsa belki biraz yardım edebilir. Şimdiki halde onun da Madam Duchene'den farkı yok.»

Bencolin, sanki bu ismi ilk defa duyuyormuş gibi, «Gina Prevost,» diye tekrarladı. «Gina Prevost...»

«— A, unuttum... Gina, bizim eski guruptandır... Sonra hepimiz bir tarafa dağıldık... Odette'in çok samimi arkadaşıydı. O ve...» Birdenbire susarak, uçuk renkli gözlerini açtı, «Hay Allah! Şimdi aklıma geldi. Claudine Martel'e telefon etmem lâzım. Herhalde o da buraya gelmeği ister. Nasıl oldu da Claudine'i unuttum?»

Bencolin, bir an tereddüt etti. Sonra da, «Yüzbaşı Chaumont bu sabah buraya uğradığı zaman kendisiyle konuşmadınız mı?» dedi. «Olanlardan haberiniz yok mu?»

«— Olanlardan mı? Ne oldu, Mösyö? Yeni bir şey mi var?»

«— Evet... Var... Neyse... Bizi Madam Duchene'in yanına götürürmüsünüz?»

Robiquet, sanki bizi sefirin odasına alacakmış gibi bir tavırla bir an durakladı, «Evet... Siz Madamın yanına girebilirsiniz... Hâdisenin teferruatını öğrenmek isteyeceğinden eminim. Fakat başkalarıyla konuşması doğru olmaz... Buyurun.»

Salondan hole çıktık ve dipteki halı döşeli merdiveni sessiz sedasız tırmandık. Loş sahanlıktaki pencereden bahçedeki kırmızı yapraklı isfendanlar gözüküyordu.

Tam yukarıya çıkarken, Robiquet birdenbire durdu İleriden bazı mırıltılar ve hafif bir piyano sesi aksetti. Sanki biri tuşlara olanca kuvvetiyle basmış, sonra da ellerini piyanodan çabucak çekmişti. Bir kadının acı acı bağırdığını duyduk.

Robiquet, hiddetle «Çıldırdılar,» diye homurdandı. «İkisi de çıldırdı. Gina'nın buraya gelmesi vaziyeti büsbütün fenalaştırdı. Mösyö Bencolin, Madam Duchene katiyen bir yere oturmuyor. Odada dolaşıp duruyor. Odette'in eşyalarına bakıyor... Odette'in piyanosunu çalmağa çalışıyor. Çok rica ederim, kendisini biraz yatıştırmağa çalışın.»

Loş holdeki kapılardan birine vurur vurmaz, sesler de kesildi. Sonra biri, «Giriniz,» dedi. Sesi bir hayli titriyordu.

Bir genç kız için hazırlanmış olduğu ilk bakışta anlaşılan bir odaya girdik. Pencereler bakımsız bir bahçeye ve daha arkadaki sarı, kırmızı yapraklı ağaçlara bakıyordu. Dışarıdan süzülen ölgün ışık fildişi rengi eşyaları kurşunileştirmekteydi. Bir köşedeki yarım kuyruklu piyanonun önünde siyah elbiseli, ufak tefek bir kadın oturuyordu. Kuru, parlak gözleriyle bizi uzun uzun süzdü. Kadının, gelişi güzel bir şekilde tepesine toplanmış olduğu siyah saçlarında aklar vardı. Buna karşılık, rengi iyice uçmuş olan çehresinde bir tek çizgi bile olmadığını farkettim. Fakat gerdanı iyice sarkmıştı. Madam Duchene'in gözleri hummalı gibi alev alev yanıyordu. Fakat içeri yabancıların girdiğini farkedince siyah gözlerindeki bu acaip pırıltı sönüverdi.

Kadın, hafif bir sesle, «Paul» diye mırıldandı. «Paul bana misafirlerimiz olduğunu söylemedin... Buyurun, efendim.»

Özür dilemedi. Zaten sırtına oldukça eski, biçimsiz bir elbise geçirmiş, saçlarını da doğru dürüst taramamış olduğunun pek farkında değildi... Bizi, mükemmel bir ev sahibesine yakışacak bir şekilde, ayağa kalkarak karşıladı.. Fakat alâkamı çeken Madam Duchene değildi. Gözlerim onun yanında duran ve bir elini de havaya kaldırmış olan Gina Prevost'ya takılmıştı. Onu nerede görsem tanırdım. Maamafih genç kadın tahmin ettiğimden daha uzun boyluydu. Yüzüne boya sürmemişti, gözleri kıpkırmızıydı. Dikkatle onun kalın, pembe dudaklarına, altın ışıklar saçan kum-

ral saçlarına, yuvarlak, biçimli çenesine baktım. Fakat Gina Prevost'nun dudakları korkuyla aralanmış, saçları da biraz karışmıştı. Genç kadın neredeyse bayılacaktı.

Arkadaşım, «Adım Bencolin,» diyordu. «Bu da yardımcım Mösyö Marle. Size aradığımız şahsı pek yakında bulacağımızı söylemek istiyordum.»

Kalın ve sakin sesi gergin havayı birdenbire yatıştırdı. Tuşlardan birine basmış olan Gina Prevost, elini usulca piyanodan çekti. Hafif bir ses duyuldu... Sonra genç kadın, pencereden süzülen kurşuni ışığın aydınlattığı odada öne doğru ilerledi. Ahenkli bir tavırla yürüyor ve daha ziyade bir erkek gibi büyükçe adımlar atıyordu.

Madam Duchene, başıyla selâm vererek, «Adınızı duymuştum, Mösyö,» diye mırıldandı. Bana döndü, «Siz de Mösyö, hoş geldiniz...» Birdenbire mütereddit bir tavırla duraklamış olan Gina'yı işaret etti, «Eski dostlarımdan Matmazel Prevost... Bu günü benimle geçirecek...»

Gina Prevost, gülümsemeğe çalıştı. Madam Duchene, «Rica ederim, oturunuz,» diye sözlerine devam etti. «Soracağınız sualleri hepsini, hepsini cevaplandırmağa hazırım. Paul, ışıkları yakarmısın?»

Matmazel Prevost, boğulurmuş gibi, «Sakın ha!» dedi. «Sakın! Işıkları yakmayın!... Yalvarırım. Bana...»

Sesi kalın ve ahenkliydi. Gizli bir okşayış vardı bu seste. Herhalde Gina Prevost şarkı söylerken, dinleyicilerin başını bir hayli döndürüyor, onları adeta büyülüyordu.

Biraz evvel genç kadından daha feci vaziyette olan ve müthiş bir buhran geçirdiği anlaşılan Madam Duchene, ona bakarak yorgun yorgun tebessüm etti.

«— İstemezsen, yakmayız Gina!»

«— Yalvarırım... bana... bana öyle bakmayın!»

Madam Duchene tekrar tebessüm etti, sonra da şezlonga oturarak arkasına yaslandı.

«— Gina bana iyi tahammül ediyor... Üstelik ben delinin biriyim. Evet çılgın bir bunağım ben!» Bir an alnında derin çizgiler belirdi, gözleri donuklaştı, «Ama delilik nöbetleri, tıpkı bir sancı gibi zaman zaman geliyor... Bir müddet sessiz sedasız oturuyorum. Sonra... birdenbire kendimden geçiyorum! Fakat, makûl bir şekilde hareket etmeğe çalışacağım... İşin fenası nedir biliyormusunuz? Bu felâ-

ketten benim mesul olmam... Evet, suçlu benim!»

Matmazel Prevost, endişeli bir tavırla divanın kenarına ilişmişti. Bencolin'le ben iki sandalye çektik. Robiquet ise kapının önünde dimdik duruyordu.

Bencolin, düşünceli bir tavırla Madam Duchene'e baktı: «Hepimiz de ölümle karşılaştık... Ve daima kendimizi suçlu bulduk... «O şekilde hareket etmeseydim, belki ölmezdi,» dedik... Bunlar normal hisler, Madam... Kendinizi boş yere üzüyorsunuz.»

Derin bir sessizlik oldu. Komotun üstündeki mineli saat neşeyle tıkırdayıp duruyordu. Madamın alnındaki çizgiler derinleşti. Kadın, Bencolin'in sözlerini şiddetle red etmek için ağzını açtı. Sonra kendini tutarak, içini çekti. Müthiş ruhi bir mücadele geçirdiği, artık gözleriyle konuşmağa çalıştığı da belliydi.

Nihayet, sakin bir tavırla: «Anlamıyorsunuz,» dedi. «Ben çok budalalık ettim... Odette'i başka türlü yetiştirmem lâzımdı... Onun çocukluğundaki saflık ve masumiyetini kaybetmemesini istedim... Bunun için de elimden geleni yaptım...» Ellerine baktı. Kısa bir sessizlikten sonra mırıldandı: «Ben kendim... şey... acı hâdiselerle karşılaştım... Çok ıstırap çektim... Yaptıklarım hoşuma gidiyordu, bunların bana uygun olduğundan da emindim... Ama bana! Odette'e gelince, anlıyamazsınız... anlıyamazsınız!»

Uçuk renkli, kudretli çehresinde müthiş bir ıstırap vardı. Böyle ufak tefek bir kadının bu korkunç azaba dayanamıyacağını düşündüm.

Madam Duchene, sanki bir kuvvet kendisini konuşmağa zorluyormuş gibi: «Kocam,» diye inledi, «kendisini öldürdü... Bunu biliyorsunuz değil mi?.. On sene önce oldu bu... Odette o sırada on iki yaşındaydı... Kocam, harikulâde bir insandı... Böyle bir akıbete lâyık değildi o... Kabinede Nazırdı... Kendisine... kendisine şantaj yaptılar...» Artık ne söylediğini bilmez hale gelmişti. Kendisini zorlayarak, daha sakin bir tavırla konuşmağa çalıştı. «O zaman kendimi Odette'e vakfetmeğe karar verdim. İşte sonunda da bu... bu hâd'se oldu... Odette beni eğlendiriyordu... Ona bir bebek nazarıyla bakıyordum... Şimdi ise, artık hiçbir şeyim yok. Bana sadece Odette'in eşyaları kaldı. Neyse, biraz piyano biliyorum. Odette'in sevdiği par-

çaları çalabilirim... Meselâ «Clair de Lune», «Aupres de ma Blonde», «Ce N'Est Votre Main» ,«Auld Lang Syne...»

Bencolin, müşfik bir tavırla kadının sözünü kesti: «Bize yardım etmek istediğiniz anlaşılıyor, Madam... Eğer bazı suallerimize cevap verirseniz, yalnız bize değil ayni zamanda Odette'e de yardım etmiş olursunuz...»

«— Evet... A... Afedersiniz... Buyurun...»

Bencolin, kadın sakin bir tavırla arkasına yaslanıp, başını kaldırıncaya kadar bekledi.

«— Yüzbaşı Chaumont, Afrika'dan döndükten sonra Odette'i biraz değişmiş bulduğunu söyledi... Bunu tam mânâsiyle izah edemedi. Yalnız kızınızın hallerinde bir «tuhaflık» olduğundan bahsetti. Siz böyle bir değişikliğin farkına vardınız mı?»

Kadın, bir an düşündü: «Evet... Odette'in değiştiğini ben de farkettim. İki hafta önce başladı bu... Yani Robert Chaumont Paris'e geldiği günden beri... Kızımın halinde bir tuhaflık vardı... Eski neşesi kalmamıştı... Sinirleri bir hayli bozuktu... Bir keresinde kendisini ağlarken de yakaladım... Fakat Odette'in bu hallerini çok görmüştüm... En ufak bir şeye üzülüp ağlar, bir müddet sonra da bunu unuturdu... Kızım, ekseri sırlarını bana söylerdi... Bu yüzden ağladığını görünce kendisine bir şey sormadım. Bana açılacağını düşünerek, bekledim...»

«— Peki, bu üzüntüsünün sebebi neydi? Bunu tahmin ettiniz mi?»

«— Hayır... Bu hallerine bir mânâ veremedim. Zira...» Tereddütle sustu.

«— Rica ederim, anlatın.

«— Zira bu halinin Yüzbaşı Chaumont'la bir alâkası olduğu belliydi. Dediğim gibi Odette, Robert Chaumont Paris'e geldikten sonra değişmeğe başladı. Kızım artık soğuk tavırlar takınıyor, nişanlısını şüpheli nazarlarla süzüyor ve onunla resmi bir şekilde konuşuyordu. Bu halini nasıl anlatacağımı bilmiyorum! Yani, Odette adeta kendinde değildi.»

Ben, loş bir köşeye çekilmiş olan Gina Prevost'ya bakıyordum. Genç kadın, gözlerini yarı kapamıştı. Yüzünde mütereddit bir ifade vardı.

Bencolin, usulca: «Size bir sual soracağım için mü-

teessirim, Madam,» diye mırıldandı. «Fakat buna mecburum... Matmazel Duchene'in Yüzbaşı Chaumont'dan başka bir erkekle alâkası var mıydı?»

Bir an kadının yüz hatları hiddetle gerildi, burun delikleri genişledi. Sonra bunu yorgun ve müstehzi bir ifade takib etti.

«— Yoktu, Mösyö Bencolin. Eğer olsaydı, belki de bu felâket başına gelmezdi...»

«— Anlıyorum... O halde kızınızın sebepsiz yere öldürüldüğünden eminsiniz...»

«— Tabiî...» Madam Duchene'in gözleri doldu. «Onu bir... bir bahaneyle evden uzaklaştırdılar... Bilmem... bunu nasıl yaptılar?.. İşte bunu anlıyamıyorum... Odette, arkadaşı Claudine Martel ve Robert Chaumont'la çaya gidecekti... Sonra ani bir kararla her ikisine de telefon ederek gidemiyeceğini söyledi... Kısa bir müddet sonra da onun koşarak evden çıktığını gördüm. Buna bir hayli şaştım. Zira Odette, daima bana gelir ve «Allahaısmarladık,» der... Yani, derdi... O gün yanıma gelmeden evden çıktı, gitti. Onu bir daha da görmedim...»

«— Telefonda neler söylediğini duydunuz mu?»

«— Hayır... Ben bu kata çıkmıştım. Evden ayrıldığı zaman onun çaya gittiğini sandım. Vaziyeti sonradan Robert Chaumont anlattı.»

Bencolin, sanki köşedeki mineli saatin tıkırtısını dinliyormuş gibi başını hafifçe öne doğru eğdi. Ben pencereye doğru baktım. Dışarıda ıslak yapraklar rüzgârda titreyip duruyorlardı. Gina Prevost, arkasına yaslanmış ve gözlerini kapamıştı. Sönük ışık biçimli boynunu okşuyordu. Uzun kirpiklerinin ıslak olduğunu farkettim. Odaya o kadar derin bir sessizlik çökmüştü ki, kapı acı acı çalınınca hepimiz de irkildik.

Madam Duchene: «Lucie mut akta, Paul,» dedi. «Sen zahmet etme, o kapıyı açar... Evet, mösyö?»

Zil hâlâ çalıyordu. Birinin telâşla holden geçerek ön kapıya doğru gittiğini duyduk.

Bencolin, sordu: «Matmazel Duchene'in hatıra defteri var mı? Belki ondan bir şeyler öğrenebiliriz... Sonra Matmazelin sakladığı mektupları, kâğıtları görmeği de isterim...»

«— Odette, her yılbaşı hâtıralarını yazmağa başlar, fakat bir iki hafta sonra da bundan vazgeçerdi... Sakladığı mektupları okudum ama onlarda da öyle mühim bir şey yok...»

Bencolin: «O halde...» diye başladı. Sonra da birdenbire sustu. Eli havada kalakalmıştı. Gözleri de Madam Duchene'e dikiliydi. Ani bir heyecanla kalbim çarpmağa başladı. Gina Prevost'ya baktım. Genç kadın doğrulmuş, dimdik oturuyordu. Elleri de tekallüs etmişti.

Aşağıdan, kapıyı çalmış olan şahsın sesi aksediyordu. Söylediklerini gayet iyi duyuyorduk.

«— Özür dilerim... Acaba Madam Duchene'le görüşebilir miyim? Adım, Galant... Etienne Galant.»

Tabudun yanında konuşulanlar

Odada çıt çıkmıyordu. Ne kımıldıyor, ne de bir şey söylüyorduk. Galant'ın sesi o kadar tesirliydi ki, onun konuştuğunu ilk defa duysaydınız bile yine de kim olduğunu merak eder, kendisini görmek isterdiniz. Kalın, ihtizazlı ve müşfik bir sesti bu.

Etienne Galant'ın kapıda durduğunu görür gibiydim. Herhalde sırtında şık bir sabah elbisesi vardı. Şapkasını eline almış, çok müteessir olduğunu belirtmek istermiş gibi hafifçe eğilmişti. Sarımsı gri gözlerinde derin bir keder vardı...

Dikkatle odadakilere baktım. Madam Duchene, gözlerini bir noktaya dikmişti, boş boş bakıyordu. Gina Prevost'nun ise kulaklarına inanamadığı belliydi. Arada sırada delice bir korkuyla kapıya bir göz atıyordu.

Galant, hizmetçinin mırıltısına: «Hasta mı?» diye cevap verdi. «Ya, vah vah... Madam beni tanımaz. Fakat Mösyö Duchene'in yakın arkadaşlarındandım. Kendisine teessürlerimi bildirmeği istiyordum...» Kısa bir sessizlik oldu. Galant'ın düşünürmüş gibi bir tavır takındığından emindim. Sonra: «Durun bakayım...» dedi. «Galiba Matmazel Gina Prevost da buradaydı. Evet, evet... Ailenin yakın dostu olduğuna göre, Madam Duchene yerine onunla da konuşabilirim. Matmazel Prevost'ya haber verir misiniz? Teşekkür ederim.»

Hizmetçi, holü geçerek, merdivenlere doğru geldi. Gina Prevost, telâşla yağa fırladı.

Gülmeğe çalışarak: «Herhalde... herhalde rahatsız edilmek istemezsiniz. Duchene teyze,» diye mırıldandı. «Siz işi bana bırakın. Ben aşağı inip adamı görürüm.»

Sanki güçlükle nefes alıyormuş gibi bir hali vardı. Madam, cevap vermedi. Yerinden de kımıldamadı. Genç kadın önümden geçerken çehresinin bembeyaz kesilmiş olduğunu farkettim. Kapıyı arkasından usulca kapadı.

Bencolin, hemen: «Madam.» diye fısıldadı. «Bu evin servis merdiveni var mı? Çabuk cevap verin!»

Hayretle irkilen kadın Bencolin'e baktı. Bir an göz göze geldiler ve zannedersem konuşmadan da anlaştılar.

«— Evet var. Yemek salonuyla mutfağın arasında... Oradan arka kapıya inilir.»

«— Merdivenden ön odalara geçmek kabil mi?»

«— Evet. Odette'in yattığı odaya...»

Bencolin, hemen Robiquet'e döndü: «Siz merdivenin nerede olduğunu biliyor musunuz? Alâ... Hemen Mösyö Marle'ı oraya götürün! Çabuk ol, Jeff! Ne yapacağını biliyorsun.»

Gözleriyle bana elimden gelen her şeyi yapmamı ve her ne pahasına olursa olsun Gina Prevost'yla Etienne Galant'ın konuşmasını dinlememi söylüyordu. Robiquet, o kadar şaşalamıştı ki, odadan çıkarken az kalsın yuvarlanacaktı. Fakat o da acele etmesi ve ses çıkarmaması lâzım geldiğini anlamıştı. Gina Prevost'nun basamaklardan ağır ağır indiğini duyuyordum. Fakat etraf çok loş olduğu için genç kadını görmek imkânsızdı. Robiquet, beni dar bir merdivenin başına götürerek, işaretlerle neler yapmam lâzım

geldiğini anlattı. Neyse ki merdivene halı serilmişti. Bu sayede hiç gürültü etmeden çabucak aşağıya indim. Alttaki kapı açılırken biraz gıcırdadı ama buna aldırmayarak bir hayli karanlık olan yemek salonuna süzüldüm. İlerideki kapının aralığından beyaz çiçekler gözüküyordu. Evet! Tabut o odadaydı. Kapıdaki perdeler de iyice kapatılmıştı. Ayaklarımın ucuna basarak, ilerledim. Az kalsın zambak dolu bir sepeti deviriyordum. Pencerelerdeki panjurların aralıklarından süzülen ışık, parlak kulplu, açık gri, yepyeni tabutu aydınlatmaktaydı. Odaya boğucu bir çiçek kokusu yayılmıştı. Bu derin sessizlikte kulağıma hafif bir mırıltı geldi. Galant'la Gina'nın holün ortasında durmuş olduklarını anladım. Kapıya asılmış olan perdenin arkasına gizlenirken de yukarıdan duyulması için yüksek sesle konuştuklarını, asıl söylemek istedikleri şeyleri ise birbirlerine fısıldadıklarını farkettim. Bu hafif mırıltıları bin güçlükle duyabiliyordum.

«— Anladığıma göre, beni görmek istiyormuşsunuz Mösyö... İsminiz neydi?»

(«Etienne! Sen çıldırdın mı? Polis yukarıda!»)

«— Beni hatırladığınızı sanmıyorum, Matmazel. Fakat sizinle Madam de Luvac'ın ziyafetinde tanışmak şerefine nail olmuştum. Adım, Galant.»

(«Seni görmem lâzımdı. Nerede o?»)

«— A, şimdi hatırladım. Bilmezsiniz, Mösyö, o kadar üzgünüz ki...»

(«Yukarıda. Hepsi de yukarıda. Hizmetçi mutfağa girdi. Etienne, Allah aşkına çabuk git!»)

Gina Prevost'nun gizli okşayışlarla dolu olan o kalın ve tatlı sesini dinliyor, genç kadının rolüne daha uzun müddet devam edemiyeceğini düşünüyordum. Herhalde bu lakâyt ve nazik ses biraz sonra titremeğe başlıyacaktı. Matmazel Prevost'nun derin derin nefes almağa başlamış olduğunu da hisediyordum.

«— Bir dostuma telefon ettim. Kendisini siz de tanırsınız. Bana buraya gelmiş olduğunuzu söyledi. Hizmetçiden Madam Duchene'in ziyaretçi kabul etmediğini öğrenince, sizi çağırtmak cüretini gösterdim. Matmazel Duchene'in öldüğünü duyunca çok sarsıldım.»

(«Bencolin, benden şüpheleniyor. Fakat senden

haberi yok. Bir yere gidip, konuşmamız lâzım.»)

«— Hepimiz... hepimiz de çok sarsıldık, Mösyö.»

(«Ben gelemem!»)

Galant, içini çekti: «O halde Madam'a ne kadar üzüldüğümü söyler misiniz? Eğer bir şeye ihtiyaçları olursa bana hemen haber göndersinler. Elimden geleni yapmağa çalışırım. Teşekkür ederim... Acaba şimdi Matmazel Odette'e bakabilirmiyim?»

(«Bizi orada kimse duymaz.»)

Kalbim durdu sandım. Gina Prevost'nun hafifçe inlediğini duydum. Sonra kulağıma hafif bir hışırtı geldi. Galiba Gina, Galant'ın kolunu tutmuş, fakat o silkinerek genç kadının elinden kurtulmuştu. Buna rağmen sesi hâlâ tatlı ve müşfikti. Kapının arkasından çabucak uzaklaştım. Şimdi odanın ortasında durmuş telâşla etrafıma bakınıyordum. Neredeyse Galant içeri girecek ve beni yakalıyacaktı. Birdenbire harekete geçtim. Sonradan, o anda hissettiğim dehşet ve tiksintinin sebebini bir türlü anlıyamadığımı da itiraf edeyim. Tabutun yanından süzülerek, baş tarafa konulmuş olan, içi beyaz karanfil dolu koskocaman bir sepetin arkasına gizlendim. Böylece çiçeklerle, şöminenin önündeki tel paravanın arkasına sıkışmış oluyordum. «Paravanayı oynatırsam, yandım,» diye düşündüm. Vaziyetin bayağı bir komediden farkı yoktu. Odette Duchene'e hakaret etmişim gibi bir hisse kapıldım. Sanki ölünün yüzüne avuç avuç çamur atmıştım. Zavallı Odette'in sonu böyle mi olacaktı? Elimi, tabutun çelik kısmına dayadım. Nedense içimden uzanmak ve Odette'in cansız elini okşamak geliyordu.

Galant'la Gina'nın ayak sesleri yaklaştı... Sonra uzun bir sükût oldu.

Nihayet Galant: «Çok güzel...» dedi. «Nen var, yavrum? Odette'e niçin bakmıyorsun? Evet, o hakikaten güzel bir kızdı ama babası gibi de zayıf karakterliydi... Şimdi beni dinle, Gina. Seninle konuşmam lâzım. Dün gece lâf anlıyacak halde değildin.»

«— Etienne, yalvarırım git! Ona bakamıyorum. Seninle de konuşacak halim yok. Madam Duchene'e akşama kadar burada kalacağıma dair söz verdim... Sen buraya geldikten sonra, arkandan ben de sokağa çıkarsam, o za-

man polis...»

Galant'ın sesinden sabrının taşmak üzere olduğunu anlamak kabildi. Eskisi kadar müsamahakâr olmayan bir tavırla: «Sana kaç defa söyledim.» dedi. «Polisin senden şüphe ettiği yok! Bana bak...» Şimdi adamın sesinde hem hafif bir istihza ve hem de gizli bir hüzün vardı. «Beni seviyorsun, değil mi?»

«— Burada sevgiden nasıl bahsedebiliyorsun?»

«— Pekâlâ, pekâlâ!.. Gina, Claudine Martel'i kim öldürdü?»

Gina, haykırdı: «Söyledim ya! Bilmiyorum!»

«— Yavaş! Belki de onu sen öldürdün...»

«— Öldürmedim!»

«— Claudine Martel bıçaklandığı zaman, sen de herhalde katilin yanı başındaydın... Bağırma, sevgilim... Katil kadın mıydı yoksa erkek mi?»

Galant, saklamağa çalıştığı bir heyecan ve merakla konuşuyordu. Onun gözlerini Gina'nın yüzüne dikmiş olduğunu, bakışlarının kadının çehresinde bir kedi gibi usul usul dolaştığını görür gibiydim.

«— Sana söyledim ya, Etienne! Sana söyledim ya! Orası çok karanlıktı...»

Galant, içini çekti: «Anlaşılan seninle burada doğru dürüst konuşamıyacağız... Gina, bu gece seni aynı saatte orada bekliyeceğim.»

Kısa bir sessizlik oldu. Sonra Gina Provest, hem ağlıyormuş, hem de gülüyormuş gibi: «Artık benim kulübe gideceğimi sanmıyorsun ya.» diye mırıldandı.

«— Bu gece Moulin Rouge'da şarkı söyleyeceksin. Sonra kulübe gidecek ve on sekiz numarada sevgili arkadaşını kimin öldürdüğünü hatırlamağa çalışacaksın... Daha doğrusu hatırlayacaksın, Gina. İşte bu kadar. Ben artık gideyim.»

Tabutun arkasında iki büklüm vaziyette bir hayli beklediğim ve o sözler de kafamda çın çın öttüğü için, Gina Prevost, Galant'a sokak kapısını açarken gizlendiğim yerden fırlayıp hemen yukarı çıkmağı bir an akıl edemedim. Neyse sonradan kendimi topladım... Allahtan kapıdaki perdeleri sıkı sıkı örtmüşlerdi. Bu sayede onlara gözükmeden odadan dışarı süzüldüm... O konuşmadan, Galant'dan

boş yere şüphe ettiğimizi anlamıştım. Fakat artık genç kadın hakkında ne düşüneceğimi bilmiyordum. Kafam allak bullak olmuştu. Ben oda kapısından girerken, Gina'nın da ağır ağır merdivenlerden çıkmağa başladığını duydum.

Bencolin'le Madam Duchene, yine yerlerinde sakin sakin oturuyorlardı. Robiquet ise bariz bir merakla bana bakmaktan kendini alamadı. Bencolin, benim odadan adetâ çılgıncasına fırlayışımı Madama nasıl izah etmişti bilmiyorum. Fakat kadının öyle meraklı veya heyecanlı bir hali yoktu. Bencolin'in makul bir sebep uydurmuş olduğunu düşündüm. Veya belki buna da lüzum kalmamıştı. Bir dakika sonra da Gina Prevost içeri girdi.

Genç kadın da bir hayli sakindi. Yüzünü pudralamış, dudağına boya sürmüş ve altın ışıklı saçlarını da tarayarak; alnına perçemler halinde düşürmüştü. Dikkatle bir Madama, bir Bencolin'e bakıyor, herhalde kendisi yokken neler konuşulduğunu anlamağa çalışıyordu.

Bencolin: «A, Matmazel,» dedi. «Biz de gitmek üzereydik... İyi ki geldiniz. Belki bize yardım edebilirsiniz. Matmazel Duchene'in samimi arkadaşlarındanmışsınız. Ondaki bu «değişiklik» hakkında bize malûmat verebilir misiniz?»

«— Maalesef, Mösyö. Ben Odette'i aylardan beri görmemiştim.»

«— Fakat, anladığıma göre...»

Madam Duchene, Gina Prevost'ya müsamahayla baktı: «Gina, ailesinin geleneklerine karşı geldi. Amcasından kendisine miras kalınca evle alâkasını kesti. Bu... Bu demin aklıma gelmemişti. Sahi sen ne yapıyorsun, Gina? Sonra...» Şaşkın şaşkın başını salladı, «Robert Chaumont sana telefon etmiş... O senin nerede oturduğunu biliyor mu?»

Genç kadın, fena yakalanmıştı. Odadakilerin gözlerini kendisine dikmiş olduklarını hissediyor ve herhalde sırrını bilip bilmediğimizi düşünüyordu. Galant, fazla izahat vermemiş ve kendisini büsbütün korkutmuştu. Acaba Bencolin, birinci cinayetle ikincisi arasında bir bağ olduğuna kani miydi? Daha da mühimi, bu cinayetlerde kendi parmağı olduğundan şüphe ediyor muydu? Hafiye, Claudine Martel'in ölümünden hiç bahsetmemişti. Acaba onun

Amerikalı şarkıcı Estelle olduğunu biliyormuydu? Her halde bütün bunlar genç kadının kafasından süratle geçiyordu. İşte bu yüzden de onun sakin ve lakayt tavırlarına hayran olmamak elde değildi. Bir iki adım ilerleyerek yerine oturdu. İri mavi gözleri tamamiyle ifadesizdi artık.

«— Duchene teyze,» diye gülümsedi, «o kadar sual sormayın... Şimdiki halde ben, eğleniyorum. Sonra sahneye çıkmağa da hazırlanıyorum. Onun için adresim gizli. Nerede oturduğumu kimseye söylemiyorum.»

Bencolin, başını salladı: «Tabiî, tabiî... Biz de sizi daha fazla rahatsız etmeyelim. Madam, size pek yakında haber göndereceğimden emin olabilirsiniz. Jeff, hazır mısın?»

Onları, odadaki kasvetli gölgelerin arasında bırakarak çıktık. Bencolin'in evden bir an evvel uzaklaşmağı, Madam Duchene'in ise bütün nezaketine rağmen yalnız kalmağı istediği belliydi. Fakat son dakikalarda Robiquet'in halinde bir acaiplik olduğunu farketmiştim. Genç adam, kravatıyla oynuyor, öksürüyor, sanki konuşup konuşmamakta tereddüt ediyormuş gibi endişeyle Madama bakıyordu. Holden ilerlerken, elini Bencolin'in omuzuna koydu.

«— Mösyö... Şey... Ben... şey... Bir dakika kütüphaneye gelir misiniz? Şey... yani... misafir odasına. Kütüphanede... şey... var... Demin... demin aklıma bir şey geldi de...»

Odaya girdikten sonra, kapıdan başını uzatarak, dikkatle etrafına bakındı. Sonra da: «Yukarıda,» dedi, «şeyden bahsediyordunuz... Nasıl anlatayım, bilemem ki?.. Şey, Odette'in halinde bir değişiklik olduğundan...»

«— Evet?»

Robiquet, kendisini çok aşağı görüyormuş gibi bir tavırla omuzlarını kaldırdı: «Bana bundan kimse bahsetmedi. Ben zaten dün gece geldim. Fakat Odette'in arkadaşlarından biriyle mektuplaşırdım. Yani Claudine Martel adlı bir kızla... O bana sık sık yazar, Odette hakkında bir sürü haber verirdi. Evet... Ve...»

Robiquet, vakur görünmeğe çalışmasına, bir takım pozlar takınmasına rağmen hiç te aptal değildi. Bencolin'in yüzündeki ifade de uçuk renkli gözlerinden kaçmamıştı.

Telâşla: «Ne var, Mösyö?» diye atıldı.

«— Hiç... Matmazel Martel'i tanıyorsunuz demek?»

«— Sizinle açık konuşacağım, Mösyö Bencolin. Bir zamanlar Claudine Martel'le evlenmeği bile düşünüyordum...» Bunu sanki genç kıza pek büyük bir lûtuf yapmak istemiş gibi bir tavırla söylemişti. «Fakat Claudine bir hariciyeciye düşen vazifeleri bilmiyor... Katiyen bilmiyor... Sonra bir diplomatın karısının nasıl hareket etmesi lâzım geldiğinden de haberi yok. Tabiî erkekler...» Elini hafifçe salladı, «dışarıda biraz eğlenebilirler. Öyle değil mi? Fakat kadınlar?.. Sezarın karısı hakkındaki sözleri herhalde duymuşsunuzdur... Tabiî... Claudine bunu anlamıyor işte. Sonra onun bir hayli inatçı olduğunu da farkettim... Halbuki Odette, onun gibi değildi! Odette, siz bir şey anlatırken dikkatle dinlerdi. İstikbalim onu çok alâkadar ediyordu... Neyse, bunlar mevzuumuzun dışında...»

Kendini toplayarak, cebinden parlak renkli bir mendil çıkardı ve kırmız çehresini dikkatle kuruladı. Açmak istediği bahse nereden gireceğini bir türlü bilemediği belliydi.

Bencolin, sordu: «Anlatmak istediğiniz nedir, Mösyö?» Arkadaşımın o gün ilk defa güldüğünü gördüm.

Robiquet, tekrar başladı: «Hepimiz, Odette'in... Odette'in sadakatiyle alay ederdik. Meselâ o... Robert Chaumont'dan başkasıyla gezmeğe gitmeğe yanaşmazdı... İşte, buna benzer hallerine çok gülerdik. Daha doğrusu gülüyormuş gibi yapardık. Aslında ben Odette'in bu huyunu çok takdir ediyordum. O, hakikaten mükemmel bir zevce olacaktı! Eğer, Odette'le beraber büyümemiş olsaydık... Neyse...» Elini salladı. «Yalnız «Touring Club»de tenis oynadığımız zaman Odette'i bir partiye gelmesi için sıkıştırırlardı. O bu teklifi red ettiği zaman herkes kahkahalarla güler, Claudine Martel de, «Ah,» derdi. «Onun sevgilisi Afrikada...» Sonra sanki kılıcını havada sallıyormuş gibi yapar, gözlerini devirerek, Odette'e bakardı.»

«— E?»

«— Biraz evvel yukarıda Odette'in başka bir erkekle alâkası olup olmadığını sordunuz. Buna ben de cevap vereyim: Hayır! Fakat...» Robiquet, sesini alçalttı. Uçuk renkli gözlerinde de garip bir ifade belirmişti. «Fakat...

Claudine Martel'den aldığım son mektuptan anlaşıldığına göre... Chaumont... Chaumont çapkınlığa başlamış... Odette de bunu öğrenmiş. İşte böyle! Beni yanlış anlamayın. Benim Chaumont'a bir düşmanlığım yok. Genç bir adamın çapkınlık etmesi de tabiîdir. Yalnız biraz dikkatli davranmalı ve vaziyeti belli etmemelidir.»

Bencolin'e baktım. İki yüzlü bir insan olduğu anlaşılan Robiquet'nin anlattıkları inanılacak gibi değildi. Bir kere Chaumont'un o tip bir erkek olmadığı o kadar belliydi ki. Robiquet'nin sivri burnunu, kıpkırmızı suratını süzdüm. Herhalde mesleğinde ilerlemek için de elinden geleni yapıyordu. Ama etrafın şüphesini uyandırmadan... Zaten, demin ne demişti? «Genç bir adamın çapkınlık etmesi de tabiîdir. Yalnız biraz dikkatli davranmalı...» İşte bundan da Robiquet'nin son derece ihtiyatlı ve sinsi bir insan olduğu anlaşılıyordu. Genç adamın anlattıklarına aldırmamağa karar verdim. Böyle sinsice yalanlardan hiç hoşlanmazdım. Fakat Robiquet'nin bu söylediklerine iyice inanmış olduğu da belliydi. Sonra hayretle Bencolin'in onu büyük bir alâkayla dinlediğini farkettim.

Arkadaşım: «Çapkınlık mı ediyormuş?» diye mırıldandı. «Peki, kimlerle geziyormuş, Mösyö?»

«— Claudine bunu yazmadı. Chaumont'un çapkınlığından da lâf arasında bahsediyordu ve, «Odette de yakında gezmeğe başlarsa sakın şaşma,» diyordu. Onun bu esrarengiz sözlerine de şaştım.»

«— Peki, Matmazel Martel, Chaumont'un alâkadar olduğu kadından imâ yoluyla olsun bahsetmedi mi?»

«— Hayır.»

«— Demek Odette Duchene'in değişmesine bu hâdisenin sebep olduğundan eminsiniz?»

«— Şey... Odette'i çoktan beri görmediğim için onun değişmiş olduğunu da bilmiyordum. Bunu, yukarıda siz konuşurken öğrendim. Tabiî o zaman aklıma Claudine Martel'in mektubu geldi.»

«— Mektup yanınızda mı?»

«— Şey... Şey...» Robiquet'nin eli gayri ihtiyari iç cebine gitti. «Belki yanımdadır! Mektubu Londradan ayrılmadan bir iki gün evvel aldım. Bir dakika...»

Cebinden çıkardığı kâğıtlara dikkatle bakmağa

başladı. Bir taraftan da kendi kendisine bir şeyler mırıldanıp duruyordu. Sonra kaşlarını çatarak, kâğıtları yerine koydu ve elini arka cebine attı. Bencolin'in heyecanı ona da sirayet etmişti. Artık kendisini pek mühim bir şahit addediyor ve bu yüzden gitgide telâşlanıyordu. İsabet olmuş... Zira Robiquet'nin gözlerimizi kendisine dikmiş olduğumuzu hissederek, telâş ve heyecanla mektubu araması başka hâdiselere sebep oldu ve biz de esrarı ancak bu suretle çözebildik... Genç adam, arka cebinden bir cüzdan ve bir takım kâğıtlar çıkardı. Fakat acele etmeğe başladığı için eli kaydı ve cebinden yere bir zarf, boş bir sigara paketi ve küçük bir cisim düştü. Bu cisim döşemede hafifçe şıngırdadı. Artık panjurlardan süzülen ışıkta garip garip de parlıyordu.

Gümüş bir anahtardı bu.

Bir an nefes alamadım. Fakat Robiquet, bu hâdiseye aldırmadı bile. Bize de baktığı yoktu. Hiddetle homurdanarak, yere düşen şeyleri almak için eğildi. O zaman Bencolin, öne atılıverdi.

«— Müsaadenizle, Mösyö,» diyerek anahtarı yerden aldı.

Ben de gayri ihtiyari öne doğru bir iki adım atmıştım. Bencolin, elini uzattı. Anahtar avucundaydı. Bunun, düz kilitler için kullanılanlardan bir hayli büyük olduğunu farkettim. Üzerinde de şu kelimeler hakkedilmişti:

«Paul Desmoulins Robiquet No. 19.»

Robiquet, dalgın dalgın: «Teşekkür ederim,» diye mırıldandı. «Yazık... Mektup yanımda değilmiş... Neyse, onu sonra bulurum...»

Anahtarı almak için elini uzatmıştı. Hayretle başını kaldırdı. Eli de öyle havada kala kaldı. Zira, Bencolin hafifçe geri çekilmişti.

«— Hususî işlerinize burnumu soktuğum için özür dilerim, Mösyö. Fakat bu hareketimin mühim bir sebebi var. Beni, mektuptan ziyade bu anahtar alâkadar ediyor... Bunu nereden aldınız?»

Robiquet, şaşkın şaşkın Bencolin'in yüzüne bakıyordu. Evvelâ hafifçe endişelendi, sonra da korkmağa başladı. Telâşla yutkundu.

«— Şey... Bunun sizi pek âlâkadar edeceğini san-

mıyorum, Mösyö! Bu... Bu hususî bir şey! Yani... âzâsı olduğum kulübün anahtarı! Oraya çoktandır gitmedim. Fakat Paris'te kaldığım müddet zorfında oraya uğrayabileceğimi düşünerek, anahtarı ta Londra'dan getirdim. Yani...»

«— Boulevard de Sepastopol'daki «Renkli Maskeler Kulübü»nü kasdediyorsunuz, değil mi?»

Artık Robiquet, iyice paniğe kapılmıştı: «Orasını biliyor musunuz? Yalvarırım, Mösyö Bencolin, sakın bunu kimseye söylemeyin! Arkadaşlarım, âmirlerim, o kulübün âzâsı olduğumu duyarlarsa bütün istikbalim mahvolur...» Robiquet'nin sesi gittikçe yükseliyordu.

Bencolin, nazik bir tavırla gülümsedi: «Dostum, merak etmeyin. Bundan kimseye bahsedecek değilim. Demin kendiniz de söylediniz. «Genç bir erkek çapkınlık edebilir...» Omuzunu silkti. «Bu anahtar dikkatimi çekti. Zira sizinle hiçbir alâkası olmayan bazı hâdiseler merakımı uyandırmıştı.»

Robiquet, hiddetle: «Ne olursa olsun,» dedi, «bu şahsî bir mesele...»

«— Kulübe ne zaman âzâ olduğunuzu sorabilir miyim?»

«— İki sene önce, sanırım. Bu müddet zarfında da oraya ya beş kere gittim ya da altı... Mesleğimde, ihtiyatlı davranmak şarttır.»

«— Muhakkak... Anahtarın üzerindeki 19 rakkamının mânâsı nedir?»

Robiquet, dondu kaldı. Büsbütün incelen dudağını ısırarak, saklamağa çalıştığı bir hiddetle: «Mösyö Bencolin,» diye homurdandı. «Bu meselenin sizi alâkadar etmediğini demin söylediniz. Gizli bir şey bu! Gizli! Hususî! Şahsî! Bu mevzuda yabancılara malûmat vermek niyetinde değilim. Bundan sonra suallerinizi de cevaplandırmayacağım! Rozetinizden Mason olduğunuz anlaşılıyor. Eğer ben size bazı sualler sormağa kalksaydım...»

Bencolin, bir kahkaha attı: «Mösyö, rica ederim. İkisinin aynı şey olduğunu iddia etmiyorsunuz ya? Sizin kulübün maksadını pek iyi bildiğim için gülmekten kendimi alamadım...» Birdenbire ciddileşti. «Benim suallerime cevap vermemekte ısrar edecek misiniz?»

«— Kusuruma bakmamanızı rica edeceğim.»

Kısa bir sessizlik oldu. Sonra Bencolin, düşünceli bir tavırla başını salladı: «Buna üzüldüm, dostum. Zira dün gece kulübünüzde bir cinayet işlendi... Diğer âzâların ismini bilmediğimiz ve kulübün anahtarlarından birini de ilk defa ele geçirdiğimiz için maalesef sizi Emniyete götürüp sorguya çekmek mecburiyetindeyim. Tabiî, hâdise gazetelere de aksedecek... Çok yazık...»

Robiquet, havlar gibi: «Bir cinayet mi?» diye haykırdı.

«— Düşün, dostum!» Bencolin'in gülmemek için kendisini zor tuttuğunun farkındaydım. Fakat sesini alçaltarak, ciddî ve üzgün bir tavırla: «Gazeteler için ne mühim bir haber!» dedi. «Düşünün! Kimbilir neler yazacaklar? Bilmem artık istikbaliniz ne olur? Genc bir diplomat, bir randevu evinde işlenen cinayet dolayısiyla sorguya çekildi! Ya Londra'dakiler neler diyecekler? Parlâmentoda neler olacak? Kimbilir aileniz ne yapacak? Ve...»

«— Fakat ben bir şey yapmadım ki! Beni yakalayıp...»

Bencolin, düşünceli bir tavırla dudaklarını büzdü: «Demin de dediğim gibi, bu meseleyi açıklamak istemem... Cinayetle bir alâkanız olduğunu sanmıyorum. Fakat, bana bildiklerinizi anlatmalısınız, dostum.»

«— Allahım! Sorun! İstediklerinizin hepsini anlatacağım!»

Onu yatıştırabilmek için bir hayli uğraştık. Robiquet, yüzünü birkaç defa kuruladıktan, Bencolin'e bu meseleyi açıklamıyacağına, kendisini Emniyete götürmeyeceğine dair arka arkaya yemin ettirdikten sonra hafiyenin 19 rakkamı hakkındaki sualine cevap verebildi.

«— Mösyö, anlıyacağınız kulüpte elli kadın ve elli de erkek var. Erkeklerin hepsine birer oda ayrılmış... Anlıyor musunuz? Bunlar verilen aidata göre tahsis edilmiş... Kimisi büyük, kimisi küçük... On dokuz, on dokuz numaralı oda da benim... Hiç kimse başkasının odasını kullanamıyor...» Bütün korkusuna rağmen, tecessüsü artmıştı. Mütereddit bir tavırla, «Kim?» diye sordu. «Şey... Kim öldürüldü?»

«— Mühim biri değil...» Birdenbire durakladı. Ben Bencolin'le göz göze gelmeğe, ona usulca işaret etme-

ğe çalışıyordum. Zira Galant'ın, «...On sekiz numarada sevgili arkadaşını kimin öldürdüğünü hatırlamağa çalışacaksın,» dediğini hatırlamıştım. Fakat O'nun bana baktığı yoktu. Nihayet dayanamıyarak, lâkayt bir tavırla: «On sekiz, beyaz kedinin işaretidir,» diye mırıldandım.

Bu esrarengiz sözlerim Robiquet'yi fena halde şaşırttı. Fakat Bencolin, ne demek istediğimi anlamıştı. Ağır ağır başını salladı.

Sonra da Robiquet'ye döndü: «Demek kulübe iki sene önce âzâ oldunuz? Sizi kim tavsiye etti?»

«— Kim mi? Şey... Neyse, bunu açıklamamın bir mahzuru yok. Beni kulübe evvelâ Julien D'Arbalay götürdü. Hani arabalarıyla yarışa giren genç. Julien, bir hayli çapkındı...»

«— Çapkınmıydı? Yani, Julien D'Arbalay hayatta değil mi?»

«— Maalesef... Geçen sene Amerika'da öldü... Sheepshead Bay'de arabası taklak attı ve...»

«— Hay Allah! Demek onu sorguya çekemiyeceğiz!» Bencolin, hiddetle parmaklarını şaklattı. «Arkadaşlarınızdan hangileri, yani sizin guruptan kaç kişi kulübün âzâsı?»

«— Mösyö, emin olun, bunu bilmiyorum. Bana inanın! Ah, anlamıyorsunuz! Kulüptekiler maskeli! Maskeler çıktığı zaman da tanıdığım kadınlardan birine bile rastlamadım. Büyük salonda çok dolaştım. Fakat orası da öyle karanlık ki, âzâlar maske takmasalar da onları tanıyamazsınız... Bazan kendi kendime. «Acaba bunların arasında arkadaşlarım, hattâ ailemden biri var mı?» diye düşünür, titrerdim! Orası korkunç bir yer, Mösyö!»

Bencolin, genç adamı buz gibi nazarlarla süzdü. Ona, vaziyeti gazetecilere haber verebileceğini hatırlatmak ister gibiydi. Fakat Robiquet, gözünü bile kırpmadı. Arkadaşımı kendisine inandırmağa çalışıyor, çırpınıp duruyordu. Yumruklarını sıkmış ve yüzü de yine ter içinde kalmıştı. Bana, Robiquet hakikaten doğruyu söylüyormuş gibi de geldi.

«— Azâlar arasında tanıdıklarınıza benzettiğiniz kimseler yok mu?»

«— Ben oraya pek az gittim, Mösyö. Yalnız...»

Robiquet, endişeyle etrafına bakındı. «Duyduğuma göre kulüpte belli bir gurup varmış. Bunlar birbirlerini gayet iyi tanırlarmış... Sonra bir kadın da kulübe yeni âzâlar temin edermiş... Fakat onun kim olduğunu da bilmiyorum.»

Kısa bir sessizlik oldu. Bencolin, gümüş anahtarı avucuna vurup duruyordu.

Robiquet, birdenbire: «Düşünün!» dedi. «Maskenizi takın, kulübe gidiyorsunuz! Orada bir kızla karşılaşıyorsunuz ve sonradan onun nişanlınız olduğunu anlıyorsunuz! Yarabbi, ne korkunç şey bu! O kulüp tehlikeli bir yer! Bir daha gitmem doğru olmaz! Sonra, cinayet...»

«— Pekâlâ... Şimdi Mösyö, size sükûtumun bedelini de söyliyeyim. Bu anahtarı bana verirseniz, ben de vaziyeti gazetecilere anlatmam...»

«— Alın, sizin olsun! Cinayet, ha?»

«— Anahtar bana birkaç gün için lâzım. Sonra size iade ederim. Fransa'ya döndüğünüzü dedikodu sütunları yazdı, herhalde?»

«— Herhalde. Neden sordunuz?»

«— İşte bu iyi... Çok iyi... Hımm... On dokuz numara. Bu, on sekiz numaralı odanın yanında mı, yoksa karşısında mı?»

Robiquet, düşündü: «Emin olun, böyle şeylere pek dikkat etmedim! Fakat zannedersem, yanında. Evet, öyle olacak!» Sanki kulübü gözlerinin önünde canlandırmış gibi eliyle bir takım işaretler yaptı. «Hatırladım. Yanında...»

«— Pencereler?»

«— Bütün pencereler, ortadaki boşluğa bakar. Aydınlık mı diyorlar ne? Fakat, rica ederim...»

«— Alâ... Bu da güzel...» Bencolin, anahtarı cebine atarak paltosunun düğmelerini ilikledi. Sonra da ciddi bir tavırla Robiquet'ye baktı. «Bundan kimseye bahsetmemenizi ihtar edecek değilim. Gevezelik ettiğiniz takdirde neler olacağını siz benden daha iyi bilirsiniz.»

Genç adam, hayretle: «Ben mi gevezelik edeceğim?» diye haykırdı. «Bu hâdiseden bahsedeceğimi mi sanıyorsunuz? Hah! Beni ne zannediyorsunuz siz? Yalnız, verdiğiniz sözü tutacağınıza dair yemin edin!»

Arkadaşım: «Yemin ediyorum.» dedi. «Dostum,

yardımınıza teşekkür ede im. Kulüpte kimin öldü üldüğünü öğrenmek istiyorsanız, akşam gazetelerini okuyunuz... Allahaısmarladık!»

Domino taşlarından ev

Dışarıda, rüzgâr daha soğuklaşmış hava da büsbütün kararmıştı. Bencolin, paltosunun yakasını kaldırarak, yan gözle bana baktı. Müstehzi bir tavırla da tebessüm edip duruyordu.

«— Robiquet'yi bir hayli korkuttuk,» diye fısıldadı. «Bunu yapmak pek hoşuma gitmedi ama bu anahtar bizim için çok kıymetli, Jeff. Çok kıymetli! Yapmak istediğim şeyi anahtarsız da yerine getirebilirdik. Fakat şimdi iş gayet basitleşti.» Hızlı hızlı yürüyor, bir taraftan da neşeyle gülüyordu. «Şimdi bana Galant'ın, Moulin Rouge'daki programdan sonra Gina Prevost'yla buluşacağını söyleyeceksin. 'Öyle değil mi?»

«— İmâmı anladığım belli.

«— Anladığım belli mi? Dostum, bu buluşmayı ben kendim hazırladım. Bütün sabah neye uğraşıp didindim sanıyorsun? Etienne Galant, eve gelerek beni atlatmağa kalktı ama bunu da bekliyordum. Şimdi kadın bütün gün ona yaklaşmaktan korkacak. Artık geceyi beklemekten başka çare olmadığını düşünecek. Galant, Gina Prevost'nun nereye gittiğini kapıcı kadından öğrendi. Zira biz kapıcı kadına talimat vermiştik! Hah! Etienne Galant'ın bu gece Gina'yla uzun uzun konuşmasını istiyoruz. Biz de dinleyeceğiz!» O kendine has, hemen hemen sessiz kahkahalarla gülüyordu. Sonra omuzuma vurdu. «Galant'ın bütün iddialarına rağmen bu bunağın kafası hâlâ işliyor...»

«— Madam Duchene de bu yüzden mi gittin?»

«— Evet. Galant'a dün gece kulübün iç yüzünü açıklamıyacağımızı da yine bu yüzden söyledim. Çünkü, adam kadınla orada buluşacak, Jeff. Bu kaçınılmaz bir şey? Bunun sebebini anlıyorsun, değil mi? Aynı şekilde bu buluşmayı zorlayan, kaçınılmaz hâdiseler silsilesinin de farkındasın...»

«— İşte bunun farkında değilim!»

«— İyi ya... Meseleyi sana öğle yemeğinde hülâsa ederim. Şimdi sen bana onların neler konuştuklarını anlat.»

Olanları en ufak teferruatına kadar anlatmağa, hiç bir şeyi unutmamağa çalıştım. Sözlerimi bitirince, Bencolin, neşeyle ellerini birbirine vurdu.

«— Umduğumdan daha da iyi, Jeff. Ah, nihayet elimize koz geçmeğe başladı. Galant, Matmazel Prevost'nun katili bildiğini sanıyor. Kadını söyletmek için de elinden geleni yapacak. Katili dün gece öğrenememiş... Fakat bu akşam, müsait şartlar altında... Tamam. Bu benim tahminlerime de uyuyor.»

«— Peki ama Galant katilin kim olduğunu öğrenmeği neden istiyor? Adalet yerini bulmuş veya bulmamış ona ne?»

«— Adalet mi? Jeff, biraz kafanı kullansana. Galant'ın niyeti şantaj yapmak. Katil aleyhinde delil toplamak onun çok işine gelir. Bunları da o şantaj vesikalarının arasına koyar ve fırsat kollamağa başlar. Ben zaten bundan şüphe ediyordum...»

«— Bir dakika.» dedim. «Galant'ın kadınla bir yerda buluşmağa kalkacağını tahmin ettin. Alâ. Hos bu da nereden aklına geldi, onu da bilmiyorum ya... Neyse... Evet, Galant'ın Gina Prevost'yla buluşacağını anladın. Fakat neden kulüp üzerinde durdun? Eğer bana sorsaydın «Galant, kulüpten şüphe ettiğini biliyor, bu yüzden oraya gitmez,» diye cevap verirdim.»

«— Bilâkis, Jeff. Galant'ın hemen kulübü hatırlayacağı belliydi. Düşün, dostum! Galant, bu işe Gina'nın veya hiç olmazsa meçhul bir kadının karıştığından şüphe ettiğimizi bilmiyor. Anlattığına göre, bunu Gina Prevost'ya da söylemiş. Muhakkak ki Galant, kendisini takib ettir-

diğimin farkında. Doğrusunu istersen Jeff, onun peşine bir adam taktım ve detektife mahsus kendisini belli etmesini de söyledim. Şimdi Galant, Gina Prevost'yla herhangi bir yerde, meselâ kadının apartmanında, kendi evinde, bir tiyatroda, veya gazinoda, buluştuğu takdirde kadını göreceğimizi biliyor. O zaman, kendi kendimize, «Bu esrarengiz sarışın kim?» diye soracağımızı, tahkikata başlıyacağımızı, Gina'nın kim olduğunu, üstelik cinayet gecesi kulüp civarında görüldüğünü öğreneceğimizi düşünüyor... Tabiî biz bunları çoktan öğrendik ama Galant'ın bundan haberi yok... Bu şekilde hareket ettiği takdirde hem kendisini ve hem de Gina Prevost'yu ele vereceğini sanıyor... Diğer taraftan kulüp emin bir yer. Ortada sadece yüz anahtar var, kilidi maymuncukla açmak kabil değil. Polisin gizlice içeri girmesi de imkânsız. Üstelik oraya başka başka saatlerde gidip, içeride buluşabilirler... Polis kulübü gözetlese bile, Galant'ın Gina'yı görmeğe gittiğini aklına bile getirmez... Onların arasında bir alâka olduğunu düşünmez... Anlıyormusun, Jeff?»

Başımı salladım: «Yani, Galant'a kulüp hakkında bildiklerini mahsus mu anlattın? Bunu, Gina Prevost'yla orada buluşsun diye mi yaptın?»

«— Evet. Ancak bu sayede konuştuklarını dinleyebilirdik. Ben veya yardımcılarımdan biri!»

«— Peki ama neden böyle fazla teferruatlı bir plân hazırladın?»

Kaşlarını çattı: «Çünkü Galant da teferruatlı plânlardan hoşlanan bir canidir. Onu sorguya çek, sıkıştır, hattâ kendisine işkence yap, sana sadece istediği şeyleri söyler. Ağzından başka bir lâf da alamazsın. Dostum, karşımızda son derece kurnaz ve zeki bir hasım var. Onu ancak manevralarla tuzağa düşürebiliriz... Daha kadının kim olduğunu bilmeden, Galant'ın onunla tekrar buluşacağını tahmin etmiştim.»

Somurtkan bir tavırla: «Tekrar, buluşacağını ha?» diye homurdandım. «Evet... Tabiî bunun için de, Galant'ın kadınla daha önce buluşmuş olduğunu bilmen lâzımdı.»

«— Bunu daha başlangıçta anlamıştım, Jeff... Sana sonra izah ederim... Neyse... Dostumuz Robiquet sayesinde güçlükleri bertaraf edeceğiz... O kaleye girebilirdik

ama anahtar sayesinde işler kolaylaştı... Galant'ın yanındaki oda... Boşluğa bakan pencereler... Jeff, eğer Galant bunu farkederse, o zaman «Pes,» derim...» Kısa bir sessizlik oldu. Sonra Bencolin, birdenbire: «Galant'la Gina'nın konuşmalarının en mühim tarafı nedir biliyor musun, Jeff?» diye sordu.

«— Genç kadının katilin kim olduğunu bilmesi.»

«— Hayır, hayır... Bunu öğrenmen için Gina Prevost'nun konuşmasını dinlemene lüzum yoktu... Bunu sana ben de söylerdim... Mühim olan şu cümle, Jeff: «Orası çok karanlıktı...» Başını salladı. «Şimdi, Jeff... Yemekten önce Rue de Varenne'e kadar gidelim. Claudine Martel'in annesiyle babasını görmemiz lâzım.»

Faubourg St. Germain'in ortasından geçen o kıvrımlı yolun köşesinde durmuştuk. Ben, mütereddit bir tavırla: «Dinle, Bencolin...» dedim. «Bazan buhran geçiren anne ve babalar, insanı fena halde rahatsız ederler... Ne yapacağını şaşırırsın. Eğer, Duchene'lerdeki gibi bir sahneyle karşılaşacaksak, ben yokum.»

Bencolin, kararmış duvara takılı olan lâmbaya bakarak, ağır ağır başını salldı: «Martel'ler öyle insanlar değil... Onları tanımıyormusun, Jeff?»

«— Yalnız isimlerini duydum, o kadar.»

«— Kont Martel, Fransa'nın en eski, en asil ailelerinden birine mensuptur. Hepside «aile şerefi»ne düşkündürler. Hattâ bu onlarda bir nevi sabit fikir haline gelmiştir de diyebilirim. Buna rağmen, adam tam mânâsıyla ateşli bir «Cumhuriyetçi»dir. Onunula konuşurken sakın asalet unvanını kullanma. Kendisine «Kont hazretleri,» diye hitab edilmesinden hiç hoşlanmaz. Aile büyük kumandanlar yetiştirmiştir. Martel de, herşeyden ziyade «Albay» rütbesiyle öğünür. Son harpte bir kolunu kaybetti. Karısı, ufak tefek, yaşlı bir kadıncağızdır. Çok ağır işitir. Koskocaman, saray gibi bir evde oturur ve sabahtan akşama kadar domino oynarlar.»

«— Domino mu oynarlar?»

Bencolin, ciddî bir tavırla: «Evet,» diye cevap verdı. «Durmadan, dinlenmeden domino oynarlar. Kont Martel, gençliğinde kumara çok düşkündü. Ona tam mânâsiyle kumarbaz da denilemez. Zira öyle düşünerek oynamaz, sa-

dece ortaya fazla para sürmekten büyük zevk alırdı. Şimdi de domino oynuyorlar. Herhalde arada sırada eski günleri düşünüyor ve alaylı alaylı da gülüyordur...» Bencolin, mütereddit bir tavırla bana baktı. «Fakat onlarla konuşurken çok dikkatli davranmalıyız... Kızlarının bir cinayete kurban gittiğini öğrenince kimbilir ne yapacaklar? Böyle hallerde «aile şerefi» insanın başına türlü dert açabilir.»

«— Chaumont, onlara haber verecekti...»

«— Verdiğini zannediyorum, Jeff... Yüzbaşının Kulüpten bahsetmemiş olmasını da temenni ederim. Hoş, Martel'ler kızlarının Balmumu Heykeller Müzesinde öldürülmüş olmasına da fena halde kızacaklar ya, o da başka... Neyse...»

Paris'in gizli yerleri çoktur. Faubourg St. Germain'in harikulâde bahçeleri, yüksek taş duvarlar arasındaki kapılar açılınca birdenbire karşınıza çıkıverirler. O zaman ağaçlıklı yolların sonsuzluğa kadar uzandığını, havuzların sihirli, çiçeklerin de birer hayal olduğuna inanır, Paris'in ortasında böyle bir cennet gibi yerlerin bulunamıyacağını düşünürsünüz... Bu seraba benzeyen bahçelerin ortasında da kuleli taş evler yükselir. Yazın, çiçekler yeşil çimenlerin arasında alev alev yandığı, ağaçlar güneşte parladığı zaman bu evler de mağrur, yalnız, mahzun ve kederli bir havaya bürünür, uzaktan kurşunî hayaletleri andırırlar. Hele sonbaharda bu binaların beyazımsı gri semaya doğru yükselen kulelerine bakar, Paris'ten ve hattâ bazan hakikatten binlerce kilometre uzakta olduğunuzu, yalnız zaman içinde mevcut olan bir bahçeye daldığınızı sanırsınız. Pencereden sızan bir ışık sizi şaşırtır. Alaca karanlıkta çakıllı bahçe yollarından birinde, beyaz atların çektiği simsiyah bir arabaya rastlar, bu yanınızdan müthiş bir gürültüyle geçerken, içerideki yolcuların asırlar önce ölmüş olduğunu anlarsınız.

Mübalâğa ettiğim sanılmasın. Kapıcı kulübesinden çıkan yaşlı bir adam Martel'lerin malikânesinin kapısını açar açmaz, Paris de ortadan kayboldu sanki. Yer yer otların bürümüş olduğu çakıllı yoldan ilerlerken, geçmişteki senelerden birine döndüğümüzü düşünüyordum. Otomobil henüz icad edilmemişti... Etrafıma bakındım. Çim sahanın ortasında tarhlar vardı ama çiçekler çoktan solmuştu.

Ağaçların dibindeki sarı yapraklar iyice ıslanmış ve otlara yapışmıştı. Demir parmaklıklarla süslenmiş olan kasvetli evin arkasından acaip bir hışırtıyla karışık bir zincir şangırtısı aksetti. Sonra da bir köpek korkunç bir şekilde havlamağa başladı. Köpeğin sesi, ıslak ve loş bahçede garip akisler yapıyordu. Birdenbire sanki bu bir işaretmiş gibi, alt odalardan birinin ışığı yandı.

Bencolin: «İnşallâh köpek bağlıdır,» diye mırıldandı. «Adı «Tempest». Koskoca bir hayvan. Son derece de de vahşi! A...»

Arkadaşım, durakladı. Sağımızdaki kestane ağaçlarının altından bir gölge sıyrılmıştı. Meçhul şahıs, sanki acaip bir mahlûkmuş gibi yan yan sekerek koşuyordu. Adam, diğer ağaçların arasında gözden kaybolurken, sırtında yırtık pırtık bir palto olduğunu gördüm. Köpek birdenbire susmuştu. Şimdi sadece dalların arasında ıslık çalarak dolaşan rüzgârın keskin sesi duyuluyordu.

Bencolin, usulca: «Bizi gözetliyordu, Jeff,» dedi. «Birdenbire irkildin değil mi? Ben de öyle... Onun, Galant'ın adamlarından biri olduğuna yemin debilirim. Neyse ki köpekten korktu...»

Titredim. İyice şiddetlenmiş olan rüzgâr ağaçları şiddetle sarsıyordu. Sanki bahçe birdenbire canlanmış, harekete geçmişti. İri damlalar, yaprakların üzerine düşmeğe başladı. Hızlandık. Vaktiyle atları bağlamak için kullanılan süslü direklerin yanından süratle geçerek, evin önündeki verandaya çıktık. Bu veranda eve daha sonra, yani geçen asır ilâve edilmişti anlaşılan. Lâmbaların takıldığı demir halkalar hâlâ duvarlarda duruyordu. Claudine Martel gibi canlı ve neşeli bir kızın bu kasvetli evde bir hayli sıkılmış olacağını düşündüm. Ölmüş bir sarmaşığın dalları arasından ileriye birkaç hasır koltuk konulmuş olduğunu gördüm. Bunların renkli kretondan örtüleri vardı. Rüzgâr, salıncaklı koltuğa bırakılmış olan bir mecmuanın sahifelerini karıştırmaktaydı...

Herhalde içeridekiler geldiğimizi görmüşlerdi. Kapı çabucak açıldı.

Yaşlı bir uşak, terbiyeli bir tavırla: «Buyurunuz efendim,» dedi. «Albay Martel sizi bekliyor.»

Gayet geniş, yüksek tavanlı, loş bir hole girdik...

Duvarlar siyah ceviz kaplıydı. Hol, hiç de fena değildi ama iyice havalandırılması lâzım geliyordu. Ortalık çürük tahta, tozlu perde, pirinç cilâsı ve boya kokmaktaydı. Birdenbire burnuma müzedeki kumaş ve saç kokusu geldi. «Fakat,» diye düşündüm. «Bunlar ölmüş insanların elbiseleri ve saçları...» Duvarlardaki ceviz kaplamaların yukarısına kırmızı saten geçirilmişti. Bunlar da, sanki evin çok eskimiş olduğunu belirtmek istermiş gibi pis pis kokuyorlardı...

Uşak bizi evin arka kısmındaki kütüphaneye götürdü.

Albay Martel, üzerinde abajurlu bir lâmbanın yandığı büyük maun masanın başında oturuyordu. Arkada, yüksek kitap raflarının yukarısında geniş pencereler vardı. Bunlara baklava şeklinde kesilmiş mavi ve beyaz camlar geçirilmişti. Yağmurun şiddetlenmiş olduğunu farkettim. Pencereden süzülen bu mavili beyazlı ışık, kitap raflarının gölgesinde kımıldamadan oturan kadının yüzüne vuruyordu. Hem ellerini birbirine kenetlemiş olan kadın, hem de masa başındaki kocası sanki bir şey bekliyordu. Onların hiçbir zaman ağlamıyacakları da belliydi. Sağnağın hışırtısı arttı ve bu ince sesin akisleri loş odayı ağır ağır dolaştı.

Yaşlı adam ayağa kalktı: «Buyurunuz.» Sesi kalın ve monotondu. «Bu da karım...»

Kont Martel, orta boylu, çok şişman bir adamdı. Fakat vücudu eski dikliğinden birşey kaybetmemişti. Uçuk renkli çehresine dikkatle bakılınca, gençliğinde bir hayli yakışıklı olduğu da anlaşılıyordu. Lâkin, şişmanlık yüzünün ince hatlarını iyice bozmuştu. Işık, iri, kabak kafasına vurmaktaydı. Adamın, kalın kaşlarının altında kaybolmuş gibi duran gözlerinde de acaip bir pırıltı vardı. Uçları aşağıya doğru kıvrık, sarımsı beyaz pos bıyıklarının yarı örttüğü ağzının kenarındaki adalelerin gerilmiş olduğunu da farkettim. Boynuna ince bir kravat takmıştı. Çifte gerdanı, kolalı yüksek yakasının üstüne taşıyordu. Koyu renk elbiseleri biraz eski biçimdi ama kumaşının fevkalâdeliği gözümden kaçmadı. Kontun gömleğinde de opal düğmeler vardı.

Kütüphanenin önündeki gölgeye doğru dönerek,

hafifçe eğildi.

Kadın, sağırlara has o ince ve yüksek sesle, adeta şarkı söyler gibi: «Hoş geldiniz,» dedi. Saçları bembeyaz, yüzü ise gayet zayıf ve kemikliydi. Uçuk renkli gözleriyle bizi süzüp duruyordu. «Buyurun, buyurun... Andre, misafirlere sandalye versene!»

Kont Martel, biz, uşağın uzattığı sandalyelere oturuncaya kadar bekledi. Sonra o da tekrar yerine geçti. Birdenbire gözüm masadaki dominolara takıldı. Adam, bunlardan eve benzer birşey yapmıştı. Onun, tıpkı ciddî bir çocuk edasıyla saatlerce bu dominolarla oynadığını düşündüm. Sabırla böyle bir ev yapıyor, sonra da onu yine aynı sabır ve itinayla yıkıyordu...

Fakat o anda Kont Martel'de hiç de çocuk hali yoktu. Bir telgraftan kopmuş gibi duran mavi bir kâğıt parçasiyle oynuyor, bir taraftan da ciddî ve sabit nazarlarla bize bakıyordu.

Nihayet: «Haberimiz var, Mösyö,» dedi.

Odadaki elektrikli hava sinirlerimi bozmağa başlamıştı. Kadının arkada başını salladığını gördüm. Konuştuklarımızı iyice duyabilmek için de öne doğru eğilmişti... Evin etrafını kara bulutların sardığını, biraz sonra bir yıldırım yağmurunun malikâneyi altüst edeceğini hisediyordum...

Bencolin, derin bir nefes aldı: «Neyse!.. Bu sayede bir hayli ağır bir yükten kurtulmuş oluyoruz... Sizinle açık açık konuşacağım. Kızınız hakkında malûmat edinmem lâzım...»

Kont Martel, ağır ağır başını salladı. Ancak o zaman adamın mavi kâğıt parçasını sağ eliyle tuttuğunu farkettim. Sol kolu yoktu. Ceketinin bomboş kolunu da cebine sokmuştu. Nedense bu hali bana çok dokundu. Zaten bu yağmur şıkırtısının doldurduğu sessiz odada gizli bir hüzün var gibiydi.

Kont Martel: «Açık sözlülüğünüz hoşuma gitti, Mösyö,» diye cevap verdi. «Madam da, ben de böyle bir günde zayıflık edecek değiliz. Onu ne zaman alacağız?»

Adamın, alev alev yanan gözlerine bakarak tekrar titredim.

Bencolin, mırıldandı: «Pek yakında. Matmazel

Martel'i nerede bulduğumuzu biliyor musunuz?»

Kontun kalın sesi merhametsizce yükseldi: «Zannedersem, balmumu heykeller olan bir müzede... Sırtından bıçaklanmış... Yüksek sesle konuşun, karım sizi duymuyor. Ancak yüzünüz ona dönükken dudaklarınızdan ne söylediğinizi anlıyabilir.»

Kadın birdenbire, yine şarkı söyler gibi: «Claudine hakikaten öldü mü?» diye sordu. Sesi kalbimize işledi adeta. Martel, ağır ağır dönerek, buz gibi nazarlarla ona baktı. Derin sessizlikte büyük duvar saatinin çıtırdısı bana gök gürültüsü gibi geldi. Madam, kocasının bakışını görünce, gözlerini kırpıştırarak usulca geri çekildi. Fakat halinden hâlâ bir şeyler öğrenmek istediği de belliydi.

Bencolin, sözlerine devam etti: «Sizlerin Matmazel Martel'in ölümünü saran esrar perdesini yırtmamıza yardım edeceğinizi umuyoruz. Onu en son ne zaman gördünüz?»

«— Bunu hatırlamağa çalıştım. Fakat maalesef...» Bu defa o merhametsiz ses kendi kendisini itham ediyordu. «Maalesef kızımın harekâtına fazla dikkat etmedim. Onu kontrol etmek aklıma bile gelmedi. Bütün bunları annesine bıraktım. Eğer oğlum olsaydı!.. Claudine'le ben aynı evde yaşayan iki yabancıdan farksızdık. O gayet hareketli, neşeli bir kızdı. Ayrı nesillerin, ayrı devirlerin insanlarıydık...» Elini gözlerinin üstüne bastırdı. Sanki maziyi görmeğe çalışıyordu. «Onu son defa dün gece, akşam yemeğinde gördüm. Her ay, muayyen bir günde Marki Cerennas'nın evine gider ve onunla iskambil oynarım. Bu artık bir nevi anane halini aldı. Markiyle senelerden beri böyle yaparız. Dün gece de saat dokuza doğru buradan ayrıldım. Claudine, o sırada evdeydi. Zira odasında gezindiğini duydum.»

«— Daha sonra sokağa çıkmak niyetinde miydi? Bunu biliyor musunuz?»

«— Bilmiyorum, Mösyö.» Adamın dudakları yine geriliverMişti. «Dediğim gibi kızımla yakından meşgul olmazdım. Annesine Claudine hakkında tâlimat verir ve onun bunları yerine getirmesini beklerdim. Hâtâ etmişim. Sonunda neler oldu, görüyorsunuz!»

Madamın yüzünde ıstırap dolu bir ifadenin belir-

diğini gördüm... Fazla muhafazakâr ve sert bir baba... Kızına çok düşkün biraz safça bir anne... Duyduklarımdan, Claudine Martel'in Odette gibi bir kız olmadığını da anlamıştım. O etrafın şüphesini uyandırmadan her istediğini yapabilecek bir tipti. Bencolin'in de aynı şeyi düşündüğü belliydi. Zira: «Geceleri kızınızın eve dönmesini beklemez miydiniz?» dedi.

Yaşlı adam, buz gibi bir sesle: «Mösyö,» diye cevap verdi. «Bizim ailede böyle şeylere ihtiyaç olmadığına inanılır.»

«— Matmazel Martel evde toplantılar tertib eder miydi?»

«— Maalesef bunu men etmek mecburiyetinde kaldım, Mösyö. Arkadaşlarının gürültüsü evimiz için hoş birşey değildi. Sonra komşuların rahatsız olacağını da düşündüm. Tabiî, arkadaşlarını verdiğimiz ziyafetlere çağırmasına müsaade ettim. Fakat o da buna yanaşmadı... Claudine'in misafirlerimize «kokteyl» dediği korkunç bir şeyi içirmeğe kalktığını da öğrendim...» Çenesindeki adaleler istihkâr dolu bir tebessümle gerildi. «Claudine'e, Martel mahzenindeki şarapları Fransanın hiçbir yerinde bulamıyacağını, eski dostlarıma «kokteyl» ikram etmenin bir nevi hakaret sayılacağını söyledim. O zaman âdeta haykırır gibi bana hiç genç olup olmadığımı sordu. Genç!»

«— Anlıyorum... Kızınızı yemekte gördüğünüzü söylediniz. Yine her zamanki gibi mi hareket ediyordu? Yoksa biraz endişeli veya telâşlımıydı?»

Martel, gözlerini kısarak, parmaklarını pos bıyığına dokundurdu.

«— Bunu ben de düşündüm. Claudine'in bir hayli sinirli olduğu belliydi...»

Karısı birdenbire olanca sesiyle: «Yemek yemedi!» diye haykırdı. Bencolin, hayretle dönüp kadına baktı. Albay alçak sesle konuşmuş olduğu için Madamın bu sözleri nasıl duyduğunu düşünüyorduk.

Martel: «Dudaklarınızın hareketinden ne söylediğinizi anlıyor, Mösyö» diye izah etti. «Onun için fazla bağırmanıza lüzum yok... Evet, karımın söylediği doğru. Claudine, tabağındaki yemeğe dokunmadı bile.»

«— Peki sizce bu hareketinin sebebi neydi? Kor-

ku mu? Heyecan mı? Yoksa sevinç mi?»

»— Bilmiyorum. Belki üçü de...»

Madam, bağırdı: «Claudine hasta gibiydi.» Bir zamanlar çok güzel olduğu anlaşılan ince, kemikli yüzünü bir sağa bir sola çeviriyor, uçuk renkli gözlerinde sessiz bir yalvarışla bize bakıyordu. «Claudine, hasta gibiydi. Evvelsi gece sabaha karşı onun hıçkıra hıçkıra ağladığını duydum... Sesini ben bile duydum!»

Yağmurla ıslanmış pencerelerin altındaki gölgelerin arasından yükselen bu ince, tiz ve ağlamaklı sesi her duyuşumda yerimden fırlayıp kaçmamak için kendimi güç tutuyordum. Kadının kocasının da kendine hakim olmağa çalıştığı belliydi. Dudaklarının uçları aşağıya doğru bükülmüştü, gözlerini kırpıştırıp duruyordu.

«— Claudine'in ağladığını duydum... O çocukken yaptığım gibi hemen odasına gittim... Yatağında hıçkıra hıçkıra ağlıyordu...» Çabucak yutkunduktan sonra, konuşmasına devam etti: «Her zamanki gibi akşileşmedi... Bilâkis, benimle tatlı tatlı konuştu. Ona: «Nen var, yavrum?» dedim. «Derdini anlat. Sana elimden geldiği kadar yardım edeyim...» Claudine, başını salladı. «Bana yardım edemezsin, anneciğim. Bana kimse yardım edemez!» Ertesi günü çok üzüntülüydü. Dün gece de sokağa çıktı...»

Karısının ağlamağa başlamasından korktuğu anlaşılan Albay Martel, yine dönmüş dikkatle ona bakıyordu. İri yumruğunu sıkmıştı, ceketinin cebinden çıkmış olan boş kolu ise hafif hafif sallanmaktaydı.

Bencolin de Madama doğru dönmüştü. Onun ne söylediğini anlıyabilmesi için, ağır ağır: «Matmazel Martel, neye üzüldüğünü size anlattı mı?» dedi.

«— Hayır. Buna yanaşmadı.»

«— Peki, siz tahmin edemezmisiniz? Kızınızın derdi neydi?»

«— Efendim?» Kadın, bir an boş gözlerle Bencolin'e baktı. «Derdi mi? Öyle küçücük bir kızın ne derdi olur ki?»

Sesi iyice titremeğe başlamıştı. Kocasının kalın ve zalim sesi, onun iniltisini bastırıverdi.

«— Size biraz daha malûmat vereyim, Mösyö Bencolin. Hem karımdan, hem de uşağımız Andre'den, meç-

hul bir şahsın gece saat dokuz buçukta Claudine'e telefon ettiğini öğrendim. Anlaşılan, kızım bu telefon konuşmasından hemen sonra sokağa çıkmış. Annesine de nereye gittiğini söylememiş. Fakat ona, on birde döneceğine dair söz vermiş...»

«— Telefon eden kadın mıymış yoksa erkek mi?»

«— Maalesef bunu bilmiyorlar, Mösyö.»

«— Peki, telefon konuşmasını duyan olmuş mu?»

«— Karım duymamış tabiî. Fakat Andre'yi iyice sıkıştırdım. Bana yalnız şunu işitmiş olduğunu söyledi... Bir ara Claudine, heyecanla, «Fakat ben onun Fransa'ya döndüğünü bilmiyordum ki!»

Bencolin, tekrarladı: «Fakat ben onun Fransa'ya döndüğünü bilmiyordum ki!» Acaba Matmazel kimden bahsediyordu?»

«— Bilmiyorum... Claudine'in birçok arkadaşı vardı.»

«— Kızınız arabayı aldı, değil mi?»

Beriki başını salladı: «Evet. Bana sormadan arabayı almış. Otomobili bu sabah bir polis getirdi. Zannedersem Claudine, onu müze civarında bir yere bırakmış. Cesedinin bulunduğu o balmumu heykellerle dolu müzenin yakınında bir yere. Şimdi, Mösyö!»

Yumruğunu masaya indirdi. Dominolardan yaptığı ev titredi. Kont, acaip bir pırıltıyla yanan gözlerini Bencolin'e dikmişti.

Tekrar: «Şimdi, Mösyö!» diye homurdandı. «Tahkikatı siz idare ediyorsunuz. Bana kızımın, Martel ailesine mensup bir insanın o bayağı mahalledeki pis müzede bulunmasının sebebini anlatır mısınız?»

«— Bu halli pek de kolay olmayan bir mesele, Albay Martel. Şu anda size cevap veremiyeceğim. Matmazel Martel, daha önce de müzeye gitmiş miydi?»

«— Bilmiyorum. Her ne hal ise...» Eliyle bir işaret yaptı. «Bunun bir hırsızın veya bir serserinin işi olduğu belli. Caninin yakalanmasını, adaletin yerine getirilmesini istiyorum. Duyuyor musunuz, Mösyö? Eğer lâzımsa katili yakalayana büyük bir mükâfat vereceğimi ilân...»

«— Buna lüzum yok, Albay Martel. Fakat bu fırsattan istifade ederek, size mühim bir sual sormak istiyo-

rum. Kızınızı bir serserinin veya hırsızın öldürmüş olduğunu söylediniz... Matmazel Martel'in soyulmamış olduğunu herhalde biliyorsunuz... Katil, çantadaki paraya dokunmamış... Sadece kızınızın boynundaki ince altın zincirin ucunda asılı olan bir şeyi koparıp almış. Bunun ne olduğunu biliyor musunuz?»

«— Boynundaki altın zincirin ucunda...» Yaşlı adam başını salladı. «Bilmiyorum... Bunun ne olduğunu tahmin de edemem. Martel mücevherleri olmadığından eminim. Zira onlar kasada kitlidir. Karım da o mücevherleri ancak mühim ziyafetlerde takar... Herhalde Claudine boynuna kıymetsiz bir madalyon takmıştı... Fakat bunu da farketmedim...»

Karısına baktı.

Madam: «Hayır,» diye haykırdı. «Bu imkânsız! Claudine gerdanlık veya madalyon takmazdı. Hattâ bana madalyonların modasının geçtiğini de söylemişti... Bundan eminim! Boynuna madalyon taksaydı, muhakkak görürdüm, Mösyö!»

Nedense ele geçirdiğimiz her ipucunun sonu boş çıkıyordu. Uzun müddet konuşmadık. Yağmurun şıkırtısı artmış ve bir homurtu halini almış, renkli pencereler de iyice kararmıştı. Fakat son söylenilenlerin Bencolin'i hiç üzmediğini farkettim. Bilâkis arkadaşım birdenbire canlanıvermişti. Sevincini belli etmemeğe çalıştığı da belliydi. Lâmbanın ışığı, çıkık elmacık kemiklerinin altına üçgen şeklinde gölgelerin düşmesine sebep oluyordu. Hafifçe tebessüm ettiği için beyaz dişleri de pırıl pırıl parlamaktaydı. Maamafih Kont Martel'le karısına bakarken çekik gözlerinde mağrur bir ifadenin belirdiğini gördüm.

Duvardaki saat birdenbire çatırdadı, sonra da ağır ağır on ikiyi çalmağa başladı. Saatin boğuk sesi nedense bana mezarlıkları hatırlattı. Bunda da müthiş bir katiyet vardı. Sinirlerimin büsbütün gerildiğini hissettim. Kont Martel, bileğine bir göz attı. Sonra da kaşlarını çatarak saate baktı. Vaktin geç olduğunu bize kibar bir şekilde anlatmak istiyormuş gibi de bir hali vardı.

Bencolin: «Sizi daha fazla rahatsız etmemize lüzum yok,» diye mırıldandı. «Esrarın anahtarı burada değil... Matmazel Martel hakkında başka bir şey öğrenebileceği-

mizi de sanmıyorum... Yardımlarınız için teşekkür ederim, Madam... Size de, Mösyö... Vaziyetten sizi haberdar edeceğimden emin olabilirsiniz.»

Mösyö Martel de bizimle birlikte ayağa kalktı. Ve ilk defa o zaman bu konuşmanın onu ne kadar sarsmış olduğunu farkettim. Şişman vücudu yine dimdikdi ama gözlerinde müthiş bir şaşkınlık ve ıstırap vardı. Lâmbanın ışığı, sanki bayrammış gibi dikkatle seçip giydiği şık elbisesini, tiril tiril gömleğini ve kabak kafasını aydınlatıyordu...

Sağır kadınla, kolsuz adamı o eski ve sessiz evde bırakarak, dışarıya, yağmura çıktık...

Ölümün gölgesi

Tahkikat Hâkiminin odası... Ben Bencolin... Merkezdeki Adlî Tabip Bürosunu bağlayın...»

Bir uğultu... Birkaç tıkırtı. «Adlî Tabip...»

«— Ben, Tahkikat Hâkimi. Odette Duchene'in üzerinde yapılan otopsi hakkında malûmat istiyorum. «Dosya: A-42. Cinayet.»

«— Dosya: A-42. Komiserin raporu. Birinci Bölge. 19 Kasım. Saat 14. Pont au Change civarında nehirde bulunan kadın cesedi. İstediğiniz bu mu?»

«— Evet.»

«— Kafatasında çatlaklar. Buna altı metreden fazla bir yükseklikten aşağıya düşmesi sebep olmuş. Ölüm sebebi: Üçüncü kaburga kemiğinin altındaki bıçak yarası. İki buçuk santim kalınlığındaki ve on yedi buçuk santim uzunluğundaki bıçak kalbi delmiş. İkinci derecede yaralar: Kafa, çehre, boyun ve ellerdeki kesikler. Bunlara cam kırıkları sebep olmuş... Ceset, ölümden on sekiz saat kadar

sonra bulunmuş.»

«— Pekâlâ... Merkez... Dördüncü Şube.»

Ahenkli bir ses: «Merkez... Dördüncü Şube.»

«— Ben Tahkikat Hâkimi. «A-42-Cinayet» hâdisesiyle kim meşgul oluyor?»

«— A-42 mi? Müfettiş Lutrelle.»

«— Eğer binadaysa, kendisiyle konuşmak istiyorum.»

Dışarıda ölgün son bahar güneşi batmak üzereydi. O zamana kadar Bencolin'i görememiştim. Zira, hemen yemekten sonra bir iş için bürosuna çağrılmıştı. Onun Adalet Sarayındaki odasına girdiğim zaman ise saat dördü geçiyordu. Maamafih Bencolin'i tahkikatleri idare ettiği bu büyük, az eşyalı, yeşil abajurlu odada da bulamamıştım. Arkadaşımın bir de bu koskoca binanın en üst kadında hususî bir dairesi vardı. Dışarının gürültü ve patırdısına karşılık gayet sessiz olan bu dairenin büyük salonu, telefonlarla Surete'nin bütün şubelerine ve biraz ilerideki Polis Merkezine bağlanmıştı.

İle de Cite, aslında Sen nehrinin ortasında uzanan, gemi şeklinde bir adadır. Bunun gitgide genişleyen arka ucunda Notre-Dame katedrali yükselir. Bir gemi burnu gibi sivrileşen ön uçta ise sessiz ve sakin bir park uyuklar. İşte Adalet Sarayı da bu ikisinin arasındadır. Koca binanın gölgesi, o daima kalabalık olan «Yeni Köprü»nün üzerine düşer. Bencolin'in üst kattaki salonundan şehre doğru bakan bir insan Parisi himayesine almış gibi bir hisse de kapılır. Burası, kahve rengi duvarları, rahat koltukları, vitrinlere yerleştirilmiş kanlı hâtıraları, çerçeveli resimleri ve Bencolin'in üzerinde dolaşa dolaşa iyice eskittiği büyük halısıyla hakikaten acaip bir yerdir.

O akşam da karanlıkta oturuyorduk. Sadece şahnişteki kitap raflarının üzerine yerleştirilmiş olan ufak, sarı lâmbaları yakmıştık. Işık arkadan geliyor ve elinde telefonla pencerenin önünde oturan Bencolin'in ince silüetini aydınlatıyordu. Ben de onun karşısına, yine pencerenin önündeki yerime geçmiştim. Başımda da telefona bağlı olan kulaklıklar vardı. Tellerin iniltisini, tıkırtıları, binadakilerin seslerini duyuyordum. Bu odadan dışarıya doğru uzanan ve görünmeyen bir kol gibi Paris'teki binalara sarılan

tellerin üzerine elimi dayamıştım.

Bencolin'le sessiz sedasız, Müfettiş Lutrelle'i bulmalarını bekliyorduk. Arkadaşımın, uzun parmaklarını sabırsız bir tavırla koltuğun kenarına vurduğunun farkındaydım.

Pencereye doğru döndüm...

Hâlâ olanca şiddetiyle yağmakta olan yağmur dolayısiyle iyice bulanıklaşan camlar, rüzgârın tesiriyle de hafifçe zangırdıyordu. Aşağıda, Yeni Köprüdeki lâmbaların ışığını görebiliyordum. Köprüden insanlar sel gibi akıyor, düdük sesleri, otobüslerin homurtusu tâ yukarı kadar geliyordu. Adanın sivri ucunda da birkaç ışık vardı. Bunların aksi çırpınan nehre vurmaktaydı. Fakat daha ilerileri görmek kabil değildi. Sen'in iki kıyısındaki lâmbalar soğuk soğuk parlıyordu. Bunlar gitgide bulanıklaşıyor ve nihayet uzaklarda kalın bir yağmur perdesinin arkasında kayboluyordu.

Biri kulağıma, şarkı söyler gibi: «Müfettiş Lutrelle.» dedi. Adam, bizden bir hayli uzakta olmasına rağmen, sesi gayet iyi geliyordu. O başka bir binadaydı. Biz ise camları zangırdayan, sigara kokan bir odaya kapanmıştık. Yerde de katilleri kovalayan adımların eskittiği büyük bir halı vardı.

«— Lutrelle? Ben Bencolin. Duchene cinayeti hakkında neler öğrendiniz?»

«— Henüz fazla birşey öğrenemedik. Öğleden sonra kızın annesini görmeğe gittim. Sizin oraya uğramış olduğunuzu söylediler. Durrand'la da konuştum. Martel tahkikatını o idare ediyor, değil mi?»

«— Evet.»

«— Durrand, bu iki cinayetin, Boulevard de Sebastopol'daki Maske Kulübüyle bir alâkası olduğuna kanaat getirdiğinizi anlattı. Orayı hemen basmak istedim. Fakat Durrand, kulüple meşgul olunmaması hususunda bazı emirler verdiğinizi söyledi. Bu doğru mu?»

«— Evet. Şimdilik...»

Müfettiş, aksi aksi: «Pekâlâ,» dedi. «Madem emir verdiniz. Fakat bunun sebebini anlıyamadım. Elimizde bir sürü ip ucu var.. Odette Duchene'in cesedi Pont au Change civarında bulundu... Daha doğrusu ceset köprünün kazık-

ları arasına sıkışmıştı. Orada cereyan fazladır. Herhalde katil bunu nazarı dikkate almamıştı... Bana kalırsa ceset orada bir yerden nehre atıldı ve akıntıyla hemen köprünün kazıklarına takılıverdi. Bildiğiniz gibi o köprü de Boulevard de Sebastopol'un sonundadır. Ceset, doğrudan doğruya kulüpten orava getirilmiş olabilir...»

«— Civardakiler şüphe uyandıracak bir şey görmüşler mi?»

«— Hayır. Oradakileri sorguya çektik ama ne yazık ki bir şey öğrenemedik.»

«— Peki laboratuar raporları?»

«— Onlarda da ise yarayacak bir sey yok! Ceset suda uzun müddet kalmış. Sırtındakilerden bir ip ucu elde etmek kabil değil. Mösyö Bencolin, bir şey daha var ama siz kulübe girmemizi istemiyorsunuz...»

«— Kızın yüzündeki cam kesiklerini kasdediyorsunuz, değil mi? Cam alâlade cinsden olmamalı... Bir kere buzlu, sonra galiba renkli ve siz bir takım cam kırıkları da buldunuz... Evet, Müfettis Lutrelle. Odette Duchene, ya kendini pencereden attı veya biri tarafından atıldı. Bana kalırsa o kulübün camları da...»

Lutrelle'in hiddetle bir seyler mırıldandığını duydum. Sonra istemeye istemeye: «Evet.» diye itiraf etti. «Kızın yüzündeki kesiklerin icinde kücük cam parçacıkları bulduk. Koyu kırmızı ve son derecede pahalı bir cam bu... Demek vaziyeti siz de fark ettiniz? Porte St. Martin civarındaki bütün camcıları sorguya cekmeğe basladık. Eğer kulübün camını tamir ettirmislerse...» Cümlesini tamamlamıyarak onun yerine: «Bir emriniz var mı?» dedi.

«— Simdilik yok. Tahkikata devam edin. Yalnız katiyen kulübe yaklaşmayın. Oraya ben izin verdikten sonra gidersiniz!»

Müfettis bir seyler homurdandıktan sonra telefonu kapadı. Bencolin de ahizeyi yerine bırakarak, parmaklarını koltuğunun kenarlarında sinirli sinirli dolaştırmağa başladı.

Bir müddet konusmadık. Uzaklardan akseden sesleri ve yağmurun hısırtısını dinliyorduk.

Nihayet ben: «Demek.» diye mırıldandım. «Odette Duchene kulüpte öldürüldü... Cam kırıklarından bu anlaşı-

lıyor... Fakat Claudine Martel? Bencolin, onu ilk cinayet hakkında bazı şeyler biliyor diye mi ortadan kaldırdılar?»

Arkadaşım, başını ağır ağır çevirdi: «Bunu da nereden çıkardın?»

«— Ne bileyim... Meselâ, Claudine Martel, Odette Duchene'in kaybolduğu gece bir hayli üzüntülüymüş... Biliyorsun ya ağlamış, inlemiş, annesine; «Sen bana yardım edemezsin,» demiş. «Bana kimse yardım edemez!» Halbuki aslında Claudine kendinden emin bir kızmış... Acaba her ikisi de kulübün âzâsımıydı?»

«— Seninle bir tahminde bulunabiliriz. Ben, Odette Duchene'in âzâ olduğunu pek sanmıyorum. Fakat Claudine Martel'in kulübe sık sık gittiği belli.»

«— Neden belli?»

«— Ortada bir sürü delil var, dostum. Bir kere Matmazel Marie Augustin onu tanıyordu. Hem de iyi tanıyordu. Kızdan Odette'i tarif etmesini isteyince, bize hemen Claudine'i anlatmağa başladı. Onu kısa bir müddet görmüş olduğu belliydi. Belki Claudine'in adını bilmiyordu ama onu tanıdığı meydanda. Herhalde Claudine Martel kulübe müze yoluyla gidiyordu. Bundan da onun müzeyi sık sık ziyaret ettiği neticesini çıkarabiliriz...»

«— Bir dakika! Evet, Marie Augustin onu tarif etti. Belki de kızı kısa bir müddet evvel görmüştü... Ama o öldükten sonra.»

Bencolin, bir kadehe konyak doldurduktan sonra beni düşünceli nazarlarla süzdü: «Anlıyorum, Jeff. Marie Augustin'in de cinayetle bir alâkası olabileceğini söylemek istiyorsun. Evet, bu da pekâlâ kabil. Bunu daha sonra konuşuruz... Biz yine Claudine Martel'e dönelim. «Kızın kulübün âzâlarından olduğu belliydi,» dedim. Zira koridordaki kan lekelerinin yanında siyah bir maske bulduk. Daha ilk bakışta bunun Claudine ait olduğu da anlaşılıyordu.»

Hemen dikleştim: «Bencolin! Ben senin Müfettiş Durrand'a maskenin başka bir kadına ait olduğunu söylediğini kulaklarımla duydum! Üstelik bunu maskenin yardımıyla da ispat ettin.»

Bencolin, bir kahkaha attı: «Evet, evet! Müfettişi kandırabilmek için seni de aldatmak zorunda kaldım. Bir an onun hakikati anlayacağından korkmadım da değil...»

«— Fakat neden?»

«— Onu neden mi aldattım?.. Çünkü Müfettiş Durrand fazla atılgandır, Jeff. Gizlice hareket etmekten hiç hoşlanmaz. Hemen taarruza geçmeği tercih eder. Şimdiki halde Claudine Martel'in pek masum bir kız olduğuna, bir bahaneyle kulübe sürüklendiğine ve orada da feci bir şekilde öldürüldüğüne inanıyor. Zaten ben de herkesin böyle sanmasını iştiyorum. Eğer Durrand, Claudine Martel'in kulübün âzâlarından olduğunu öğrenseydi, hemen kızın ailesine ve arkadaşlarına koşar, onlara her şeyi açık açık anlatırdı. O zaman ne olurda biliyor musun? Ya hepsi de hiddetlerinden deliye dönüp, bizi kapı dışarı ederlerdi... Ya da başından bizi evlerine almazlardı, dostum... Bilmem farkında mısın? Madam Duchene'le Martel'lere iki ölüm arasında bir bağ olduğunu söylemedim. Hele kızların kulübe gittiklerinden hiç bahsetmedim.»

Başımı salladım: «Bence bu pek karmakarışık bir oyun.»

«— Öyle olması da lâzım, Jeff! Aksi takdirde hiçbir şey öğrenemeyiz! Eğer kulüpteki rezalet duyulursa, o zaman hakikati de meydana çıkaramayız... Neyse... Maskeye gelelim. Durrand'a anlattığım hikâyenin zayıf noktası neresiydi biliyor musun? Tarif ettiğim kadın tam mânasiyle Claudine Martel'e uyuyordu. O esrarengiz kadın aşağıda yatan ölüden başkası olamazdı. Düşünsene, Jeff! Esmer, ufak tefek, kahve rengi saçlı... Evet, bu Claudine'di işte. Maske de bunu gösteriyordu zaten. Fakat ben Durrand'ı lâkırdıya boğarak, adamcağızın aklını karıştırdım.»

«— Maskede ruj lekesi vardı. Cesedin dudaklarının boyalı olmadığını da söyledin.»

Bencolin, kahkahalarla gülmeğe başladı: «Jeff! kızın çantasından düşmüş olan şeyleri sen topladın! Bunların içinde ruj da vardı değil mi? Evet, kız öldürüldüğü sırada boyanmamıştı ama bu da onun hiçbir zaman makyaj yapmadığı, koridorda bulduğumuz maskeyi takmadığı mânâsına gelmez ki... Durrand'ın bu masalı çabucak yuttuğunu düşündükçe üzülüyorum... Dostum, aslında Claudine Martel maskeyi evvelce takmıştı. Fakat o gece maskesizdi...»

«— Peki, ya kopuk lâstik?»

«— Dostum, o, katil telâşla çantayı karıştırırken kopmuş. Anlıyor musun? Claudine Martel o gece evden ayrıldığı zaman maske de yanında, yani çantasındaydı. Belki de kız babasının aksiliğinden çekindiği için evde boyanmıyor, makyajını dışarıda yapıyordu... O gece bunu herhangi bir sebepten dolayı unuttu... Belki de bir hayli heyecanlıydı... Fakat evden kulübe gitmek üzere çıkmıştı' Onun kulübün âzâsı olduğunu gösteren son delile gelince... İstersen bu meseleyi başından sonuna kadar şöyle bir gözden geçirelim.»

Arkasına yaslanarak, parmaklarının uçlarını birbirine dayadı. Başını çevirerek, dışarı bakmağa başladı.

«— Tâ başından beri «kahverengi şapkalı» kadının yani Gina Prevost'nun Odette Duchene'in kaybolmasiyla bir âlâkası olduğunu biliyoruz. İhtiyar Augustin, onun Odette'in arkasından merdivenlerden indiğini görmüş ve bir hayalet zannederek fena halde korkmuştu. Bunu biliyorsun... Claudine Martel'in de bu işte bir parmağı olduğunu söyleyebiliriz. Zira kızın o geceki halinden bu anlaşılıyor. Üstelik Claudine de kulüp âzâlarından... Claudine'le Gina'nın cinayetle bir alâkaları olmaları şart değil tabiî. Fakat Odette'in ortadan kaybolması hâdisesiyle bir ilgileri var... Zaten ben onların bu meseleye nasıl karıştıklarını da tahmin ediyorum...» İçini çekti. «Şimdi vaziyeti düşün. Odette öldürülüyor... Gina'yla Claudine polisin kendilerinden şüphe edebileceğini düşünüyor ve fena halde de korkuyorlar... Onun üzerine bir yerde buluşup, konuşmağa karar veriyorlar... Ve o gece Claudine Martel öldürülüyor.

«Şimdi dikkatle dinle, Jeff. O gece Matmazel Gina Prevost on ikiye yirmi beş kala müzenin kapısına geliyor. Hattâ kendisini oradaki nöbetçi polis de görüyor. Gina Prevost hem endişeleniyor, hem de ne yapacağını şaşırıyor. Sebep? Zira Claudine'le ya müzede ya da arkadaki koridorda buluşacaklar... Onlar Boulevard de Sebastopol'a açılan kapının önünde bekleyecek tip kızlar değil... Bildiğin gibi o mahalle serseri doludur. Aklı başında bir kız da kapı aralığına gizlenerek arkadaşını bekleyemez... Evet, Gina Prevost arkadaşıyla buluşmağa geliyor. Fakat aksilik! Müze kapanmış!»

«Aksi bir tesadüf bütün plânlarını alt-üst ediyor,

Jeff. Ben Mösyö Augustin'e telefon ediyorum. O, müzenin kapılarını vaktinden evvel kapıyor. Buluşma yerine gelen Matmazel Prevost da müzenin kapanmış olduğunu görüyor. Üstelik içerisi de kapkaranlık. Şimdiye kadar böyle birşey olmamış... Bu yüzden genç kadın da ne yapacağını bilemiyor. Bir müddet mütereddit bir tavırla orada bekliyor. Gina Prevost'nun kulübe müze yoluyla girmeğe alıştığı belli. Zira, genç kadın Boulevard de Sebastopol'a açılan kapıya gitmeği pek istemiyor.»

«Claudine Martel ise oraya arkadaşından önce geliyor. O sırada müze kapalı mı, genç kız kulübe Boulevard de Sebastopol kapısından girmeğe alışık mı, bunu bilmiyoruz. Fakat ne olursa olsun, genç kızın Sebastopol'a açılan kapıdan girdiği belli...»

«— Neden?»

«— Çünkü Claudine Martel'in bileti yoktu. Jeff!» Bencolin, öne doğru eğilerek, elini sabırsız bir tavırla koltuğun kenarına vurdu. «Kulüp âzâlarının da, müzeye girerken şüphe uyandırmamak için bilet almaları şart... O mavi biletlerden almayanlar içeri giremezler! Bunu unutma, dostum. Fakat Claudine Martel'in eşyaları arasında böyle bir bilete rastlamadık. Herhalde onu katilin çaldığını düşünecek kadar deli değiliz! Katil, bileti ne yapacaktı? Cesedi nasıl olsa müzede bırakmıştı. Bileti çalarak, bizi kızın müzeye girmediğine iknaya çalışacak değildi ya?»

«— Anlıyorum... Devam, Bencolin...»

«— O gece Claudine Martel, bir kapıdan içeri giriyor. Arkadaşı ise müzenin önünde duruyor... Her ikisi de bekliyor ve diğerinin nerede kaldığını kendi kendilerine soruyorlar.» Arkadaşım, dikkatle bana baktı. «Mühim olan ilk nokta şu, Jeff: Kız koridora girdikten sonra katil ona üç taraftan yaklaşabilirdi. Bir: Sokağa açılan «Bulldog» kilitli kapı... İki: Kulübün esas kapısı. Yani tuğla duvardaki topmaksız kapı... Üç: Müzenin arka kapısı... Şimdi bu üçüncü kapı çok mühim . Çünkü üzerinde Yale kilidi var ve ancak içeriden açılabiliyor! Yani bu kapıyı ancak müzeden kulübe gidenler kullanabiliyor. Dönüşte o kapıdan müzeye giremiyorlar. Zira anahtarları yok! Neden? Kulüp sabaha kadar açık da ondan! Gece yarısından, yani müze kapandıktan sonra paldür küldür heykellerle dolu salon-

dan geçmeleri, öndeki demir kapının sürgülerini şangur şungur açmaları imkânsız! Üstelik onlar müzenin ön kapısından sokağa çıktıktan sonra Matmazel Augustin'in her seferinde kalkıp kapıyı tekrar kitlemesi, sürgüleri sürmesi lâzım. Bu da kolay değil. Üstelik, kısa bir müddet sonra ihtiyar Augustin vaziyetin farkına varır ve âzâların müzeden geçmelerine de mani olur. Sen de kızın hakikati babasından saklamağa çalıştığını gördün... Marie Augustin, adamcağızın vaziyeti öğrenmesinden çok korkuyor... İşte, Jeff! Bu yüzden âzâlar müze yoluyla kulübe gidebiliyorlar. Fakat oradan çıkamıyorlar. Çünkü müzenin arka kapısındaki yale kilidi ancak içeriden açılıyor. Üstelik anahtar da yok... Bundan da kulüptekilerin Boulevard de Sebastopol'a açılan kapıdan çıktıkları anlaşılıyor...

«Şimdi gelelim katile. Demin de söylediğim gibi katil kurbanına üç taraftan yaklaşabilirdi. Onun ilk iki kapıdan birini kullandığını düşünelim. Yani ya Boulevard de Sebastopol'a açılan kapıdan koridora girdi... Ya da kulübün esas kapısından. Fakat...» Bencolin, sözlerini kuvvetlendirmek istiyormuş gibi, koltuğun yanına vurmağa başladı: «Fakat, katil o iki kapıdan birinden içeri girseydi, cesedi müzeye götüremezdi! Anlıyor musun? Müzenin kapısı içeriden kitlendiği için, onu koridordan açamazdı! O halde, dostum katil, müzenin arka kapısını açarak koridora çıktı ve Claudine Martel'e yaklaştı...»

Gayri ihtiyari ıslık çaldım: «Yani ihtiyar Augustin saat on bir buçukta müzenin kapısını kitlediği zaman, katil içerideydi!»

«— Evet. Augustin, katili de içeri kitlemişti. Adam veya kadın karanlıkta beklemeğe başladı. Eğer isteseydi, müzeden çıkar giderdi. Çıkmadı. Zira Claudine Martel'i öldürmeğe karar vermişti. Kızın, koridora çıkacağını da biliyordu. Claudine, içeri ne taraftan girerse girsin, ister müzeden, ister Sebastopol kapısından, katil onu kolayca kıstıracaktı. Üstelik saklanmak için de mükemmel bir yer bulmuştu. Satir'in durduğu sahanlıktaki tahta duvarın arkasındaki dar koridor...»

Bencolin, sigarasını yakmak için sustu. Heyecandan elleri titremeğe başlamıştı. O zaman ilk şüphemi hatırladım.

«— Bencolin,» dedim. «Augustin'in kazara müzeye kitlediği şahsın bir yabancı olması şart mı?»

Kibritin alevi bir an, kısa bir an çekik gözlerini aydınlattı. «Ne demek istiyorsun, Jeff?» Bencolin, cinayetin işleniş tarzını açıklarken, sorguya çekilmekten ve kendisine itiraz edilmesinden hozlanmazdı. Onun için sesi bir hayli sert çıkmıştı.

«— Marie Augustin, müzede yalnızdı,» diye cevap verdim. «Üstelik bir ara merdivendeki ışıkları da yakmış... Hatırlıyorsun, değil mi? Kız bize aşağıda birinin dolaştığını sandığını söyledi...» Birdenbire aklıma birşey daha geldi. «Bencolin, kızın elektrikleri yaktığını nereden anladın? Marie Augustin'e bunu sordun, o da itiraf etmek zorunda kaldı. Fakat ortada bunu gösterecek birşey yoktu ki...»

Bencolin'in neşesi biraz yerine gelmişti: «Bilâkis, vardı, dostum. Jeff sen hakikaten neyi söylemek istiyorsun? Claudine'i, Marie Augustin'in öldürdüğünü mü?»

«— Şey... Hayır... Tam mânâsiyle değil... Zira kızın Claudine Martel'i öldürmesi için bir sebep yok... Sonra Marie Augustin onu bıçaklamış olsaydı, herhalde sonradan sırtına yüklenip müzeye taşımazdı. Polisin kendisinden şüphe edeceğini bilmemesi için aptal olması lâzım. Fakat Marie müzede yalnızdı, sonra o ışıklar...»

«— Aklın o ışıklara takıldı, Jeff. Bari olanları sana izah edeyim...» Öne doğru eğildi, sesi yine ciddileşmişti. «Bir: Matmazel Claudine Martel, koridora çıkmıştı. İki: Katil, o dar pasaja saklanmıştı. Üç: Matmazel Gina Prevost, müzenin kapısında bekliyordu... Bu arada ne oldu? Dediğin gibi Marie Augustin, odasında yalnızdı. Sahneyi gözlerinin önünde canlandırabiliyor musun? Matmazel Augustin, pencereden dışarı baktı ve tıpkı polis gibi o da Gina Prevost'yu gördü. Genç kadın endişeyle bir aşağı bir yukarı yürüyüp duruyordu. Matmazel Augustin, bütün kusurlarına rağmen işine düşkün bir kızdı. Kendisine para verenlere sadakatla hizmet etmesini de biliyor... Tabiî Gina Prevost'yu görür görmez, onun ne istediğini de anladı. Kadını içeri sokmadığı takdirde, diğer âzâları kızdıracağını da biliyordu. Bu da işine gelmezdi... Onun için salonun ortasındaki ışıkları ve bir de merdivendekileri yaktı... Yani o dar pasajın bulunduğu sahanlığa inen merdivendeki ışıkları... Böylece

ziyaretçinin geçeceği yolu iyice aydınlatmış oluyordu... Sonra gidip, müzenin ön kapılarını açtı...

«Fakat, Matmazel Gina Prevost, görünürlerde yoktu! Saat on ikiye yirmi vardı ve Gina diğer kapıdan içeri girmeğe karar vermişti. Sokağın bomboş olduğunu gören Marie Augustin, evvelâ şaşaladı, sonra da şüphelendi. Ne oluyordu? Acaba kendisini tuzağa düşürmek mi istiyorlardı?... Marie Augustin'in şüpheli nazarlarla sokağa baktığını görür gibiyim... Sonra kapıyı kapayarak, içeri çekildi ve ayak alışkanlığı dolayısiyla müzeye girerek, o yeşil ışıkta etrafa bir göz attı.

«Bu sırada arkadaki koridorda ne oluyordu? Katil, on bir buçuktan beri, tahta duvarla arka kapı arasındaki dar paşajda beklemekteydi. Saat on bir otuzda müzenin ışıkları söndürülmüş, etraf karanlığa gömülmüştü... Kısa bir müddet sonra katil Sebastopol kapısının kilidine bir anahtarın sokulduğunu duydu... Kapı usulca açıldı ve eşikte bir gölge belirdi... Caddeden akseden hafif ışıkta bunun bir kadın olduğu hayal meyal seçilebiliyordu...»

Yağmurun camları döğdüğü o büyük odada bu korkunç sahne yavaş yavaş gözlerimin önünde canlanmağa başladı. Karanlık salon, şahnişten akseden sönük sarı ışık, bana doğru eğilmiş olan Bencolin'in Şeytana benzeyen yüzü, hafifçe havaya kaldırdığı eli, pencereye vuran damlaların tıkırtısı, trafiğin gürültüsü, herşey, herşey kalın bir sis tabakasının arkasında eridi gitti. Şimdi Bencolin'in tarif ettiği o rutubetli koridordaydım. Caddeye bakan kapı yavaş yavaş açılıyor ve aralıktan içeriye mehtabı andıran hafif bir ışık süzülüyordu.

Bencolin, alçak sesle, fakat çabuk çabuk konuşmağa başladı:

«— Claudine Martel bu. Koridora giriyor. Orada Gina Prevost'yu bekleyecek... Kızın silueti hayal meyal görülüyor... Katil, içeri müze yoluyla girdiği için koridordakinin beklediği kurbanı, yani Claudine Martel olup olmadığını bilmiyor. Bilmesi imkânsız! Kızın o olduğunu sanıyor. Yalnız emin olması lâzım. Fakat, ortalık çok karanlık!»

«Katilin bir hayli sıkıntılı anlar geçirdiğinden eminim. Claudine Martel, koridorda bir aşağı bir yukarı

dolaşıyor. Katil ayak seslerini, topuk şıkırtısını duyuyor, fakat onun kim olduğunu göremiyor. Evet, Claudine Martel, içeride dolaşıyor, Gina Prevost müzenin kapısının önünde. Ve üç kalp heyecanla çarpıyor... Neden biliyor musun? Müze saat on bir buçukta kapandığı ve elektrikler de söndürüldüğü için... Jeff, eğer Claudine koridorun duvarındaki o düğmeye basıp ışıkları yaksaydı, o zaman bu hikâyenin sonu da bambaşka olurdu. Fakat yakmadı. Bunu, dostum, Gina Prevost'nun sözlerinden anlıyoruz: «Orası çok karanlıktı...»

«Şimdi, bu bekleme devresini nelerin takib ettiğini öğrenmeğe çalışalım:

«— Saat on biri kırk geçiyor... Gina Prevost, koridora Sebastopol kapısından girmeğe karar veriyor. Onun için müzenin önünden ayrılıp, Boulevard de Sebastopol'a sapıyor. Onun hemen arkasından Marie Augustin müzedeki ışıkları yakıyor. Bu arada sahanlıkta, Satir'in arkasındaki yeşil lâmba da yanmış oluyor. Müzedeyken işaret ettiğim gibi, tahta duvarla arka kapı açık olduğu takdirde yeşil ışığın koridora aksetmesi pekâlâ mümkün... Bu ışıkta, insan karşısındakini kolayca tanıyabilir... Tabiî ona sokulmak şartıyla...

«Işığı farkeden Claudine Martel dönüyor. O zaman o sönük, yeşil ziya yüzünü aydınlatıyor. Genç kız da karşısında katilin gölgesini görüyor. Claudine, duvara doğru geri geri gidiyor. Katilin tereddüdü ise sona ermiştir. Genç kız, daha ağzını açıp bağıramadan onu kendine doğru çekip, sırtından bıçaklıyor...

«Ve tam o sırada Gina Prevost, gümüş anahtarını Sebastopol kapısındaki kilide sokarak çeviriyor... Sonra kapıyı yavaş yavaş aralıyor.»

Sesi boğuklaşmağa başlamış olan Bencolin, birdenbire sustu. Elindeki sigara sönmüş. Arkadaşımın gözlerimin önünde çizdiği sahneyi düşünürken, kalbimin deli gibi çarpmağa başladığını hissettim. Sönük yeşil ışık... Katilin bıçağı saplayışı... Ve tam o sırada caddedeki kapının açılarak, eşikte bir kadın siluetinin belirmesi... Katil bu gölgeyi görünce kimbilir nasıl dehşetle irkilmişti?

Uzun, elektrikli bir sessizlik oldu. Yağmur, şiddetli bir rüzgârla camlara çarpıyordu.

Nihayet, arkadaşım, konuşmasına ağır ağır devam etti: «Jeff, o koridorda olanları tahmin edebiliyoruz... O zamana kadar cereyan eden hâdiseleri bir sıraya dizebildik... Peki, daha sonra ne oldu?» Derin bir nefes aldı: «Koridor o kadar karanlıktı ki, katil kurbanını ancak ona iyice sokulduktan sonra tanıyabildi. İşte bu yüzden, daha uzakta, yani kapıda duran Gina Prevost'nun katilin yüzünü gördüğünü sanmıyorum. Ne katilin, ne de kurbanın. Fakat Galant'a söylediklerine bakılırsa, genç kadın kurbanın kim olduğunu tahmin etmişti...

«Gina Prevost'nun ne olduğunu anlamak için Claudine'le katilin yanına koştuğunu sanmıyorum... Herhalde genç kadın bıçağın pırıltısını, yaradan fışkıran kanları, ölünün yere yığılışını ve katilin kendisine doğru döndüğünü gördü... Muhakkak ki daha fazla bir şeyler görmek niyetinde değildi...

«Haykırarak, döndü ve koşmağa başladı. Tabiî bu arada kapıyı da açık bırakmıştı... Jeff, bana kalırsa sırtına bıçak saplanmış olan Claudine Martel bir şeyler haykırdı. Gina Prevost da bu sesi tanıdı ve o zaman öldürülenin kendi arkadaşı olduğunu anladı... Eğer bunu kabul edersek, o zaman Claudine'in sadece haykırmadığını, bir şeyler söylediğini de kabul etmemiz lâzım. Zira Gina, acı çığlıklardan kurbanının kim olduğunu anlıyamazdı. Onun için, Jeff, bence Claudine Martel birkaç kelime söyledi! Birkaç kelime!.» Bir an sustu. Sonra da yine alçak sesle: «Hattâ, ölümün pençesine düşmüş olan Claudine, katilinin ismini söyledi... Sesi, o loş koridorda garip akisler yaptı, Jeff... Zavallı kız, son dakikada katilin adını haykırdı!»

Bencolin'in yanındaki telefon acı acı çalmağa başlamıştı. Arkadaşım uzanarak ahizeyi kaldırdı.

«— Allo!» Bana sanki Bencolin çok uzaklarda konuşuyormuş gibi geliyordu. Sonra bir cızırtı duydum. «Allo? Kim? Madam Duchene'le Mösyö Robiquet mi?.. Hımm... Pekâlâ... Yukarı gönderin.»

Kırmızı burunun bazı hoş huyları

Bencolin'in sözlerini iyice duymamıştım. Onun telefonda konuştuğunu biliyordum ama o anda söylediklerini pek anlayacak halde değildim. Hani bazan kitap okurken radyoyu da dinlemeğe çalışır, fakat fazla birşey anlamazsınız. O anda ben de aynı haldeydim. Tanıdığım insanlar içerisinde kelimelerle tablolar çizmesini, bir iki sözle gözlerinizin önünde bir sahneyi canlandırmasını en iyi Bencolin bilirdi. Doğrusu o, uygun kelimeler, renkli sıfatlar seçmekte hakikaten çok ustaydı. Sözleri insanın beyninde çın çın çınlar ve bunun akisleri arasında korkunç hayaller belirirdi. Şimdi yeşil ışığın aksettiği o beyaza boyalı koridor bana her zamankinden daha korkunç geliyordu... Katilin, karanlıkta o dar pasajdan dışarıya bir vahşi hayvan gibi fırladığını düşündükçe titriyordum. Bu kanlı katilin vuzuhsuz hayali gözlerimin önünden gitmiyor, ben de kalbine bıçak saplanan Claudine Martel gibi göğsümde acaip bir sızı hissediyordum. Sanki çelik bir pençe kalbimi sıkmaktaydı... Fakat en korkuncu, ölmekte olan genç kızın hissiz duvarlara katilin adını haykırmış olmasıydı...

«Madam Duchene ve Mösyö Robiquet.» İlk defa o zaman bu kelimeleri hatırladım. Demek onlar gelmişti. Bencolin, yazı masasını aydınlatan büyük lâmbayı yakarak yerine geçti. Artık sarımsı bir ışık gölcüğünde yüzen, üstü kâğıt dolu masa hariç, odanın diğer tarafları iyice karanlıktı. Bencolin, hafifçe kamburunu çıkarmış, öyle oturuyordu. Dikkatle onun şiş kapaklı, çekik gözlerine, derin çizgili çehresine, yanlarda adeta Şeytan boynuzu gibi hafifçe kıvrılan, ak düşmüş siyah saçlarına, ince bıyığına ve küçük sivri sakalına baktım. Arkadaşım, bir elini lakayt bir tavırla masaya dayamış ve kapıya doğru dönmüştü. Parmaklarının hemen yanındaki sumenin üstünde bir şeyin

pırıl pırıl parladığını farkettim. Gümüş bir anahtardı bu.

Bir memur, Madam Duchene'le Robiquet'yi içeri soktu. Bencolin, hemen ayağa fırlayarak onlara yer gösterdi. Madam'la genç adam, Bencolin'in masanın önündeki sandalyelere oturdular. Havanın pek fena olmasına rağmen, kadın bir hayli şık ve zarifti. Siyah lutr bir manto giymiş, boynuna da inciler takmıştı. Siyah bir şapkanın çevrelediği yüzü gayet genç duruyordu. Sanki gözlerinin altındaki cepler de basit bir gölge oyunundan ibaretti. Bir an kendi kendime: «Sabahleyin gördüğümüz karmakarışık saçlı, uçuk çehreli kadın bu mu?» diye sordum. Gözleri, evvelden zannettiğim gibi siyah değil, koyu dumanlı bir griydi. Eldivenli elini uzatarak, masanın üzerine bir gazete bıraktı. Aynı anda ıslak yüzü da müthiş bir ümitsizlikle kararıverdi.

Madam Duchene, o sert ve kuru sesiyle: «Mösyö Bencolin,» dedi. «Buraya gelmek cüretini gösterdiğim için kusuruma bakmayın. Bu akşam üzeri eve uğrayan bir Polis Müfettişi bazı imalarda bulundu. Evvelâ onun ne demek istediğini anlıyamadım. Adamın söylediklerini de her halde kısa bir müddet sonra unutacaktım. Fakat, bunu gördüm...» Eliyle gazeteye vurdu. «Onun üzerine Paul'a beni buraya getirmesini söyledim.»

Robiquet, endişeyle mırıldandı: «Tabiî...» Kalın bir paltoya iyice sarınmış olan genç adam gözlerini masadaki gümüş anahtardan alamıyordu.

Bencolin, hafifçe eğildi: «Bana şeref verdiniz, Madam.»

Kadın, nazik sözlerin kendisini hiç alâkadar etmediğini belirtmek ister gibi elini hafifçe salladı: «Benimle açık açık konuşacak mısınız?»

«— Ne hakkında, Madam?»

«— Kızımın ve Claudine Martel'in ölümü hakkında.» Madam Duchene'in zorlukla nefes aldığı belliydi. «Bana bu sabah Claudine'den bahsetmediniz.»

«— Bahsetmem için bir sebep yoktu ki, Madam. Zaten bir hayli kederliydiniz. Bir de Claudine...»

«— Rica ederim, Mösyö Bencolin, kelime oyununa kalkmayın! Hakikati bilmem lâzım. Bu iki ölüm arasında gizli bir bağ olduğundan eminim. Polis, Claudine'in cesedinin müzede bulunduğunu mahsus söyledi değil mi?»

Elini şakağına dayamış olan Bencolin dikkatle kadını süzdü, fakat onun bu sualini de cevaplandırmadı.

Madam Duchene, kendini zorlayarak: «Çünkü,» diye devam etti. «Bir zamanlar ben de «Maskeler Kulübü»ne âzâydım. Seneler önce... Şöyle böyle on beş sene evvel... Kulüp yeni birşey değil.» Kadın bir an sustu, sonra da acı bir sesle: «Herhalde sahibi değişmiştir,» dedi. «Kulübün nerede olduğunu biliyorum, Mösyö Bencolin. Fakat Müze... Hayır, hayır, müze hiç aklıma gelmezdi... Yalnız, Claudine'in bazan o kulübe gittiğini anlamıştım... Onun bıçaklandığını öğrenince aklıma Odette'in ölümü geldi...»

Kadın, diliyle kurumuş olan dudaklarını yaladı. Rengi iyice uçmuş, yüzü bembeyaz kesilmişti. Arada sırada titreyen parmaklarını gazeteye vurup duruyordu...

«— Sonra, Mösyö birdenbire her şeyi anladım. Her şeyi. Anneler böyledir. Zaten bu... bu meselenin öyle zannedildiği kadar basit olmadığının farkındaydım... Odette'in de bu işle alâkası vardı. Öyle değil mi?»

«— Bilmiyorum, Madam. Eğer Matmazel Odette bu işe karıştıysa o zaman da bunu bilmeyerek yaptı. Kızınız çok masumdu...»

Kadın, gözlerini bir noktaya dikmiş öyle oturuyordu. Fısıldadı: «Nasıldı o söz?.. «Torunlarının torunları, yani üçüncü veya dördüncü nesil bu günahın cezasını çekecektir...» Ben dindar bir kadın değildim. Fakat artık Allaha inanıyorum! Evet! Ben de günahlarımın cezasını çekiyorum.»

Titremeğe başladı. Robiquet'nin rengi de o kadar uçmuştu ki, o anda tıpkı balmumundan yapılmış bir heykele benziyordu. Çenesini, paltosunun geniş yakasının içine çekerek, güç duyulur bir sesle: «Beatrice Teyze,» dedi. «Size söyledim, buraya gelmeniz doğru değildi. Bunun bir faydası yok ki. Mösyö Bencolin elinden geleni yapıyor. Ve.»

Madam Duchene, çabucak konusmağa başladı: «Ah, bu sabah arkadaşınızı Gina'yla o adamın konuştuklarını dinlemesi için aşağıya gönderdiğiniz zaman hakikati anlamalıydım! Tabiî! Gina'nın da bu işle alâkası var! Var ya! Bu Gina'nın halinden belli! O korkunç tavırlarından! Küçücük Odette'ciğim! Onların hepsinin de bu dehşet...»

Bencolin, müşfik bir tavırla: «Madam,» dedi. «Si-

nirleriniz çok bozuk... Bir adamın evinize uğraması ve Matmazel Gina Prevost'nun da onunla konuşması...»

Madam Duchene, onun sözünü kesti: «Size bir şey söyleyeceğim, Mösyö... Sabahleyin o adamın sesini duyunca müthiş sarsıldım... Fakat sonradan bu meseleyi iyice düşündüm...»

Bencolin, mırıldandı: «Evet, Madam?» Parmaklarını usul usul masaya vurmağa başlamıştı.

«— Dediğim gibi iyice düşündüm... O sesi tanıyorum ben.»

«— Ya? Demek Mösyö Galant'la tanışıyorsunuz?»

«— Kendisini hiç görmedim. Fakat sesini dört defa duydum.»

Madam Duchene, ciddi ve oldukça sakin bir tavırla konuşmasına devam ederken, Robiquet de sanki ipnotize edilmiş gibi masadaki gümüş anahtara bakıyordu.

«— Evvelâ, o sesi ilkinci defa nasıl duydum onu anlatayım, Mösyö Bencolin. Bundan on sene önce, bir akşam üzeri, yukarıda odamda oturuyordum. Küçücük bir kız olan Odette de yanımdaydı. Ona iş işlemesini öğretiyordum. Kocam ise aşağıda, kütüphanesinde kitap okumaktaydı. İçtiği sigaraların kokusu da tâ bana kadar geliyordu. Sonra, kapının çalındığını, hizmetçinin gelen misafiri içeri aldığını duydum. Holden bir erkek sesi aksetti. Tatlı, hoş ve tesirli bir sesti bu. Kocam, adamı karşılayarak kütüphaneye götürdü. Konuştuklarını işitiyordum... Fakat ne söyledikleri anlaşılmıyordu. Yalnız ziyaretçi birkaç defa kahkahalarla güldü. Daha sonra hizmetçinin onu geçirdiğini de duydum... Adamın ayakkabılarının gıcırdadığını ve yine tatlı tatlı güldüğünü hâlâ hatırlıyorum... Aradan saatler geçti. Birdenbire aşağıdan sigara yerine barut kokusunun geldiğini farkederek, hemen kütüphaneye koştum. Kocam, intihar etmeden önce gürültüden Odette'in... Odette'in uyanmaması için tabancasına sesi boğacak bir âlet takmıştı...

«O zaman, o sesi ilk defa nerede duyduğumu da hatırladım. Bu «Maskeler Kulübü» âzâlarından birinin sesiydi. Yanlış anlamayın! Kulübe evlenmeden önce giderdim! Yani yirmi üç yirmi dört sene evvel...» İçini çekti: «İşte bir gece kulüpteki maskelilerden birinin yüksek ses-

le konuşup güldüğünü duydum... Adamın sesi belki de aklımda kalmazdı. Fakat onun akla hayale sığmayacak kadar korkunç, eğri, kıpkırmızı bir burnu vardı. Üstelik burnunu sıkmaması için maskesine büyükçe bir delik de açmıştı... Onunla karşılaşınca bir an kabus görüyormuşum gibi bir hisse de kapıldım... Bu yüzden de ne o burunu, ne de o sesi unutabildim...»

Başını önüne eğdi.

Bencolin: «Ya üçüncü defa, Madam?» diye sordu.

Kadın, yutkundu: «O sesi üçüncü defa duyalı aradan altı ay bile geçmedi, Mösyö Bencolin. Yazın başlarında, Gina Prevost'nun ailesinin Neuilly'deki evlerine gitmiştim... Akşam olmak üzereydi. Bahçeye çıktım. Gök yüzü iyice pembeleşmişti. Biraz ilerideki büyük çardağın siyah siluetini görüyordum... Birdenbire çardakta birinin konuştuğunu duydum... Adamın sesinde, sanki karşısındakine ilânı aşk ediyormuş gibi müthiş bir tatlılık ve gizli bir sihir vardı. Birdenbire ortalık karardı, bahçede buz gibi bir rüzgâr esmeğe başladı. Zira o tatlı sesi tanımıştım. Döndüm ve koşmağa başladım. Evet, oradan kaçtım Mösyö! Fakat daha sonra Gina'nın çardaktan çıktığını gördüm. Kız kendi kendisine tebessüm ediyordu. O zaman yanıldığımı, sinirlerimin iyice bozulmuş olduğunu düşündüm...

«Fakat bu gün o sesi duyunca, her şeyi hatırladım. Tabiî o zaman hakikati de olanca acılığıyla anladım! Benden saklamayın, Mösyö Bencolin! Odette'ciğim... Bugün anlattığınız masalları dinlemedim bile... Sonra, gazetede Claudine hakkında yazılmış olan şeyleri okuyunca...»

Hiddetle Bencolin'e baktı. Arkadaşım, hiç kımıldamadan oturuyordu. Ellerini şakaklarına dayamış, gözlerini hiç kırpmadan Madam Duchene'i süzüyordu... Kadının hiddeti yavaş yavaş geçti.

«— Bana söylenecek bir şeyiniz yok mu?»

«— Yok, Madam!»

Kısa bir sessizlik oldu. Bu derin sükûtta içimizden birinin kol saatinin tıkır tıkır işlediğini duyuyordum.

Nihayet Madam Duchene: «Anlıyorum...» diye fısıldadı. «Sizin bu ithamları r-r-r-red edeceğinizi ummuştum. Nedense hâlâ ümidim vardı. Fakat artık, her şeyi anladım.» Hafifçe tebessüm ederek, omuzunu silkti Çantasını

bir kapayıp bir açıyor, gözlerinde acaip bir ifadeyle etrafına bakınıyordu. «Biliyor musunuz, Mösyö, gazetede Claudine Martel'in Sen nehri Satir'inin kollarında bulunmuş olduğunu okudum... O adam da bende bir Satir tesiri bırakmıştı... Sen nehriyle bir alâkası var mı bilmiyorum, ama korkunç bir mahluktu o! Bir hortlak! Bir Satir...»

Robiquet, telâşla atıldı: «Beatrice Teyze, artık gitsek iyi olacak. Mösyöyü boş yere meşgul ediyoruz. Kendisine yardım etmemiz de imkânsız.»

Madam Duchene ağır ağır ayağa kalktı. Bencolin'le Robiquet de yerlerinden fırladılar. Kadın hâlâ mânâsız mânâsız tebessüm ediyordu. Bencolin'e elini uzattı. Arkadaşımın bu eli tutarak, hafifçe eğildiğini gördüm. O anda son derece kibar ve zarif bir hali de vardı.

«— Size yardım edemediğim için hakikaten çok müteessirim, Madam,» diye mırıldandı. «Fakat söz veriyorum...» Sesini hafifçe yükselterek, kadının elini sıktı. «O adamı birkaç saat içerisinde iyice kıstıracağım... Ondan sonra da bir daha kimseye zarar veremiyecek! Ne size, ne de başkalarına! Buna yemin ediyorum. Madam Duchene! İyi geceler... Ve ümidinizi kaybetmeyin.»

Madam Duchene'le Robiquet, dışarı çıkarlarken, o da başını eğmiş ve düşünmeğe başlamıştı. Işık, siyah, parlak saçlarının arasındaki akları aydınlatıyordu. Sonra birdenbire doğrularak, ağır ağır masasına doğru yürüdü ve yerine geçti.

«— Jeff,» dedi. «Ben ihtiyarlamağa başladım... Bir iki sene evvel bu kadına bakar ve bıyık altından da gülerdim.»

«— Güler miydin? Bencolin!»

«— Ve o zaman Galant gibi insanlardan nefret etmekten de kurtulurdum. Eğer insanlara gülmesini öğrenirsen, onlardan nefret de etmezsin. Zaten Galant'la aramızdaki en büyük fark da bu.»

«— Sen kendini o iğrenç mahlûkla mukayese mi ediyorsun?»

«— Evet... Galant dünyanın bir keşmekeş içinde olduğunu gördü. Bundan da nefret etti. Zavallı insanları iyice ezdiği takdirde, bu dünyayı yenebileceğine de inandı... Ya ben, Jeff? Bense kırık bir laterna gibi kahkahalar

atıp durdum... Bir kör gibi laternanın kolunu çevirdim, sokakta beni itip kakan ihtiras, merhamet ve ıstırap seline çatlak seslerle karşı koymağa çalıştım... Jeff, o konyak şişesini bana uzat ve daha bir iki dakika şöyle saçmalamama da müsaade et. Zira her zaman elime böyle bir fırsat geçmiyor. Evet... Ben, insanlardan, onların fikirlerinden veya istihkârlarından korktuğum için daima güldüm.»

«— Müsaade et de,» dedim. «Ben de bu sözüne güleyim.»

«— Jeff, doğru söylüyorum! Beni olduğumdan daha aşağı bulmamaları için, olduğumdan daha yüksekmişim gibi durmağa çalıştım. İnsanların çoğu da böyle yapmaz mı? Yalnız ben kafalıydım! Bu sayede kendimi zorlayarak, yükseklere erişebildim! İşte karşında herkesin korktuğu, hürmet ettiği, hayran olduğu Henri Bencolin duruyor! Ama onun arkasına saklanmış olan müstehzi hayaleti görebiliyor musun? O alaylı alaylı gülüyor ve...»

«— Evet?»

«— Ve, «Kendini tanı,» diyen o hınzır budalayı pek akıllı bir adam sanmamızın sebeplerini anlamağa çalışıyor. Bir insanın kafasını ve kalbini iyice yoklaması, tahlile çalışması tehlikeli bir şeydir, Jeff. İnsan bunun sonunda çıldırabilir! Durmadan kendi kendisini düşünen bir adam, deli gömleğini giymeğe hazırlanıyor demektir. Çünkü, dünyanın en büyük yalancısı beynimizdir, Jeff. O sahibine daima yalan söyler. Korku, insanın kendi içine, ruhuna, kafasına bakmasıyla başlar. Ve bu korku da o nefret veya alay duvarlarının temelini teşkil eder. Sonunda başkaları senden çekinmeğe başlar, Jeff. Sen de bunu zaman zaman kendinden korkmak suretiyle ödersin... Neyse... Neyse!»

Bencolin'in yine acaipliği üstündeydi. Onun bu karmakarışık sözlerinden pek birşey anlamamıştım. Fakat arkadaşımın son zamanlarda sık sık garip bir melankoliye kapıldığını biliyordum... Bencolin, kafasını saran düşüncelerden kurtulmak istiyormuş gibi etrafına bakındı ve masadaki gümüş anahtarı aldı. Yine birdenbire değişivermişti.

«— Jeff, sana adamlarımdan birini «Maskeler Kulübü»ne sokacağımı söylemiştim. Galant'la Gina Prevost'nun neler konuştuklarını öğrenmek şart! Sen bu işi ya-

pabilir misin?»

«— Ben mi?»

«— Evet, sen! Bu işi yapar mısın?»

«— Memnuniyetle,» diye cevap verdim. «Fakat senin bir sürü tecrübeli, işinin ehli adamın var. Onlar dururken beni neden seçtin?»

Müstehzi nazarlarla bana baktı: «Bilmem... Jeff, içeri girebilmek için Robiquet'nin anahtarını kullanacaksın. Maskeli olmana rağmen, kapıdaki nöbetçi de seni şöyle tepeden tırnağa kadar iyice süzecek. İşte seni seçmemin birinci sebebi bu. Robiquet'yle aynı boydasın, vücut yapılarınız da birbirine benziyor... Sonra, sen çabucak heyecanlanmıyan, soğuk kanlı bir gençsin. Belki de tehlikeli bir işe giriştiğin zaman nasıl hareket edeceğini görmek istiyorum... Yalnız, hayatını tehlikeye atacağını unutma, Jeff.»

«— Beni oraya göndermenin esas sebebi bu, değil mi?»

«— Galiba. E ne dersin dostum?»

Ben, sevinçle: «Gideceğim tabiî,» dedim. Kulübü yakından görme fırsatı... Macera denilen kuvvetli içki... Tehlikenin parlak ve sihirli gözleri... Böyle şeylere bayılırdım ben.

Bencolin, yüzümdeki ifadeyi farketmişti. Bana dik dik baktı.

«— Şimdi beni iyi dinle! Pikniğe gitmiyorsun, oğlum.»

Hemen ciddî bir tavır takındım. Bencolin ise yeni yeni ihtimaller üzerinde durmağa başlamıştı.

«— Sana talimat vereceğim, Jeff... Fakat evvelâ nelerle karşılaşabileceğini anlatmak istiyorum. Belki Gina Prevost, katilin kim olduğunu biliyor, belki de bilmiyor... Düşündüklerimi sana etraflıca izah ettim. Lâkin bu da sadece bir faraziye... Elimizde tahminlerimizi destekliyecek deliller yok. Fakat, kadın katilin ismini biliyorsa, Galant ne yapıp yapacak ve bunu onun ağzından alacaktır. Belki bütün Surete bir araya gelse Gina'yı konuşturamaz ama Galant işini bilir. Onların konuşmalarını plâğa alabilseydik...»

Birdenbire: «Bencolin,» dedim. «Katil kim?»

Ona açıkça meydan okuyordum. Böyle şeyler de

Bencolin'in gururuna fena halde dokunurdu. Fakat, Bencolin, ne olursa olsun daima doğruyu söylerdi. Şimdi de onun henüz işin içinden çıkamamış olduğunu itiraf edeceğini biliyordum. Tabii bu arada bir hayli sinirlenecekti, o da başka...

Bencolin, tahmin ettiğim gibi ağır ağır cevap verdi: «Bilmiyorum... Hiçbir fikrim yok...» Bir an sustu, sonra da. «Galiba sinirlerim de bu yüzden bozuldu,» dedi.

«— Onun için de işi felsefeye döktün.»

Omzunu silkti: «Belki... Şimdi sana cinayetten sonra olanları anlatacağım... Zaten beni kızdıran da bu. Cinayeti, ondan sonraki hâdiseleri gözlerimin önünde canlandırabiliyorum fakat katilin çehresi daima karanlık... Onu göremiyorum... Neyse.»

Dönerek, bir konyak daha içti. Sonra da sanki karanlık bir mahzende el yordamıyle ilerliyormuş gibi bir tavırla konuşmağa başladı.

«— Katilin Claudine Martel'i bıçakladığı ve Gina Prevost'nun da kaçtığı ana kadar gelmiştik... Jeff, koridora ilk baktığım zaman, ihtiyar Augustin'in elektrikleri saat on birde söndürdüğünü ısrarla söylemesine rağmen, müzedeki ışıkların — hiç olmazsa kısa bir müddet için — tekrar yakılmış olduğunu anladım. Duvardaki kan lekeleri, karıştırıldıktan sonra yere fırlatılmış olan çanta müzenin kapısıyla bir hizadaydı. Katilin kurbanını tanıması ve onun çantasını rahatça karıştırması için ışığın — sönük de olsa — o taraftan gelmesi lâzımdı. Bu yüzden Marie Augustin'i sorguya çektim. O da ışıkları beş dakika için yakmış olduğunu itiraf etti.

«Şimdi bütün bunlardan çok mühim bir netice çıkarabiliriz. Katil, Claudine Martel'in çantasını karıştırmıştı? Ne arıyordu? İstediği neydi? Herhalde para değildi bu... Zira onları olduğu gibi çantada bırakmıştı. Herhalde katil mektup veya kart gibi yazılı bir şey de aramıyordu...»

«— Neden?»

«— Seninle ışığın çok sönük olduğuna ve katilin kurbanını bin güçlükle tanıyabildiğine karar vermiştik, değil mi? O halde katil, kızın çantasındaki mektup ve kâğıt yığını arasından istediğini nasıl çekip aldı? O loş koridorda, bırak kâğıdı okumak, bir tek kelimeyi seçebilmesi bile

imkânsızdı. Fakat çantayı veya içindeki vesaiki alıp müzeye de dönmedi. Halbuki isteseydi kâğıtları Satir'in yanındaki ışıkta kolayca okuyabilirdi... Hayır, katil vesaike aldırmadı bile... Jeff, onun aradığı, alaca karanlıkta bile seçebileceği bir cisimdi... Bunun ne olduğuna, katilin aradığını bulup bulmadığına karar vermeden evvel sana bir sual sormak istiyorum, Jeff. Katil, cesedi neden müzeye götürdü?»

«— Herhalde kızın koridorda öldürüldüğünün anlaşılmasını istemiyordu... Sonra şüphelerin «Maskeler Kulübü» üzerinde toplanmasını da arzu etmemekteydi...»

Bencolin, kaşlarını kaldırarak bana baktı. Sonra da içini çekti.

«— Dostum, bazan o kadar zekisin ki sana...» Üzüntüyle başını salladı. «Neyse... Demek katil, kızın müzede öldürüldüğünü zannetmemiz için cesedi içeri taşıdı? Sonra da Claudine'in çantasını koridorda bıraktı? Etrafa saçılmış eşyaları toplamak lüzumunu da duymadı? Herkesin görmesi için müze kapısını arkasına dayadı? Ve...»

«— Sus. Allah aşkına! Belki müzeden çabucak ayrılması lâzımdı. Bu yüzden de çantayı filân unuttu.»

«— Buna rağmen cesedi Satir'in kollarına yatırmak, üzerine pelerininin ucunu örtmek ve diğer işleri de halletmek için zaman buldu!.. Olmaz, Jeff. Katil cesedin bulunacağı yere pek aldırmıyordu. Fakat kızı müzeye sokmasının mühim bir sebebi vardı. Onu Satir'in kollarına yatırmayı sonradan akıl etti. Düşün, Jeff! Claudine Martel'e bakarken, gözüne birşey ilişti mi?»

«— Hay Allah! Kızın boynunda o kopuk altın zincir vardı!»

«— Tamam! Katilin aradığı da, o zincirin ucuna takılmış olan cisimdi. Şimdi anladın mı? Katil, evvelâ bunun kızın çantasında olduğunu sanıyordu. Onun için çantayı iyice karıştırdı... Fakat aradığını bulamadı. O zaman bunun Claudine'in üstünde olduğuna kanaat getirdi... Lâkin koridor o kadar karanlıktı ki, kızın üzerini orada arayamıyacağını anladı. Bu yüzden de...»

Başımı eğdim: «Pekâlâ... Pekâlâ... Bu yüzden de cesedi müzeye sokarak, daha aydınlık olan sahanlığa kadar götürdü.»

«— Evet. Fakat bunun bir sebebi daha vardı. Katil Gina Prevost'nun, daha doğrusu karanlıkta tanıyamadığı bir kadının koridora girdiğini ve onu Claudine Martel'i bıçaklarken gördüğünü biliyordu. Meçhul kadın, dışarı fırlamıştı. Belki de hemen polise koşacaktı. Katil, bütün gece koridorda bekleyemezdi. Üstelik biri müzenin ışıklarını da yakmıştı. O taraf da tehlikeliydi, ama koridor k- dar değil. Hiç olmazsa cesedi içeri sürükleyip, kapıyı da arkasından kitleyebilirdi. Sonra, müzede saklanmak da daha kolaydı. Zaten katil aradığını bulmadan oradan ayrılmağı, Sebastopol kapısından fırlayıp kaçmağı da istemiyordu.

«Onun için Satir'in yanına gitti. Bir iki saniye sonra da altın zinciri ve aradığı cismi buldu.»

«— Herhalde şimdi bana onun ne olduğunu söyleyeceksin?»

Bencolin, arkasına yaslanarak düşünceli düşünceli tavandaki lâmbaya baktı:

«— Bunun ne olduğunu katî surette bilmiyorum tabiî. Fakat birkaç nokta dikkatimi çekti. Madam Martel, Claudine'in madalyon veya buna benzer şeyler takmaktan hoşlanmadığını söyledi. Zaten zincirin ucunda bir madalyon veya ufak bir ziynet olmadığı da daha ilk bakışta anlaşılıyordu. Sana zincirin çok sağlam olduğunu söyledim. Üstelik bu ikiye ayrılmıştı. Yani, zincire takılmış olan cisim de sağlamdı, ucunda da hemen açılıveren ufak bir halka yoktu... Eğer olsaydı, zincir de kopmazdı, Jeff. Öyle değil mi? Bana kalırsa katil böyle bir şeyi arıyordu. Bunu buldu da.»

Masadan gümüş anahtarı aldı. Bunun sapındaki ufak deliğe, sonra da Bencolin'e baktım ve başımı salladım.

O, Robiquet'nin anahtarını masaya fırlatarak: «Katil, Claudine'inkini arıyordu.» dedi. «Tabiî bunun sadece bir tahmin olduğunu itiraf ediyorum. Fakat akla çok yakın. Claudine zincirin ucuna başka ne takmış olabilir?..» Katî bir tavırla başını salladı. «Evet... Zincirn ucunda gümüş bir anahtar vardı. Katil bunu niçin arıyordu? Neden anahtarı bulabilmek için yakalanma tehlikesini bile göze aldı? Elbet bunların cevabını da yakında vereceğiz. Biz şimdi katilin hikâyesine devam edelim... Katil, anahtarı

bulmuştu. Aklına cesedi Satir'in kollarına yatırmak geldi. Bunu da yaptı. Sonra? Sanki perde kapanıyormuş gibi ışıklar birdenbire sönüverdi. Zira Marie Augustin, müzede öyle şüpheyi uyandıracak birşey olmadığına kanaat getirmişti. Katil, tekrar müzenin arka kapısını açarak, koridora süzüldü. Ve Bolulevard de Sebastopol'a açılan kapıdan kaçtı. Kurbanını öldüreli ancak beş dakika olmuştu. Herhalde kendisini Claudine'i bıçaklarken gören meçhul kadının polisi çağırmamış olmasına da şaşıyordu.»

«— Sahi,» diye mırıldandım. «Gina Prevost, neden polis çağırmadı?»

«— Çünkü polis tahkikatından, Claudine'in ölümünü Odette'inkine bağlamalarından, korkuyordu. Genç kadının kulüple alâkalı rezaletlere karışmağa, hattâ oraya neden gittiğini izah etmeğe de niyeti yoktu. Onun cinayetten sonra ne yaptığını herhalde sen de anladın...»

«— Bunu tahmin edebilirim,» dedim. Aslında genç kadının ne yaptığını pek bilmiyordum ama o sırada aklıma başka bir şey gelmişti. Bencolin'e bundan bahsetmek için Gina Prevost meselesini bir tarafa bıraktım. «Anlıyamadığım bir nokta var... Katilin o gece müze kapanmadan içeri girdiğini söyledin.»

«— Evet.»

«— Yani adam veya kadın, bilet alıp ön kapıdan mı girdi?»

«— Tabiî.»

«— O halde Marie Augustin'e o gece müzeye kimlerin geldiğini neden sormadın? Kız, bütün gece kapıda durmuştu... Herhalde müzeye pek az kişi geldi... Orasının hiçbir zaman kalabalık olmadığı belli, zaten... Bencolin, Marie Augustin'in katili gördüğünden eminim.»

«— Jeff, ona bu suali sorsaydım bana hakikati katiyen söylemezdi. Üstelik bu yüzden katil de daha ihtiyatla hareket etmeğe başlardı. Buraya bak!» Kelimelerini kuvvetlendirmek için anahtarı masaya vurmağa başladı. «Katilin kulüp âzâlarından biri olduğunu zannediyorum. Matmazel Augustin ise, yalnız katili değil bütün âzâları himayeye hazır. Her hangi bir tahkikat sırasında, bunu yapamadığı takdirde o kârlı işinin sona ereceğini de gayet iyi biliyor. Belki dün gece bir, iki ve hattâ bir düzine âzâ mü-

ze yoluyla kulübe gitti. Kızın bunları bize tarif edeceğini sanıyormusun?»

Mırıldandım: «Sanmıyorum...»

«— Gördün mü? Sonra, Marie Augustin onlardan birini aradığımızı anladığı takdirde belki de — dikkat et «belki de,» dedim — dün gece müzeden geçen bütün âzâlara gizlice haber göndermeğe kalkar. Sana kaç defa söyleyeceğim, Jeff? Esrarı bir an evvel çözebilmemiz için polis de dahil olmak üzere herkesin bunun alâlade bir hırsızlık veya ırza tecavüz hâdisesi olduğuna inanması lâzım! Hatırlıyor musun? Marie Augustin'in de böyle düşünmesi için dün gece lâkayt bir tavırla Claudine Martel'in o zamana kadar müzeye gittiğini pek sanmadığımı söyledim... Matmazel Augustin bu sözlerimi duyar duymaz rahat bir nefes aldı...

«Kulüp âzâlarını bir düşün, Jeff! İçlerinde Fransanın en tanınmış ailelerine mensup kimseler var! Rezalet çıkmasını istemiyoruz! Sen dürüst ve samimi bir gençsin, dostum. Hakikati olduğu gibi açıklamamızı, şahitlerin de bildiklerini, hiç birşey saklamadan, anlatıvermelerini istiyorsun... Fakat bu kabil değil!.. Sonra bir şey daha var. Matmazel Augustin'in de bu hâdisede bir rol oynadığından eminim. Bunun ne olduğunu henüz bilmiyorum. Ama, işin içinde bir iş olduğuna yemin edebilirim! O sakin sakin bilet satan kız, esrar çözülünceye kadar bizi bir hayli meşgul edecek! Eğer babası vaziyeti öğrenirse...»

O akşam, birkaç defa sönmüş olan sigarasını yakmağa çalışıyordu. Birdenbire elleri öyle havada kalakaldı. Kibritin alevi büyüdü ve nihayet uçtan koparak yere düştü. Fakat Bencolin bunun farkında bile değildi. Gözleri hayretle açılmış, öyle donmuş gibi oturuyordu.

Sanki sözlerini tartmak istiyormuş gibi, şaşkın şaşkın fısıldadı: «Bilet... Eğer babası vaziyeti öğrenirse...» Dudaklarını kımıldatmağa devam etti, fakat artık sesi çıkmıyordu. Birdenbire ayağa fırladı. Dalgın dalgın saçlarını karıştırmağa başladı. Gözlerini de ileride bir noktaya dikmişti.

Heyecanla: «Ne var?» diye sordum. «Ne ol...» Elini şiddetle sallayınca mecburen sustum. Fakat onun hâlâ bana baktığı yoktu. Halının üzerinde bir aşağı bir yukarı

yürümeğe başladı. Kâh ışık havuzuna giriyor, kâh gölgelerin arasında kayboluyordu. Bir ara hayretle bir kahkaha da attı. Fakat sonra kendini toplayarak, homurdandı: «Cinayet saatinde orada değilmiş... İddiası bu... Acaba kuyumcu kim?.. O kuyumcuyu bulmamız lâzım!»

«— Buraya bak, Bencolin!»

Bana dönerek, sanki bir meseleyi makûl bir şekilde münakaşa ediyormuşuz gibi bir tavırla: «A, evet!» dedi. Fakat, eğer varsa, o zaman mesele meydanda... Duvarı nazarı itibara alman da şart. Başka ne kullanabilirsin ki? Bu işi başka ne yapabilir?»

«— Sinir ilâcına ne dersin?» diye cevap verdim. «Sen artık iyice kaçırdın! Canımı sıkmağa başladığını da söyliyeyim!»

Somurtkan bir tavırla arkama yaslandım. Bencolin'in ise neşesi yerine gelmişti. Sevinçle ellerini birbirine sürttü. Sonra da kadehini alarak, havaya kaldırdı.

«— Haydi, dostum. Benimle dünyanın en «sportmen» katili şerefine iç! Evet... Bana kasten ip ucu veren bu katilin şerefine kadehimi kaldırıyorum... Şimdiye kadar böyle bir caniyle hiç karşılaşmamıştım!»

Maskeliler kulübüne nasıl girdim?

Boulevard de Clichy, Montmartre. Islak kaldırımlara çarparak kırık akisler yapan parlak ışıklar... Süratle geçen otomobillerin farları... Taksilerin cırlak kornaları... Bunlar, insana müthiş bir sokak kavgasını hatırlatan gürültüyle ve dalgalana dalgalana ilerleyen kalabalığın mırıltılarına karışarak, erir. Orkestralar, radyolara meydan okur. Pencereleri kirli, müşterileri ise

daha da kirli olan kahvelerdeki mermer masaların üzerinde tabaklar ve kadehler şıkırdar... Fakat bu buğulu pencerelerden süzülen şık yine de göz kamaştırır. Barların döşemelerinde bir talaş kokusu yükselir, duvarlarda aynalar vardır, biralar suludur ve nereye bakarsanız bakın sakallı çehreler görürsünüz. Bu kargaşalıkta, parlak gaz lâmbaları altında beş franga ipek kravat satmağa çalışan adamların feryadı duyulur. Bir değişiklik arayan beyaz kürklü, incili küçük hanımlar kaldırımların yanından süratle akan pis suların üzerinden dikkatle atlarlar. Ciddî çehreli, siyah gözlü, sabit bakışlı sokak kadınları kahvelerini içerek derin derin düşünürler. Bozuk bir laternadan çatlak sesler yükselir. Sesleri konuşmaktan iyice kısılmış olan satıcılar, ipi çekilince öten mukavva horozlar veya arkalarında kibrit yanınca «kan-kan» yapan kâğıt iskeletler gibi bir takım oyuncakları teşhir ederler. Sarılı kırmızılı ampullerle süslenmiş levhalar, monoton bir neşeyle göz kırpar ve Moulin Rouge'un kan rengi çarkı gece semasında fırıl fırıl döner.

Boulevard de Clichy, Monmartre.

Gece hayatının kalbi ve merkezidir burası. Meşhur gece kulüplerinin birbirine yaslandığı o dar ve dik sokaklar buraya bağlıdır. Rue Pigalle, Rue Fontaine, Rue Blanche, Rue de Clichy... hepsi hepsi bu parlak merkezin etrafında döner ve şaşkın ziyaretçilerin akıllarını büsbütün başlarından alırlar. Caz sesinden kulaklarınız uğuldar. Ya sarhoşsunuzdur, ya da böyle bir niyetiniz vardır. Yanınızda bir kadın bulunur veya kısa bir müddet sonra bir kadınla ahbap olursunuz.

Muhakkak ki bazı düşüncesizler Paris'in tadının kaçtığını, gece hayatının o eski sihrinin kalmadığını söylerler. Üstelik bunlar Berlin, Roma ve New York'daki pırıl pırıl, modern eğlence tapınaklarının Paris'in gece kulüplerini sönükleştirdiğini de iddia ederler. Hattâ: «Artık Paris barları gözümüze bayağı gözüküyor,» da derler. Sanki içmek, sevişmek ve çılgınlık etmek için ille lüks yerlere ihtiyaç varmış gibi... Beyler, eğer siz de o kanaatteyseniz, o zaman Paris'in pasaklı, derbeder neşesinden hiçbir şey anlamazsınız. O çocukça esrar, gürültü, ıslak ağaç ve talaş kokusu, istediğinizi yapabilme kolaylığı, renkli ışıklar başınızı hiçbir zaman döndürmez. Fakat, yaşlandığınız za-

man kalbinizi ısıtacak hâtıralardan da mahrum kalırsınız.

O gece Boulevard de Clichy'e ciddî nazarlarla baktım. Buna rağmen sokağın çılgınca neşesi iliklerime kadar işledi. Beyaz yeleğimin cebindeki gümüş anahtar ve kolumun altına gizlice sıkıştırmış olduğum kadife maske de bu neşeye soğuk bir heyecan katmaktaydı.

Bencolin'in plânları son dakikada değişmişti. Arkadaşım, İtfaiye Müdüründen, Maskeler Kulübündeki odaların yerini gösteren bir plân getirtmişti. (İtfaiye Müdürlüğünde Paris'teki binalarının hepsinin böyle bir plânı vardır.) Plândan, kulübün sadece bir tek kapısı olduğunu anlamıştık. Dışarıya penceresi olmayan odalar ise müstatil şekilde açık bir avluya bakıyordu. Bu müstatilin tam ortasında da, sanki apayrı bir yermiş gibi, büyük kubbesi tamamiyle camdan olan bir bina yükselmekteydi. Azâların buluştuğu büyük salon buradaydı işte. Salon, esas binaya iki koridorla bağlanmıştı. Ön taraftaki genişçe bir istirahat odasına, arkadaki ise Müdürün dairesine gidiyordu.

İlk kattaki hususî odalar, bir tek kapı ve pencere vasıtasıyla, ortasında büyük salonun yükseldiği dar avluya açılıyordu. Yine bu odalara, salonun köşelerindeki kapılardan da geçilmekteydi. Yani isteyenler, istirahat salonuna dönmeden odalarına çekilebiliyorlardı. Fakat, üst katlarda odaları olanlar, istirahat salonundaki barın yanından yükselen merdiveni kullanmak mecburiyetindeydiler. Galant'ın Gina'yla buluşacağı 18 numaralı oda da ikinci katta, hemen hemen başlardaydı. Yani bu zemin katındaki 2 numaralı odanın tam üstüne düşüyordu. Robiquet'nin odasının Galant'ınkine bitişik olduğunu hatırlatmama lüzum yok sanırım.

Bencolin, evvelâ 18 numaralı bir odaya diktograf yerleştirmeği düşünmüştü. Fakat topladığımız malûmat bir tarafa, daha plâna bakar bakmaz bunun çok tehlikeli birşey olacağını anlamıştık. Tellerin pencereden çıkarılıp, damdan aşırılması lâzım geliyordu. Tabiî dışa bakan pencere de olmadığı için, daima tetikte duran muhafızlar avludaki faaliyeti hemen farkedeceklerdi... İşte bu yüzden diktograftan vaz geçmek zorunda kalmıştık. Böyle büyük bir engelle karşılaşacağını aklına bile getirmeyen Bencolin de hiddetinden deliye dönmüştü. Üstelik artık kulüpte çalışan-

lara yanaşmamız, onları elde etmemiz için vakit de yoktu.

En sonunda kulübe girmeme ve bir yolunu bulup 18 numaralı odaya saklanmama karar vermiştik. Bu tehlikeli bir işti tabiî. Zira kulübün içini hiç bilmiyordum. Yakalandığım takdirde de, bu kuyu gibi kapısı bacası olmayan yerden bir daha kurtulamıyacaktım. Dışarı haber vermem de kabil değildi. Üstelik yanıma tabanca da almıyacaktım. Çünkü, kapıdaki smokinli, kibar nübetçilerin, yüzlerini maskelerle örten kıskanç kocaların, kulübe girdikten sonra tehlikeli şakalar (!) yapmalarını önlemek için, misafirleri nazik bir tavırla, usulca yoklayıverdiklerini öğrenmiştik.

Eğer bu meseleyi uzun uzun düşünseydim, aptallık ettiğimi de anlıyacaktım. Fakat bu iş beni cezbediyordu. Sonra, tehlike anının yaklaştığını bildiren o boğucu fakat oldukça zevkli kalp çarpıntısının başlamasına daha bir hayli vakit vardı.

Ben. Boulevard de Clichy'de ağır ağır Moulin Rouge'a doğru giderken, saat ona geliyordu. Gina Prevost'nun programının tam on birde başladığını ve on beş dakika sürdüğünü öğrenmiştik. Genç kadın, çok alkışlandığı takdirde herhalde bir beş dakika daha sahnede kalacaktı. Ondan sonra da, kulübe gitmek için elbisesini değiştirecekti... Bu yüzden, Moulin Rouge'a uğradığım takdirde Gina Prevost'nun şarkılarının bir kısmını dinleyebilecek ve sonra da 18 numaralı odaya genç kadınla Galant'dan daha önce girecektim. Gina'nın telefonunu dinlettiğimiz için onun Moulin Rouge'da her zamanki gibi şarkı söyleyeceğini öğrenmiştik. Bir aksilik olması imkânsızdı.

İşte böylece, Moulin Rouge'un parlak ışıkların aydınlattığı kırmızı halı döşeli merdivenlerinden çıktım. Paltomla silindir şapkamı vestiyere verdim ve caz sesine doğru ilerledim. Parlak perdeli, küçük sahnesinde yarı çıplak kızların görülmesine rağmen, Moulin Rouge, o eski, tiyatromsu halini çoktan kaybetti. Şimdi buraya daha ziyade cilâlı dans pisti, fazla renkli lüzumsuz süsler ve sigara dumanından meydana gelen bulutta mavi, beyaz delikler açan projektörler hâkim... Ben içeri girdiğim zaman salon zencilerden meydana gelmiş bir cazdan yükselen müzikle inim inim inliyordu. Davulun sesi kulakları sağır ediyor,

bu gürültünün arasında trompetin bir kedinin miyavlamasını andıran feryadı duyuluyordu. Buna «Sıcak çaz» diyorlar sanırım. Bunun sebebini hiçbir zaman anlıyamadım. Belki de câzibeye tutulup, ter içinde kalan müzisyenlerin halini gördükleri için caza bu ismi verdiler. Maamafih, ilâhileri de dahil olmak üzere, Zenci müziğinden hiçbir şey anlamadığımı da itiraf edeyim. Bu yüzden sadece beni, kenardaki localardan birine geçip oturur ve şampanya ısmarlarken, kirişlerin zangırdadığını, döşemenin sarsıldığını, projektörlerin etrafını bir toz bulutunun sardığını, bardaki şişelerin titrediğini ve kendinden geçmiş olan çiftlerin heyecanla bağırdıklarını söyliyeceğim...

Dakikalar ağır ağır geçti. Salon, daha sıcaklaştı, kalabalıklaştı. Etraf sigara dumanından büsbütün göz gözü görmez bir hal aldı. Feryatlar, çığlığa döndü. Bir Arjantin orkestrası çiftlerin kendilerini ateşli bir tangonun akışına kaptırmalarına sebep oldu. Bardaki iskemlelerinden inen boyalı kadınlar, locaların önünden ağır ağır geçmeğe ve masalarda oturanları dikkatle süzmeğe başladılar. Saatin her tıkırtısı beni gitme anına yaklaştırıyordu...

Sonra ışıklar karardı, çığlıklar bir mırıltı halini aldı ve mikrofondan bir ses yükseldi: «Matmazel Estelle!» Salon tamamiyle karanlıklara gömülmeden gözüm evvelâ pistin arkasındaki localardan birinde oturan genç bir adama takıldı. Chaumont'du bu... Dirseklerini masaya dayamış, gözlerini de sahneye dikmişti... Hiç kımıldamadan oturuyordu.

Sıcak, pudra ve esans kokusundan boğucu bir hal alan karanlığı beyaz bir projektörün kuvvetli ziyası yardı. Parlak ışık, kırmızı perdelerin önünde duran Estelle'i aydınlattı. Genç kadının sırtında beyaz bir tuvalet vardı, saçlarına da yine inci dizileri dolamıştı. Bir hayli uzakta olduğum için yüzündeki ifadeyi göremiyordum. Fakat, şahane vücudu Boulevard des İnvalides'deki evi gizlice ısıtan, o mavi gözlü, pembe dudaklı genç kadının ıstırap dolu çehresini kolaylıkla tahayyül edebilmekteydim. Üstelik, dinleyicilerin üzerinde dolaştırdığı o nemli ve parlak gözlerin sihirini oturduğum yerden bile hissediyordum. Estelle salona insanın boğazının kurumasına sebep olan canlı, mağmum ve ateşli bir hava getirmişti. Bunda elektrikli bir şey-

ler gizliydi sanki. Sıcak cereyanlar halinde salona yayılıyor ve yerini yine elektrikli bir sessizliğe bırakıyordu. Dinleyiciler ise Estelle'e heyecanla hafifçe kımıldayarak ve nefeslerini tutarak cevap vermeğe çalışmaktaydılar.

Kemanlar, bir iç çekişi gibi başlayan ve sonra da bir inilti halini alan rüya gibi bir melodiye dalmışlardı.

Bu kadın şarkı söylemesini hakikaten biliyordu! O sesindeki gizli okşayış kalbinizin en karanlık köşelerine kadar sızıyor ve eski ıstırapların uyanmasına sebep oluyordu...

Yavaş yavaş merhamet ve kederin ne olduğunu hatırlamağa başlıyordunuz. Estelle şarkısını, Mistinguett'in heyecanı, Meller'in için için kaynayan lâkaydisiyle söylüyordu. Kelimeler dudaklarından adeta istihkârla dökülmekteydi. Sanki bunlar genç kadının lâkayt bir tavırla tablaya silktiği sigara külleriydi. «Onun Amerika'lı olduğunu iddiaya kalkışmaları delilik,» diye düşündüm. Çünkü Estelle, ihtiyar Paris'in aşk şarkılarını söylüyordu. Bunlarda hem aşk vardı, hem de derin bir hüzün. Bu şarkılar insanın aklına kaldırımları, berelenmiş vücutları, bodrumları, ihtirası ve soğuk yağmuru getiriyordu. İnleyen kemanlar ve birdenbire boğuklaşan o kalın ses ıstırabı haykırmaktaydı. Bu müthiş ıstırap da kör bir bıçak gibi kalbinizi zedeliyor, fakat onu yarıp geçemiyordu... Nihayet şarkı insanın içini titreten hafif bir feryatla sona erdi. Gina Prevost'nun iyice gerilmiş olan vücudu derin bir iç çekişiyle gevşedi ve ben de ayağa fırladım. Az kalsın sandalyemi de deviriyordum. Çılgın dalgalar halinde salonun duvarlarına çarpan alkış tufanı arasında kimseye gözükmeden dışarı çıkmak istiyordum. Birdenbire ellerimin titrediğini farkettim. Garsona parayı uzatarak, karanlıkta kendimi dışarı attım. O uğultunun hâlâ kirişleri titrettiğini, alkışın alçalıp sonra birdenbire yükseliverdiğini duyuyordum. Sanki uykuda yürüyormuşum gibi vestiyere gidip, şapkamla paltomu aldım.

O ses, Chaumont'a nasıl tesir etmişti acaba? Sonra, Gina Prevost, şarkılarına kendi korku ve dehşetini de katmışmıydı? Şu anda sakin bir tavırla dinleyicilerini selâmlarken dizleri titriyormuydu? Bu sabah gördüğüm zaman onun böylesine derin bir kadın olduğu aklıma bile gelmemişti. Gina'nın gözlerindeki acı cazibe, kalın dudakların-

daki somurtkan ifade insanı çıldırtmağa kafiydi. «Ey çamurda yetişen esrarlı gül!..» Sokağa çıktığım zaman buz gibi bir rüzgâr yüzüme çarptı, kapıcının beyaz eldivenli elini kaldırarak bir taksi çağırdığını hayal meyal farkettim. Birdenbire Bencolin'in sesi, genç kadının hayalini gözlerimin önünden sildi.

«Sen de Moulin Rouge'dan çıkınca Galant gibi arabaya bin ve kulübe kaç dakikada gidildiğine dikkat et.»

Başımı kaldırarak, yolun karşı tarafına baktım. Oradaki küçük kuyumcu vitrinine ışıklı bir saat konulmuştu. «On biri beş geçiyor...» Taksiye binerek, şoföre: «Porte St. Martin'e,» dedim. «Çabuk gidelim.» Sonra da kendi saatime bir göz attım. Evet, on biri beş geçiyordu.

«Çabuk gidelim,» sözleri Paris'li şoförlere nedense çok tesir eder. Adam, omuzlarını kamburlaştırıp, gaza basar basmaz başıma geleceği de anladım. Araba zıngırdayarak, hareket etti.

Müthiş bir süratle geri geri giderek Rue Fontaine'e saptık ve yokuştan delice bir hızla inmeğe başladık. Dükkân camekânları yanımızdan kayıp giderken, ben de taksinin içinde bir sağa, bir sola devriliyordum. Fakat maceranın eşiğine gelmiş olduğum için birdenbire neşelenmiştim. Arabanın camları zangırdar, yayları gıcırdar ve tekerlekler inlerken, ben de Fransızca bir şarkıya başladım. Kısa bir müddet sonra şoförle düet yapıyorduk... Boulevard Poissoniere'e sapınca hemen saatime baktım. Hızla ilerlememize rağmen oraya ancak dokuz dakikada gelebilmiştik. Porte St. Martin'e erişinceye kadar ise tam on iki dakika geçti. Evet, Galant doğruyu söylemişti. Ama bu da insanın şüphesini uyandıracak bir şeydi...

Boulevard de Sebastopol'da ağır ağır yürürken ağzımın kuruduğunu hissettim. Bacaklarıma ise garip bir hafiflik arız olmuştu. Köşedeki ışıklardan sonra cadde iyice karanlıklaşıyordu. Bir sinemanın loş antresinde birkaç kişi bekliyordu. Hepsi de beni gözetliyorlarmış gibi geldi. Nihayet gölgeler arasındaki kapının önünde durdum. Orada birinin beklediğini sanmıyordum ama yine de adalelerim geriliverdi. Parmaklarımın titrediğini ancak gümüş anahtarı beyaz yeleğimin cebinden çıkarırken farkettim.

Kilidi anahtara soktum. Bu kolaylıkla döndü ve

kapı çabucak açıldı.

Koridorun rutubetli havası yüzüme çarptı. İçerisi çok karanlıktı ama bana bütün pasaj kan ve cinayet kokuyormuş gibi geldi. Tabiî bu gece orada, yeşil ışıkların aydınlattığı iki hayalet beklemiyordu... Başını yana çevirmiş elindeki bıçağı havaya kaldırmış bir karaltı ve ince bir gölge... Bunlar aklıma gelince kanım bayağı dondu. Etraf derin bir sessizliğe gömülmüştü. «Acaba ihtiyar Augustin müzesinde dolaşıyor mu?» diye düşündüm. «Neyse... Şimdi bunun sırası değil... Azâlar içeriye girince. duvardaki düğmeye basıp tavandaki gizli ışıkları yakıyorlar mı?.. Herhalde yakıyorlar. Zira sokak kapısı kapanınca göz gözü görmüyor. Işığın sonradan içeriden söndürüldüğünden de eminim...» Düğmeye bastım.

Kirişlerin arasından süzülen mehtap gibi ışık taş döşeli koridoru aydınlattı. Müzenin arka kapısının hizasındaki taşlar iyice silinip oğulmuştu. Bu tertemiz yer, bana kan lekelerinden daha fazla tesir etti. «Allah kahretsin!» dedim. «Burası da ne kadar sessiz.» Maskemi yüzüme takarak arkaya doğru ilerlerken ayak seslerim koridorda boğuk akisler yaptı. Gayri ihtiyari müzenin kapısına baktım. Hayalen, o yeşil ışıklı hücrelerin önünden geçerek tavanına ampullerin büyük bir A harfi meydana getirecek şekilde dizilmiş olduğu hole çıktım. Orası bir hayli tenhaydı herhalde... Yine siyah, biçimsiz bir elbise giymiş olan Marie Augustin de holdeki küçük, camlı gişenin arkasında oturuyordu. Yanında bir yığın mavi bilet vardı, o kuvvetli, beyaz ellerini de kasaya dayamıştı. Muhakkak müze o gün kanlı hâdiselere meraklı Paris'lilerle dolup taşmış ve Matmazel Augustin de bir hayli yorulmuştu. Acaba şu anda ne düşünüyordu? Ne?..

Biri, müze kapısının tokmağını çeviriyordu! Koridordan ilerlerken, gözlerimi kapıdan ayırmamıştım. Fakat şimdi ilk defa tokmağın usulca bir sağa, bir sola çevrildiğini farkediyordum...

İnsanı, hiçbir şey gecenin karanlığında hafifçe gıcırdayan bir kapı tokmağı kadar korkutamaz. Bir an beklemeği düşündüm. Fakat, kapının arkasındakini katil zannetmem saçmaydı... Herhalde âzâlardan biri kulübe geliyordu... «O halde,» diye düşündüm, «adam neden kapıyı

açmıyor? Niçin sanki bir türlü karar veremiyormuş gibi tokmağı hafifçe çevirip duruyor?» Beklemem doğru olmayacaktı. Zira Bencolin bana etrafın şüphesini uyandırmamamı, kulübe girip işimi yapmamı katî bir lisanla söylemişti. Maskemi sakin bir tavırla düzelterek, koridorun sağındaki diğer kapıya gittim.

Gümüş anahtarı oradaki kilide sokar sokmaz, birdenbire gözlerimin önünde bir takım hayaller belirdi. Korkunç, tehlikeli hayaller...

Bir an, kedi gibi mırıltılı bir sesle konuşan, kırmızı burunlu Galant'ın beni bir köşeye sıkıştırdığını tahayyül ettim. Fakat artık bunları düşünmenin zamanı değildi... Kapı açılmıştı. Ben içeri girerken, koridorun ışığı da birdenbire sönüverdi. Herhalde otomatikti bu. Şimdi kulübün holündeydim. Lakayt bir tavır takınmağa ve ilk katın plânını hatırlamağa çalışıyordum. Hol, bir hayli büyüktü. Sarılı mavili mozaik döşenmiş zeminden tavana doğru mavi damarlı mermer sütunlar yükselmekteydi. Bunların tepesinde uçuk renkli birer çelenk gibi duran lâmbaların ışığı aşağıya kadar gelmiyordu. Bu yüzden etraf bir hayli loştu. Solda bir vestiyer, sağda ise Aşk Melekleriyle süslenmiş yüksek bir kemer vardı. Plândan hatırımda kalanlara göre oradan istirahat salonuna geçilmekteydi. Uzaklardan uzun tüylü halıların üzerinde yürüyen âzâların ayak hışırtıları, kahkaha sesleri ve müzik aksediyordu. Hava bir hayli sıcak ve rayihalıydı. Bayağı bir mahallede, kirli duvarların arkasında böyle bir yerin olması, bu lüks atmosfer insanın beynini durduruyor, kafasında parlak renkli, zehirli orkideler gibi bir takım ekzotik hayallerin belirmesine sebep oluyordu. Bu hava sinirlere de çok tesir ediyordu. Birdenbire kendinizi bir çılgınlık seline kaptırma arzusu duyuveriyordunuz.

İrkildim. Loş ışıkta dev gibi duran adamlar bana doğru geliyorlardı. Üstelik parlak, mozaik döşemede süratle ilerlemelerine rağmen, ayak sesleri duyulmuyordu. «Muhafızlar,» dedim. «Şimdi bu birdenbire ortaya çıkan adamların elinden nasıl kurtulacağız bakalım?»

Biri: «Anahtarınız, Mösyö?» diye mırıldandı.

Hepsinin de sırtında şık smokinler, yüzlerinde de beyaz maskeler ve sol kollarının altında da büyükçe bir

şişkinlik vardı. Tabancalarını orada taşıdıklarını anladım. (Zaten Bencolin de bana hepsinde 44 lük silâh olduğunu ve bunların uçlarına da sesi boğacak aletler taktıklarını söylemişti.) Adamların gözlerini bana dikmiş olduklarını hissediyordum. Dimdik durmalarına rağmen, bana, kolayca hücum edebilmek için dizlerini hafifçe bükmüşler gibi geldi. Gözleri, maskelerinin deliklerinn arkasında bir sağa bir sola oynayıp duruyordu. Vestiyerdeki adam paltomla şapkamı aldı, bu arada üzerimi de hiç belli etmeden çabucak aradı. Bu iş de bittikten sonra anahtarımı uzattım. Biri: «On dokuz,» diye mırıldandı. Bir diğeri büyükçeb ir defteri açarak baktı. Bu arada yılanlarınkini andıran o cam gibi gözlerin üzerimde dolaştığını biliyor ve soğuk soğuk da terliyordum. Birdenbire etrafımdaki beyaz maskelerden meydana gelmiş çember dağılıverdi. Adamlar, gölgelere karışarak uzaklaştılar. Fakat ben ağır ağır istirahat salonuna giderken, tetiklerin şıkırtısını duyuyor, o buz gibi gözlerin sırtımda dolaştığını hissediyordum.

Nihayet içeri girebilmiştim. Saatime baktım. On biri on sekiz geçiyordu.

İstirahat salonu oldukça dar ve holden daha da karanlık bir odaydı. Duvarlara siyah kadife geçirilmişti. Burasını, kucaklarında peri kızları taşıyan bronz Satir heykellerinin ağzından fışkıran kızıl ışıklar aydınlatıyordu. Bu heykeller tam insan boyundaydı. Onlara bakar bakmaz, müzedeki Satir'i hatırladım. Solda koskocaman, camlı bir kapı vardı. Bunun, avludaki büyük salona giden koridora açıldığını biliyordum. Burnuma çiçek kokusu geldi. Koridor baştan aşağı çiçek doluydu. Bu yüzden de etraf Odette'in tabutunun durduğu oda gibi kokmaktaydı...

Buradan, orkestranın sesi daha iyi duyuluyordu. O belli belirsiz müzik şimdi büyüleyici keman sesleri halini almıştı. İçeriden mırıltılar gelmekteydi. Bir kadının boğuluyormuş gibi güldüğünü işittim. Siyah maskeler takmış olan bir kadınla bir erkek istirahat odasından geçerek koridora gittiler. Kol kola girmişlerdi. Bu siyahlı kırmızılı gölgelerin kaynaştığı odada ipnotize edilmiş gibi bir halleri vardı, kadının dudaklarının hafif bir tebessümle gerilmiş olduğunu farkettim. Kadın yaşlı gibi duruyordu, erkek işe genç ve endişeli... Salonun bir köşesinde, ellerinde kokteyl

kadehleri olan bir çift oturmaktaydı... Birdenbire müziğin temposu değişti. Artık orkestra ihtiraslı bir tango çalıyor, akordeonun feryadı kâh alçalıyor, kâh yükseliyordu. Görünmeyen kalabalık da bu dansın ateşine kendisini kaptırmış gibiydi. Birdenbire koyu gölgelerin arasında hareketsiz duran bir adam gözüme ilişti.

İstirahat salonunun en dibindeki siyah mermer merdivenlerin alt basamağında bekliyordu. Yandaki, yüksekçe kaidenin üzerine yerleştirilmiş olan bronz Satir'in ağzından taşan alev rengi ışık geniş omuzlarını ve kırmızı maskesini aydınlatıyordu. Fakat, maskenin ortasında büyük bir delik vardı, buradan koskocaman, buruşuk, kızıl bir burun çıkmıştı... Adam, tebessüm etmekteydi...

Biri kulağıma: «Numaranız, Mösyö,» diye fısıldadı.

Yutkundum. Artık Galant'ın beni şüpheyle süzdüğünden emindim. Adam yerinden kımıldamamıştı ama gözüme her zamankinden daha iri gözüktü... Döndüm. Yanımda beyaz maskeli bir kadın duruyordu. Anlaşılan kulüpteki garsonlar ve muhafızlar bu renk maske takmaktaydılar. Kadın, sırtına gayet dekolte, siyah bir tuvalet giymiş ve baş döndürücü bir koku sürmüştü. Tango odada çılgınca akisler yaparken, göz göze geldik. Kadının uzun kirpikli, iri elâ gözleri vardı.

Kendimi toplamağa çalışarak: «On dokuz,» dedim.

Bana sesim bir hayli yüksek çıkmış gibi geldi. Hattâ Galant'ın uzakta durmasına rağmen sözlerimi duymuş olmasından da korktum. Fakat sonra Bencolin'le konuştukları sırada ağzımı bir kere bile açmamış olduğumu hatırlayarak rahat bir nefes aldım .Galant, benim sesimi hiç duymamıştı... Sonra: «Ya Robiquet'yi tanıyorsa, ne olacak?» diye düşündüm. Bu arada kadın duvara yaklaşmış ve siyah kadife perdelerden birini usulca kaldırmıştı. Burada, üzerinde bir takım numaralı düğmeler bulunan ışıklı bir levha vardı. Kadın, düğmelerden birine bastıktan sonra, perde kapayarak, bana döndü:

«— Mösyönün odasının kapısı açıldı...» Bakışlarında korku mu vardı? Yoksa şüphe mi? Beni neden öyle dikkatli dikkatli süzüyordu?

Lakayt bir tavırla: «Teşekkür ederim,» diye cevap verdim.

«— Mösyö bir içki isterler mi?»

Ben ileri doğru bir iki adım atarken, kadın da öne atılmış ve yılışık bir tebessümle karşıma dikilmişti: «Bunu büyük salona getiririm.»

«— Şey... evet... Bir şampanya kokteyli rica edeceğim.»

«— Teşekkür ederim, Mösyö.»

Yanımdan ayrılarak bara doğru gitti. Acaba tehlikedemiydim? Galiba kadın beni tuzağa düşürmeğe çalışmıştı... Ne olursa olsun, büyük salona girmem ve orada bir iki dakika kalmam icab ediyordu. Tabakamdan bir sigara alarak, bunu mübalâğalı bir dikkatle yaktım. Bir taraftan da yan gözle kadına bakıyordum. O bara doğru giderken, birdenbire Galant'ın önünde durakladı ve başını kaldırarak çabucak bir şeyler söyledi...

Sanki çelik bir çember göğsümü sıkmağa başlamıştı, zorlukla nefes alıyordum. Tabakamı cebime koyarak, sakin bir tavırla camlı kapıya doğru yürüdüm. Artık ağızlarından alev fışkıran Satir'lerin çehrelerinde müstehzi bir tebessüm belirmişti... Orkestradaki davulun sesi gitgide yükseliyordu. Sonra, Galant'ın arkasında bir takım gölgelerin bekleştiğini gördüm.

Apaşlar...

Galant'ın muhafızları.

Bunların, müzik hollerde söylenilen şarkılarda bahsedilen eski apaşlardan oldukları sanılmasın.

Bilâkis... Galant muhafızlarını, harpten sonra St. Denis'de sefalet içerisinde yetişen yeni apaşlardan seçmişti. Bunlar Amerikan gangsterleri gibi polis veya mühim bir çete reisi tarafından himaye edilmezler. Hiçbir zaman kolayca para kazanamadıkları için hisleri iyice nasırlaşmıştır. Ufak, tefek, boş gözlü, soğuk bakışlı ve zehirli bir örümcek kadar da tehlikeli adamlardır. Onlara spor müsabakalarında, Paris kapılarında, pazarlarda veya barlarda rastlarsınız. Durmadan dinlenmeden domino oynarlar. Elbiseleri fazla süslü ve biraz da eskicedir. Gömleklerinin yakası yoktur. Bunun yerine atkı takarlar. Ve — aklınızda olsun — bıçakları da bu atkının altına gizlenmiştir...

İşte şimdi de böyle üç apaş, Galant'ın arkasındaki bir kanapeye oturmuşlardı. Tertemiz olmalarına rağmen yi-

ne de pismiş gibi bir halleri vardı. Karanlıkta sigaralarının ateşini görüyordum. Beyaz maskeler, ince, solgun yüzlerini gizliyordu ama o uçuk renkli, sabit bakışlı, cam gibi gözlerini saklamaları imkânsızdı.

Fakat sonuna kadar dayanmak zorundaydım. Onun için yine lakayt bir tavır takınarak çiçeklerle süslenmiş koridordan ilerledim. Bir hayli uzun olan bu koridorda hiç ışık yoktu. Uzaktan, müzik sesinin bastıramadığı o hafif gürültü geliyordu. Üstelik bu, sanki salon çok büyükmüş gibi garip bir aksi seda da yapmaktaydı.

Bir iki saat için evlerini unutmağa çalışan Paris'lilerin siyah, yeşil ve kırmızı maskelerinin alaca karanlıkta yüzer gibi bir sağa bir sola gittiğini de görüyordum.

Saatime baktım. Aman Yarabbi! On biri yirmi beş geçiyordu! Salona girip, içkimi içmem imkânsızdı. Gina Prevost, neredeyse kulübe gelecekti. Fakat merdivenin alt basamağında duran Galant'ın yanından geçmem de imkânsızdı. Acaba o benden şüphe ediyor muydu? Eğer öyleyse, artık kurtuluş yok demekti. Buradan kaçamazdım. Koridordaki çiçeklere doğru elimi uzatarak, beyaz maskeli muhafızları düşündüm. Davulun sesinde gizli bir ihtar var gibiydi.

Birdenbire biri omuzuma dokundu...

Gina Prevost'nun inadı

Herhalde el omuzuma dokunur dokunmaz fena halde irkildim. Nasıl oldu da kendimi ele vermedim, buna hâlâ şaşıyorum. Eğer arkamdaki konuşmağa başlamasaydı mahvolacaktım.

Sitemkâr bir ses: «Mösyönün kokteyli,» dedi.

Birdenbire öyle rahatladım ki, neredeyse bayılacaktım. Kadının elindeki tepsiyi bana doğru uzattığını ha-

yal meyal farkettim. «E, şimdi ne olacak?» diye düşündüm. Kadına, içkiyi büyük salona götürmesini söyleyemezdim. Zira artık saniyelerin bile kıymeti vardı. Diğer taraftan, yalnız başıma yukarı çıkmağa kalkmam pek tuhaf kaçacaktı. Üstelik, polisin adamlarını kulübe sokmasından çekinen Galant da merdivende bekliyordu. Neyse kadın konuşmağa başladı.

«— Mösyö. Size birşey söylemem lâzım... Korkarım, on dokuz numaralı odada bir kaza oldu.»

«— Bir kaza mı?»

«— Evet, Mösyö.» Kadının sesi pek mahçuptu. «Mösyönün odası aylardan beri kullanılmamıştı. Bir iki gün önce, odayı temizleyen kadın, kazara camı kırdı! Ah, ne dikkatsizlik! Çok müteessirim, Mösyö. Ne kadar üzüldüğümü bilemezsiniz! Cam henüz tamir edilmedi. Acaba Mösyö rahatsız olurlar mı?»

Kendimi iyice toplamıştım artık. Demek kadın bu yüzden benimle o kadar meşgul olmuştu? Galant'la konuşmasının sebebi de buydu... «Başka birşey olabilir mi?» diye düşündüm. «Dur, dur! Odette Duchene... Yüzünde cam kesikleri olan genç kız bir pencereden düşmemişmiydi? Onun kulüpte öldürüldüğünü biliyoruz... Belki de zavallıyı on dokuz numaralı odada öldürdüler...»

Sert bir sesle: «İşte bu fena,» dedim. «Hımm... Üstelik diğer odalar hakkındaki kaideyi de biliyorum. Neyse... Zararı yok. Bana içkimi verin. Yukarı gidip bir bakayım.»

Oh! İşler yolunda gitmeğe başlamıştı. Kokteyli bir nefeste içtikten sonra, hiddetli bir tavırla kadının yanından geçerek istirahat salonuna doğru gittim. Kalbim heyecanla çarpıyordu. Fakat koşmamağa bilhassa dikkat ettim. «Merhaba, dostum, Galant! Allah seni kahretsin!» Tıpkı, yatağında tahta kurusu bulmuş hiddetli bir otel müşterisi edasıyla dudaklarımı büzerek, Galant'ın üzerine yürüdüm. Sonra da, sanki fikrimi son dakikada değiştirmişim gibi yaparak, kızgın kızgın yanından geçtim ve merdivene tırmanmağa başladım. Adam hâlâ sakin sakin bekliyor, apaşlar da sigaralarını içiyorlardı...

Nihayet, sağ salim yukarı çıktım. Fakat uzun tüylü halılar serilmiş koridordan ilerlemem ve odayı da çabucak bulmam lâzımdı. «İnşallah burada da muhafız yok-

tur,» diye dua ettim. «Benim şaşkın şaşkın etrafıma bakındığımı görürlerse mahvolurum... Kapıların üzerinde numara yoksa o zaman yandım!.. Dur, Jeff, dur! Bir mesele daha var! Odaların kapılarını açmak için aşağıdan düğmeye basıyorlar. Sonradan bir aksilik olmaması için âzâlar kulübe girer girmez oda kapıları açılıyorsa, ne âlâ! O zaman Galant'ın odasına kolaylıkla girebilirsin...»

Plândan anlaşıldığına göre, zemin katındaki odaların kapı ve pencereleri aynı taraftaydı. Diğer taraftan, ikinci kattaki odaların çift pencereleri vardı. Bunlar avluya bakıyordu. Kapılar ise pencerelerin tam karşısına düşmekteydi...

«— İşte! 18 numara!»

Bir an tokmağı yoklamağa korktum... Fakat neyse ki kapı açıktı. Hemen içeri süzüldüm. Kapıyı sıkı sıkı kapamağı da unutmadım.

Galant'ın odası bir hayli karanlıktı. Maamafih, açık olan pencerenin birinden içeriye hafif bir ışık sızıyor, lar Galant'ın henüz odasına çıkmadığını biliyorlardır...

«— Elektrik düğmesi de nerede?» dedim. «Dur, acele etme! Işığı yakman doğru olmaz! Avludaki muhafızlar Galant'ın henüz odasına çıkmadığın biliyorlardır... Sen şimdi saklanacak bir yer bul! Aferin sana! Zeki çocuksun vesselâm! Odada saklanılacak bir yer olup olmadığını anlamadan böyle tehlikeli bir maceraya atıl, Galant'la Gina'yı memnuniyetle dinleyeceğini söyle! Aferin sana!» Karanlıkta gözlerimi kıstım. Fakat kirpiklerim maskedeki deliklere takılıyor ve bu yüzden gözlerim yaşarıyordu. Maskeyi alnıma doğru iterek, açık pencereye koştum ve usulca dışarı baktım... Pencerelerde koyu kırmızı, buzlu cam vardı. (Odette Duchene'in yüzündeki kesiklerin içinde koyu kırmızı cam parçaları bulunmuştu... Yandaki odanın penceresindeki cam da kırıktı) Derin derin nefes aldım... Buz gibi havanın terden sırsıklam kesilen yüzüme vurması çok hoşuma gitti. Artık aşağıdaki boğucu, baş döndürücü atmosferin tesirinden kurtulmuş olduğum için doğru dürüst düşünebiliyordum... Dışarıda, geniş mustatilin etrafındaki kara duvarlar, yıldızlı semaya doğru yükselmekteydi. Pencerelerin çoğunda ışık vardı... Bulunduğum odanın, taş döşeli avludan hemen hemen altı metre yükseklikte olduğunu

tahmin ettim. Duvarların iki buçuk, üç metre ilerisinde ise büyük salonun cam kubbesi vardı. Bu, önünde durduğum pencereden daha yüksek olduğu için avlunun sadece bir kısmını görebiliyordum. Maamafih sağ tarafta istirahat odasına giden koridorun, solda ise «Müdürün Dairesi» denilen esrarengiz yere açılan geçidin bulunduğunu biliyordum. Bulunduğum yerden büyük salonu göremiyordum. Zira cam kubbe çok yukarılardaydı. Sadece kirli camlardan hafif ışık sızıyor ve bir de orkestranın sesi duyuluyordu.

Sonra ay bulutların arkasından sıyrıldı. Bu mavimsi ışık damları yaldızladıktan sonra, aşağıdaki dar avluya kadar indi. Birdenbire buz gibi donduğumu hissettim. Zira, aşağıda beyaz maskeli biri durmuş, pencereye bakıyordu. Mehtapta maskesi mavileşmiş, korkunç bir hal almıştı. Bulvardan, arabaların gürültüsü aksediyordu...

Evet, Galant'ın muhafızları odayı gözetliyorlardı. Telâşla pencereden çekilerek, deli gibi etrafıma bakındım. Mehtap, halının üzerine kalın bir çizgi çiziyor, oymalı tahta sandalyeleri ve gümüş telden örülmüş bir Çin paravanını hafifçe aydınlatıyordu. Fakat etrafı iyice göremiyordum. O beyaz maskeli adam aşağıda beklediği müddetçe ışık yakmam da imkânsızdı. Bira dım attım ve olanca şiddetimle bir sandalyeye çarptım. Hayır, paravanın arkasına saklanmam doğru olmayacaktı. Zira odayı aramağa kalktıkları takdirde evvelâ oraya bakacaklardı... Birdenbire orkestra sustu. Rüzgârın hafif ıslığı hariç artık hiç ses duyulmuyordu. Bu derin sükût sanki bir ip olmuş ve ellerime ayaklarıma sarılıvermişti. Kımıldıyamıyordum... Birdenbire bu korkunç hapishanenin kapıları iyice kapanmış gibi bir hisse kapıldım! Acaba bir tuzağa mı düşürülmüştüm?

Hafif bir hışırtı oldu ve sonra kapının aralığından ince bir ışık huzmesi içeriye süzüldü.

«Allahım! Geldiler!»

Yapılacak bir tek şey vardı. Çin paravanı pencerenin elli altmış santim kadar gerisindeydi. Kendimi bunun arkasına attım. Başım dönüyor, bin güçlükle nefes alıyordum...

Odaya yine derin bir sessizlik çöktü.

Artık paravanın arkasında ayakta durmuş, kalbimin gümbürtüsünü dinliyordum.

Birdenbire Galant: «Gina'cığım,» dedi. «Ben de seni merak etmeğe başlamıştım... Bir dakika... Şu elektriği yakayım...»

Kalın halının boğduğu ayak sesleri... Elektrik düğmesinin şıkırtısı... Birdenbire tavanda ışıktan bir daire belirdi... Galant'ın abajurlu bir masa lâmbasını yaktığı belliydi. Zira paravanın arkası hâlâ karanlıktı. «Acaba?» diye düşündüm. «Acaba bilmiyor mu? Sesi gayet sakin, hattâ neşeli... Yavaş! Bu tarafa geliyor!»

Ayak sesleri bana yaklaştı, yaklaştı... Galant, dirseğiyle paravana çarptı. Dondum kaldım. Fakat o aldırmadı bile. Mırıldandı: «Şu pencereyi kapatalım...» Sonra müthiş bir sevgi ve şefkatle. «Gel Marietta,» dedi. «Gel kızım... Şuraya yat...»

Anlaşılan Galant, kedisini de getirmişti...

Kedinin hafifçe miyavladığını, sonra pencerelerin hafif bir gürültüyle kapandığını duydum. Galant, tokmağı da çevirdi sanırım. Bu sırada paravanın iki panosu arasındaki ince aralıktan ışık sızdığını farketmiştim. Gözümü bu aralığa dayadığım takdirde odanın bir kısmını görebiliyordum...

Gina, yastıklarla dolu bir şezlonga sanki çok yorgunmuş gibi bir tavırla uzanmıştı. Arkası bana dönüktü. Lâmbanın ışığı altın saçlarını ve siyah kürk kabını aydınlatıyordu. Yanındaki masanın üstünde iki kadeh vardı. Daha gerideki üç ayaklı sehpanın üzerine, gümüş bir şampanya kovası konmuştu. Şişenin yaldızlı boynu durduğum yerden gözüküyordu. (Nasıl olmuştu da karanlıkta bunlara çarpmamıştım?) Sonra Galant, ağır ağır şezlonga yaklaştı. Maskesini çıkarmıştı. İri çehresindeki ifadeden hayatından pek memnun olduğu da anlaşılıyordu. Usulca burnuna dokundu. Bunu adet haline getirdiği belliydi. Sarımsı gri gözlerinin müthiş bir şefkatle parlamasına rağmen, dudaklarının kenarında yine o kendinden emin tebessüm uçuşmaktaydı.

«— Hasta gibisin yavrum,» diye mırıldandı.

«— Şaştın mı?» Genç kadının sesi bir hayli soğuk ve monotondu. Gina Prevost'nun kendisini güç tuttuğunu anladım. Elindeki sigarayı yukarı kaldırdı ve dumanlar ışığa doğru adeta uçuştular...

«— Bu gece kulüpte bir arkadaşın var, Gina.»
«— Ya?»
Galant, lakayt bir tavırla: «Bu seni herhalde alâkadar eder,» dedi. «Bu gece Robiquet dek ulüpte.»
Genç kadın cevap vermedi. Galant, dikkatle ona bakıyor, göz kapakları sanki her zamanki şifreyi kullanmasına rağmen bir türlü açamadığı bir kasayla karşılaşmış gibi hafifçe titriyordu. «Ona, gündelikçi kadının, odasındaki camlardan birini kırdığını söyledik... Tabiî kan izleri çoktan temizlenmişti...»
Kısa bir sessizlik oldu. Sonra Gina Prevost, sigarasını ağır ağır tablaya bastırdı.
«— Etienne!» Genç kadının sesinde gizli bir emir vardı. «Etienne, kadehime şampanya koy! Sonra da gel, yanıma otur.»
Galant, şişeyi açarak, kadehlere içki doldurdu. Bu arada sanki Gina'nın ne demek istediğini anlamamış gibi garip bir merak ve alâkayla ona bakıyordu. Adam, yanına oturunca, genç kadın da ona doğru döndü. Artık Gina'nın güzel çehresini, nemli, pembe dudaklarını ve Galant'a bakarken gözlerinde beliren ciddî ifadeyi iyice görebiliyordum.
«— Etienne, ben polise gideceğim.»
«— Ya? Peki, onlara ne anlatacaksın?»
«— Odette Duchene'in nasıl öldüğünü... Bunu, bu akşam üzeri düşündüm. Şimdiye kadar derin, hakikî hisler duymadım. Dur, sözümü kesme! Sana bu güne kadar sevgiden bahsettim mi? Seni sevdiğimi söyledim mi? Şimdi sana bakıyorum ve...» Hayretle Galant'ı süzdü. Adamın, sanki genç kadın yüzüne kamçıyla vurmuş gibi irkildiğini farkettim. Fakat kendini çabucak topladı. Gina, tekrarladı. «Şimdi sana bakıyorum ve kırmızı burunlu, iğrenç bir mahlûktan başka bir şey olmadığını da görüyorum!» Birdenbire bir kahkaha attı. «Ben şimdiye kadar hiçbir şey hissetmedim! Yalnız şarkı söylemesini biliyordum! Şarkılarıma bütün kalbimi döküyordum. Fakat heyecanlıydım. Hayatımın en büyük ve en ateşli aşk macerasını bekliyordum... Kısacası sinirleri bozuk, aç gözlü bir budaladan başka birşey değildim ben, bu yüzden de...» Elindeki kadehle bir işaret yaptı. Şampanyalar yere döküldü.

«— Ne demek istiyorsun?»

«— Ve dün gece, bizim korkusuz kahramanın iç yüzünü de anladım. Claudine'le buluşmak için kulübe geldim... Tam katil onu bıçaklarken, koridora girdim... Sonra, Etienne?»

«— Sonra?» Galant'ın sesi tehlikeli bir şekilde boğuklaşmağa başlamıştı.

«— Korkudan deliye dönmüştüm. Başka? Kapıdan fırlayıp caddede koşmağa başladım ve seninle karşılaştım. Sen arabandan iniyordun... Sen benim için o anda her şeydin... Emniyet... Selâmet... Ayakta duracak halde değildim, kendimi kollarına bırakıverdim... Sen o zaman ne yaptın, korkusuz kahraman? Ey cesur şövalye, sen ne yaptın?» Öne doğru eğilerek, acı acı güldü. «Beni arabana bindirerek, seni beklememi söyledin... Acaba kulübe gidip, olanları mı anlayacaktın?.. Beni korumağa mı çalışacaktın?.. Ne münasebet! Sen hemen en yakındaki barlardan birine koştun ve kendini herkese göstermeğe çalıştın. İleride sorguya çekildiğin takdirde masum olduğunu bu suretle ispat edecektin! Evet, ben arabada baygın yatarken, sen de barda içki içtin!»

Galant'dan daima nefret etmiştim. Fakat bu sözleri duyar duymaz, kalbimin delice bir kin ve gazapla dolduğunu hissettim. O anda adamı seve seve öldürebilirdim... Artık yakalanmaktan da korkmuyordum. Neredeyse paravanın arkasından fırlayacak ve Galant'ın yüzünü, kırınızı burnu iyice yassılıncaya kadar zevkle yumruklayacaktım. İnsan bazan ahlâksızlara da hayran olabilir. Eğer bu ahlâksızlığın yanı başında büyük bir cesaret de varsa... Fakat bu adam...

Galant, yüzünde korkunç bir ifadeyle Gina Prevost'ya doğru döndü. İri çehresi birdenbire şişivermişti sanki.

Kendini zorlayarak, sakin bir tavırla: «Söyleyeceklerin bu kadar mı?» diye sordu.

Genç kadın, kısaca: «Yapma,» dedi.

Galant'ın iri elinin şezlongun arkasından usulca uzandığını farkeder farketmez, gözleri camlaşmış ve derin derin de nefes almağa başlamıştı.

«— Yapma, Etienne. Sana birşey daha söyliyeyim.

Bu gece Moulin Rouge'dan ayrılmadan evvel birine bir mektup yolladım. Bencolin adında bir adama...»

Galant'ın iri parmakları tekallüs etti, bileğindeki adaleler kabardı. Onun yüzünü iyice göremiyordum. Sadece çene adalelerinin seyirmeğe başladığını farketmiştim. Adamın çehresinin ani bir gazapla karardığından emindim.

«— O mektupta bazı malûmat var, Etienne. Bunların ne olduğunu sana söylemiyeceğim. Fakat bana birşey olursa, sen de giyotin altında can vereceksin.»

Kısa bir sessizlik oldu. Sonra Gina Prevost, o kalın ve ahenkli sesiyle: «Bir zamanlar kıymet verdiğim, zevk aldığım şeyleri düşünüyorum da...» diye mırıldandı. «Sonra bugün Odette'i yeni tabutunun içinde yatarken görünce, onunla ev hayatına çok düşkün olduğu için alay ettiğimi hatırladım. Odette'in küçük bir budala olduğunu düşünür, «Onun aklını başına getirmeli.» derdim. Üstelik zavallıdan basit şeylerden zevk aldığı için de nefret ederdim! Fakat, cesedin yüzündeki ifade...» Sözlerini bitiremiyerek birdenbire sustu.

Galant, düşünceli düşünceli başını salladı. Elinin gevşemiş olmasından rahatlayıverdiğini anlıyordum.

«— Demek bunları polise anlatacaksın, yavrum? Onlara başka ne söyleyeceksin bakayım?»

«— Hakikati... Odette'in kazara öldüğünü.»

«— Anlıyorum... Demek Matmazel Odette Duchene kazara öldü? Peki, ya öbür arkadaşın Matmazel Claudine Martel? O da bir kazaya mı kurban gitti?»

«— Claudine'in kazaya kurban gitmediğini biliyorsun! Onu öldürdüler!»

«— İyi, iyi anlaşmağa başladık. Nihayet Claudine'in öldürüldüğünü itiraf edebildin.»

Adamın sesindeki gizli tehdit, Gina Prevost'u uyuşukluktan kurtarmıştı. Genç kadının döndüğünü gördüm. Yüz hatları gerilmişti. O da Galant'ın, tıpkı dayağa başlamadan evvel kamçıyı hafif hafif sallayan bir adam gibi, kendisini usul usul tehdit ettiğini biliyordu.

Etienne Galant: «Sevgilim,» dedi. «Şimdi anlat bakalım. Bu kaza nasıl oldu?»

«— Sanki... Sanki... Nasıl olduğunu bilmiyorsun da! Allah kahretsin seni! Hâdiseyi tekrar anlattırmakla eli-

ne...»

«— Ben kaza sırasında odada değildim. Bunu herhalde sen de itiraf edersin, Gina. Ben yalnız şu kadarını söyleyebilirim. Sen ve sevgili arkadaşın Claudine Martel, hakikaten iyi bir kız olan Odette'den nefret ediyordunuz... Yavrum, sahnede değilsin. Bana öyle mübalâğalı bir istihkârla bakma! Melodramdan hoşlanmadığımı bilirsin!.. Evet, ne diyordum? Ne sen, ne de Claudine, Odette'i anlamamıştı. Onun evlenip çoluk çocuk sahibi olmağı istemesine, Neuilly'de küçük bir villâda oturmağa veya kocasının peşinde diyar diyar dolaşmağa razı olmasına, bir türlü mânâ veremiyordunuz... Bu yüzden burada Odette için bir komedi tertib ettiniz!»

«— Fena bir maksadım yoktu! Sana polise gitmeğe razı olduğumu söyledim...»

Galant, şampanyasını içtikten sonra eğilerek, genç kadının elini okşadı. Gina, geri çekildi, fakat titremeğe başlamıştı.

Adam, sanki pek büyük bir lütufta bulunuyormuş gibi: «Bu işin Claudine Martel'in başının altından çıktığını itiraf ediyorum...» dedi. «Bütün uğraşmalarınıza rağmen, Odette'i buraya getiremediniz... Nihayet, Claudine ona yalan söylemeğe başladı... Bunu o kadar çok tekrar etti ki, zavallı Odette en sonunda çileden çıktı... Yani, Claudine, Odette'e gelip gidip Yüzbaşı Chaumont'un da bu kulübün müdavimlerinden olduğunu, burada türlü aşk macerasına atıldığını anlatıyordu. Odette, buna inanmadığını haykırınca da sadece omuzunu silkiyordu. «İnanmıyorsan gel de kendi gözlerinle gör!» Ah, ne eğlenceli birşey olacaktı bu! Odette de o zaman hakiki hayatın ne olduğunu anlayacaktı!.. Onu buraya düşürecek, iyice içirecek ve daha sonra hoş bir gençle de tanıştıracaktınız!.. Fakat Odette gece gelmek istemedi... O zaman, «Ne zararı var?» diye düşündünüz. «Akşam üzeri gelsin. Gece oluncaya kadar onu bir hayli içiririz...» Neticede şampanya tesirli bir içkidir, değil mi yavrum?»

Gina Prevost, elleriyle gözlerini kapamıştı.

Galant: «Bu plânlarınızdan haberim yoktu tabiî,» diye devam etti. «Onun için bütün bunlar bir tahminden ibaret. Fakat... Omuzunu silkti. «Halinden yanılmadığım

anlaşılıyor... Siz bana sadece Odette'i buraya getirmek istediğinizi söylediniz. Ben de buna razı oldum. Kızın anahtarı yoktu. Buna rağmen onu muhafızların önünden rahatça geçirmenize de yardım ettim. Ama işte o kadar! Robiquet'nin Londra'da olduğunu, kulübe gelemiyeceğini bildiğiniz için onun odasını kullandınız! Fakat o odada neler oldu, nasıl bir hâdisec ereyan etti, bunu bilmiyorum!»

«— Olanları sana anlatmadım mı?»

«— Rica ederim, sinirlenme, Gina'cığım. Kendini bu kadar üzmen lüzumsuz... Demek olanları bana anlattın?»

«— Ne yapmak istediğini bilmiyorum, Etienne. Beni korkutuyorsun... Bir kaza oldu! Bunu sen de biliyorsun!.. Zaten bütün kabahat Claudine'deydi!.. Kendisine Robert Chaumont'u göstermeyeceğimizi söyleyince, Odette, sinirlendi...»

«— Sonra?»

«— Claudine, çok içmişti. Birdenbire kendini kaybetti. Odette'e: «Korkma,» diye haykırdı. «Sana Chaumont kadar yakışıklı, başka bir genç buluruz.» Korkunç bir sahneydi bu! Ben sadece Odette'le biraz alay edeceğimizi sanmıştım. Odette'in ne yapacağını görmek istemiştim. Yoksa bu kadar ileri gitmeğe niyetim yoktu! Fakat Claudine, O Odette'dan nefret ediyordu. Bu yüzden de iyice çileden çıktı. İşin çığrından çıktığını anlamış ve korkmağa da başlamıştım. Claudine: «Seni iki yüzlü namus kumkuması seni!» dedi. «Aklını başına getireceğim!» Ve...»

Gina provest, yutkundu. Artık çılgın gibi etrafına bakınıp duruyordu. «Claudine, Odette'in üzerine yürüdü. O zavallı da kaçmak için karyolanın öbür tarafına atlamağa çalıştı, fakat... Allahım!.. Ayağı takıldı!.. Camın kırıldığını ve Odette'in yüzünde beliren ifadeyi görünce... Yarabbi!.. Onun, avludaki taşlara çarptığını duyduk...»

Korkunç bir sessizlik oldu. Benim adeta midem bulanmağa başlamıştı. Gözümü aralıktan çekerek, biraz geriledim.

Genç kadın: «Böyle birşey olacağını sanmamıştım...» diye fısıldadı. «Böyle bir felâket... Fakat sen vaziyeti biliyordun. Yukarı çıkarak, Odette'in icabına bakacağına dair söz verdin... Ce-cesedi alıp götüreceğini söyledin...

«Odette öldü.» dedin. «Ben meseleyi hallederim... Yoksa ikiniz de giyotinde can verirsiniz!» Öyle değil mi, Etienne?»

Galant, düşünceli bir tavırla: «Demek Odette kazara öldü?» dedi. «Pencereden düştüğü için beyni patladı, öyle mi?.. Yavrum, sen gazeteleri okumadın mı?»

«— Ne demek istiyorsun?»

Adam, ayağa kalkarak Gina Prevost'nun karşısına dikildi. Başını eğmiş, dikkatle ona bakıyordu. «Her halde Odette, pencereden düştüğü için er veya geç ölecekti. Fakat odada olanlar bu kadar mı, yavrum? Zira gazeteler Odette'in bıçaklanarak öldürüldüğünü yazıyorlar. Buna ne diyeceksin?»

Artık Galant, kamçıyı indirmeğe hazırlanıyormuş gibi elini hafifçe kaldırıp, dudaklarını da büzmüştü. Yüzünde yine o kendinden emin ifade vardı.

«— Tabiî Odette'i öldüren bıçak bulunmadı,» diye devam etti. «Neden biliyor musun?.. Çünkü bıçak senindi... Polis Moulin Rouge'daki odanı aradığı takdirde, bunu kolayca da bulabilir... Şimdi yavrum, Mösyö Bencolin'e fazla uzun bir mektup yazmadığını umarım...»

Bıçaklar

Karanlıkta büzülmüş kalmıştım. Bu sözler kafamda çın çın ötmeğe başlamıştı. Ne düşüneceğimi bilmiyordum. Birdenbire Galant bir kahkaha attı. Sesi incelmiş, izleşmiş ve kahkahası adeta müstehcen bir hal almıştı.

Alay etti: «Bu sözlerime hemen inanma, yavrum... Evvelâ gazetelere bir bak...»

Derin bir sessizlik oldu.

Paravanı sarsmaktan, hattâ devirmekten korktu-

ğum için aralıktan bakmağa cesaret edemiyordum.

Nihayet Gina, usulca: «Bunu da yaptın ha?» diye fısıldadı. Olanlara bir türlü inanamadığı belliydi.

Galant: «Şimdi beni dinle,» dedi. «Sizin sevgili Odette pencereden düşer düşmez başıma gelecekleri de anladım. Paniğe kapılacak veya birdenbire vicdan sahibi bir kadın gibi hareket etmeğe kalkacaktın. Polise gidecek, onlara mahut «kazayı» anlatacaktın. Claudine Martel ise senden de zayıf bir kızdı. Hepimizi de mahvedebilirdiniz. Fakat sizi susturduğum takdirde...»

«— Odette'i sen bıçakladın!»

«— Belki onun öbür dünyaya daha çabuk gitmesini temin ettim. Nasıl olsa birkaç saatlik bir ömrü kalmıştı.» Galant'ın eğlenmeğe başladığı anlaşılıyordu. Bardak şıkırtısından onun kadehine tekrar şampanya koyduğunu tahmin ettim. «Dinle beni, sevgilim! Odette'i çabucak hastahaneye götüreceğimi sanmıyordun ya? O zaman herşey meydana çıkardı!.. Zaten polis de beni kıstırmak için bahane arıyordu. Onun için Odette'in işini avluda bitirivermek daha iyi olacaktı. Ve — lâf aramızda, yavrum — öyle de yaptım. Hatırlıyorsun ya? Odette pencereden düştükten sonra bir daha onun yanına gitmedin. Halini de görmedin!»

Eğilip, tekrar aralıktan baktım. Genç kadın, başını çevirmişti, donmuş gibi oturuyordu. Galant ise düşünceli bir tavırla elindeki kadehi sallıyor ve içindeki içkiye dikkatle bakıyordu. Yüzündeki sakin ifadenin buz gibi bir gazabı gizlediği o kadar belliydi ki. O zaman adamın Gina'yı bir tek sebepten dolayı hiçbir zaman affetmiyeceğini anladım. Genç kadın onunla alay etmiş, gururunu kırmıştı. Galant, başını kaldırdı. Artık gözleri, tıpkı kedisininki gibi sapsarı duruyordu.

«— Kullandığım bıçağın bariz hususiyetleri var, Gina'cığım. Biraz eğri olduğu için belirli bir iz de bırakıyor. Nasıl olduysa bu bıçak, senin giyinme odana kadar gitmiş. Onu kolay kolay bulamazsın, ama polis bulur...» Ani bir kinle, haykırdı. «Budala! Her iki cinayeti de senin işlediğini sanacaklar! Bu, benim bir tek lâfıma bakar! Dün gece Claudine Martel öldürüldüğü zaman, sen de başını giyotinin altına uzatmış oldun!.. Bunun farkında değil misin? Buna rağmen müthiş bir küstahlıkla karşıma dikilmeğe cü-

ret ediyorsun! Kendini beğenmiş budala! Sen...»

Bir an kadehi genç kadının yüzüne fırlatacağını sandım. Fakat Galant kendini topladı. Bu ani parlayışına çok şaşmış gibi de bir hali vardı.

«— Neyse, yavrum... Sinirlenmenin hiç faydası yok... Öyle değil mi?.. Rica ederim, dinle. Hava karardıktan sonra Odette'in cesedini arabama koyarak, nehrin kıyısına gittim... Ve onu suya attım... Fakat, benim bu cinayetle bir alâkam olduğunu gösterecek bir tek delil bile yok. Ama senin katil olduğunu meydana koyacak ip ucu çok!»

«— Ve Claudine?..»

«— Gina, Claudine'i kimin öldürdüğünü bilmiyorum. Fakat bunu bana söyleyeceksin.»

Bu defa genç kadının yanına oturmadı. Bir sandalye çekerek Gina'nın karşısına geçti. Lâmbadan süzülen ışık burnunu acaip renklere boyuyordu. Elini dizine vurdu ve gölgelerin arasından çıkan kedi hemen kucağına atladı Galant, uzun bir müddet konuşmadı. Sessiz sedasız kediyi okşuyor, gözleri şampanya kadehinde kendi kendisine tebessüm ediyordu.

Sonra: «Sinirlerin yatıştıysa konuşmamıza devam edelim, yavrum,» diye mırıldandı. «Sana ne istediğimi açık açık anlatacağım. Aleyhindeki delilleri giyinme odana, ileride benden şüphe ettikleri takdirde kendimi korumak için koydum. Benden hiçbir zaman şüphe etmemeleri lâzım, Gina'cığım... Suçlarımı ispat etmeleri hiç hoşuma gitmez... Zira pek yakında Paris'ten ayrılacağım. Uzun ve verimli çalışma senelerinden sonra dinlenmeği hak ettim.»

«— Paris'den ayrılacak mısın?»

Galant, hafifçe güldü: «Anlıyacağın yavrum, artık istirahate çekileceğim. Bu şaşılacak birşey mi? Zengin bir adamım. Zaten hiçbir zaman aç gözlü olmadım... Bir ara dostun Bencolin'le hesaplaşmadan buradan ayrılmağı istemiyordum...» Burnuna dokundu. «Yüzümü bu hale o soktu. Burnumun biçimini ameliyatla değiştirtmedim. Zira ona baktıkça kinim ve intikam arzum da artıyordu. Sonra, kadınlar arasındaki muvaffakiyetimi bir dereceye kadar bu sakatlığa medyundum... Evet yavrum, seni de bu burnum cezbetti! Neden bilmem? Fakat yakışıklı bir çehredeki bariz bir kusur kadınların alâkasını çok çeker...» Omzu-

nu silkti. «Aziz dostum, Bencolin'e gelince... O tiksindiğin ihtiyat... O ihtiyat...» Kelimeyi kuvvetlendirmek için iğrenç bir şekilde güldü. «Bana Bencolin'le uğraşmamamın daha doğru olacağını söylüyor. Sen benim ihtiyatlı bir adam olmama kızdın. Ama, yavrum çok kimse «Şeytan Adası»nda inim inim inlerken, ben Paris'te rahatça yaşıyorsam, bunu yine aşağı gördüğün o «ihtiyatıma» borçluyum...»

Galant'ın uzun, teferruatlı cümleler kullanmaktan hoşlandığı anlaşılıyordu. «İhtiyat» kelimesini her söyleyişinde de tebessüm ederek, yan yan genç kadına bakmaktaydı.

«— Onun için Paris'ten ayrılacağım. Belki İngiltere'ye giderim. Şehir haricinde büyük bir malikâne alarak oraya yerleşmek istiyorum. Nehrin kenarındaki defne ağaçlarıyla dolu olan bahçemde kitap yazacağım... Burnumu ameliyat ettirip, eskisi kadar yakışıklı olacağım... Ve ne yazık ki o zaman da kadınlar yüzüme bakmayacaklar!»

«— Ne demek istiyorsun, Etienne?»

Adam, sakin bir tavırla konuşmasına devam etti: «Bildiğin gibi bu kulübün hissedarıyım... Evet... Bir de ortağım var... O kadının kim olduğunu katiyen tahmin edemezsin! Herhalde Müdürün Dairesine pek uğramadığımı gördün. Bu da bir «ihtiyat» tedbiriydi... Kulübü ortağım idare ediyordu... Nihayet, yavrum, hissemi ortağıma sattım. Zaten benim hissem onunkinden fazlaydı...»

«— Bunun benimle ne alâkası var? Rica ederim...»

«— Sabret Gina, anlıyacaksın.» Elini adeta müşfik denilebilecek bir tavırla salladı. Sonra da sesi birdenbire değişti. Şimdi bu seste bir nevi zayıf bir kin vardı. «Bunları sana anlatıyorum... Çünkü herşeyim seni ve senin gibi budalaları alâkadar ediyor? Ne demek istediğimi anlıyor musun? Kulüp senelerdenberi benim. Her âzâyı, her âzânın sırrını; her rezaleti, her ahlâksızlığı biliyorum!.. Neyse... Elimdeki bu malûmatı senin «şantaj» dediğin şey için kullandım mı? Nadiren!.. Zira maksadım başkaydı! Bunları neşretmek istiyordum, Gina. Sadece insanlığa yardım için neşretmek istiyordum! Bütün dünyada...» Sesi korkunç bir şekilde yükselmeğe başlamıştı. «Kıymetli birer varlık sandıkları insanların adi, korkak, ahlâksız birer hırsızdan başka birşey olmadıklarını göstermeği arzu ediyordum! Ve...»

Yarabbi bu adam deliydi! Aralıktan yüzüne bakarken buna iyice kanaat getirdim. Onu ne çıldırtmıştı? Yalnızlık mı? İçine kapanması mı? Acı şeyler düşünmesi mi? Başkalarının kendisini aşağı görmeleri mi? Karşımdaki delirmiş bir idealist, beyin denilen o zindandan kaçmağa çalışan zeki ve hassas bir adammıydı? Galant, artık alev alev yanmağa başlamış olan sarımsı gri gözlerini bana dikmiş gibiydi. Bir an onun beni gördüğünü de zannettim. Birdenbire kedinin boynunu sıktığı için hayvan acı acı bağırarak, yere atladı. O zaman Galant da derin bir uykudan uyanıyormuş gibi irkildi. Artık kendini toplamış. dikkatle genç kadına bakıyordu. Gina ise şezlongda korkuyla büzülmüştü.

Etienne Galant, ağır ağır: «Seni.» dedi. «Bir sene eğlendirdim. İstesem, seni tekrar elde edebilirim. Seyyahat ettiğim, bol bol kitab okuduğum ve konuşmasını bildiğim için seni ağıma düşürdüm. Kuş beyinli kadının birisin, Gina. Benden, o dar kafanla tahayyül bile edemiyeceğin kadar harikulâde şeyler öğrendin... Hepsini de ucuz bir şekilde ele geçirdin... Bunlar biraz müstameldi ama zararı yok... Senin için Catullus'u adeta bir alfabe haline soktum... Petrarch'ı kafanın seviyesine indirdim... De Musset'yi, Coleridge'i, diğer devleri, hepsini hepsini sana ben tanıştırdım. Duyuyor musun? Sana nasıl şarkı söylenileceğini ben öğrettim! Şarkılarını ben seçtim! «Donec gratus erem tibi»yi senin için besteledim! Üstelik tercümesi Ronsard'ınkinden daha da güzel oldu! Evet, bütün bunları senin için yaptım Gina! Yüksek hisler, derin aşklar, sadakat, artık bunların birer yalan olduğunu biliyoruz değil mi? Sonra sen, insanlar hakkında düşündüklerimi de öğrendin!»

Derin bir nefes aldı.

Sonra da, her zamanki müstehzi haliyle: «Aşağıda, kasamda,» diye mırıldandı. «Bir sürü vesaik var... Hepsi de kapalı zarfların içinde duruyor... Bunlar Paris'teki gazetelere gönderilecek.» Başını salladı. «O zarflarda, insanların hakiki hikâyeleri var, Gina'cığım. Ben buradan ayrılır ayrılmaz, o vesaik de gazetelere gidecek.» Bir kahkaha attı. «Keşke gazetelerden para isteseydim! Zira ellerine şimdiye kadar böyle birşey geçmedi. Eğer o vesaiki kullanmak cesaretini gösterirlerse, bütün Fransa altüst olur. Maamafih hiç olmazsa bir kısmını basacaklarından eminim...»

Genç kadın, ifadesiz bir sesle: «Sen çıldırmışsın,» dedi. «Allahım! Sana söyleyecek başka bir söz bulamıyorum! Senin ne olduğunu biliyordum, ama iyice kaçırdığından haberim yoktu! Sen...»

Galant, içini çekti: «Tabiî kulübün iç yüzü de meydana çıkacak ve artık kimse buraya gelmek cesaretini gösteremiyecek!.. Yazık! Maamafih, kulüple alâkamı kestim. Buranın malî vaziyeti beni hiç alâkadar etmiyor. Bunu ortağım düşünsün!.. Şimdi, aklını başına topla ve beni dinle. Aşağıdaki kasada seninle alâkalı bir zarf da bulunabilir, Gina. Diğer taraftan, istersem seni himaye ederim. O zaman herkes, «Gina Prevost, dürüst ve namuslu bir kadın,» der. Tabiî sana...»

Genç kadın, süratle ona doğru döndü. Kendini iyice toplamıştı.

«— Etienne, işin sonunun buraya varacağını çoktan anlamıştım.»

«— Sana, Claudine Martel'i kimin öldürdüğünü söylediğin takdirde yardım ederim.»

«— Güzel bir nutuk bu, Etienne.» O kalın sesde şimdi müthiş bir ihtihza vardı. «Katili sana söyleyeceğimi sanmıyorsun ya? Sonra, bunu öğrenmeği neden istiyorsun, sevgilim? Madem İngiltereye yerleşip bir malikâne...»

«— Çünkü katilin kim olduğunu biliyorum.»

»— E?..»

«— «İhtiyat» kelimesini, o nefis sözümü unutma, Gina. Ben daima ileriyi düşünürüm, yavrum. Belki günün birinde paraya ihtiyacım olur... Claudine'i öldüren gencin ailesi hem çok zengin hem de çok mağrur. Haydi, söyle Gina...»

Genç kadın, sakin bir tavırla masadaki kutudan bir sigara aldı. Onun kaşlarını da kaldırmış olduğunu tahmin ediyordum. Galant, iri elini uzattı: «Gina, ben yanılmam! Söyle! Katil Yüzbaşı Robert Chaumont değil mi?»

Dizlerimin bağı çözülüverdi. Gözlerim de iyice bulanmıştı, Galant'ın yüzünü bin güçlükle görebiliyordum. Chaumont! Chaumont! Gina'nın bu isme benim kadar şaştığını sanmıyordum! Fakat genç kadının hayretle haykırdığını duydum. Sonra uzun bir sessizlik oldu. Aşağıda orkestra çalmağa başlamıştı. Bulunduğum yerden müziği işitebi-

liyordum...

Nihayet, Gina Prevost kahkahalarla gülmeğe başladı: «Etinne! Senin deli olduğunu iyice anladım! Chaumont! Bunu da nereden çıkardın? Niçin...?»

Galant: «Her şeyi bildiğine göre,» diye cevap verdi. «Bu cinayetin intikam arzusuyla işlenmiş olduğunu da anlaman lâzım. Biri, Odette'in pencereden düşerek ölmesine sebep olan Claudine Martel'i bıçakladı... Yani, bu suretle Odete'in intikamını aldı! Bu kim olabilir? Bunu kim yapabilir? Haydi, Gina... Söyle! Yanılmıyorum değil mi?»

Oda iyice ısınmış, boğucu bir hal almıştı. Paravanın aralığından bakıyor ve son bir iki günü hatırlamağa çalışıyordum. Hakikaten Chaumont'un halinde bir acaiplik vardı...

Orkestra bir tangoya başladı. Artık camlar hafifçe zıngırdıyor ve ben Gina fısıltıyla konuştuğu takdirde, onun söylediklerini duyamıyacağımı düşünerek endişeleniyordum. Galant, genç kadının önünde dimdik durmaktaydı. Dikkatle de onun yüzüne bakıyordu.

Birdenbire acı bir feryat odayı sarmış olan sessizliği yırttı. Aynı anda tüylü bir şey bacaklarımın arasından geçerek, süratle döndü. Bir cift sarı göz gördüm.

Kedi!..

Donmuş kalmıştım. Gözlerimi aralıktan ayıramıyordum. Vücudum evvelâ kaskatı kesilmiş, sonra da pelte gibi olmuştu. Galant'ın dikleştiğini gördüm. Marietta denilen o uğursuz kedi bir ona bir paravanaya koşuyor ve acı acı miyavlıyordu.

Etienne Galant: «O paravananın arkasında biri var,» dedi. Sesi haddinden fazla yüksek çıkmıştı.

Yine bir sessizlik oldu... Bana odadaki eşyalar tehlikeli bir şekilde çıtırdamağa başlamış gibi geliyordu. Gina Prevost yerinden kımıldamadı. Fakat ağzına doğru götürmüş olduğu sigarayı tutan eli bariz bir şekilde titremekteydi. «O paravananın arkasında biri var!» Bu sözlerin gizli ve boğuk akisleri hâlâ odayı dolaşıyordu. Lâmbanın ziyası, Galant'ın çehresini aydınlatmaktaydı. Adamın soğuk bakışlı gözleri irileşmiş, dudakları da gerilmişti.

Birdenbire elini ceketinin cebine soktu.

«— Polisten olacak!»

«— Kımıldama,» dedim. Sesimi kendim de tanıyamadım. Gayri ihtiyari konuşmuştum ve bu sözlerim odada bir kamçı gibi şaklamıştı. «Kımıldama, vururum. Tam ışığın önünde olduğunu unutma!»

Kulaklarım uğuldamağa başlamıştı. «Blöf yap! Blöf yap, yoksa mahvolacaksın!» Galant, dikkatle etrafındaki gölgelere bakıyor, kurşunun ne taraftan geleceğini anlamağa çalışıyordu. İri vücudu sanki zincire vurulmuş gibi iyice gerilmişti. Alnındaki damarların kabardığını, gözlerine kan hücum ettiğini gördüm. Üst dudağı ağır ağır yukarı doğru çekildi ve adamın öndeki dişleri ortaya çıktı. Bir türlü karar veremiyor, bu yüzden de hiddeti gitgide artıyordu.

«— Ellerini kaldır,» diye haykırdım. «Yukarı kaldır. Çabuk ol! Adamlarına seslenmeğe de kalkma!»

Dudakları titredi. Meydan okumağı istiyordu. Fakat yine ihtiyatı galebe çaldı. Bir an, elini masanın altından çekemedi. Sonra her ikisini de ağır ağır havaya kaldırdı.

«— Dön!»

Etienne Galant: «Buradan çıkamıyacağını her halde biliyorsun.» dedi.

Heyecandan adeta sarhoş olmuşum. Belki bir iki dakikalık ömrüm kalmıştı ama o kısa müddeti de gülerek, delice kahkahalar atarak geçirmeği istiyordum. Kalbim çılgınca bir neşeyle çarpmaktaydı. Onun için paravananın arkasından çıktım. Artık yaldızlı panolu, mavi döşemeli odayı iyice görüyordum. Gölgeler bile daha keskinleşmişti. Duvarlara Afroditin aşklarını tasvir eden bir takım resimler yapılmış olduğunu farkettiğimi de hâlâ hatırlıyorum. Ellerini havaya kaldırmış olan Galant'ın arkası bana dönüktü. Gina Prevost ise şezlongda öne doğru eğilmişti. Başını çevirerek, çabucak bana baktı. Ancak o zaman maskemi alnıma doğru itmiş olduğumu hatırladım. Fakat genç kadının gözlerinde bir zafer pırıltısı vardı, bakışlarıyla bana cesaret vermeğe çalışıyordu. Eliyle bir işaret yaptı. Sonra da tabancam olmadığını görünce kahkahalarla gülmeğe başladı. Sigarasının ucundaki kül yere düştü.

Ben de güldüm. Galant'ın üzerine hücum edip, onunla döğüşmekten başka çare yoktu. Ona adamlarını ça-

ğırma veya tabancasını çekme fırsatı vermemem lâzımdı. Ağır sandalyelerden birini yakaladım. Aynı anda Galant birdenbire, İngilizce konuşmağa başladı.

«— Merak etme, Gina. Çocuklar neredeyse gelir... Masanın altındaki düğmeye bastım... Hah! Aferin!»

Kapı, şiddetle açıldı. Ben ani bir korkuyla durakladım. Galant'ın kollarının arasından, içeriye beyaz maskelilerin girdiğini görüyordum. Holden süzülen sarı ışık, adamların boyunlarındaki atkıları aydınlatıyordu. Cam gözlerinin pırıl pırıl parladığını, başlarını tıpkı yılanlar gibi hafifçe sağa sola salladıklarını farkettim. Beş kişiydiler...

Galant, hafif fakat neşeli bir sesle: «Haydi çocuklar,» diye fısıldadı. «Ona dikkat edin... Tabancası var... Gürültü istemem... Yavaş!»

Birdenbire bana doğru döndü. Kırmızı burnu, tıpkı iğrenç bir tırtıl gibi titreyip duruyordu. Kollarını indirip, hafifçe kamburunu çıkarmıştı, tebessüm edip duruyordu. Kan beynime hücum etti. Beyaz maskeliler, yine başlarını hafifçe oynatarak ilerlediler.

Artık koridordaki sarı ışığın içeri süzülmesine mani oluyorlardı. Bu yüzden yerdeki gölgeleri uzadı, uzadı... Ayakları halının üzerinde garip hışırtlar çıkarıyordu. Yumruklarını sıkmış olan Gina Prevost hâlâ kahkahalarla gülmekteydi. Elimde sandalyeyle, pencereye doğru geriledim.

Yine o acaip hışırtı duyuldu. Sanki maskeliler yılan gibi yerde sürünüyorlardı. Galant'ın tebessümü genişledi. Maskeliler gözüme bir dev gibi gözükmeğe başlamışlardı. Manikürlü ellerini atkılarına doğru götürdüklerini gördüm. Gina, kahkahaları arasında haykırdı: «O seni yine de yenecek, Etienne! O seni yenecek...»

«— Tabancası yokmuş! Onu yakalayın!»

Cam gözlü apaşlar atıldılar. Sandalyeyi kaldırarak, olanca gücümle pencereye indirdim. Cam, müthiş bir gürültüyle kırıldı. Tahta çatladı ve tokmak yerinden koptu. Sandalyeyi tekrar çektim ve dönerek bunu en öndeki maskelinin üzerine doğru fırlattım. Işıkta acaip acaip parlayan bir cisim vınlayarak yanımdan geçti ve pencerenin pervazına saplandı. Bıçağın orada hafifçe itrediğini gördüm. Sonra yüzümü, cam kırıklarından muhafaza etmek için ellerimle örterek, kendimi pencereden boşluğa bıraktım...

Soğuk bir hava... Delice bir süratle bana yaklaşan bir grilik... Sonra bileğimde korkunç bir sızı... Sendeleyerek duvara yaslanmağa çalıştım. Fakat ani bir mide bulantısıyla diz üstü yere yığıldım. «Kalk! Kalk!» Fakat o anda bileğimdeki sancıdan başka birşey düşünemiyordum. Bütün takatim kesilmiş, gözlerim kararmağa başlamıştı.

Bu tuzaktan kurtulamıyacağımı biliyordum. Muhakkak ki kapıyı tuttuktan sonra bütün binayı arayacaklardı. Kulüpten kaçmam imkânsızdı. Er veya geç, beyaz maskelilerden meydana gelmiş olan çember daralacak ve nihayet Etienne Galant beni bir köşeye sıkıştıracaktı.

«Allah kahretsin! Madem öyle, bari onları iyice uğraştırayım! Biraz eğlenmek hakkım değil mi? Başım dönüyor. Galiba kafamı bir yere çarptım!» Topallıya topallıya avluda koşmağa başladım. «İşte büyük salon! Burada bir yerde kapı olacaktı... İçeri girip, misafirlerin arasına karışırsam, beni hemen yakalıyamazlar. Koş, Jeff, koş! Kapı nerede? Gözüme birşey kaçtı... Kan galiba! Dikkat! İleride bir beyaz maskeli var!»

Adam, kamburunu çıkarmış üzerime geliyordu. Ayakkabıları taşların üzerinde acaip çatırdılar yapmaktaydı. Buz gibi bir kin bana ıstırabımı unutturdu. Derin derin nefes aldım. Ciğerlerim sızlıyordu ama buna da aldıracak halde değildim. O anda yalnız yakıcı bir kin ve nefret hissediyordum. Beyaz maskelilerden, apaşların yüzlerindeki istihkâr ifadesinden, insanın sırtına saplanan bıçaklardan nefret ediyordum! Alaca karanlıkta, adamın sırtına kareli bir elbise giymiş olduğunu farkettim. Kemikli, renksiz çenesindeki adaleler iyice gerilmişti. Bana doğru atılırken, elini de atkısına doğru uzattı.

Bıçağı elindeydi şimdi. Baş parmağını da bunun keskin yerine dayamıştı. Sol yumruğumu midesine indirdim. Bütün ağırlığımı vermiş olduğum sağ yumruğum ise çenesini buldu. Adam, sanki gargara yapıyormuş gibi garip bir ses çıkardı. Nefesi bir hırıltı halinde boğazında söndü. Onun, cansız bir külçe gibi taşların üzerine yığıldığını gördüm... Sonra tekrar koşmağa başladım. Arkamdan ayak sesleri geliyordu. Gözlerimin etrafında acaip bir ıslaklık vardı. Karşıma ışıklı bir kapı çıktı. Herhalde apaş bunun önünde nöbet beklemekteydi. Tokmağa doğru uzandım.

Artık o yapışkan ıslaklık alnıma, şakaklarıma ve burnuma doğru yayılmağa başlamıştı. Bunu silmeğe çalıştım, muvaffak olamadım. Başım zonkluyor, midem bulanıyordu. Deli gibi: «Bu lüks yerde istifra etmem ayıp olur,» diye düşündüm... Güm!.. Güm!.. Güm!.. Ayak sesleri iyice yaklaşıyor, adeta bütün avluyu dolduruyordu... Tokmağını çevirip, yuvarlanırcasına içeri daldım. Sonra da kapıyı çarparak kapadım... Bayılmak üzere olduğumu hissediyordum...

Bir koridordaydım... İleriden müzik sesi aksediyordu. «Emniyetteyim.» dedim. «Büyük salon yakınlarda bir yerde olmalı...» Kalbimin çarpıntısı adeta kulaklarımı sağır ediyordu. Artık önümü görmediğim için, fazla yürüyemedim. Titreyerek duvara yaslandım. Döşeme ayaklarımın altında bir sağa bir sola kayıyordu. Bacaklarım sanki lâstiktendi. Elimi arka cebime atarak, mendilimi çıkardım ve telâşla yüzümü sildim.

Yavaş yavaş etrafı görmeğe başlıyordum. Doğruldum. Alnımdan hâlâ kan akıyordu, gömleğimin önü sırsıklam olmuştu. «Yarabbi! İnsan vücudunda da ne çok kan var!» Birdenbire nerede olduğumu da anladım. Arkada, çiçeksiz bir koridor uzanıyordu... Müzik sesi de yine arkalarda bir yerden aksetmekteydi... İleride ise ışıklı, büyük bir oda vardı. Hayal meyal yolumun üzerinde birinin beklediğini farkettim. Odadan süzülen parlak ışık elinde tuttuğu tabancanın namlusunun etrafında donuk bir hale meydana getiriyordu. Arkadaki «Müdürün Odası»na koşmuş ve yine tuzağa düşmüştüm... Güm!.. Güm!.. Güm!.. Ayak sesleri iyice boğuklaşmıştı ama gitgide yaklaştıkları da belliydi...

Ümitsizce bir tavırla gözlerimi sildim, alnımı kuruladım ve dikleşmeğe çalıştım. İleri atılıp, karşımdakinin elinden tabancasını almağa mı kalkmalıydım? Evet... Böyle ölmek daha iyi olacaktı.

Bulanıklaşan gözlerimin önünde acaip, mânâ veremediğim bir hayal belirdi. Tabancayı tutan erkek değil, bir kadındı. Sırtında alev rengi bir tuvalet olan genç bir kadın. Yavaş yavaş da geriliyordu.

Nihayet, duvarlarına halılar asılmış olan büyük odanın orasında durdum. İri siyah gözlerini yüzüme dikmiş bekliyordu... Arkamdan bir gürültü aksetti. Birileri, avluya açılan kapıyı yumrukluyordu. Ancak o zaman, koridora

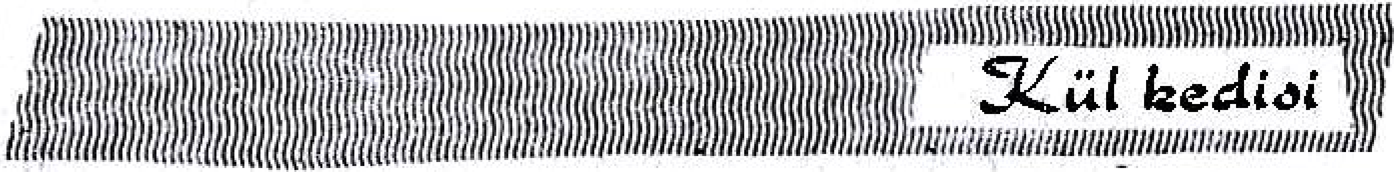
girer girmez, gayri ihtiyari kapıyı kapayıp, kitlemiş olduğumu anladım.

Bu kadın! Evet, Galant'ın ortağıydı bu! Yani kulübün yeni sahibi!.. Ani bir ümit, bu felâketten kurtulabileceğimi anlamam, kendimi toplamama yardım etti. Derin derin nefes aldım... Gözlerimdeki bulanıklık geçti...

Öne doğru bir adım attım.

Kadın: «Kımıldama!» dedi. Bu sesi tanımıştım...

Sakin bir tavırla: «Beni, ele vereceğinizi sanmıyorum, Matmazel Augustin,» diye gülümsedim.

O anda bile Marie Augustin'deki değişikliğe hayret emekten kendimi alamadım. Onu uzaktan görseydim, muhakkak ki tanımıyacaktım... O biçimsiz, siyah elbiseli, yağlı suratlı, cansız saçlı kız ve bu canlı, göz alıcı kadın! Alev rengi tuvaletin sardığı beyaz, mermer gibi omuzlarına şaşkın şaşkın bakıp duruyordum. Sanki müzedeki gişenin önündeymişim ve içeri de para vermeden girmeğe çalışıyormuşum gibi bir tavırla konuşmağa başladım.

«— Konuşacak vakit yok. Biraz sonra buraya gelecekler! Beni saklamanız lâzım!»

Tam arkamda camlı bir kapı vardı. Bulunduğum yerden, büyük salona giden karanlık koridoru görebiliyordum. Dışarıdakiler, kapıyı yumruklarlarken, bazı beyaz maskeliler de salondan koridora girmişlerdi bile... Hayretle, Marie Augustin'in ileri atıldığını duydum. Genç kız, kapının üzerindeki kadife perdeyi iyice kapadıktan sonra, sürgüyü de sürdü.

Bana: «Sizi saklamam neden lâzımmış?» diye sormamıştı. Fakat ona hakikaten mühim şeyler anlatacak vaziyetteydim.

«— Size söyleyeceklerim var,» diye mırıldandım. «Galant... Galant size ihanete hazırlanıyor... Kulübü mahvedecek ve...»

Birdenbire alnımda derin bir kesik olduğunu keşfettim. Galiba pencereden atlarken, alnımı duvara çarpmıştım. Mendilimi yaraya bastırdım. Bu arada Marie Augusin de yanıma sokulmuş, dikkatle yüzüme bakıyordu. Onu iyice göremiyordum... Konuşacak halde de değildim. Yalnız, tabancanın namlusunun yine kalbime doğru çevrilmiş olduğunu farkettim.

Biri, kapının camına vurdu. Görünmeyen bir el tokmağı çevirdi.

Marie Augustin, çabucak: «Gelin,» diye fısıldadı.

Sonradan olanları hatırlamağa çalıştığım zaman, gözlerimin önünde vuzuhsuz bazı sahneler belirdi, işte o kadar. Sanki iyice sarhoş olmuştum ve ne yaptığımı da bilmiyordum...

Galiba biri elimden tutmuştu... Yumuşak halılar... Parlak bir ışık... Cama hiddetle indirilen yumruklar... Haykıran insanlar... Sonra, parlak, siyah bir kapı açıldı ve karanlıklara daldım... Biri beni yumuşak bir şeyin üzerine doğru itti...

Tekrar gözlerimi açınca, kısa bir baygınlık geçirmiş olduğumu anladım. (Sonradan bunun yedi sekiz dakika sürdüğünü de öğrendim.) Yüzümün serin ıslaklığı hoşuma gitti. Neyse ki o yapışkan kanlardan kurtulmuştum. Yalnız, ışık gözlerimi yakıyor ve bana alnımın tam ortasında koskocaman bir taş yığını varmış gibi geliyordu. Elimi uzatınca, yaramın sarılmış olduğunu farkettim.

Yumuşak bir şezlonga uzanmıştım. Ayak ucumda ise Marie Augustin sessiz sedasız oturuyor, dikkatle beni süzerek tabancayla oynuyordu. Bir mucize olmuş ve şimdilik beyaz maskelilerin elinden kurtulmuştum...

Gözlerimin ışığa iyice alışması için hiç kımıldamadan yattım. Bir taraftan da dikkatle Marie Augustin'e bakıyordum. Aynı uzunca çehre. Aynı siyahımsı kahverengi gözler ve saç. Fakat şimdi genç kız çok güzeldi. Bir gece

Ben,usulca: «Yine müzedeki gibi konuşuyorsunuz, Matmazel Augustin,» dedim. «Bu yeni rolünüze hiç yakışmıyor. Halbuki şu halinizle o kadar güzelsiniz ki...»

Hiddetle, homurdandı: «Eğer bu iltifatların başımı döndüreceğini sanıyorsanız...»

«— Başınızı döndürmek niyetinde değilim. Eğer böyle bir maksadım olsaydı, o zaman size hakaret ederdim. Zira bu daha hoşunuza giderdi. Öyle değil mi?.. Size şunu da söyliyeyim. Şu anda ben sizin değil, siz benim elimdesiniz...»

Lakayt bir tavır takınmağa çalışarak, yüzüne baktım. Genç kız. cebimde sigara tabakamı aradığımı anlamıştı. Hemen hemen kaba denilecek bir tavırla yanımdaki alçak masanın üzerinde duran lake kutuyu işaret etti.

«— Ne demek istediğinizi izah edin, Mösyö.»

«— Sizi iflâstan kurtarabilirim. Paradan başka bir şeyle fazla alâkalandığınızı sanmıyorum. Öyle değil mi?»

Gözleri, hiddetle parladı: «Dikkat edin, Mösyö!»

Ben, sanki çok şaşırmışım gibi bir tavırla, tekrarladım: «Öyle değil mi?»

«— Neden siz... Neden herkes... Paradan başka bir şeyle...» Haykırmak üzereyken kendini tuttu. Sonra sakin bir tavırla: «Sırrımı öğrendiniz, Mösyö Marle,» diye devam etti. «Beni idealim olan bir kılıkta, hoşlandığım eşyaların arasında görüyorsunuz... Fakat kelime oyununa kalkmayın.»

Ağır ağır sigaramı yaktım: «Evvelâ şunu söyleyeyim, Matmazel: Evvelce bu kulüpte ortaktınız. Fakat artık burası tamamiyle sizin.»

«— Ya? Bunu da nereden çıkardınız?»

«— Matmazel, rica ederim! Kulüp sahibi olmak kanuna aykırı birşey değil ki... Mösyö Galant'dan bazı şeyler duydum, sonra kafamı duvara vurunca aklıma parlak bir fikir geldi. «Tamam,» dedim. «Kulübün yeni sahibi Matmazel Marie Augustin!..» Gülümsedim. «Tabiî bankada bir milyon franginiz olduğunu da unutmadım. Bu serveti, herhalde kulübün kapıcılığını yaparak kazanmadınız!»

Kısa bir sessizlik oldu.

Sonra: «Şimdi,» dedim. «Galant'ın size ihanet et-

meğe niyetlendiğini gösterecek bazı delillerden bahsedeceğim... Bunların nerede olduğunu size söylersem, beni kulüpten çıkarır mısınız?»

Genç kız, memnuniyetle içini çekti: «Demek yine de elimdesiniz?»

Başımı salladım. Marie Augustin, bir an elindeki tabancaya baktı, sonra da ani bir hareketle bunu yanına fırlattı. Ben merakla onu süzüyordum. Yerinden kalkarak, usulca yanıma oturdu ve bana doğru eğildi. Herhalde gözlerimden bu yakınlığın beni sarstığını, yüzüne, dudaklarına iflâs meselesiyle hiçbir alâkası olmayan bir heyecanla baktığımı anlamıştı. Evet, bunu anlamış ve bir hayli memnun da olmuştu. O ciddî tavırları değişti. Artık kesik kesik nefes alıyor, yarı kapalı gözleri pırıl pırıl parlıyordu... Ben sigaramı tüttürmeğe devam ettim.

«— Buraya neden geldiniz?» diye sordu.

«— Bir cinayet hâdisesi hakkında delil toplamağa. İşte o kadar!»

«— Peki, aradığınız deliller elinize geçti mi?»

«— Evet.»

«— Bu arada, cinayetle bir alâkam olmadığını da öğrendiniz herhalde?»

«— Cinayetle bir âlâkanız olmadığını biliyorum, Matmazel Augustin... Hattâ bu meseleyi kulübü işe karıştırmadan da halledebiliriz...»

Yumruklarını sıktı: «Kulüp! Kulüp! Bundan başka lâf bilmiyor musunuz? Beni yalnız işin alâkadar ettiğini mi sanıyorsunuz? Dinleyin... Neden senelerce böyle bir yerin hayalini kurdum biliyor musunuz?»

Sert ifadeli dudakları hafifçe bükülmüştü. Ağır ağır yastıkları yumruklayarak, omzumun üzerinden ileriye doğru baktı. Heyecanlı bir sesle: «Dünyada bir tek zevk vardır,» dedi. «O da çifte hayat sürmek... Fakirkız ve Prenses... İşte ben buyum. Hergün bu zevki tadıyorum. Hergün bana yeni bir rüyaya dalıyormuşum gibi geliyor. Gündüzleri o camlı, küçük gişede oturuyor, kalın çoraplar, biçimsiz elbiseler giyiyor ve kasapla sıkı sıkı pazarlık ediyorum. Sokak çocuklarını azarlıyor, bana doğru uzanan kirli ellere birer bilet sıkıştırıyor, küçük bir ocakta lahana pişiriyor ve babamın gömleklerini yamıyorum. Bunları hiç yıl-

madan yapıyorum. Yerleri fırçalamak bana garip bir neşe veriyor...»

Omzunu silkti: «Çünkü o zaman, bütün bunların zevkini daha iyi çıkarıyorum. Gün sona eriyor. Müzeyi kapatıyor, babamı yatırıyorum. Sonra da buraya geliyorum... Ve her seferinde de sanki «Binbir gece masalları»nı yaşıyormuşum gibi bir hisse kapılıyorum.»

Sesi alçaldı alçaldı ve nihayet sustu. İlâçla bayıltılmış bir hasta gibi derin derin nefes alıyordu. Kollarını kavuşturmuştu. Fakat, odayı sarmış olan nefis kokuyu içine çektiğini, şık ve zarif eşyalarla döşenmiş odaya büyük bir zevkle baktığını, sırtındaki saten tuvaleti usulca okşadığını ve koyu kırmızı ayakkabısını ağır ağır parlak halıya sürdüğünü farkettim. Başını arkaya atmış, gözleri de kısılmıştı...

Sigaramı söndürerek, doğruldum.

O zaman Marie Augustin de daldığı hayallerden uyandı. Şimdi dudaklarında garip bir tebessüm vardı.

«— Fakat, arzularımı tatmin etmeden evvel bir hayli beklerim. Yatın, Mösyö. Biraz dinlenmeğe çalışın.»

Onu başımla selâmlıyarak, sessizce alkışladım. Yine konuşmadan anlaşıyorduk. Sonra dayanamıyarak: «Bu hakikaten enteresan bir şey olurdu,» diye mırıldandım. «Dışarıda bıçaklı apaşlar beni ararken burada...»

«— Madem anlaşıyoruz, Mösyö, demin beni kurtaracağınızı söylerken neyi kasdediyordunuz, bunu izah eder misiniz?»

«— Memnuniyetle. O «ihtiyatlı» dostumuza zarar vermek çok hoşuma gidecek. Matmazel Augustin, ben size bu gece bütün duyduklarımı anlatacağım. Böylesi daha iyi.»

«— Emin misiniz?»

«— Pek değilim. Eğer bu cinayetlerle bir alâkanız varsa...»

Beni omuzlarımdan yakalıyarak, şiddetle sarstı: «O cinayetler hakkında gazetede okuduklarımdan başka birşey bilmiyorum! Yemin ederim! Eğer dün gece bana bu iki ölüm hâdisesi arasında bir bağ olduğunu söylemeseydiniz, bu hiçbir zaman aklıma da gelmezdi!»

«— Belki... Fakat dün gece yalan söylediniz, Mat-

mazel. Odette Duchene'in müzeden çıktığını iddia ettiniz.»

«— Bunu, babamın yüzünden söyledim. Başka bir yalan uydurmadım... Arkadaşınız Mösyö Bencolin de vaziyetin farkında... Bana inanın, kızın diğer kapıdan bulvara çıktığını sanıyordum.»

Bir sigara yakıp dumanları tavana doğru üfledim. Marie Augustin'i köşeye sıkıştırdıktan sonra konuşturmak çok kolaydı. «Kulüpte hisseniz vardı,» dedim. «Buraya sık sık geliyordunuz. Odette Duchene'in âzâ olmadığını da muhakkak biliyordunuz. Bu yüzden onun diğer kapıdan çıktığını zannetmiş olamazsınız!»

Düşünceli bir tavırla beni süzdü: «Zamanla siz de Mösyö Bencolin gibi insanları ustalıkla sorguya çekmesini öğreneceksiniz... Yani on beş yirmi sene sonra... Dinleyin, Mösyö. Bazan misafirlere hususî muamele yapılırdı. Mösyö Galant emir verdiği takdirde, bunları hiçbir güçlük çıkarmadan içeri alırdık. O gün gişeden hiç ayrılmadığımı size ispat edebilirim! Cinayetlerle bir alâkam yok! Bana inanıyor musunuz?»

Her tehlikeyi göze alarak, o akşam duyduklarımı Marie Augustin'e anlattım. Zira kız, Galant'ın kulübü mahvetmek istediğine inandığı takdirde, kendime kuvvetli bir müttefik bulmuş olacaktım.

Sözlerimi: «İşte böyle,» diye bitirdim. «İçeride kasa varsa ve bunun nasıl açıldığını da biliyorsanız, hiç durmayın. Bakın bakalım kasada zarf var mı?»

Ben konuşurken, kız sakin sakin oturmuştu. Fakat şimdi çehresinin bir gece evvelki gibi sert bir ifadeye büründüğünü görüyordum. Marie Augustin'in tehlikeli bir hali vardı.

Hiddetle: «Burada bekleyin,» dedi.

Odanın, tâ dibindeki bir kapıya doğru gitti. Dışarı çıktıktan sonra, kapıyı iyice kitlemeği de unutmadı. Ben sırt üstü uzanarak başımı yastıklara dayadım. İşler yolunda gidiyordu... Beyaz maskeliler beni bulmak için kulübü alt üst ederlerken, ben yumuşak yastıklara gömülmüş, keyifli keyifli sigara içiyordum. Evet, vaziyet mükemmeldi. Galant, son şakasını Gina'ya anlatırken onu dikkatle dinlemiş olduğuma bayağı seviniyordum. Marie Augustin, Galant'ın gazetelere gönderilmek üzere hazırladığı zarfları

kasada bulduğu takdirde muhakkak cinayet hakkında bildiklerini bana anlatmaktan çekinmeyecekti.

Genç kız, bir iki dakika sonra döndü. Kapıyı çarparak kapadıktan sonra bir an arkasına dayanarak bana baktı. Gözleri hiddetinden bulanıklaşmıştı, elinde de bir deste kâğıt vardı. Sanki birdenbire kararını vermiş gibi bir tavırla, içlerinde o tatlı kokulu tütsünün yandığı, küçük altın mangallardan birine doğru gitti. Tütsü kabını kaldırarak, kâğıtları mangala attı. Bunu kâfi bulmamıştı anlaşılan. Zira telâşla bir kibrit de çaktı.

Alevler altın mangalın içini yalamağa başladı. Marie Augustin, yaldızlı yazılar ve leyleklerle süslenmiş siyah eşyalarla dolu bu odada tıpkı bir rahibeye benziyordu. Ancak kâğıtlar iyice kül haline geldikten sonra, doğrularak bana döndü.

«— Mösyö Bencolin'e gitmeğe hazırım... Ona, sevgili dostum Galant'ın Odette Duchene'i bıçakladığını gördüğümü söyliyeceğim. Hattâ yemin de edeceğim.»

«— Peki, bunu hakikaten gördünüz mü?»

Genç kız, kindar bir tavırla: «Hayır,» diye cevap verdi. «Fakat bu yemin etmeme mani değil...» Ağır ağır bana yaklaştı. Onu yine sert çehreli bir rahibeye benzettim. Bütün vücudu bir yay gibi gerilmişti. «Hikâyeyi mükemmel bir şekilde anlatacağımdan emin olabilirsiniz.»

«— Buna lüzum yok sanıyorum. Fakat, Matmazel Augustin, neden birdenbire ihtiyatı bir tarafa bıraktınız. Bildiğime göre babanızın hakikati öğrenmesi...»

«— Babam hakikati biliyor.»

Şezlongda doğrularak, hayretle ona baktım. Oda ağır ağır dönmeğe başladı. Sanki biri enseme çekiçle vuruyor, başım sağa sola sallanarak tavana doğru yükseliyordu.

Marie Augustin: «Babam hakikati biliyor,» diye tekrarladı. «Zaten artık vaziyeti saklamanın lüzumu yoktu... Gazeteler benden de bahsedebilirdi...» Dikleşti. «Maamafih, bunun çok hoşuma gideceğini de söyliyeyim, Mösyö...»

«— Vaziyeti babanıza kim anlattı?»

«— Ben... Galiba son zamanlarda o da şüphelenmeğe başlamıştı. Fakat...» Elini istihkârla kaldırdı. «Ben babamı küçük parmağımın ucunda oynatırım!.. Sonra Ga-

lant'ı hapse attırmak için her tehlikeyi göze almağa da hazırım.»

Sesinde müthiş bir kin vardı. O zaman Galant'la gizli bir alâkası olup olmadığını kendi kendime sordum. Fakat birşey de söylemedim. «Ondan sonra da bu esaret hayatına bir son vereceğim,» dedi. «Seyyahate çıkacağım... Mücevherler takacak, lüks otellerde, denize bakan dairelerde kalacağım... Sizin gibi kibar ve yakışıklı Mösyöler bana iltifat edecekler... Onlardan birine de yine tıpkı sizin gizi söz geçiremiyeceğim! O bana aldırmayacak bile. İşte o zaman...» Sözlerini bitiremiyerek, kindar kindar güldü. «Fakat bütün bunlardan önce Galant meselesini halledeceğim...»

«— Yani,» dedim. «Polise bütün bildiklerinizi anlatacak mısınz?»

«— Evet. Galant'ın, Odette Duchene'i bıçakladığını gördüğüme yemin edeceğim...»

«— Tekrar ediyorum, boş yere yalan söylemenize lüzum yok. Matmazel Prevost'yla benim şahitliğim kâfi. O zaman Galant da lâyık olduğu yeri boylayacak.» Onunla göz göze gelmeğe çalışarak, ısrarla. «Bildiklerinizi anlatırsanız,» dedim. «Bize hakikaten yardım etmiş olursunuz.»

«— Hangi hususta?»

Mırıldandım: «Meselâ, Bencolin sizin Claudine Martel'in katilini görmüş olduğunuzdan emin.»

Hayretle gözlerini açtı: «Demek bana hâlâ inanmıyorsunuz? Mösyö Marle, ben...»

«— Yanlış anladınız! Onun katil olduğunu bilmeniz şart değil. Fakat Bencolin, katilin dün gece babanız kapıları kapamadan evvel müzeye girdiğini tahmin ediyor. Hattâ, katilin oraya saklandığından, üstelik kendisinin bu kulüpte âzâ olduğundan da emin. Şimdi bize nasıl yardım edebileceğinizi anladınız mı? Dün gece müzeye giren âzâların kimler olduğunu söylersiniz, olur biter.»

Marie Augustin, kaşlarını kaldırmış şaşkın şaşkın yüzüme bakıyor. Ne demek istediğimi anlamamış gibi de bir hali vardı. Sonra bir kahkaha atarak. neşeyle yanıma oturdu ve beni omuzlarımdan yakalayıp, hafifça sarstı.

«— Yani...» diye haykırdı. «Mantık üstadı Ulu Bencolin'in, o yanılmaz katil avcısının, böyle budalaca bir

şeye inandığını mı söylemek istiyorsunuz! Allahım! İşte bu çok hoş!»

«— Gülmeyin, rica ederim! Ne demek istediğinizi anlıyamadım!»

Çenesini tutup, yüzünü bana doğru çevirdim. Gözlerinde müthiş bir istihkâr vardı.

«— Anlatayım. Katil kulüp âzâlarından biri de olsa, dün gece buraya müze yoluyla gelmedi. Ben bütün gün kapıdaydım. ziyaretçilerin hepsini de gördüm. İçlerinde kulüpten bir tek kişi bile yoktu. Yarabbi! Yüzünüzdeki ifadeyi bir görseniz! Bencolin'e bu kadar çok mu inanıyorsunuz? Onun hiçbir zaman yanılmayacağını mı sanıyorsunuz? Ah, Mösyö Marle, ben bunu size dün gece de anlatabilirdim...»

Artık onun kahkahalarını duymuyordum. Bütün faraziyelerimiz bu temele dayanıyordu. Fakat genç kız, bir tek cümlesiyle herşeyi mahvetmişti.

Marie Augustin, çenesini elimden kurtararak: «Dinleyin,» dedi. «Galiba ben sizlerden daha mükemmel bir hafiyeyim. Şimdi anlatacaklarım...»

«— Bir dakika! Katil, içeri müze yoluyla girmişti! Başka türlü olması imkânsız! Bütün kapılar...»

Yine gülmeğe başladı: «Yavrum, ben katilin müze yoluyla girmediğini söylemedim ki. Evet, cani herhalde bizim müze yoluyla koridora çıktı. Fakat onu bu kulübün âzâları arasında aramanız saçma. Şimdi size iki şey söyleyeceğim.»

«— E?..»

Elini, dudaklarına götürdü. Derin derin nefes alıyordu. Yüzü gururla kızarmış, gözleri de yine hafifçe kısılmıştı. «Bunları koskoca Paris zabıtasının meydana çıkarmağa muvaffak olamadığı da belli. Bir; ben bıçağın nerede olduğunu biliyorum.»

«— Ne?..»

O, hiçbir şey olmamış gibi, sözlerine devam etti: «İki; cinayeti bir kadının işlediğinden eminim.»

Bir ölü pencereyi açıyor

İşin içinden çıkamıyacak hale gelmiştim. Meşhur Alice'in «Harikalar Diyarı»na düştüğü zaman neler hissettiğini de yavaş yavaş anlamağa başlıyordum. Artık mantıklı sözleri saçma buluyor, saçma lâkırdıları birer mantık numunesi addediyordum

Uzun bir sessizlikten sonra, bıkkın bir tavırla içimi çektim: «Alâ... Alâ...»

Marie Augustin, büyük bir nezaketle: «Ne o?» dedi. «Şaşırdınız mı?»

«— Allah kahretsin! Alay mı ediyorsunuz?»

Genç kız, parlak saçlarını düzelterek: «Yoo.» diye cevap verdi. «Niye alay edeyim? Doğrusu bunları dün gece bir takım bayağı hilelere baş vuran Bencolin'in yüzüne haykırmağı isterdim. Neyse... Bunu yine de yapabilirim.»

Aklım yine karışmağa başlamıştı. Haykırdım: «Demin... Demin bıçağın nerede olduğunu bildiğinizi söylemiştiniz.»

«— Evet. Nerede olduğunu biliyorum! Bıçağı oradan almadım.» Tatlı tatlı yüzüme bakarak, mevzuu değiştirdi. «Sahi? Adınız neydi?»

«— Beni oyalamaktan vaz geçin! Adımın Marle olduğunu pekâlâ biliyorsunuz! Anlatın, sizi dinliyorum!»

«— Mösyö Marle, polis bütün müzeyi ve koridoru aradı fakat bıçağı yine de bulamadı değil mi?»

«— Evet, evet! Zaferden sarhoş olduğunuzu biliyorum! Bunun zevkini de ağır ağır çıkarmak istiyorsunuz ama...»

«— Polis neden muvaffak olamadı biliyor musunuz, Mösyö? O meşhur kaideye aldırmadı da ondan... Bıçak burunlarının dibindeydi, bu yüzden de onu göremediler. Siz, «Dehşetler Galerisi»ne inmişmiydiniz?»

«— Evet. Cesedi bulmadan bir iki dakika evvel.»

«— Merdivenin hemen biraz ilerisindeki şahane sahneyi gördünüz mü? Marat'nın bıçaklanmasını kasdediyorum. Marat, banyosundan dışarı, sırt üstü düşmüş... Bıçak, göğsünde. Yarasından kanlar akıyor. İşte, yavrum,» Müstehzi bir tavırla elini uzatarak, parmağını dudadıma dokundurdu. «O kanların bir kısmı hakiki.»

«— Yani?..»

Marie Augustin, sakin sakin: «Yani..» dedi. «Katil oraya indi. Bıçağı, Marat'nın balmumu göğsünden çekip çıkardı. Babam o sahneyi hazırladığı zaman bıçakların en uzun, en keskin ve en öldürücüsünü seçmişti. Balmumu bıçağı körleştirmedi. Bilâkis onu toz ve pastan korudu. Üstelik bunu çıkarması da çok kolaydı... Katil işini bitirince, bıçağı yine yerine, yani Marat'nın göğsüne soktu. Polis dün gece o sahneye baktı, bugün de yüzlerce ziyaretçi... Ama hiç biri vaziyetin de farkına varmadı.»

Gözlerimin önünde bir gece evvel gördüğüm ve pek de canlı bulduğum o sahne belirmişti. Birdenbire başka birşey hatırlayarak, kendi kendime küfrettim. Ben, tam orada, yani Marat gurubunun önündeyken bir şeyin ağır ağır yere damladığını işitmiştim. Sonradan kanın, cesedi kollarına almış olan Satir heykelinden damladığını da sanmıştım. Bu sesin, Marat sahnesinden geldiğini anlıyamıyacak kadar aptaldım ben.

«— E?» dedim. «Bunun farkına nasıl vardınız?»

«— O! Demek yine benden şüphelenmeğe başladınız?.. Bana da bir sigara verin... Bunun farkına varmamazlık edemezdim... Mösyö Marle, bütün hayatım o müzede, balmumu heykellerinin arasında geçti. Elbiselerden birinin küçük bir düğmesi bile kopsa, bunu hemen farkederim.»

«— Ya?»

«— Evet. Bu sabah, etrafıma bakındığım zaman ufak tefek bazı değişiklikler gözüme çarptı. Marat'nın yazı tahtası hafifçe yana kaymıştı. Biri Charlotte Corday'in eteğine çarpmış ve bunun kıvrılmasına sebep olmuştu. Asıl mühimi, bıçak, Marat'nın balmumu göğsüne tamamiyle saplanmamıştı ve banyonun yanındaki kan lekeleri boya değildi.»

«— Bıçağa dokundunuz mu?»

Müstehzi bir tavırla kaşlarını kaldırdı: «Ne münasebet! Polisin bıçağın yerini keşfedeceği anı beklemeğe karar verdim. Tabiî uzun müddet bekleyeceğimi de biliyordum.»

Lakayt bir tavırla: «Herhalde,» diye cevap verdi.

«— Herhalde orası parmak izleriyle doludur...» Kendisine uzattığım, Lake kutudan aldığı sigarayı yakmamı bekledi. Sonra da: «Matmazel Claudine Martel'in ölümü beni fazla alâkadar etmiyor,» dedi. «Fakat sizin katilin bir kadın, kulüple hiçbir alâkası bulunmıyan bir kadın olduğunu anlıyacağınızı sanmıştım.»

«— Neden?»

«— Katil, kızın boynundaki altın zincirin ucunda asılı olan bir şeyin peşindeydi...» Dikkatle bana baktı. «Bu aşikâr değil mi?»

«— Biz bunun gümüş bir anahtár olduğuna kanaat getirdik.»

Mırıldandı: «O halde aynı fikirdeyiz. Doğrusu bu meselede Ulu Bencolin gibi düşünmüş olmam gururumu okşadı... Alâ! Peki yavrum katil anahtarı neden istiyordu?» Sualini yine kendisi cevaplandırdı. «Tabiî kulübe girebilmek için. Bu gece buraya nasıl girdiniz?»

«— Azâlardan birinin anahtarını aldım.»

«— Evet. Erkek âzâlardan birinin anahtarını aldınız. Zira kapıda anahtara bakacaklarını, sonra bunu defterden kontrol edeceklerini biliyordunuz... Peki, katil erkek olsaydı, Matmazel Claudine Martel'in anahtarı bir işe yarar mıydı? Hayır, yaramazdı. Çünkü kendisini kapıda hemen durdururlardı... Yavaş yavaş Bencolin'in aptal olduğuna inanmağa başlıyorum!.. Anahtarı bir kadın aldı!.. İlk bakışta Claudine Martel'i andıran bir kadın... O kulübe ancak bu şekilde girebilirdi.»

Arkasına yaslanarak, kollarını havaya kaldırdı ve uzun uzun gerindi.

Ben: «Kadın kulübe neden girmek istiyordu?» diye gülümsedim. «Bunu da anlatın da olsun bitsin.»

«— Bakın, bunu bilmiyorum.»

«— Belki de nöbetçilerden dün gece Matmazel Martel'e benzeyen bir kadının içeri girip girmediğini öğre-

nebilirim...»

Müstehzi bir tavırla: «İsterseniz gidip onlara sorun,» dedi.

«— Ben bunu yapamam tabiî. Fakat, siz sorabilirsiniz.»

Sigarasının dumanını hiddetle havaya üfledi: «Beni dinleyin, yavrum! Claudine Martel'in katili beni hiç alâkadar etmiyor. Size bu mevzuda yardım etmeğe de niyetim yok. Zira katil kim olursa olsun, muhakkak ki Galant değil. Demin söylediklerinizden bu anlaşılıyor! Ben, sadece Galant'ın cezalandırılmasını istiyorum, işte o kadar! Anlaşıldı mı?»

«— İki cinayetin birbiriyle alâkası var.»

Gözleri kısılıverdi: «Nasıl?»

«— Galant, Claudine Martel'in öldürüldüğünü öğrenmişti, fakat polise haber vermedi... Bu da kanun nazarında bir suçtur. Yani bu bakımdan hem Gina Prevost ve hem de Etienne Galant kanuna karşı gelmiş oluyorlar... Ve üstelik Gina, polise gitmeğe de hazır.»

Marie Augustin, uzun müddet sessiz sedasız sigarasını içti. Sonra da başını salladı: «Alâ... O halde size yardıma hazırım... Şimdi bana **plânınızı anlatın.»**

«— Evvelâ benim buradan çıkmam lâzım. Bana yardım edebilir misiniz?»

Omzunu silkti: «Dostum, bir şeyler yapmağa çalışacağım. Bir iki dakika sonra diğer odaların aranması bitecek, ondan sonra da...» İşaret parmağını, boynuna hafifçe sürerek, dikkatle bana baktı. «Tabiî kendi adamlarımı çağırır, âzâları da etrafıma toplarım ve böylece sizi herkesin gözü önünde dışarı çıkarırım... Böylece Galant'a meydan okumuş da olurum. Fakat kanlı bir hâdiseye sebebiyet verebiliriz!»

Gözlerini kısmış ve düşünceli düşünceli beni süzmeğe başlamıştı. Başımı salladım.

«— Bu olmaz. Herhalde Galant aptal değil. Vaziyeti hemen anlar. Belki bir mesele çıkarmaz ama daha biz polis çağıramadan buradan kaçar.»

Heyecanla: «Aferin,» dedi. «Gitgide daha çok hoşuma gidiyorsunuz... Pekâlâ, sinirleriniz sağlam mı? Kılık değiştirerek dışarıya çıkmağa çalışır mısınız? Ben de sizin-

le gelirim... Sanki, aşığımmış gibi rol yaparsınız.»

«— Böyle bir rol bana büyük bir zevk verir, Matmazel,» diye mırıldandım.

Bu sözlerimi duymamazlıktan gelmeğe çalışarak, ciddî bir tavır takındı: «Tehlikeli birşey bu... Eğer yakalanırsanız...»

Yine heyecan ve macera aşkım depreşmişti Samimiyetle: «Bana inanın, Matmazel,» dedim. «Son altı sene zarfında bu geceki kadar hiç eğlenmemiştim... Bu macera büyük bir zaferle sona ermeli! İçki var mı?»

«— Biraz makul olun... Pekâlâ... Maalesef, şapkanızla paltonuz burada kalacak. Ben size bir şeyler bulmağa çalışırım. Alnınızdaki sargıyı da çıkarmanız lâzım. Şapkayı, aşağıya doğru çeker ve pamuğu örtersiniz. Yaranızın kanayacağını pek sanmıyorum. Gömleğiniz de berbat. Ceketinizi kaparsanız, daha iyi olur. Maskeniz var mı?»

«— Vardı ama kaybettim. Galiba avluda düştü.»

«— Size, bütün yüzünüzü örtecek bir maske bulacağım... Bir de şu mesele var: Muhakkak ki kapıdaki nöbetçiler tetikte bekliyorlar. Onların her çıkanın anahtarına baktıklarından da eminim. Herhalde sizin hangi anahtarı kullandığınızı çoktan öğrendiler... Neyse... Ben başka bir anahtar bulmağa çalışırım... Siz burada bekleyin. ben bu işleri halledip geleyim. Tuvalet masasının yanındaki komotta Napoleon konyağı var.»

Telâşla dışarı çıktı ama bu defa kapıyı kitlemedi. Ben, ağır ağır ayağa kalktım. Enseme müthiş bir sancı saplandı. Gözlerim karardı. Bacaklarımın da hiç takati yoktu. Fakat o gecenin verdiği sarhoşluk kendime gelmeme yardım etti. Şezlonga dayanarak fırıl fırıl dönen odanın durmasını bekledim. Sonra da ağır ağır genç kızın işaret ettiği komota doğru gittim.

Eski Napoleon konyağı, gümüş tellerden örülmüş bir sepetin içinde duruyordu. Bir gece evvel müzede konyak içerken kızın beni hiddetle süzmüş olduğunu hatırlayarak, kahkahalarla gülmeğe başladım. Bir bardağa ağzına kadar içki doldurarak bunu çabucak başıma diktim. Konyağın harareti yavaş yavaş damarlarıma yayıldı. Kendimi daha iyi hissediyordum. Bardağa tekrar içki koydum. Sonra gözüm, tuvalet masasının aynasındaki hayalime ilişti... Ya-

rabbi! Ne haldeydim ben! Yüzüm, sanki bir haftadır alem yapıyormuşum gibi iyice sararmıştı. Başımda kalın bir sargı vardı... Gömleğim de kan içindeydi. Birdenbire hayretle irkildim. O apaşın bıçağı ceketimin kolunu boydan boya yırtmıştı. Demek ki, ölmeme de ramak kalmıştı. İçki bardağını aynadaki hayalime doğru kaldırdım ve konyağı yine bir nefeste içtim. Yavaş! Aynadaki hayal biraz bulanıklaşmıştı. Galiba insan böyle heyecanlıyken, içki de garip bir şekilde tesir ediyordu.

Neşeyle, dans eder gibi bir iki adım attım ve sonra da kahkahalarla gülmeğe başladım. Buna kendim de şaşmıştım doğrusu. Artık duvarlardaki panoların üstündeki yaldızlı leylek ve tavus kuşlarının yüzlerinde gayet dostça bir ifade vardı. Küçük, altın tütsü mangallarından çıkan mavi dumanlar, içlerinde ışık yanan bronz kâselerin etrafında yılan gibi kıvrılıyordu. Odanın bir hayli sıcak olduğunu farkettim.

Nihayet Marie Augustin, içeri girdi. Elinde, âzâlardan birinden çaldığı anlaşılan, oldukça büyük, siyah bir şapka ve bir de uzun pelerin vardı. Hazırlandıktan sonra yaldızlı dolabın önünde durduk. Artık sıra maskelerin takılmasına gelmişti. Genç kız, dolabın üstündeki, gümüşten yapılmış Pagoda şeklindeki lâmba hariç, diğer ışıkların hepsini söndürmüştü.

Karanlık, odayı sarmış olan sessizliği büsbütün derinleştiriyordu. Duvarların arkasından hafif bir müzik sesi geldiğini duydum. Genç kızın çehresi, gümüş lâmbadan süzülen solgun ışıkta fildişinden oyulmuş gibi duruyordu. Kaşları yukarıya doğru kalkıktı, dudaklarını da parlak bir kırmızıya boyamıştı...

«— Dış kapıdan çıktığımızı farzedelim,» dedi. «Ondan sonra ne yapacağız?»

«— Müzeye gideceğiz, tabiî,» diye cevap verdim. «O bıçağı görmek istiyorum.» Aslında o anda bıçağı filân düşündüğüm yoktu... «Ondan sonra da telefon ederiz. Tabancanızı bana verseniz, iyi edersiniz.»

Marie Augustin, sessiz sedasız silâhı uzattı. Parmaklarımız birbirine dokundu. Hafif bir temastı bu. Fakat iyice sarsıldım. Dikkatle kıza bakıyor ve yerimden de kımıldıyamıyordum. Kaba eşyalarla dolu olan o kasvetli oda-

yı ve sonra da onun arkasında beliren, «Binbir gece» masallarına has, pırıltılı sihirli âlemi düşünüyordum.

Marie Augustin, ağır ağır lâmbaya doğru uzanmadan önce, maskesini indirdi. «Ben siyah takıyorum... Çünkü, şimdiye kadar bir âşığım olmadı...»

Maskenin deliklerinden gözüken pırıl pırıl gözlerini bana dikmişti. Bunlardaki mânâyı anlıyamadım. Sonra oda derin bir karanlığa gömüldü...

Kapıya doğru ilerlerken, o durmamı işaret ederek, büroya dikkatle baktı. Sonra da başını salladı. Marie Augustin'in peşi sıra, duvarlarına halılar asılmış olan o acaip bürodan geçtim ve camlı kapıdan koridora çıktım. Elimde, genç kızın söylediğine göre kısa bir müddet evvel Amerika'ya gitmiş olan bir âzânın gümüş anahtarı vardı. Orkestranın sesi gitgide yükseliyor, insan yine kendini bir rüya âlemine düşmüş gibi hissetmeğe başlıyordu. Renkli maskelerle dolu acaip bir âleme... Vakit bir hayli geçti. Artık eğlencenin son haddine varmış olacağını düşündüm...

Birdenbire gürültü etrafımızı sarıverdi. İlerlerde, büyük salona açılan yüksek kemer vardı... Artık kahkahalar, mırıltılar ve kadeh şıkırtıları birbirine karışıyordu... Maamafih gürültünün pek müthiş olduğu sanılmasın... Arada sırada ani bir çığlık duyuluyor, sonra da bu birdenbire alçalıveriyordu. Orkestradan yükselen müzik de salona, iç bayıltıcı, sıcak, ağır dalgalar halinde yayılmaktaydı. Nihayet, siyah mermerden yapılmış olan yüksek kemere eriştik. Bunun içine aynalar öyle bir ustalıkla yerleştirilmişti ki, insan kendisini sonsuzluğa kadar uzayıp giden bir tünele girmiş sanıyordu. Tıpkı müzede olduğu gibi, burada da sanki denizin dibine inmişim gibi bir hisse kapıldım. Fakat şimdi alaca karanlıkta balmumu heykeller değil, gulyabaniler yüzüyordu... Siyah maskeler... Yeşil maskeler... Kırmızı maskeler... Aynaların garip bir şekilde böldüğü vücutlar... Kol kola yürüyen çiftler... Siyah lastikotin ve hışırdayan ipek... Köşelerde oturan, sigaralı gölgeler...

Koluma girmiş olan Marie Augustin'e baktım. O da bana bir hayaletmiş gibi geldi. Yanımdaki aynada bir kol belirdi. Bu, bir peçeteye sarılmış olan büyükçe bir içki şişesini yana doğru eğdi. Biri kahkahalarla güldü... Yan-

lardaki loca gibi yerlere, üstleri camlı masalar konulmuştu. Bunların içinde ufak ampuller yanmaktaydı. Bu renkli ışıklar, kadehlerdeki köpüklü içkileri ve masaların başında hareketsiz oturan âzâların mütebessim veya ciddî çehrelerini aydınlatıyordu.

Sütunlardan birine beyaz maskeli bir adam dayanmıştı, bir eli de iç cebindeydi. Diğer bir beyaz maskeli ise masaların arasında dolaşıyordu. Aynaya bakınca onun upuzun bir tünelde yapa yalnız ilerlediğini zannettim. Orkestranın sesi artık bir gök gürültüsü halini almıştı... Palmiyelerin arkasından birer hayalet gibi bakan müzisyenlerin yüzünde de beyaz maskeler vardı.

Marie Augustin'in heyecanla kolumu sıktığını hissettim. Onun bu telâşı nedense birdenbire sakinleşivermeme sebeb oldu. Fakat salonda ağır ağır ilerlerken, beyaz maskelilerin arkamdan baktıklarını da sandım. Acaba insan, ucuna sesi boğacak bir alet takılmış bir tabancayla arkadan vurulunca neler hissederdi? Bu gürültüde hiçbir şeyin duyulması kabil değildi. İnsanı arkadan vurup, sonra da sanki fazla içkiden sızmış bir âzâ gibi çabucak dışarı taşıyabilirlerdi?

Kendimi zorlayarak, adımlarımı büsbütün ağırlaştırmağa çalıştım. Kalbim, fena halde çarpıyordu. Marie Augustin'in odasında içtiğim konyak beni iyice sersem etmişti... Arkadan vurulduğum takdirde neler olacağını düşünüyordum. Belki kurşun insanın canını fazla yakmıyordu? Fakat, belki de kurbanının ciğerini kızgın bir demir gibi dağlamaktaydı. Veya...

Gürültü azalmağa başlamıştı. Burnuma taze çiçek kokusu geldi. Bunu sıcak ve esanslı havaya rağmen duydum. Koridora çıkmıştık. Yine ağır ağır ilerliyerek, istirahat salonuna girdik. Hemen arkadaki kanapede oturan iki apaşa baktım. Gözlerini kapıya dikmişlerdi. Sonra, bronz Satir'lerin ağzından fışkıran kızıl ışıkta, beyaz maskelilerin yerlerinden kalktıklarını gördüm...

Cebimdeki tabancanın kabzasını sıkı sıkı kavradım...

Apaşlar ağır ağır ilerlediler. Bize şöyle bir baktıktan sonra yollarına devam ettiler...

İstirahat salonuyla, hol arasındaki mesafe bana o

kadar uzun geldi ki... «Hakikat olamaz bu,» diye düşündüm. «Hakikat değil!» Avuçlarım terden sırsıklam olmuştu. Bir ara Marie Augustin de hafifçe irkildi. «Onun bana yardım ettiğini anlarlarsa, ne olacak?» Tak... Tak... Tak... Bu ayak seslerimiz miydi, yoksa kalbimizin gümbürtüsü mü? Belki de her ikisi...

Biri, yanımda: «Anahtarınız, Mösyö?» dedi. «Mösyö gidiyorlar mı?»

Böyle bir şeyle karşılaşacağımı bilmeme rağmen o, «Mösyö gidiyor mu?» sözlerinde gizli bir alay olduğunu sandım. Sanki beyaz maskeli: «Maalesef, Mösyö gidemiyecekler. İlelebet burada kalacaklar,» demek istiyordu. Anahtarımı uzattım.

Beyaz maskeli: «Ah,» diye mırıldandı. «Mösyö Darzac! Teşekkür ederim, Mösyö.»

Marie Augustin, maskesini hafifçe kaldırınca adam hafifçe geriledi. Genç kızı tanımıştı tabiî. İleri atılarak, dış kapıyı açtı... Vestiyerdeki mermer sütunlara, mavi süslere, beyaz maskeli mütebessim çehreye son bir defa baktım... Orkestranın sesi hafifledi... Nihayet dışarıdaydık...

Bir an dizlerimin bağı çözülüverdi. Başımı tuğla duvara dayadım. Koridorun serinliğinin pelerinimin altından yukarıya doğru süzülmesi bayağı hoşuma gitti.

Marie Augustin: «Aferin, yavrum,» diye fısıldadı.

Onu karanlıkta göremiyordum, ama bana iyice sokulmuş olduğunu hissediyordum. Damarlarımdaki kanım bir zafer şarkısı tutturmuştu. Galant elimizdeydi artık! Evet, elimizdeydi!

Genç kızın, mırıldandığını duydum: «Nereye gidiyoruz?»

«— Söyledim ya, müzeye. O bıçağı bulmalıyız. Ondan sonra Bencolin'e telefon ederim. O beni Adalet Sarayında bekleyecekti... Müzeye girmek için ön kapıya mı gideceğiz?»

«— Hayır, hayır. Bende arka kapının anahtarı var. Tek anahtar bu... Azâlar caddeye açılan kapıdan çıkıyorlar.»

Kolumu tutmuş, beni müzenin arka kapısına doğru sürüklüyordu. Sırtımdan terler akıyordu. Yaram yeniden zonklamağa başlamıştı. Galiba kanıyordu da. Fakat ku-

lüpten sağ salim kaçtığım için bu ıstırap bile bana ayrı bir zevk verdi. Benimki, gururlanılacak bir yaraydı...

«— Durun,» dedim. «Bir kibrit çakayım.»

Kibritin alevi, bulunduğumuz yeri hafifçe aydınlattı. Birdenbire Marie Augustin'in tırnaklarını koluma batırdığını hissettim..:

«— Yarabbi!» diye fısıldadı. «Bu nedir?»

«— Ne var?»

Genc kız, parmağıyla kapıyı işaret ediyordu. Aralıktı bu...

Kibrit cızırdayarak sönünceye kadar orada donmuş gibi durduk. Gözlerimizi kapıdan alamıyorduk... Evet, kapı aralıktı... İçerinin boğucu havası yüzümüze vuruyordu. İçimden bir ses o geceki korkunç maceraların henüz sona ermemiş olduğunu söylüyordu.

Üstelik kapı, tüylerimizi ürperten bir şekilde gıcırdıyor, hattâ hafifçe kapanıp açılıyordu. Bir gece evvel katil, Claudine Martel'i öldürmeden evvel burada durmuştu işte. Yeşil ışıkların birdenbire yanmasından ve karanlık siluetin başıyla omuzlarını aydınlatmasından korktum.

Marie Augustin: «Acaba,» diye fısıldadı. «İçeride biri mi var?..»

«— Şimdi anlarız,» diyerek, kolumu onun omuzuna attım. Diğer elime de tabancayı alarak, kapıyı ayağımla ittim. Karanlıkta ilerlemeğe başladık.

Genç kız, endişeyli bir sesle: «Işıkları yakmamız lâzım,» diye ısrar ediyordu. «Durun, ben öne geçeyim... Karanlıkta yolumu bulabilirim... Sahanlığa çabucak çıkarız... Dikkat!»

Karanlık pasajdan geçerek, Satir'in bulunduğu sahanlığa çıktık. Marie Augustin, elleriyle etrafı yoklamak lüzumunu bile duymamıştı.. Karanlıkta Satir'in kalın pelerini bileğime sürününce sanki bir yılana dokunmuşum gibi irkildim. Ayaklarımızı taş zemine sürte sürte ilerliyorduk. Rutubetli, küf kokulu hava son derecede boğucuydu. Merdivenlerden çıkarken, ayağım basamağa takıldığı için sendeledim. Belki müzede biri vardı ama herhalde adam bizim geldiğimizi de çoktan duymuştu.

Bilmiyorum, Marie Augustin o karanlıkta yolu nasıl buldu? Zira ben merdivenlere tırmandıktan sonra iyice

sersemledim. Yalnız burnuma gelen tozlu kumaş ve saç kokusundan, o insanın kanını donduran balmumu heykellerin arasından geçtiğimizi anladım. Birdenbire aklıma, ihtiyar Augustin'in sözleri geldi: «Onlardan biri hareket edecek olursa, muhakkak çıldırırım...» Sanki biri bunları kulağıma fısıldamış gibi, elimi başıma götürdüm.

Marie Augustin, kolumu bıraktı. Çevrilen bir düğmenin hafif çıtırdısını işittim. Şimdi yeşil ışıklar, içinde bulunduğumuz esas salonu aydınlatıyordu. Yüzü bembeyaz kesilmiş olan genç kız bana bakarak, tebessüm etti.

«— Geliniz bakalım... «Dehşetler Galerisi»ne inip, bıçağa bakmak istiyordunuz.»

Dönerek, tekrar büyük salondan geçtik. Burası hiç değişmemişti tabiî. Bir gece evvel, cesedi bulduğum zamanki gibiydi. Ayak seslerimiz taş merdivende garip aksi sedalar yaptı. Aşağı ne kadar dikkatle inerseniz inin, Satir birdenbire karşınıza çıkıveriyordu. O da, yeşil ampulun aydınlattığı köşesinde beklemekteydi. Pelerininin bileğime sürünmüş olduğunu hatırlayarak, titredim.

«Dehşetler Galerisi»... Karanlıktan daha dehşet verici olan o loşlukta renkli ceketleri, balmumu çehreleri ve düşman düşman bakan cam gözleri görüyordum. Marat sahnesinin çok yakınındaydık artık. Fakat nedense başımı çevirip bakmağı istemiyordum... Korkudan gözlerimi yere dikmiş, öyle duruyordum. Bir ses korkunç bir manzarayla karşılaşacağımı fısıldar gibiydi. Bu sözler görünmeyen birer çekiç gibi kulak zarlarıma iniyor ve beynimde uğulduyordu... Usul usul başımı kaldırdım. Hayır, sahne hiç değişmemişti. Hemen önümüzde de demir bir parmaklık vardı. Sırt üstü yere yatmış olan Marat, cam gözlerinde müthiş bir hiddetle beni süzüyordu. Kırmızı takkeli hizmetçi kadın, kapıdaki askerlere bağırmaktaydı. Bir eliyle de katil Charlotte'un renksiz bileğini sıkı sıkı tutuyordu. Pencereden solgun Eylül güneşinin içeri süzüldüğünü gördüm... Hayır! Bu sahnede bir acaiplik vardı! Bir şeyi eksikti!

O ağır, gayrî tabiî sessizliği Marie Augustin'in feryadı bozdu.

«— Bıçak yok!»

Evet. Marat, mavimsi derili, pençe gibi elini, kanlı

göğsüne doğru uzatmıştı ama bıçak yerinde değildi. Marie Augustin'in derin derin nefes aldığını duydum... Balmumu heykellerle alâkası olmayan, hakiki bir cinayetle karşı karşıya geldiğimizi biliyorduk... Sarımsı ışıklar sanki daha da sönükleşmişti. Eğilerek, demir parmaklığın altından geçtim. Artık balmumu heykellerin arasındaydım. Genç kız da peşimden geldi.

Bu küçücük odanın tahtaları ayaklarımın altında gıcırdadı. Heykeller hafifçe titrediler. Hizmetçi kadının ayağındaki kumaş terliklerden birinin iyice çıkmış olduğunu farkettim. İnsan, o demir parmaklığı aşar aşmaz, maziye dönüyordu Artık müzede olduğumu hatırlamıyordum bile... Şimdi İhtilâl devrinin gürültülü Paris'inde, yüksek bir binanın tepesindeki, kahverengi duvarlı, pis bir odadaydık. Yanda bir harita asılıydı. Pencereden, ölü sarmaşıkların sarıldığı tuğla duvarın arkasına doğru baktığım takdirde, Boulevard St. Germain'deki evlerin damlarını görebilecektim... Biz de, tıpkı odadakiler gibi, cinayetten sonra dehşetle donup kalmıştık. Döndüm... Hizmetçi kadın bana pis pis sırttı. Askerler ise gözlerini Marie Augustin'e dikmişlerdi.

Birdenbire Marie, acı acı haykırdı... Hafif bir gıcırtı duydum... Pencerelerden biri ağır ağır açılarak, içeri bir baş uzandı...

Pencerenin çerçevelediği bu çehre kanımı dondurdu adetâ. Adamın gözleri yerinden uğramış, dudakları korkunç bir tebessümle aralanmıştı. Birdenbire fışkıran kan, bu ağzı örttü. Adam, başını sağa sola sallayarak, acaip bir hırıltı çıkardı O zaman boynuna sivri bir bıçağın saplanmış olduğunu gördüm.

Etienne Galant'dı bu...

İnledi... Gırtlağındaki bıçağı çekip çıkarmağa çalıştı... Sonra da pencereden odaya kaydı...

Müzedeki katil

Müsaadenizle biraz durup, derin bir nefes alayım. Bu satırları yazarken o korkunç sahne gözlerimin önünde olanca canlılığıyla belirdi. Yine o geceki gibi müthiş bir dehşet ve yorgunluk hissettim. Birbirini takib eden korkunç hâdiselerin en sonuncusu olan bu cinayet herhalde benden daha cesur bir adamı da bir hayli sarsardı. Kulübe girer girmez, korkunç bir ölüm yarışı başlamış ve sinirlerim de iyice gerilmişti... Daha sonra haftalarca Galant'ın kanlı çehresini rüyalarımda gördüm... Pencereden içeri yuvarlanmadan evvelki korkunç halini... Gece yarısı pencereme sürünen bir yaprak veya hafif bir gıcırtı o hâdiseyi aklıma getiriyor ve o zaman ben: «Elektrikleri yakın!» diye haykırıyordum...

Galant'ın ölümünden hemen sonraki yarım saat zarfında olanları tamamiyle hatırlamadığımı itiraf edeyim. Bilmem artık beni korkaklıkla itham edermisiniz? Marie Augustin sonradan sükûnetle hareket ettiğimi, soğuk kanlılığımı da kaybetmediğimi söyledi. O, haykırarak koşmağa başlamış. Sonra da demir parmaklığın üstüne yuvarlanmış. Ben onu kucağıma alıp sâkin sâkin yukarı götürmüş ve Bencolin'e de telefon etmişim. Bu arada Marie Augustin'le ciddi ciddi, insan parmaklığın üzerinden yuvarlanıp, başını taşa çarptığı zaman neler olabileceğini konuşmuşuz...

Fakat ben bunları hatırlamıyorum... Aklım başıma geldiği zaman o tıklım tıklım eşya dolu odadaydık. Masanın üstündeki lâmba ortalığı aydınlatıyordu. Ben, salıncaklı sandalyeye oturmuş, bir şeyler içiyordum. Bencolin de karşımda ayakta duruyordu. Marie ise bir koltuğa büzülmüş ve elleriyle de gözlerini kapamıştı... Herhalde olanları Bencolin'e en ince teferruatına kadar anlatmış olacağım ki, kendime geldiğim zaman ona Galant'ın halinden bahsediyor-

dum... Odada kimler yoktu ki? Müfettiş Durrand... Beş altı polis... Sırtında eski bir gecelik entarisi olan ihtiyar Augustin...

Müfettiş Durrand'ın rengi iyice uçmuştu. Ben konuşmamı bitirince, derin bir sessizlik oldu.

Sonra Durrand ağır ağır: «Ve katil, Galant'ı kıstırdı,» dedi.

Yine konuşmağa başladım. Hem de normal ve mâkûl bir şekilde: «Evet... Böylece mesele basitleşmiş oluyor, değil mi? Fakat Galant oraya nereden girdi, bilmiyorum. Onu son defa odasında, apaşlarını üzerime saldığı zaman gördüm... Belki de randevusu vardı...»

Durrand, mütereddit bir tavırla üst dudağını kemirip duruyordu. Sonra bana yaklaşarak elini uzattı ve sert bir tavırla: «Delikanlı,» diye homurdandı «elini sıkmama müsaade et.»

Bencolin, başını salladı, «Evet... Bravo, Jeff... Hele o bıçak hikâyesi... Meğer hepimiz de körmüşüz. Bize bıçağın yerini söylediği için Matmazel Augustin'e teşekkür etmemiz lâzım.»

Bastonuna dayanarak, dikkatle genç kıza baktı. Marie Augustin, ağır ağır başını kaldırdı. Yüzü bembeyaz kesilmişti ama gözlerinde müstehzi bir pırıltı vardı. Alev rengi tuvaleti de biraz buruşmuştu.

Sâkin sâkin: «Sizden dün gecenin intikamını almam lâzımdı,» diye cevap verdi. «Zannedersem sonunda benim faraziyemi kabul etmek mecburiyetinde kalacaksınız..»

Bencolin, kaşlarını çattı: «Bundan pek emin değilim, Matmazel. Bakalım, görürüz. Şimdiki halde...»

«— Cesede baktınız mı?» dedim. «Onu da Marat'nın bıçağıyla mı öldürmüşler?»

«— Evet... Bu defa katil parmak izlerini silmek lüzumunu da duymamış... Esrar çözüldü, Jeff. Senin ve Matmazelin sayesinde, Odette Duchane'in ölümü de dahil olmak üzere, her şeyi öğrendik.» Kederli nazarlarla lâmbaya baktı: «Etienne Galant da öldü... Artık benimle hesaplaşamıyacak.»

«— O pencerenin arkasına nereden girdi? İşte bunu anlıyamıyorum!»

«— Basit... O dar pasajdaki merdivenleri hatırlıyor

musun? Oradan, 'Dehşetler Galerisi'ndeki heykellerin arkasına çıkmak kabil...»

«— Galerideki ışıkların yakıldığı yeri mi söylüyorsun?»

Bencolin, başını salladı: «Evet... Katil Galant'ı ya o dar pasajda, ya da oranın yakınında bir yerde bıçakladı. Galant koşmağa başladı... Fakat ayağı takıldığı için merdivenlerden aşağı yuvarlandı... Sonra da sürüne sürüne Marat sahnesinin arkasına geldi. Her halde çıkacak yer arıyordu..»

«— Onu da Claudine Martel'in katili mi öldürdü?»

«— Tabii... Bundan hiç şüphen olmasın... Şimdi Mösyö Durrand!»

«— Evet, Mösyö?»

«— Yanınıza dört memur alıp, kulübe gidin. İçeri girin. Lüzumu olursa kapıyı bile kırın... Eğer karşı koymaya kalkarlarsa...»

Müfettiş, tatlı tatlı tebessüm etti. Dikleşerek, şapkasını büsbütün gözlerine doğru indirdi. Bütün memnuniyetini ortaya koyan bir sesle: «O zaman?» dedi.

«— O zaman evvelâ, göz yaşartıcı gaz kullanın. Yine de akıllanmazlarsa silâha müracaat edersiniz... Fakat karşı koyacaklarını pek sanmıyorum. Kimseyi tevkif etmeyin. Galant'ın bu gece kulüpten kaçta ve hangi sebeple çıktığını öğrenmeğe çalışın. Binayı iyice araştırın. Eğer Matmazel Gina Prevost hâlâ oradaysa, kendisini buraya getirin.»

Marie Augustin, yine sâkin bir tavırla Bencolin'e baktı: «Bütün bunları azaları korkutmadan yapmanızı rica edebilirmiyim?»

«— Maalesef onları biraz korkutmak mecburiyetindeyiz, Matmazel.» Bencolin tebessüm etmeğe başlamıştı, «Mösyö Durrand, esas araştırmaya azalar gittikten sonra başlamanız daha doğru olur. Kulüpte çalışanları bırakmayın... Matmazel Prevost'yu da muhakkak bulmağa çalışın. Kendisi belki hâlâ 18 numaralı odadadır. Söyleyeceklerim bu kadar. Yalnız bu işleri sür'atle yapmanızı rica edeceğim.».

Durrand, Bencolin'i selâmladıktan sonra memurlarından dördüne işaret etti. Beşinci polisi hole nöbetçi dikti, altıncıyı da dışarı gönderdi. Oda yine derin bir sessizliğe gömülmüştü. Ben, arkama yaslandım. Sinirlerimin hâla ger-

gin olmasına rağmen bir hayli rahatlamıştım. «Bundan sonra olacaklar bana vız gelir,» diye düşünüyordum. (Ne kadar yanıldığımı çok geçmeden anlıyacaktım, o da başka.) Artık bana her şey ayrı bir zevk veriyordu. Teneke saatin tıkırtısı... Eski, siyah mermer şöminede yanan ateş... Abajurlu lâmba... Masadaki yamalı örtü... Sıcak kahvemi içerek, dostlarıma baktım... Başında yumuşak siyah bir fötr şapka, sırtında da siyah pelerin olan Bencolin, bastonunu düşünceli bir tavırla halıya batırıp duruyordu. Işıkta omuzları fil dişi gibi parlayan Marie Augustin iri gözlerini dikiş sepetine dikmişti. Yüzünde hem müstehzi ve hem de müşfik bir ifâde vardı. O anda hiç bir şey hissetmiyordum. Ani korku beni uyuşturmuştu, düşünmeme veya hissetmeme imkân yoktu. Hepimiz de bitap düşmüştük.

İhtiyar Augustin'e baktım. Ayaklarına kadar inen kurşunî pazenden gecelik entarisiyle pek gülünç bir hali vardı. İnce, buruşuk boynunu bükmüştü. Başını hafif hafif sallıyordu, kırmızı gözlerini de üzüntüyle kırpıştırıp duruyordu. Beyaz sakalı koskocaman bir yelpazeyi andırmaktaydı. Sonra bu ufak tefek ihtiyarcık, ayağına pek büyük gelen terliklerini sürte sürte kızına yaklaştı. Elinde, tozlu, siyah bir şal vardı.

O ince, tiz tesiyle: «Bunu omzuna al, Marie,» dedi. «Üşüyeceksin.»

Genç kız neredeyse gülecekti. Fakat babası çok ciddiydi. O korkunç şalı büyük bir şefkatle Marie'nin omzuna koydu. O zaman kızın gülme arzusunun sönüverdiğini hissettim. Şefkatle: «Babacığım,» diye mırıldandı, «kızmıyorsun ya—... Artık her şeyi öğrendin.»

İhtiyarcık, yutkundu. Sonra da başını çevirerek bize hiddetle baktı.

«— Neden kızayım, Marie! Sen fena bir şey yapmazsın ki! Merak etme, seni koruyacağım... Babana güvenebilirsin, yavrum.»

Kızının omzunu okşadı. Bakışlarıyla da bize meydan okuyordu.

«— Tabii güvenirim, babacığım. Sen artık yatsan, daha iyi olmaz mı?»

«— Sen de beni hep yatırmak istersin, çocuğum. Fakat yatmayacağım! Burada kalacak ve seni koruyaca-

ğım! Evet!»

Bencolin, ağır ağır pelerinini çıkardı. Şapkasıyla, bastonunu masaya bırakarak, bir sandalye çekip oturdu. Parmaklarını şakağına vurup duruyordu. Onun dikkatle Augustin'e baktığı gözümden kaçmadı...

Nihayet: «Mösyö,» dedi, «kızınızı çok seviyorsunuz değil mi?»

Lakayt bir tavırla konuşmuştu. Fakat Marie Augustin, birdenbire babasının elini tuttu. Sanki Bencolin'le Mösyö Augustin'in arasına girmek, ihtiyar adamı himaye etmek istiyordu.

«— Ne demek istiyorsunuz?» diye sordu.

Mösyö Augustin, dikleşti: «Tabii çok seviyorum... Marie'ciğim elimi sıkma... Parmaklarımın üstü şiş. Ben...»

Bencolin, devam etti: «Ve kızınız ne yaparsa yapsın onu daima himaye edeceksiniz. Öyle değil mi?» Arkadaşımın sesi yine kayıtsızdı.

«— Tabii... Neden sordunuz?»

Bencolin, sanki çok uzaklardaki bir sahneyi seyrediyormuş gibi, gözlerini kıstı: «Bu prensipler anlaşılır şeyler... Bilmem ki... Fakat bazan her şey değişiveriyor... Acaba ben neler hissederdim...?» Şaşkın şaşkın durakladı, sonra da eliyle alnını oğuşturdu.

Marie Augustin, kindar bir tavırla onu süzdü: «Ne demek istediğinizi anlamıyorum, Mösyö. Fakat burada oturup 'prensip'lerden bahsedeceğinize, vazifenizi yapsanıza! Sizin işiniz katili yakalamak değil mi?»

Bencolin, düşünceli düşünceli, başını salladı: «Mesele de bu ya... Benim vazifem katili yakalamak.»

Sesinde gizli bir keder vardı. Birdenbire bana saatin tıkırtısı yavaşlamış gibi geldi. Bencolin, dikkatle ayakkabılarının burnuna bakarak: «Hikâyenin ilk kısmını biliyoruz,» diye mırıldandı. Ayaklarını halıya sürüp duruyordu. «Odette Duchene'in buraya sürüklendiğini, bunu kimlerin yaptığını öğrendik... Genç kız, pencereden düştü. Sonra da Galant, onu bıçakladı... Fakat asıl katil kim? Matmazel Augustine, Claudine Martel'le, Etienne Galant'ı kim öldürdü?»

«— Bilmiyorum. Bunu meydana çıkarmak size düşer, bana değil. Mösyö Marle'a katilin bir kadın olduğundan

şüphelendiğimi anlattım. Bunun sebeplerini de izah ettim.»

«— Peki, kadın Claudine Martel'le Etienne Galant'ı neden öldürdü?»

Genç kız, eliyle sabırsızca bir işaret yaptı: «Neden olacak? İntikam almak için! Siz cinayetlerin intikam kasdiyle işlendiğine inanmıyormusunuz?»

«— İnanıyorum, Matmazel... Katil intikam almak için öldürdü... Fakat garip bir intikamdı bu... Bilmiyorum, siz bu meseleyi anlayabilecek misiniz? Hoş, ben kendim de anladığımdan pek emin değilim ya... Evet, bu acaip bir cinayet. Siz, bir kadının Odette Duchene'in intikamını almak için Claudine Martel'i öldürdüğünü ve sonra da kızın anahtarını alarak, bununla kulübe girdiğini düşünüyorsunuz... Hımmm.»

Kapı vurulunca bayağı irkildim... Sanki pek yakında meşum bir haber alacakmışız gibi bir hisse kapılmıştım.

Bencolin: «Giriniz,» dedi. «O... Hoş geldiniz. Yüzbaşı Chaumont. Buradakileri tanıyorsunuz, değil mi?»

Dimdik durmasına rağmen, rengi bir hayli uçmuş olan Chaumont, ağır ağır odaya girdi. Diğerlerini selâmladıktan sonra alnımdaki sargıya bir an hayretle baktı. Ve nihayet, telâşla Bencolin'e döndü.

O: «Senden haber aldıktan sonra Mösyö Chaumont'u buraya çağırdım, Jeff,» diye mırıldandı. «Konuşacaklarımızın onu da alâkadar edeceğini düşündüm...»

Chaumont: «Si... sizi rahatsız etmiyorum ya...» dedi. «Telefonda konuşurken sesinizin bir hayli heyecanlı olduğunu fark ettim... Ne... Ne oldu?»

«— Oturun, dostum. Yeni yeni şeyler öğrendik...» Bencolin başını kaldırıp genç adamın yüzüne bakmıyor, yine dikkatle ayakkabısının burnunu tetkik ediyordu. Sesi gayet ifadesizdi. «Meselâ... nişanlınız Matmazel Duchene'in ölümüne, Claudine Martel'le Galant'ın sebep olduğunu biliyoruz. Rica ederim, heyecanlanmayın!»

Uzun bir sessizlikten sonra, Chaumont, usulca fısıldadı: «He... Heyecanlı değilim... Artık neler hissettiğimi ben de bilmiyorum... Bana biraz izahat verir misiniz?»

Bir sandalyeye çöker gibi oturdu. Şapkasını parmağının ucunda çevirmeğe başladı. Bencolin, genç adama o gece öğrendiklerimi ağır ağır anlattıktan sonra, sözlerini:

«İşte böyle dostum,» diye tamamladı. «Galant, katilin siz olduğunu zannediyordu... Hakikaten öyle mi? Katil siz misiniz?»

Bu suali gayet lakayt bir tavırla sormuştu. Chaumont ise buz gibi donmuş kalmıştı. Genç adam, Bencolin hâdiseyi anlatırken şapkasını elinden düşürmüş ve iskemlenin iki tarafına sıkı sıkı yapışmıştı. Şimdi de hiç kımıldamadan o vaziyette oturuyordu. Konuşacak halde olmadığı da belliydi. Birşeyler kekelemeğe çalıştı. Bronz rengi çehresi iyice sararmıştı.

Sonra birdenbire haykırmağa başladı: «Demek benden şüphe ediyordu ha? Benden? Yarabbi! Siz benim böyle birşey yapabileceğime inanıyor musunuz? Ben, bir kızı arkasından bıçaklıyacak bir adammıyım? Sonra...»

Bencolin, mırıldandı: «Yavaş. Ben sizin katil olmadığınızı biliyorum.»

Ocaktaki kütüklerden biri büyük bir gürültüyle yuvarlandı. Artık uyuşukluğum geçmeğe başlıyordu. Chaumont'un itirazları beni bir hayli sarsmıştı. Sıcak kahvenin boğazımı yaktığını hissediyordum.

Marie Augustin, hiddetle: Sanki katili biliyor muşsunuz gibi bir tavır takınıyorsunuz,» diye homurdandı. «Halbuki en mühim ip uçları gözünüzden kaçtı.»

Bencolin, kaşlarını kaldırdı. Sonra da öğünmekten hiç hoşlanmadığını belli eden bir tavırla: «Hepsi de değil, Matmazel,» dedi. «Hepsi de değil...»

Müthiş bir hâdisenin eşiğindeydik. Bunu hissediyor, fakat fırtınanın ne taraftan kopacağını da bilmiyordunuz. Fakat, Bencolin'in alnındaki damarın iyice kabardığını farkettim. Bu, sanki teneke saatin tıkırtısıyla ahenkli bir şekilde atıyordu.

Arkadaşım, Marie Augustin'e baktı: «Siz, katilin Claudine Martel'in anahtarını sırf kulübe girebilmek için çaldığına inanıyorsunuz... Bu faraziyelerinizin zayıf bir noktası var...» Düşünceli düşünceli, başını salladı. «Hayır, iki.»

Bencolin: «Bir kere,» diye devam etti. «Katilin kulübe girmeği neden istediğini makûl bir şekilde izah edemiyorsunuz... Sonra ben bu faraziyenin tamamiyle yanlış olduğunu biliyorum!»

Ağır ağır ayağa kalktı. Yüzündeki dalgın ifadeye, yine sakin sakin konuşmasına rağmen, hepimiz gayri ihtiyari sandalyelerimizde geri çekilmeğe çalıştık... Saatin tıkırtısı iyice yükseldi...

«— Benim budalalığımı hakkında istediğinizi söyleyebilirsiniz, Matmazel Augustin. Benden size müsaade! Zira, az kalsın bu cinayetlerin içinden çıkamıyacaktım! Evet... Hakikati, ancak bu akşam, geç vakit anlıyabildim. Bununla öğünecek de değilim. Çünkü katil kim olduğunu anlamam, kendisini yakalamam için elinden geleni yaptı. Bana bir sürü ip ucu verdi... Onun için demin bu cinayetin hakikaten çok garip olduğunu söyledim...»

Gözlerinde garip bir ışık yandı, döndü: «Budala!» Dikleşti. Ben endişeyle odadakilere baktım...

Chaumont, kamburunu çıkarmış oturuyordu. Marie Augustin, ışığa doğru eğilmişti. Alt dudağını hafifçe bükmüş ve ihtiyar babasının koluna da sıkı sıkı sarılmış olduğunu farkettim. Gözleri simsiyah duruyordu...

Bencolin: «Budala!» diye tekrarladı. Bakışları yine sabitleşmişti. «Jeff, bu akşam sana kuyumcuyu bulmam lâzım geldiğini söyledim değil mi? Evet... Kuyumcuyu buldum... Katil saati orada tamir ettirmişti.»

«— Hangi saati?»

Haykırarak sorduğum bu sual Bencolin'i bayağı şaşırttı.

«— Jeff... Koridorda bulduğumuz, küçük cam parçalarını unuttun mu? Hattâ bunlardan biri duvardaki tuğlaya yapışmıştı...»

Kimse sesini çıkarmadı. Heyecandan boğulacak gibiydim.

«— Öyle dar bir yerde bu muhakkak olacaktı... Yani, katil Claudine Martel'i bıçaklarken, saatinin camını kırdı... Evet, bu muhakkak olacaktı, çünkü...»

«— Bencolin, ne söylüyorsun, Allah aşkına?»

Bencolin, ağır ağır cevap verdi: «Çünkü, Kont Martel tek kollu...»

Bencolin, daha tabiî bir tavırla konuşmasına devam etti: «Evet... Kont Martel, kızını işte böyle öldürdü... Bunu hemen anlıyamadığım için kendimi hiçbir zaman affetmiyeceğim. Ne budalalık! Claudine Martel'in sırtını duvara dönmüş olduğunu biliyordum. Yer dar olduğu için katilin, bıçağı yaradan çekerken kolunu duvara vurup, saatinin camını kırdığını da anlamıştım... Fakat, adamın saatini, bıçağı tuttuğu elinin bileğine takmasında bir acaiplik görmedim...»

Sesi sanki çok uzaklardan geliyordu. Ben hâlâ, kendi kendime onun sözlerini tekrarlayıp, duruyordum: «...Kızını, işte böyle öldürdü.» Gözlerim ocaktaki ateşte, öyle kalakalmıştım. Bencolin'in söylediği öyle olmayacak bir şey değildi ki, ilk anda en ufak bir hayret veya dehşet de duymamıştım. Gözlerimin önünde Foubourg St. Germain'deki bakımsız bahçenin ortasında uyuklayan karanlık evin, loş kütüphanesi belirmişti... Yağmurun, renkli camlar geçirilmiş pencerelerini yıkadığı bu odada, pos bıyıklı, kabak kafalı, şık elbiselerinin içinde dimdik duran, sert bakışlı gözleriyle etrafı süzen, yaşlı ve şişman bir adam vardı... Kont Martel.

Biri, hiddetle haykırdı. O zaman gözlerimin önündeki hayal de kayboluverdi.

Ayağa fırlamış olan Chaumont, kükredi: «Ne söylediğinizin farkında mısınız?»

Bencolin, düşünceli düşünceli: «Bir insan, saatini sol koluna takar,» dedi. «Eğer solaksa, o zaman da sağ bileğine... Yani, saat insanın yazı yazdığı, bir şey fırlattığı veya bıçak tuttuğu elinin bileğine takılmaz... Diğer kola takılır... İşte katilin saatini, kızı bıçakladığı elin bileğine takmasına bu yüzden bir mânâ veremedim... Solak olması da

vaziyeti değiştirmezdi... Fakat, tek kollu bir insan...» Birdenbire sustu.

Bilmem neden, Kont Martel'in hayali Bencolin'in sözlerine ayrı bir ciddiyet ve vekâr vermişti. Adamın katil olduğunu bilmenize rağmen, yine de bu hisse kapılıyordunuz... Bence bu mesele, kulüpteki o çılgınca anlar sırasında düşündüğüm gibi, mânâsız ve korkunç bir kabus olmaktan çıkmıştı. Fakat yüzünde şaşkın bir ifade belirmiş olan Chaumont, Bencolin'in kolunu çekti.

«— Böyle şeyler söylediğiniz için özür dilemelisiniz!» Sesi gitgide yükseliyordu. «Bunu sizden istiyorum! Neticede...»

Bencolin, daldığı derin düşüncelerden uyandı.

Başını sallayarak: «Evet,» diye mırıldandı. «Evet... Size her şeyi anlatmam lâzım... Sizlere bunun çok acaip bir cinayet olduğunu söyledim... Acaip olan, yalnız cinayetin sebebi değil, aynı zamanda o harikulâde kumarbazın esrarı çözmem için bana yardıma çalışmasıydı... Evet, Kont Martel. İngilizlerin dediği gibi «Tam bir sportmen»... O, kendi arzusuyla polise teslim olmağı istemiyordu. Fakat, ip uçlarını adeta yüzüme çarpıyor ve işin iç yüzünü anlamamı bekliyordu. O zaman suçunu itiraf edecekti...» Bencolin, kolunu genç Yüzbaşının elinden kurtardı. «Yavaş! Bu şekilde hareket etmenize lüzum yok. Zira, Kont Martel herşeyi itiraf etti.»

«— O... Ne?»

«— On beş dakika evvel kendisine telefon ettim. Dinleyin! Yüzbaşım, kendinizi toplayın. Size olanları anlatacağım.»

Bencolin, yerine oturdu. Gözlerini ondan ayıramayan Chaumont da geri geri giderek, bir sandalyeye çöktü.

Marie Augustin: «Rol yapmasını iyi biliyorsunuz, Mösyö,» dedi. Yüzü hâlâ bembeyazdı, babasının kolunu da bırakmamıştı. Titreyerek, rahat bir nefes aldı. «Deminki sözlere ne lüzum vardı? Hattâ bir ara babamı itham edeceğinizi bile sandım.»

Sesinde müthiş bir kin vardı. Babası hayretle ona bakarak gözlerini kırpıştırdı.

«— Ben de öyle,» diye atıldım. «Biraz evvelki sözlerin...»

Bencolin, kaşlarını kaldırdı: «Normal bir babanın nasıl hareket edeceğini anlamağa çalışıyordum. Allahım. İnanılacak şey mi bu! Fakat bu akşam, katilin Kont Martel'den başkası olmadığını anladım.»

«— Bir dakika!» diye bağırdım. «Neredeyse çıldıracağım! Artık işin içinden çıkamıyorum! Fakat bu akşam birdenbire aklına birşey geldi ve «...babası öğrenseydi...», ...babası öğrenseydi...,» dedin durdun.» O sahneyi iyice hatırlamağa başlamıştım. «Fakat bana, Matmazel Augustin'den bahsediyormuşsun gibi gelmişti.»

Başını salladı. Gözleri yine ifadesizleşmişti: «Hakikaten de Matmazel Augustin'den bahsediyordum, Jeff. İşte o zaman aklıma Claudine Martel geldi... Ve budalalığımı da anladım! Sersemliğimden, körlüğümden bu bariz hakikati görememiştim! Yine söylüyorum, Jeff, bu cinayeti çoktan aydınlatmış olmam lâzımdı. Dün gece Matmazel Augustin, bize katilin kim olduğunu söyleyebilirdi. Herhalde Kont'un içeri girdiğini görmüştü. Fakat ben aptal gibi katilin kulüp âzâlarından biri olduğunu, Matmazelin de onu himayeye çalışacağını düşündüm! Kendimden o kadar emindim ki, o basit suali sormadım. Matmazelden müzeye gelenleri tarif etmesini istemedim! Muhakkak ki şu köşe başında bekleyen polis tahkikatı benden daha iyi idare ederdi!»

Sandalyesinde, kamburunu çıkarmış oturuyor, sağ yumruğunu sıkıp sıkıp açıyordu. Dikkatle de eline bakmaktaydı. Gözlerinde acı ve yorgun bir ifadenin belirdiğini farkettim.

«— Teferruatlı plânlar hazırlamalar... Bariz şeylerden kaçınmalar... Püf!.. Ben bunamışım da haberim yok... E, Matmazel? Zekâ oyunlarına kalktım ve en sonunda da rezil oldum. Fakat, o suali size soracağım.»

Birdenbire dikleşerek, merakla Marie Augustin'e baktı.

«— Kont Martel, 1.75 boyunda, şişman bir adamdır. Dimdik yürür... Pos bıyıkları vardır, kafası kabaktır... Kalın kaşları, zeki bakışlı gözlerini adeta örter... Kıyafeti pek de modaya uygun değildir, eski tip kalın boyun bağlarından takar... Ekseri plili bir pelerin ve oldukça geniş kenarlı bir şapka giyer... Fakat o kadar alâka uyandıran bir

tiptir ki kendisini bir defa gören bir daha unutmaz.»

Marie Augustin, gözlerini kısmıştı. Sonra Bencolin'i müstehzi bir tavırla süzerek: «Kontu gayet iyi hatırlıyorum, Mösyö,» diye cevap verdi. «Dün gece, zennedersem on birden sonra, müzeye gelip bilet aldı... Onun çıktığını görmedim. Maamafih bu da şaşılacak birşey değil... Zira müzeden ayrılanlara pek dikkat etmem... İşte bu çok hoş! Katilin kim olduğunu size dün gece söyleyebilirdim! Fakat, dediğiniz gibi, siz girift meselelerden hoşlandığınız için, basit hâdiseler karşısında şaşalıyorsunuz.»

Bencolin, başını eğdi: «Hiç olmazsa bundan şimdi bahsedebiliyorum, Matmazel.»

Chaumont, heyecanla: «Mösyö,» dedi. «Siz Kont Martel'i tanımıyorsunuz. O... o, dünyanın en mağrur, en haşin ve merhametsiz asilzadelerinden...»

Bencolin, ciddî bir tavırla: «Biliyorum,» diye mırıldandı. «Zaten kızını da bu yüzden öldürdü. Buna benzer hâdiseler arıyorsanız, Roma tarihini okuyun! Kızını hançerleyen Virginibus... Oğlunu mahkûm eden Brutus... Korkunç, çılgınca, lanetlenilecek birşey bu... Hiçbir normal baba bu şekilde hareket etmez... Ben bir zamanlar Ispartalı anneler ve Romalı babalar hakkında anlatılanların hikâye olduğunu sanırdım... Fakat şimdi... Matmazel, afedersiniz, ışık çok kuvvetli... Gözlerim...»

Marie Augustin, sanki ipnotize olmuş gibi ayağa kalkarak, abajurun üzerine bir gazete yaydı. Oda şimdi acaip gölgelerle dolmuştu. Bizler, uçuk çehrelerle hiç kımıldamadan oturuyor, Bencolin.in sözlerine devam etmesini bekliyorduk. Şöminedeki ateş, uykulu uykulu çıtırdamaktaydı.

Bencolin, birdenbire haykırdı: «Kızına merhamet etmedi! Kendisi hakkında da aynı şekilde hüküm verilecek!» İçini çekti. «Martel'leri tanıyorsunuz, Yüzbaşım. Jeff de onları gördü. Fazla mağrur, yalnız bir adam ve sağır bir kadın. Büyük kasvetli bir evde oturuyorlar. Eski, mesut günleri hatırlayan yaşlı birkaç dostlarından başka ahbapları yok... Vaktiyle kumara çok düşkün olan Kont, şimdi domino oynuyor...»

«Yetişkin bir kızları var... O bütün bunlardan nefret ediyor! Zaten Claudine, bambaşka bir insan... Babası

ve annesiyle aralarındaki nesil farkını da unutmayın... Genç kız o havasız yemek salonlarından, Martel'lerin resmî ziyafetlerinden, ciddî toplantılarından hiç hoşlanmıyor... Babasıyla annesinin yaşayış tarzı onu boğuyor. Disraeli'nin Üçüncü Napoleon'la evin bahçesinde çay içmiş olması Claudine için kâfi değil... Aile şerefi de onu fazla alâkadar etmiyor. Genç kız sabaha kadar Chateau de Madrid'de dans ettikten sonra da Bois de Bologne'a gidip güneşin doğuşunu seyretmeği, insanın kabus görmesine sebep olacak bir şekilde süslenmiş barlarda acaip içkiler içmeği, sür'atli arabalara binmeği, bir apartman katına yerleşerek sık sık sevgili değiştirmeği istiyor... İşte böyle sıkıntıdan patlarken günün birinde annesiyle babasının hareketlerini kontrol etmeği düşünmediklerini anlıyor... O halde dışarıda her şeyi yapabilir... Tabii, yakalanmamak şartıyle...»

Sustu. Başını çevirerek, Marie Augustin'e baktı. Gülmemek için kendini güç tuttuğu belliydi: «Bir bakıma dahak vermemek kabil değil... Claudine, artık her gün yeni bir eğlence peşinden koşuyor, fırsatlardan istifadeye çalışıyor... Annesiyle babasının harçlığını kontrol ettikleri yok. Arkadaşlarına da karışmıyorlar... Tabii eve davet ettikleri hariç... Claudine böylece birbirine zıt iki âlemde yaşıyor... Fakat yavaş yavaş o parlak, neşeli, eğlenceli dış dünyayla kendi sıkıntılı evini mukayeseye başlıyor ve tabii her zamankinden daha da fazla sıkılıyor. Vaktiyle sadece disiplinden nefret ederken, şimdi ailesinin temsil ettiği herşeyden tiksiniyor... İçten içe kaynıyor... Annesiyle babası da ne kadar iç sıkıcı insanlar!... Son derece sâkin ve muhafazakâr! Bu yüzden genç kız onlardan da nefret ediyor.

«Claudine'in kendisi gibi düşünen samimi bir arkadaşı da var: Matmazel Gina Prevost... Daha doğrusu, Claudine, Gina'ya tesir edip, bu fikirlerini ona da aşılıyor... Nihayet bir gün bu iki kız, arkadaşları Matmazel Odette Duchene'e biroyun oynamağa karar veriyorlar. Çünkü Matmazel Duchene, Claudine'le Gina gibi yetiştirilmiş. Fakat, bu iki arkadaş doğru yoldan sapmışlar. Odette Duchene, dürüstlüğünü ve masumiyetini muhafaza etmiş...»

Bencolin, elini hafifce salladı: «O müthiş felâketle neticelenen hâdiseleri anlatmamın lüzumu var mı? Yalnız şu kadarını söyliyeyim, Yüzbaşı Chaumont! Odette Duche-

ne'i kulübe bir bahaneyle sürüklediler... Ve zavallı orada öldü... Claudine'le Gina'nın nasıl bir yalan uydurdukları o kadar mühim değil...» İçini çekti, «Gelelim, Kont Martel'e... Bu meseleye bambaşka bir zaviyeden bakmak lâzım... Adam, kızının yaptıklarını nasıl öğrendi?... Anlatayım... Çünkü Kont bana bunu da izah etti...

«Claudine, Galant için mükemmel bir şantaj mevzuuydu. Galant, eline, aileden bol para koparmasına yardım edecek kati deliller geçinceye kadar bekledi, sonra da kalkıp Kont Martel'e gitti...

«Tabii bütün bunlar Odette Duchene hâdisesinden çok önce oldu. O sırada Claudine, Odette'le alay etmeği düşünmüyordu bile. Etienne Galant'ın Kont Martel'in kütüphanesinde oturduğunu ve adama nazik bir tavırla kızından bahsettiğini görür gibiyim...

«O zaman ne oldu? Kont Martel, nasıl bir dehşet ve ümitsizliğe kapıldı? Senelerce kütüphanesinde oturmuş, hatıralarıyla avunmağa çalışmıştı... Erkeklerin, kadınların şerefi uğruna birbirlerini düelloya dâvet ettikleri eski günleri gayet iyi hatırlıyordu... Etrafına, raflardaki kitaplara baktı... Kırmızı burunlu misafirlerinin ne demek istediğini anlamağa çalışıyordu... Fakat anlayamadı. Kızı...?

«Beyninin adeta durduğunu hissetti... Galant'ı kapı dışarı etti mi? Adamın yüzünü o kırmızı burunu kanlı bir sünger halini alıncaya kadar yumruklamak istedi mi?... Bütün dünyası, müthiş bir gürültüyle başına yıkıldı mı?... Sanmıyorum... Bence, yüzü biraz sararmış olan Kont Martel, kibar bir tavırla ayağa kalktı. Her zamankinden daha da dimdik duruyordu. Uşağa, Galant'ı geçirmesini söyledi... Sonra da tekrar masasının başına geçerek, sabırla dominolardan ev yapmağa başladı... Saatler birbirini kovalıyor, o durmadan demino taşlarıyla oynuyordu...

«Galant'ın sözleri inanılacak gibi değildi. Bu sözler tıpkı iri bir sivri sinek gibi Kont'un beyninin içinde vızlıyordu. Kont bunların doğru olmadığını kendi kendine tekrarlıyor, fakat buna rağmen o inatçı, çıldırtıcı vızıltıyı da durduramıyordu... Böyle düşünceler, vaktini yapayalnız geçiren bir insan için hakikaten çok tehlikeliydi...

«Odaya doluşan hayaletler, kendisini dürtmeğe, ona diğer Martel'leri hatırlatmağa başladılar... Kontun ko-

nuşabileceği, derdini anlatacağı kimsesi yoktu... Sırrını başkalarına açamazdı... Karısıyla dertleşemezdi... Ve daha da mühimi Claudine'i karşısına alıp, onunla konuşamazdı.»

«O sırada kızını öldürmeği düşünmüyordu tabii... Son baharda yapraklar dökülürken, onun altın saplı bastonuna dayanarak o hüzünlü bahçesinde dolaştığını tahayyül edebiliyorum... Kulaklarındaki o zehirli vızıltı gitgide artıyordu... Sonra ne oldu?»

Ocaktaki kütüklerden biri hafif bir gürültüyle devrilince, Bencolin şiddetle irkildi. Elleriyle sıkı sıkı koltuğun kenarını tutuyordu...

«Bunu daha başlangıçta tahmin etmeliydim! Claudine Martel Odette Duchene'i tuzağa düşürmeğe karar verdi. Olanları biliyoruz. Odette, kazara pencereden düştükten sonra Galant onu bıçakladı. Fakat Claudine Martel, arkadaşının düştüğü için öldüğ nü sanıyordu. Bu felâketten kendisini mesul tutmaktaydı.

«Artık o adi, iğrenç ve gülünç dünyası alt üst olmuştu. Kendisine, yalnız eğlence peşinde koşan, neşeli, müstehzi ve tecrübeli bir maceraperest gözüyle de bakamıyordu... O gece evine dehşet ve korkudan titreyerek döndü... Evet o da bütün çocuklar gibi evine gitti.

«Mehtapta, geniş merdivenlerden yukarı tırmandı. O faciadan başka bir şey düşünemiyordu. O koca elli, kaba polisler herhalde peşindeydiler... Onlardan kurtulamıyacaktı... Aile geleneklerine karşı gelmişti, şimdi de bunun cezasını çekecekti... Nefret ettiği şeylere çocukça bir tavırla meydan okumuş ve bunun neticesinde de, hiç kimseye bir zararı dokunmayan, dürüst bir kızın ölümüne sebep olmuştu. Mehtapta, Odette Duchene'in çehresi gözlerinin önünde belirdi mi? Bilmiyorum... Fakat Claudine'in annesi uyanıktı... Kızın odasına koşarak, beceriksiz tavırlar la onu teselliye çalıştı...

«Sonra? Genç kız sırrını açmaktan korkuyordu. Fakat derdini anlatamadığı, içini dökemediği takdirde çıldıracağını da anlıyordu... Onun için karanlıkta konuşmağa başladı... Kollarını boynuna dolamış olan sağır kadıncağıza sırrını açtı... Annesinin, itiraflarını duymadığını biliyordu... Fakat ona sarılmak, derdini usulca anlatmak kendisini biraz rahatlaştırmıştı... Her şeyi, her şeyi söyledi... Sahne-

yi olanca canlılığıyla görüyordu... Konuşuyor konuşuyor, söylediklerinin tek kelimesini bile duymayan annesi ise onu tatlı mırıltılarla okşuyordu...

«Fakat bütün bunlar başka birinin de dikkatini çekmişti... Kızının yaptıklarına hala bir türlü inanamıyan, beynindeki vızıltıyı susturmağa çalışan Kont Martel, her şeyi duydu...»

Chaumont'un acı iniltisi odada acaip akisler yaptı. Fakat dönüp ona bakmadık. Genç adamın neler hissettiğini anlıyacak halde değildik. Çünkü hepimizin gözünün önünde de mehtabın aydınlattığı koridorda dimdik duran yaşlı bir adamın hayali belirmişti...

«— Belki de Kont, kızı eve döndüğü zaman kütüphanesinde oturmuş, saatin tıkırtısını dinleyerek dominolardan ev yapıyordu? Belki de eski bir kitap ve bir kadeh şarapla bir köşeye çekilmiş, okumağa, kulağındaki vızıltıyı duymamağa çalışıyor, 'Claudine de bir Martel, ondan nasıl şüphe ederim?' diye düşünüyordu... O zamana kadar olanlara bir türlü inanmamıştı... Fakat kızının anlattıklarını duyar duymaz, kendi kendisini aldatamıyacağını da anladı... Onu en çok ne sarstı biliyormusunuz? Claudine'in kulübe gitmesi, aile şerefini lekelemesi, masum bir arkadaşının ölümüne sebep olması değil de kızının bi randevu evinden farkı olmayan o kulüpte erkeklere şunu bunu peşkeş çekmesi... Öğrendiklerinin hepsi de onu sarstı ama, Kontu can evinden asıl bu vurdu! Claudine'in Genel ev işleten o korkunç kadınlardan bir farkı yoktu demek... Üstelik kızı hain ve kalleşti de.

«Bütün bunları tahmine çalışmamıza lüzum yok. çünkü Kont ifâde verirken her şeyi uzun uzun anlatacağını söyledi... Maamafih onun kızını öldürmeğe kat'i bir şekilde karar vermiş olduğunu sanmıyorum... Belki o gece Claudine'in anlattıklarını duyunca, odaya dalıp, kızını mehtabın aydınlattığı yatağında boğmayı düşündü... Fakat buz gibi kini onu adeta dondurmuştu... Zannedersem sabaha kadar, gözleri pencereden hiç kımıldamadan oturdu.

«Sonra ertesi gece Claudine'in telefonda konuştuğunu duydu... Kızıyla, Gina Prevost'nun tekrar kulüpte buluşacaklarını anladı. Onlar haber almağı, Galant'ın cesedi ne yaptığını öğrenmeği ve bilhassa emniyette olup olma-

dıklarını anlamağı istiyorlardı... Kont, saat dokuz buçukta, senelerden beri yaptığı gibi geniş pelerinini sırtına attı, altın saplı bastonu da eline alarak evden çıktı. Fakat o gece arkadaşının evine gidip iskambil oynamak niyetinde değildi...

«Kont Martel, müzeye iki saat sonra girdi. Bu arada ne yaptığını belki hiç bir zaman öğrenemiyeceğiz... Bana kalırsa sokaklarda dolaştı... Yürüdükçe kin ve gazabı da arttı... Kulübe iki taraftan girilebileceğini biliyordu. Bunu Galant kendisine o mahut ziyareti sırasında söylemişti... Kızı kulübe hangi yoldan gidecekti acaba?... Müzeden mi geçecekti? Yoksa Sebastopol kapısından mı girecekti? Herhalde adam o sırada Claudine'i yine öldürmeği düşünmüyor, sadece kızıyla suç ortağının karşısına dikilmeği, her şeyi bildiğini yüzlerine haykırmağı istiyordu... Onun cinayete hazırlanmadığından eminim! Çünkü yanına silâh almamıştı.

Nihayet Rûe St. Appoline'e gelerek, etrafına bakındı. O pisliği, sefaleti gördü, o gürültülü müziği dinledi. Ve ilk defa kızının nelerden hoşlandığını da anladı!... Onu en çok çileden çıkaran da bu oldu işte... Vücudunu yine dim dik tutarak, müzeye girdi, artık iyice çıldırmıştı. Sonra kendini o yeşil şafağın aydınlattığı balmumu heykellerin arasında buldu... Burada Fransanın en meşhur kahramanları vardı...»

Bencolin, yumruğunu masaya indirerek, haykırdı: «Anlıyormusunuz? Mösyö Augustin çok haklı... Balmumu heykellerden meydana gelen o hayaller dünyası insanı büyülüyor... Ya sarsılıyor, ya korkuyor, ya da gülüyorsunuz.. Fakat heykeller şimdiye kadar kimseye, böylesine tesir etmemişti... Kendine has loş ve yalnız bir dünyada yaşayan bu ihtiyar adam iyice büyülenmişti... Evvelce mazinin sesini duymuştu... Şimdi de maziyi olanca canlılığıyla görüyordu... Onun 'Dehşetler Galerisi'ne inişini tahayyül ediyorum. Aşağısı bomboştu... Kont etrafına bakındı... Ve dehşet uyandıracak bir şey de göremedi...

«Galeri, mücerret bir ideal uğruna ölen veya öldürülen insanlarla doluydu... Zalimlik ve çılgınlık gözlerinin önünde ulvi bir hal aldı... Ciddi çehreli Terörcülerin, sepete düşen kesik başları seyrettiklerini, Engizisyon papazları-

nın, dinsizleri Allah adına yaktıklarını, Charlotte Corday'ın Marat'yı bıçakladığını, Jan d'Ark'ın odun yığınının üzerine çıktığını gördü... Bütün bunlar bir ideal, değiştirilmemesi lâzım gelen korkunç prensipler uğruna yapılmıştı!. İşte, balmumu heykeller arasında yapayalnız dolaşan Kont Martel bunu düşündü...»

Bencolin, gözlerini yumdu: «Şapkasını çıkarmış ve geniş pelerinine de sıkı sıkı sarılmış olan Kont'un o yeşil ışıkta hareketsiz durduğunu görür gibiyim... Başını kaldırmış, düşünüyor... İnançlarının ağırlığı altında eziliyor adeta... Kızının ne olduğunu, neler yaptığını hatırlıyor... Müze bomboş... Kont Martel'in haberi yok ama, ışıklar da bir iki dakika sonra söndürülecek... Claudine denilen o adi fahişe, o kanlı katil, o vasıta karı (Kont, kızını böyle görüyor!) içeri girecek! Adam, trampetlerin çalındığını, mazinin mezarından fırlayarak sert adımlarla ilerlediğini duyuyor...

«'İstediğinizi yapacağım!' diyor. Sonra şapkası elinde ağır ağır yürüyor ve Marat'nın göğsündeki bıçağı çekip çıkarıyor.»

Siyanür için bir kâğıt

Bencolin, gözlerini açarak halıya doğru baktı. Artık konuşmuyordu... Biz de öyle... O birdenbire çıldırıveren yaşlı ve şişman adamın, elinde altın saplı bastonuyla aramızda dolaştığını hissediyorduk... Adaleleri gerilmişti, gözlerini hiç kırpmadan bize bakıyordu.

Bencolin, usulca: «Adamın bu sembolizmi devam ettirmesine şaşıyormusunuz?» diye mırıldandı. «Kızını öldürdükten sonra cesedi Satir'in kollarına bırakmasına hayret mi ediyorsunuz? Claudine, onun için bir nevi kurbandı artık. Satir'i merdivenden indiği zaman görmüştü... Arkadaki duvarın tahta olduğunu, koridora açılan kapıyı da biliyor-

du... Elektriklerin söndürülmesi bile onu verdiği karardan caydırmadı. Ondan sonra olanları biliyorsunuz... Matmazel Augustin, Claudine koridordayken ışıkları tekrar yaktı... Kont kızını gördü ve onu öldürdü... Tam o sırada Gina da bulvar kapısını açtı... Evet, evet, bunların hepsini biliyorsunuz...

«Fakat adamın, gümüş anahtarı aramasının, onu kızının boynundan çekip almasının sebebini de biliyormusunuz?... Anlatayım... Kont ne olursa olsun Martel'lerin şerefini korumağa karar vermişti. Claudine'i, kendi kör ilâhlarına kurban etmişti... Onu, bütün dünyanın görmesi için Satir'in kollarına yatırmaktan, kızını, kendisine pek lâyik gördüğü loş ve tozlu müzede bırakmaktan çekinmedi... Fakat intikamı yalnız kendisini ve bir de kör ilâhlarını alâkadar ediyordu. Kont, hayaletlerin istediği intikamı almıştı... ama bunun sebebini başkaları öğrenmemeliydi. Bu sırrı saklaması lâzımdı... Polis, gümüş anahtarı bulduğu takdirde hakikat meydana çıkacak ve bütün dünya Martel ailesine mensup bir kadının adî bir fahişe gibi hareket ettiğini de öğrenecekti...»

Bencolin, acı acı güldü, sonra da eliyle gözlerini oğuşturdu. Şimdi o sâkin sesinde hafif bir şaşkınlık vardı.

«— Adamın hareket tarzını aklım almıyor... Ben sadece öğrendiklerimi tekrarlamağa çalışıyorum, Kontu tahlile değil... Martel, Galant'ı da öldürdü... Zira kızının sırrını yalnız onun bildiğini, adamın istediği takdirde Martel'leri rezil edeceğini sanıyordu... Kontun bana telefonda söylediklerini anlatayım... Martel, Etienne Galant'ı öldürmeğe karar verdikten sonra adama bir pusula gönderdi. Bunda kızının şerefini korumak için para vermeğe hazır olduğunu bildiriyor, 'Sizinle koridorda buluşalım,' diyordu. 'Sonra beni kulübe sokarsınız. Parayı size orada veririm...' Zekî ve ihtiyatlı bir adam olan dostumuz Galant, apaşları Jeff'i bulmak için kulübün altını üstüne getirirken bile bu randevuyu hatırladı...

İçeriye yardımcılarımdan birinin girmiş olmasına rağmen, yine de gidip Kont Martel'i görmeğe karar verdi...

«Kont ise yine müzeye saklanmıştı... Jeff, sen Matmazel Augustin'le kulüpten kaçmadan bir iki dakika evvel yine bulvara açılan kapıdan çıkıp, uzaklaştı... Galant'ı da

yine aynı bıçakla öldürmüş olduğunu da ilâve edeyim...»

Chaumont, boğuk bir sesle: «Söylediklerinize inanıyorum,» dedi. «İnanmam lâzım... Fakat Kontun bütün bunları size telefonda anlatması! Yani, bütün yaptıklarından sonra her şeyi sakin sakin itiraf mı etti?»

Bencolin, elleriyle gözlerini örtmüştü. Chaumont'un sözlerini duyar duymaz, doğruldu: «Bunun acaip bir cinayet olduğunu söyledim...» Bana baktı, «Jeff, bu akşam üzeri Kont'un evine gittiğimiz zaman onun hakikati anlamamız için bize yardıma çalıştığını farkettin mi?»

Homurdandım: «Bunu daha önce de söyledin... Hayır, böyle bir şeyin farkına varmadım.»

«— İşin enteresan tarafı da bu ya... Kont Martel sahneyi hazırlamıştı, bizi bekliyordu... Düşün, Jeff... İyice düşün... Adamın masanın yanında dimdik durduğunu, bizi gayet ifâdesiz bir çehreyle karşıladığını hatırlıyorsun, değil mi? Peki, o sırada ne yaptığını da hatırlıyormusun?... Gözlerimizin önünde elindeki bir şeyle oynuyordu? Neydi bu?»

«— Mavi bir kâğıt parçası,» dedim.

«— Evet... Mavi bir kâğıt parçası... Yani bu müzenin biletlerinden biri.»

Hayretle irkildim. Mavi biletler! Marie Augustin'in camlı gişede oturuşunu tahayyül ederken, bu biletleri az düşünmemiştim.

Bencolin, büyük bir dikkatle,: «Kont,» diye izah etti, «müzeye geldiğini göstermek için biletle oynadı durdu... O yine prensiplerine göre hareket ediyordu. Hakikati bize anlatamazdı. Fakat bir serseri gibi, kızını öldürdükten sonra usulca kaçmasının, polisden gizlenmesinin doğru olmayacağına da inanıyordu... Onun için bize ip uçları vermeğe çalıştı. Bunları göremediğim, körlük ettiğim takdirde de vazifesini yerine getirdiğini düşünecek ve bir daha da bu meseleyle meşgul olmayacaktı. Demin söyledim, yine de söylerim... şimdiye kadar onun gibi acaip bir katille hiç karşılaşmadım... Jeff, Kont Martel, yalnız biletle iktifa etmedi... İki şey daha yaptı...»

«— Ne?»

«— Bize, senelerden beri bir arkadaşının evine gidip iskambil oynadığını anlattı. Cinayet gecesi de orada olduğunu söyledi. Bunu tahkik ettiğimiz takdirde her şey

meydana çıkacak ve Kontun yalan söylemiş olduğunu da öğrenecektik. Bundan daha mükemmel bir delil olabilirmiydi? Fakat ben budalalığımdan Kontun iddiasının doğru olup olmadığını tahkike kalkmadım! Sonra, adam bize ince bir imada da bulundu. Koridordaki cam kırıklarını bulduğumuzu biliyodu. Onun ne yaptığını hatırlıyormusun, Jeff?»

«— Hayır, hayır! Devam et!»

«— Düşün, Jeff. Biz kütüphaneden çıkmak üzereydik... O sırada ne oldu?»

«— Ne mi oldu? Hımm... Şey... duvardaki saat çalmağa başladı.»

«— Tamam! Ve Kont Martel, bileğine bir göz attı. Halbuki kolunda saat yoktu. Bunu iyice belli etmek için kaşlarını çatarak duvardaki saate de baktı. Jeff, bundan daha kati bir ip ucu olabilir mi? Saatine bakıyor, bunun kolunda olmadığını görünce de başını duvar saatine doğru kaldırıyor...»

Vaziyet o kadar aşikârdı ki... Düşündükçe Kont'un bize yardım edebilmek için suallere de büyük bir dikkatle cevap vermiş olduğunu hatırlıyordum... Adam, müthiş bir kumar oynamıştı...

Bencolin: «Kont,» diye devam etti, «bir ara az kalsın yumuşuyordu. Karısı söze karıştığı zaman, Jeff... Kızının annesinin - bıçakladığı kızının annesinin - sözlerini dinlerken, insan üstü bir iradeyle kendine hâkim oldu. Bu yüzden de en sonunda bizi odadan çabucak çıkarttı... Artık dayanacak halde değildi.»

Chaumont, sordu: «Şimdi ne yapacaksınız, Mösyö Bencolin? Ne yaptınız?»

Bencolin, ağır ağır: «Bu gece olanları öğrendikten sonra,» dedi, «buraya gelmeden evvel Kont Martel'e telefon ettim. Ona bildiklerimi anlattım, elimdeki delillerden bahsettim... Bazı eksiklikleri tamamlamasını istedim.»

«— E?»

«— Beni tebrik etti.»

Marie Augustin: «Mösyö», diye haykırdı, «işi neden bu kadar uzatıyorsunuz? Asalet! Püf! Adam düpe düz bir katil işte! Müthiş bir soğuk kanlılık ve zalimlikle korkunç bir cinayet işledi! Siz, ne yaptığınızı biliyormusunuz? Ona

kaçma fırsatı verdiniz!»

Bencolin, sakin sakin başını salladı: «Hayır. Fakat bunu yapmağa çalışacağım.»

«— Yani siz!»

Bencolin, ayağa kalktı. Yüzünde hem düşünceli ve hem de tehlikeli bir tebessüm vardı.

«— Yani,» dedi, «bu eski kumarbazı müthiş bir tecrübeye tabi tutacağım... Bunu şimdiye kadar kimseye yapmadım. Belki de bu yüzden mevkiimi bile kaybedeceğim... Fakat Kont Martel'e hakkında hüküm verirken, kendi prensiplerini de nazarı itibara alacağımı söyledim. Onu, Martel kanunlarına göre cezalandıracağım... Matmazel, burada telefon fişi var mı? İçerideki telefonu bu odaya getirebilirmiyiz?»

«— Ne yapmak istediğinizi anlıyamıyorum.»

«— Cevap verin! Getirebilirmiyiz?»

Marie Augustin, dudağını ısırarak ayağa fırladı ve hiddetle odanın diğer ucundaki perdeli kapıya doğru yürüdü. Biraz sonra elinde eski bir telefonla içeriye giriyordu. Cihazı sertbir tavırla masanın üzerine bıraktı.

Buz gibi bir sesle: «Eğer Mösyö» diye homurdandı, «içerdeki odaya gitmeği neden arzu etmediklerini anlatmak tenezzülünde bulunurlarsa...»

— Teşekkür ederim, Matmazel. Bu konuşmayı hepinizin duymasını istiyorum. Jeff, o sandalyeye oturabilirmiyim?»

Bencolin'in maksadı neydi? Ne yapmak istiyordu? Ayağa kalkarak geriledim. Fakat o eliyle, masaya yaklaşmamızı işaret etti. Sonra da uzanarak, abajurun üstündeki gazeteyi çekti. Artık odadakilerin yüzleri iyice aydınlanmıştı. Çehresi balmumu gibi sapsarı olan Marie Augustin, hiç kımıldamadan duruyordu. Babası hayale dalmıştı sanki. Kırmızı gözlerini kırpıştırarak, bir şeyler mırıldanıyordu. Chaoumont ise öne doğru eğilmiş, kollarını da iki yanına bırakmıştı. Gözlerini kısmış, dikkatle Bencolin'e bakıyordu.

Bencolin, arkasına dayanarak, telefona, «Allo?» dedi. «İnvalides... bin iki yüz seksen beş mi?»

Gözlerini yarı kapamış, sabit nazarlarla şöminedeki ateşe bakıyordu. Bacaklarından birini de ritmik bir hareketle ağır ağır sallamaktaydı. Dışarıda, St. Appoline soka-

ğından bir araba sür'atle geçti... Frenler gıcırdadı... Başka bir otomobilin tekerlek iniltisini duydum. Şoförler birbirlerine küfretmeğe başladılar.

Gürültü, sessiz odada kulak tırmalayıcı bir hal aldı...

Chaumont, fısıldadı: «Bu... bu..: Martel'lerin numarası.»

«— 'İnvalides - bin iki yüz seksen beş mi? Mösyö Martel'le konuşmak istiyorum. Mersi...»

Kısa bir sessizlik oldu. Augustin garip bir tavırla hızlı hızlı burnunu çekti. Sonra da pazen geceliğinin koluyla yüzünü sildi.

Arkadaşım, dalgın dalgın: «Her halde şimdi kütüphanesinde tek başına oturuyor,» diye mırıldandı. «Kendisine telefon edeceğimi söylemiştim... Efendim? Albay Martel?... Ben Bencolin.»

Ahizeyi kulağından usulca uzaklaştırdı. Oda o kadar sessizdi ki Martel'in sözlerini kolaylıkla duyuyorduk... Bu seste insanı korkutan, dehşete düşüren bir şeyler vardı. Kont Martel, sakin sakin konuşuyordu. Fakat sesi biraz alçalmış ve incelmişti.

«— Buyurun, Mösyö,» dedi. «Ben de telefonunuzu bekliyordum.»

«— Sizinle daha önce de konuştuk...»

«— Evet?»

«— Size, tevkifinizi emretmek mecburiyetinde kalacağımı da söyledim.»

«— Evet, evet...» Ses boğuklaşmıştı. Martel'in sabırsızlandığı anlaşılıyordu.

«— Dâvanın büyük bir rezalete sebep olacağından da bahsettim. Şerefiniz lekelenecek. Herkes sizden, karınızdan ve kızınızdan bahsedecek. Hem de alay ederek, veya istihkârla. Kalabalık mahkeme salonunda bildiklerinizi, verdiğiniz kararı anlatırken, flaşlar yanıp sönecek, sucuk yemekte olan işçiler sizi merakla süzecekler...»

Bencolin, düşünceli düşünceli konuşuyordu. Martel, onun sözünü kesti: «Sonra, Mösyö?»

«— Demin size evinizde zehir bulundurup, bulundurmadığınızı sordum. Bana, dolapta siyanür olduğunu söylediniz... Bu zehir fazla ıstırap vermez, Mösyö. Hem de sür-

at'le tesir eder...»

Ahizeyi kaldırdı. O buz gibi ses daha da iyi duyuluyordu artık.

Kont Martel, hiddetle: «Tekrar ediyorum, Mösyö Bencolin,» diye homurdandı. «Ben yaptıklarımın cezasını çekmeğe hazırım. Giyotinden de korkmuyorum.»

Bencolin, yavaşça :

«— Mesele bu değil,» dedi. «Size, zehiri içmenize müsaade ettiğimi söyleseydim...»

Marie Augustin, öne doğru bir adım attı. Fakat Bencolin hiddetle kendisine bakınca hemen geriledi...

Arakadaşım, sakin bir tavırla: «Bir sportmen gibi hareket ettiğiniz için» diye devam etti, «bu hakkı da kazandınız... Hemen hemen kazandınız... Fakat daha önce, yine bir sportmen gibi şansınızı denemelisiniz.»

«— Anlıyamadım.»

«— O zehiri içerseniz, suçlarınızın cezasını da çekmiş olursunuz. Ben de sırrınızı saklarım. Kızınızın kulüple olan alâkasını, karıştığı rezaletleri, sizin yaptıklarınızı... yani bu meseleyle alâkalı hâdiseleri kimse öğrenmez! Size yemin de ediyorum! Bana itimad edebileceğinizi biliyorsunuz, değil mi, Mösyö?»

Uzaklardaki kütüphanesinde, yalnız başına oturan yaşlı ve şişman adamın koltuğunda dikleştiğini hissetim. Kont Martel nefesini tutmuş, bekliyordu. Sonra boğuk bir sesle:

«— Ne... ne demek istiyorsunuz,» diye fısıldadı.

«— Meşhur ailenizin en son ferdi sizsiniz.. Martel adını taşımış olan ecdadınızı düşünün... Bu şerefli ismin bu şekilde kirletilmesi doğru mu? Fakat... zehiri içerseniz, o zaman şerefinizi... şerefinizi, Mösyö Martel...» Sesinin sivri, parlak bıçaklar gibi Kontun kalbine saplandığından emindim. «... kurtarmış olursunuz. Bunu size ben, polisin bir mümessili olarak söylüyorum... Dediğimi yaparsanız, kimse ailenize dil uzatamaz... Aksi takdirde Paris'in kenar mahallelerindeki evlerde sizden bahsederek alaylı alaylı gülerler. Satıcılar, kızınızın adi bir sokak kadınından farksız olduğunu düşünerek, dudaklarını yalarlar...»

Chaumont, ona doğru eğilerek: «Allah aşkına!» diye fısıldadı. «Adama işkence edip, durmayın!»

«— Evet... Claudine Martel'in bir fahişeden, genel ev iş'eten adi bir kocakarıdan farksız olduğunu düşünürler! Halbuki sizi b u korkunç akibetten kolayca kurtarabilirim, Mösyö Martel... Şerefinizi korumanıza yardım edebilirim!. Yalnız bunun için evvelâ benimle ufak bir kumar oynamanız lâzım!»

Kont Martel'in sesi titremeğe başlamıştı. Boğuk boğuk, «Hala ne demek istediğinizi anlıyamadım,» dedi.

— «Müsaade edin de anlatayım. Siyanür yanınızda mı?»

Ses, fısıldadı: «Masamın çekmesinde... Küçük bir şişenin içinde... Son aylar zarfında... bazan... bu zehiri...»

«— Zehiri çekmeden çıkarın. Evet, evet, dediğimi yapın. Şişeyi karşınıza, tam gözünüzün önüne koyun... İşte anî ve şerefli ölüm, o küçük şişenin içinde... Ona dikkatle bakın.»

Kısa bir sessizlik oldu. Bencolin bacağını dahahızlı hızlı sallamağa başlamıştı. Gözleri hummalı gibi parlıyor, tebessümü bütün yüzünü aydınlatıyordu.

«— Bakıyorsunuz değil mi? O zehiri içtiğiniz takdirde bir iki dakika içerisinde ölür gidersiniz... O zaman herkes de 'Albay Martel, kızının ıstırabına dayanamadı, onun hemen arkasından intihar etti.' der. 'Ama geride şerefli bir isim bıraktı!'... Şimdi... orada iskambil var mı?... Hayır, hayır, alay etmiyorum... Var mı? Alâ... Mösyö, teklifim şu...

«Destenin içinden gelişi güzel iki kâğıt çekeceksiniz... Birincisi, benim... ikincisi de sizin olacak. Orada yalnızsınız. Hangi kâğıtları çektiğinizi kimse bilmiyecek... Fakat bunu bana telefonda söyleyeceksiniz...»

Chaumont, irkildi. Bu korkunç kumarın ne olduğunu birdenbire anladım...

Bencolin: «Eğer benim için çektiğiniz kâğıt,» diye devam etti, «sizinkinden büyükse... o zaman zehiri çekmenize kitleyecek ve polisin gelmesini bekleyeceksiniz... Yâni... dâva edilmeğe, isminizin lekelenmesine, rezalete ve giyotinin altında can vermeğe razı olacaksınız... Yok, eğer sizin kâğıdınız büyükse o zaman siyanürü içeceksiniz... Ben de hakikati saklayacak, hâdiseyi ört bas edeceğim. Size şerefim üzerine söz veriyorum... Vaktiyle meşhur bir ku-

marbazdınız!... Şimdi yeniden kumar oynamak cesaretini gösterebilecekmişiniz?... Şunu unutmayın. Çektiğiniz kartları sizden başka kimse bilmeyecek... Fakat... bana doğruyu söyleyeceğinizden eminim.»

Kont Martel uzun müddet cevap vermedi. Artık Bencolin'in elindeki telefon gözüme korkunç bir silâh gibi gözükmeğe başlamıştı. Yaşlı adamın, loş kütüphanesinde oturduğunu görüyordum. Kabak kafalı lâmbadan süzülen ışıkta pırıl pırıl parlıyordu... Kalın kaşlarının gölgelediği gözlerini siyanür şişesine dikmiş, yüzünün adaleleri de gerilmişti...

Odadaki teneke saat muntazam tıkırtılarla işliyordu...

Nihayet Kont Martel: «Pekalâ, Mösyö Bencolin,» diye mırıldandı. Adamın kendisini zorladığı, sakin bir tavırla konuşmağa çalıştığı anlaşılıyordu. Fakat sesi hafifledi hafifledi, adeta işitilmez bir hal aldı. «Pekalâ, Mösyö... Teklifinizi kabul ediyorum. Bir dakika müsaade edin de iskambilleri getireyim...»

Marie Augustin, derin derin bir nefes aldı: «Ayıp!... Siz...» Ellerini birbirine kenetlemişti. Birdenbire babası kahkahalarla gülmeğe başladı. Sesi o kadar korkunçtu ki, gayri ihtiyari titredim. Kırmızı gözleri duyduğu hayranlıktan dolayı yerlerinden uğramıştı. Ellerini birbirine sevinçle sürterken, kemiklerinin çatırdadığını duydum. Başını da, sanki Bencolin'i takdir ediyormuş gibi, sallayıp duruyordu...

Saatin yeknesak takırtısı... Ocakta yanan kütüklerin çıtırtısı... Dışarıdan akseden acı bir korna sesi...

Telefondan o ince ses yükseldi: «Hazırım, Mösyö Bencolin.»

«— O halde evvelâ benim için bir kâğıt çekin... İşin sonunun nereye varacağını da unutmayın...»

Faubourg St.-Germain'deki bahçeler... Gece, karanlıkta hışırdayan ölü yapraklar... Loş bir kütüphane... Arkaları parlak iskambil kâğıtları... Ve bunları karıştıran titrek bir el.

Kont Martel'in sesini duyunca ürperdim: «Sizin kâğıdınız Mösyö... kupa beşlisi.»

Bencolin, içini çekti: «Ah... Büyük bir kâğıt değil.

Beni kolayca yeenceksiniz, Albayım... Kolayca... Şimdi size anlattıklarımı düşünün ve... kendiniz için de bir kâğıt çekin...» Kapakları şiş gözlerini kısmış, müstehzi bir tavırla bana bakıyordu...

Tık... Tık... Tık... Teneke saatin sesi derin sükutu yırtıyordu... Dışarıdan sür'atle geçen bir arabanın tekerlekleri acı acı inledi... Augustin, ellerini birbirine sürttü... Kemikleri yine çıtırdıyordu...

Bencolin, sesini hafifçe yükselterek: «Evet, Mösyö Martel?» dedi.

Telefondan boğuk bir gürültü aksetti. Yüzü bembeyaz kesilmiş olan Chaumont, endişeyle döndü...

«— Benim kâğıdım, Mösyö...»

O ince, titrek ses birdenbire kesiliverdi... Kont Martel'in içini çektiğini duyduk... Sanki dudakları hafif bir tebessümle bükülüvermişti... Sonra telefondan, yere düşüp kırılan küçük bir şişenin çıkardığı o tatlı ses yükseldi...

Bekledik...

Nihayet, Kont Martel, büyük bir nezaketle:

«— Benim kâğıdım da, Mösyö...» dedi, «maçanın üçlüsü.» Yüksek sesle, kelimelerin üzerine basa basa konuşuyordu, «Polisin gelmesini bekleyeceğim...»

SON

ÖLÜMÜN GÖLGESİ

"Birdenbire, 'Dehşetler Galerisi' nde yapayalnız kalmış olduğumu hissettim. Geri dönmek istiyordum ama merdivenin son basamağına da gelmiştim. Yeşil ışıkla aydınlatılmış olan kaba taş duvara vuran gölgeyi görünce dehşetle irkildim. Kalbim, göğsümü yarıp dışarı fırlayacakmış gibi çarpmağa başlamıştı. Biraz ileride sırtı kamburca bir adam bekliyordu. Başına geçirmiş olduğu siyah kukuleta yüzünü gölgelendirmekteydi. Yalnız çenesinin biraz uzunca olduğunu ve alaylı alaylı gülümsediğini fark edebildim. Kollarında bir kadın vardı ve onu pelerıniyle hafifçe örtmuştü. Adamın öne doğru uzatmış olduğu sağ ayağı dikkatimi çekti. Zira... bir keçi ayağıydı bu.. Rahat bir nefes aldım. Meşhur 'Satir' heykelini tanımıştım.

Sonra kulağıma bir ses geldi. 'Şıp... Şıp... Şıp...' Yere, ağır ağır bir şey damlıyordu..."

KAN!